Prea puţine certitudini

Cătălin Rojişteanu

Prea multe de spus, prea puţine cuvinte, destule caractere. Atât au avut ai mei să-mi lase.

Am cunoscut ceva oameni până acum. Priviţi de la

ceva depărtare, mi se păreau, mare parte dintre ei, că stau pe un peron şi tot aşteaptă un tren. Unii îşi plătiseră cuminţi biletul, alţii învăţaseră şi ruta, pe dinafară, alţii se întorceau mereu la acelaşi tren. Erau şi unii care se avântau pe nemestecate. Blatiştii nu mă interesează, sunt prea previzibili.

Prea mulţi fug după tren. Eu am tot fugit de tren. Mi-o fi fost frică să nu mă lovească şi să rănesc toţi oamenii ăia nevinovaţi dinăuntru…

*

Râsu-plânsu, jocul mamei. Pui palmele pe urechi şi vezi-auzi-ştii ce poţi, adică totul.

Eu l-am dus mai departe, pe sfoara evoluţiei. Am pus palmele pe pământ, în soarele curat pe care l-am şterpelit şi l-am îndesat în buzunarul de la piept al unei amintiri şi am motive să fac totul după cum vreau. Mi-am ales să pot să zâmbesc, ca un înţelept ipohondru de schimb.

Steluţele înseamnă că trecem la faţa următoare a prismei de vedere. Prima faţă poate fi oricând cealaltă, dar totdeauna păzită de laturi, pe laturi, din flancuri, până la colţurile în care se odihnesc alte capete curioase, bine înfipte acolo.

*

Terminasem contractul cu armata prin pensionare pe cale medicală. Am renunţat curând la pensie, mi se părea că păgubesc prea tare statul meu drag, ţara mea, ţărişoara mea căreia îi făcusem un legământ, i-am depus un jurământ sacru şi îl respect întocmai, ştiu bine că promisiunea aia este pentru totdeauna, nu se poate retrage, nu se poate lua înapoi nici măcar într-o viaţă întreagă.

Din lipsă de imaginaţie, am devenit certificator de armament pentru o firmă specializată. Descrierea postului era una extrem de simplă, călătoream sau mă aventuram să validez un lot de armament, îl testam, vizualizam, încadram şi hotăram dacă ar corespunde tehnic pentru scopul propus, în general să fie vândut. Eh, între noi fie vorba, totdeauna urma să fie vândut.

Asia estică avea multe arme vechi de vânzare. Religia împarte nu doar idei şi credinţe, ci şi puterea de a accepta diverse aserţiuni fără niciun temei. Se poate denumi alocare de epifanie indusă. Pentru cei care nu au trăit-o e adesea de neînţeles, pentru ceilalţi starea cu pricina este o normalitate.

Cine se întreabă care este diferenţa dintre probabil şi cel mai probabil nu a fost la cursurile de probabilităţi niciodată. Răspunsul acestui gen de cercetare extrapolat la o naţiune sau o regiune mare nu are foarte multe nuanţe, dimpotrivă, este tranşant şi transparent, inductiv aproape. Dincolo de orice digresiune, normalitatea de care aminteam este dureros de inamovibilă, a căpătat dimensiune genetică, iar globalizarea o face mai nou teribil de contagioasă.

Revenind la realitate, este de notorietate faptul că armele prea vechi erau scoase din uz şi cu ceva noroc sau influenţă vândute, dar pentru asta aveau nevoie de un certificat că sunt încă utilizabile. Un astfel de certificat se eliberează de un specialist, după un procedeu specific meseriei mele şi dreptului internaţional.

Le-am cercetat. Am semnat. Armele erau cât se poate de utilizabile. Aici mi se încheia, din toate punctele de vedere, aportul şi meseria. Din păcate, loturile formau un transport pentru Orientul Mijlociu, însă asta am aflat un pic mai târziu, citind un rechizitoriu preliminar inimaginabil unui creier normal.

La ieşirea din hotel m-au săltat nişte poliţişti foarte neprietenoşi. Mi se şoptea ceva despre aderare la grupuri teroriste, trafic de armament. Chestii serioase, serioase ca moartea.

Cred că moartea este la fel de serioasă ca viaţa, probabil pentru că sunt rude apropiate.

Nici măcar nu am văzut mandatul, am fost încarcerat imediat. O glumă proastă, o plată între cei care nu dăduseră şpaga şi cei care o aşteptau ca puii dintr-un cuib. Mi-au adus ceva să semnez, am refuzat din principiu. Am fost cazat la un arest vecin portului, iar după câteva ore

transferat în penitenciar, fără triere, fără carantină.

Cred cu tărie că iadul este o înşiruire de fiinţe sau mai ştiu eu ce dihănii care nu articulează cum trebuie. Cam aşa era în puşcăria ăstora, se părea că nimeni nu vorbea engleză, rusă, germană, italiană, spaniolă sau franceză. Sau n-aveau chef. Eram înconjurat de nişte tipi maronii, unii păreau femei, cam prea scunzi după standardele mele. Aroma de orez fiert cu ceva mirodenii nu reuşea să estompeze mirosul ascuţit de fecale, urină şi transpiraţie dospită. În noroiul care trona în curtea de aer comună, imensă, se tăvăleau nişte animale, nu distingeam bine ce era cu ele. Pe priciurile lungi se făceau flotări, se mişcau rapid zaruri şi tot soiul de jocuri de noroc. Toată lumea fuma, slavă cerului, pentru că mirosul de cuişoare din ţigările lor atenua mult înţepăturile olfactive ale zoaielor de tot soiul, care ne înconjurau ca o mlaştină.

M-am aşezat pe marginea unuia dintre priciuri, după ce am făcut un semn de salut şi mulţumire bătrânului care s-a tras ceva mai sus, un pic cercetător sau doar curios. Cu certitudine arătam ca o piesă de zoo pentru ei, de bună seamă că un alb în gloata lor nu se prea potrivea, după orice socoteală şi-ar fi făcut. Mi-am aprins o ţigară. I-am oferit una unui băieţel care se holba la mine şi îmi făcuse semn să îi dau una şi lui. Au mai apărut pe lângă mine încă vreo trei copii de cam aceeaşi statură. Luaseră o pauză de la jocul lor de război cu un fel de beţe de bambus. Le-am arătat că mai aveam doar cinci ţigări şi că nu le mai dau. Băieţii poşteau ţigara primului, care îşi pierduse norocul uneia întregi. Cel mai scund avea cam un metru şi jumătate, părea ceva mai matur decât ceilalţi şi un pic mai şef. Ştiam că vârsta pe care le-o dădeam eu putea fi doar o aparenţă, fusesem pus în gardă pe tema asta de un coleg, la scurtă vreme de la aterizare.

Vorbeau între ei. Grea limbă, mi se părea un amestec de sunete prea guturale, deşi uneori avea un soi de miorlăială sau o muzicalitate repetitivă. Nu înţelegeam nimic. Le-am spus în engleză că nu pricep.

— *Berapa namamu*?

Întrebase cel cu atitudine de şef. Am ridicat din umeri.

— *Berapa umurmu*?

Am zâmbit. Au zâmbit şi ei.

Cel cu ţigara a început lecţia, la semnul miniaturii de şef. Mi-a arătat spre el, cu degetul spre piept:

— *Nama saya Sidar*! *Nama. Nama. Saya, saya, saya.*

— Am înţeles, aha. *Nama* este nume. *Saya* înseamnă eu.

— *Nama saya* Roji.

— Ro-ţi, Ro-ţi, a repetat bucuros mititelul.

Şeful găştii a scos pieptul mândru de treaba pe care o începea şi de primul rezultat.

Am ţinut-o aşa vreo două ore, spre amuzamentul lor şi durerea mea de cap. Prima lecţie de bahasa, încheiată de un zgomot aspru de tomfă pe zăbrele.

M-a chemat cineva, un gardian, care mi-a făcut semn să mă apropii. Am ridicat mâinile încet, iar el mi-a făcut semn să întind braţele printr-un orificiu. M-au încătuşat şi m-au condus spre o cameră exterioară, pe undeva dincolo de gardurile de plasă metalică. Avocatul trimis de firmă era un tip bine făcut, un pic mai înalt ca mine, lucru foarte rar pentru un localnic. Mi-a explicat că este preferabil să folosim limba germană şi a mişcat ochii spre uşă şi oglindă, semn că mai aveam şi public.

— Aveţi aici un rechizitoriu pe care ar fi cazul să îl semnaţi de luare la cunoştinţă. Vă sfătuiesc să cereţi un răstimp pentru a-l studia şi ei vor fi obligaţi să vă ţină aici până terminaţi de citit. Nu ştiu cât de prietenos este mediul din interiorul penitenciarului, mai ales pe timpul nopţii. În locul dumneavoastră aş lungi-o cât mai mult.

— Cât o să stau aici?

— Greu de spus, eu am contestat deja măsura reţinerii şi oricum nu aici ar fi trebuit să ajungeţi, pentru că sunteţi doar reţinut. Mi-a luat ceva să vă găsesc.

— Credeţi că stau mult? Adică zile, luni sau ani?

— Nu ştiu. Acum, repet, sunteţi reţinut, nu deţinut. Ăsta este un loc de deţinere, nu ştiu cum v-au repartizat

aici. Am contestat şi asta.

— De unde pot da un telefon?

— Mă voi ocupa şi de asta, zilele următoare. Eu atât pot face acum. Mai aveţi întrebări?

Am zâmbit. Nu mă prea tăia capul ce altceva mai puteam face. Lighioanele îndoielii m-au cuprins abia după ce a plecat avocatul, la vreo două ore.

Nu reuşeam să-mi rescriu în minte numărul de telefon al prietenului meu, un localnic foarte bine ancorat în realitate, cu care mai vorbisem de câteva ori la telefon. Cu cât mă încrâncenam mai mult să vizualizez numărul ăla, cu atât mă încurcam mai abitir. Mi-era destul de clar că doar el, amicul meu indonezian, se poate descurca să mă scoată repede de acolo. Firma angajatoare şi ambasada noastră aveau în privinţa salvării mele doar parfum de curtoazie, pentru că acţiunea de care aveam eu nevoie nu îşi măsura efectul în finalitatea îndepărtată, ci în rapiditatea eliberării. Un alb cu moaca mea şi fără vreo reputaţie specială nu putea supravieţui demn mai mult de o săptămână într-o astfel de închisoare. De fapt nu mă puteam amăgi să cred că lagărul ăla, pe care abia îl văzusem, mi-ar fi acordat o săptămână, ar fi fost un exces inutil de generozitate.

Mă laud cu o memorie bună, moştenită cel mai probabil de la mama, care încă ţine minte o grămadă de poezii din liceu şi generală, dar şi tot soiul de amănunte pe care eu unul mi-aş fi dorit să le fi uitat, draga de ea. Avantajele şi dezavantajele vin adesea la pachet.

Aaaha. Ahaaa. Parcă începeau să se contureze cifrele. Parcă. Încă nu erau toate, desluşeam doar câteva, dar eram din ce în ce mai sigur că voi întregi numărul de telefon în cel mult o zi.

Hm. O zi. Adică o noapte sau două. Mă cam lovea disperarea. Scenă tristă. Butaforie puţină. Singur, foarte singur.

Mi-am vorbit. M-am ţinut în braţe. Mi-am spus că totul e bine, că sunt un tip norocos, că se mai întâmplă şi chestii nasoale. Am urlat în gând. I-am omorât pe toţi, am

incendiat închisoarea, am organizat o revoltă, mi-am făcut testamentul, mi-am desenat sicriul, am calculat în grabă energia calorică necesară să ardă un tip de vreo treizeci şi un pic de ani, aproape 1, 80, aproape 70 kg în viu, apoi m-am întins pe masă să mă culc şi să respir. Ciudat mi s-a părut şi că mi se făcuse cam prea brusc drag de mine, chiar îmi părea rău să se termine aşa.

Mă cam îngrijora discuţia abia încheiată, mai ales că avocatul îmi cunoştea pregătirea. Din moment ce el îmi spusese că noaptea va fi nasoală, mi-era clar că va fi groaznică şi n-aveam niciun chef de o distracţie nouă.

Cele mai mari mizerii te lovesc fix când n-ai niciun chef de experienţe noi, asta e o regulă nescrisă de viaţă, nu e o lege de-a lui Murphy, e o cutumă.

Gardianul gras m-a întrebat dacă am terminat de citit. Am dat din cap aprobator, reflex de robot stricat. Mi-a dat un pix să semnez. Am semnat, m-au încătuşat, m-au reintrodus spre groapa de noroi, m-au descătuşat rapid, m-am trezit împins în întuneric. Am stat în picioare cinci sau zece minute lungi, aşteptând să mă obişnuiesc cu întunericul şi să găsesc un loc pe unde să mă întind. În pârnăile româneşti cuţitele drepte se numesc suliţe, se fac din cozi de linguri tocite pe pietre sau pe podea, până devin adevărate briciuri. Am fost tăiat de câteva ori de chestiile astea, tăietura e acceptabilă ca intensitate a durerii, dar a doua zi e nasol. Totdeauna crestăturile care permit pielii să îşi revină repede dezvoltă nişte infecţii foarte nasoale dedesubt. Acelaşi lucru se întâmplă cu înţepăturile de pisică sau rănile datorate gloanţelor de calibre mici, cel mai adesea în zone foarte călduroase sau deşertice.

Ce v-am spus nu era o digresiune. Nu trăgeam de timp, trăgeam doar nădejde.

Cuţitul pe care l-am primit în spinare a fost oarecum aşteptat. Ştiam că voi sângera niţel, dar nici chiar în halul ăsta, zău… A fost foarte neplăcut.

— Sânge. Oof, mare noroc pe mine!

Am uitat să vă povestesc ce epopee trăiesc de fiecare

dată când merg să mi se ia analizele obişnuite de sânge, pentru că de obicei la al doilea recipient extras din mine devin agitat, iar la al treilea mă pierd cu totul. Da, mă pierd atât de bine încât nici eu nu mă mai găsesc. Acum îmi fac analizele la fiecare trei luni, din motive medicale, am nişte indicatori de urmărit şi sunt foarte ascultător, măcar din acest punct de vedere. Nu e nevoie să vă spun că e un calvar şi că înainte de fiecare extracţie fac flotări să mi se irige creierul, stau întins, cu două sau trei doamne asistente pe lângă mine, cu care mă împrietenesc şi vorbim despre copii, pisici, peşti, călătorii şi tricouri. Mi-aş împărtăşi cu ele chiar şi culoarea de la chiloţi, doar – doar se va termina mai repede. E ca un viol, nu vrei decât să se termine rapid.

De-a lungul vieţii am tranşat o grămadă de animale, inclusiv oameni şi maimuţe, am fost şi eu găurit de câteva ori bune, însă nu m-a ajutat cu nimic în a fi mai brav la crudele analize de sânge. Mi se pare un procedeu invaziv prea brutal, de-a dreptul medieval. Psihiatrul meu spune că deficienţa asta se împachetează uşor, tot ce am de făcut este să stau câteva zile printre asistente la cabinetul de recoltare şi gata. Sunt convins că are dreptate, în primul rând pentru că am mare încredere în el, doctorul meu, dar prefer să trec târâş-grăpiş de momentul de pseudoviol trimestrial decât să devin spectator câteva zile într-un cabinet de recoltare analize.

Ei bine, gândurile astea cu spaima de analize mi se aglomerau pe măsură ce simţeam şuvoiul cald de pe spate, semn că pierd ceva sânge. M-am pipăit şi nu părea o rană foarte urâtă, oricum nu puteam vedea nimic. L-am strigat pe gardian, care s-a întors cu spatele. Din stânga mea a venit un alt tip. I-am văzut, mai mult cu ochii minţii, şişul curbat. Eu aud de ceva vreme doar cu urechea stângă, care a preluat mare parte din funcţiile urechii drepte. Descifram foarte lesne paşii lichelei care mă vâna. Ştiam că este uşurel, să tot fi avut în jur de vreo cincizeci de kile, tot în viu, dar foarte agil, m-am concentrat şi l-am dezechilibrat trăgându-l puternic de picior, apoi i-am

proiectat ţeasta de marginea priciului. L-am pocnit rapid cu talpa. Prima oară nu am nimerit bine din poziţia în care stăteam după ce îl agăţasem de gleznă, dar a doua lovitură a fost impecabilă, i-am zdrobit căpăţâna ca pe dovleac, îi simţeam creierii pe fluierul piciorului. M-am ridicat repede şi am strigat tare, cu cea mai gravă voce de care mai eram în stare, în limba română, să fiu sigur că tonul meu va avea efectul dorit:

— Sunt Roji, fiul lui Roji, tatăl copiilor mei şi am venit să v-o trag. În seara asta eu sunt zeul vostru, unicul, vă mierlesc pe toţi. Aduceţi-mi o faşă pentru gaura din spate, cârnaţi mici!

Pot să jur că s-a făcut un pic de lumină, ca în filmele cu supereroi sau poate mă obişnuisem eu cu penumbra nopţii ecuatoriale. Muzica de fundal era asigurată doar de nişte insecte timide.

Am pus piciorul pe mâna dobitocului cu şişul şi am călcat cu voioşie. Metacarpienii prăpăditului pârâiau ca nişte rămurele. I-am rupt tricoul şi am smuls cuţitul din palma încă încordată. Reuşisem să trezesc toată închisoarea. Trei gardieni se apropiau încet. Au pus reflectorul pe mine de undeva dintr-un foişor suspendat, din care probabil că mă privea prin lunetă un ochi indiferent, aşteptând aprobarea de tragere. Criza de imaginaţie mi-a permis să ridic lent braţele:

— Eu sunt începutul şi sfârşitul, tâmpiţilor! Îngenuncheaţi şi voi fi milostiv! Îmi venea să râd.

Le-am zâmbit gardienilor şi am întins încheieturile mâinilor pentru cătuşe, după ce am lăsat şişul să cadă în noroi şi să se afunde. Am fixat în minte locul unde l-am aruncat, pentru eventualitatea că mă mai întorc viu pe acolo. Atâta timp cât pământul e rotund, se prea poate ca şi viaţa de pe el să fie rotundă, de-asta trag nădejde că oricând se poate întoarce în aceeaşi situaţie, doar că în alt moment.

Eram convins că gardianul mai masiv mă va pocni cu tomfa, am respirat adânc şi mi-am păstrat mâna stângă ca o gardă ridicată în jurul feţei. Paznicul, pe care îl vedeam

neaşteptat de mare pe măsură ce păşea spre mine, mi-a făcut semn cu ochiul şi m-a rugat să merg înainte, spre poarta dintre zonele de acces. Mi-era foarte clar că mă va lovi în ceafă, prin urmare mă cam pregăteam pentru un somnic indus mecanic sau măcar o amnezie cinstită.

M-au dus într-un cabinet medical. M-am privit în oglinda din spatele biroului. Aveam părul vrăşulit, ochii foarte roşii, probabil de nesomn şi desluşeam mult sânge, pe faţă şi pe mâini, de parcă mâncasem o vacă de vie. M-am întors cu spatele şi am văzut izvorul care trimitea în jos un pârâiaş de sub omoplatul drept.

Am simţit nevoia să mă întind. Am făcut semn întrebător către gardieni. S-au uitat unul la celălalt. Mi-au arătat patul şi eu m-am prăbuşit ascultător ca salcâmul lui Ilie Moromete.

*

În copilărie fusesem îndrăgostit de sora lui Bobiţă, colegul meu de palier şi de joacă. Fata aceea minunată era handbalistă, juca la echipa de juniori a municipiului Caracal, iar după mintea mea, ea era cu siguranţă cea mai frumoasă fată din lume. Uneori mă saluta şi mă mângâia pe cap, ba odată chiar a bătut şi palma cu mine. Noi, picii, ne jucam de obicei în faţa scării. Când ea, zâna, ieşea în oraş sau se ducea la antrenament lăsa pe scară mirosul curat al unei zâne, şefa zânelor. Totdeauna îi spunea lui Bobiţă că se întoarce repede, iar el să fie cuminte. Ea nu mirosea a spray 8 x4, cred că avea Impulse sau ceva mai tare. Oricum sprayurile Impulse erau foarte interesante pentru că aveau totdeauna pe ele o poză cu o femeie frumoasă. Mai toată lumea punea pe vremea aia între rufele curate, în dulapuri, săpunuri mai acătării, adică Fa sau Rexona, pentru înmiresmare. Pe atunci toate săpunurile erau solide.

Nu îmi mai amintesc numele surorii lui Bobiţă, dar păstrez cu sfinţenie amintirea senzaţiei prezenţei ei. Hotărât lucru, fata aceea, fiinţa aia minunată, era o apariţie, avea cheia timpului, pentru că reuşea să-l oprească de fiecare dată când o vedeam.

Am fost norocos, mai bine zis sunt norocos, tocmai pentru că îmi păstrez credinţa nezdruncinată în puterea chemării din inimă. A venit acolo, după mine, draga de ea, în cabinetul ăla din capătul greşit al lumii şi mi-a pus o pătură pe mine. Mi-era foarte frig. M-a mângâiat pe păr, aranjându-l cu degetele ei şi m-a atins pe spate.

— Poţi să pui nişte praf de zâne, te rog?

— Am pus. Dormi acum, mă întorc repede, fii cuminte.

Am adormit. Recunosc cinstit că sunt foarte ascultător şi mi-e cam frică de muieri.

Cred că am aţipit ceva timp. Mi-aminteam unde sunt, ba chiar mă simţeam mai întremat. Mi-am deschis ochii uşor, să pot cerceta zona. Nu se auzea niciun zgomot dinăuntrul cabinetului şi slavă cerului că nici dinăuntrul meu. Priveam cu coada ochiului biroul destul de strâmt din cameră şi mi-a răsărit din amintiri aventura cu fiul meu mijlociu la medic, pe care tocmai o trăisem în urmă cu vreo lună. Se băgase sub biroul abia răsturnat tot de el şi urla de vibra cabinetul:

— Băi, hoţilor, mie nu-mi fură nimeni sângele, vampirilor, zombiştilor, vreau acasă, tati, ia-mă de aici, te rog frumooos!

Ne-au dat afară rapid, iar în ziua următoare centrul medical cu pricina a reziliat unilateral contractul cu mine, după ce ne-au fost imputate nişte victime colaterale, adică un stetoscop, două termometre şi monitorul spart. Nici măcar nu era hilar. Ce poţi cere unui copil de trei ani?! Cu certitudine că viziunea corporatristă a clinicii asupra evenimentului a fost de toată jena.

Am zâmbit. Totdeauna funcţionează NLP-ul amintirilor cu cei dragi. Uşa cabinetului s-a deschis. Mi-am dat seama că mai văzusem faţa aia undeva. Cred că leşinasem şi fusesem tratat în starea de melanj cu somnul, pentru că aveam o branulă cu perfuzie la mână. Aha, de-asta mă simţeam mai întremat. Mi s-a părut o situaţie niţel caraghioasă şi chiar găseam resurse să pufnesc în râs, dar ceva îmi spunea că e cazul să mă abţin, prin urmare n-am

făcut-o atunci.

Omuleţul cu halat alb era de fapt femeie.

Un fel de infirmier pe steroizi o însoţea şi se uita foarte urât la mine, de parcă cine ştie ce i-oi fi făcut, direct lui sau prin urări de bine, maică-sii.

Avea mai puţin de un metru jumate înălţime, cel puţin atât îl apreciam eu din pat. Era un pitic cu prea mulţi muşchi la braţe, iar picioarele păreau ale unei broscuţe călcată de maşină şi uscată la soare. Pentru atenuarea senzaţiei de scârbă mi l-am închipuit cu urechi mari de lepricon sau vreo bazaconie de genul ăsta şi cum tremură de frică totdeauna când Moş Crăciun îl trimite în grajd să pornească renii.

— Moşule, n-au luat-o nici la a doua cheie, dar au nişte copite dureros de grele! Unul dintre ei m-a scuipat, să ştii!

Mi-l închipuiam cu o hăinuţă de pitic oficial al moşului, care nu mai era demult roşie şi pufoasă, făcută dintr-o păturică deşirată. Piticul îi venea şefului lui, moşului, fix până la fund şi potriveala asta îmi amintea de Gargantua şi Pantagruel, uriaşii care se ştergeau la fund cu boboci pufoşi de raţă. Aha, poate de-asta avea gnomul culoarea aia ciudată la păr, nu cred că era doar de la vopseaua cu turmeric.

Avea o durere amărâtul, un suspin de dorinţă:

— Santa, te rog, pot să primesc şi eu o insignă sau măcar o legitimaţie că sunt omul tău, te rog eu mult şi frumos de tot!

Moşul s-a scociorât prin buzunare şi n-a găsit nimic, mai ales că îi făcuseră percheziţie după livrările de anul trecut, erau nişte zvonuri… A oftat, şi-a scos unul din ciorapii lui împuţiţi, folosiţi de atâtea sute de ani, l-a îndesat prăpăditului pe cap şi l-a întrebat uşor distrat:

— Pufi, îşi place tichia cea nouă?

— Da, moşule, ar fi spus piticul cu voce subţirică, foarte mult. Mulţumesc mult că îmi spui Pufi. Îmi place extraordinar de tare. Să ştii că tu mă înţelegi cel mai bine.

— Băăăi, praleo, păi tu iar ai luat efedrină şi alte

chestii să faci brandul mare? Aşa crezi că ajungi tu şmecher şi bombardier?

— Da, moşule, dar te implor eu din inimioara mea să nu mai spui la nimenea.

— Băi, aşchiuţă, păi rămâi fără ouţe, bre, vai de mama ta…

— Nu, moşule, încă le mai am, ar fi răspuns piticul şi şi-ar fi dat jos pantalonaşii pentru demonstraţie. Fix atunci o pală de vânt rece l-a făcut de râs. Renul din linia a doua de la sanie, din spatele lui Rudolf, a rostit râzând:

— Rudolf, dă becul mai tare, să se încălzească bebeluşul.

Piticul a început să plângă cu sughiţuri, iar mucii îi îngheţau atârnând la pământ, înfigându-se cu sete şi formând gratii, din spatele cărora prăpăditul nu mai putea ieşi. S-a trântit pe spate ca un gândac şi s-a pus pe jale.

Aha. M-am trezit din nou.

Bărbatul femeie cu halat alb mi-a spus într-o engleză foarte clară că am avut un accident, probabil am alunecat în drum spre locul de deţinere, am pierdut mult sânge, am făcut şi ceva febră, dar sunt momentan foarte bine, cu siguranţă în afara oricărui pericol şi că voi rămâne în cabinet sau o cameră specială încă trei zile, conform procedurilor medicale pe care le aveau.

Mă gândeam ce infecţii or fi fost pe lama care m-a găurit în spate. Medicul mi-a ghicit temerea.

— V-am introdus şi antibiotic în perfuzie. În fişa dumneavoastră medicală nu scrie că aveţi alergie la vreun antibiotic sau alte medicamente.

Habar n-aveam că exista vreo fişă medicală de-a mea pe acolo, dar am dat din cap aprobator. Nu am alergie la nimic, poate doar la excesul de prostie, de-asta mă bosumflu adeseori când îmi dau seama câte tâmpenii fac. Pac, imediat apare alergia la propria mea prostie, ha, mă văd în oglindă întocmai cum sunt atunci, un peşte balon din burta căruia cântă un peşte clovn.

Se făcea dimineaţă. Am încercat să fac nişte exerciţii de respiraţie, până una-alta, aşteptând amintirile frumoase

să îmi umple ochii închişi.

Ups. Am aţipit niţel. Am dormit foarte puţin, pentru că era încă dimineaţă, soarele nu răsărise bine. În zonele ecuatoriale soarele este foarte punctual, apare la şase dimineaţa, pleacă la şase seara.

Mă simţeam foarte odihnit. M-am felicitat pentru exerciţiile de respiraţie şi m-am bucurat pentru efectul lor relaxant.

Un alt medic, cu un fel de grade pe umeri, mă privea în tăcere. Mă palpa pe abdomen. Mi-a făcut semn să mă ridic puţin, pentru a mă asculta la spate cu stetoscopul. Mi-a luat tensiunea. Nota totul foarte atent, cu un pix portocaliu.

— Analizele sunt foarte bune, totuşi. Mai aşteptăm nişte rezultate. Vă simţiţi mai bine?

Am dat din cap că da şi aveam multe să-i spun, dar nu puteam vorbi, parcă aveam gura lipită. Mă temeam că visez din nou. Mi-era foarte sete. Am făcut semn cu capul spre pahar, apoi am reuşit să vorbesc.

Nu, nu visam, eram doar cam deshidratat şi mă simţeam de parcă o pisică tocmai fătase în gura mea, vorba unui amic.

Ups din nou. Cabinetul se schimbase. Eram altundeva. Mi-am spus că ceva este foarte nasol şi am devenit foarte atent, convins că gunoaiele alea de gardieni mă drogaseră grupa-mare.

— Vă simţiţi mai bine?

Omul a repetat întrebarea, pe un ton mai mult decât politicos, nefiresc de implicat. Nu era musulman, era hindus, fusese la templu de curând, reuşeam să disting trei boabe de orez centrate pe fruntea lui limpede. Îmi zâmbea destul de sincer.

Am reuşit să îmi clătesc gura cu apă. Era mai bine.

— Beţi cu înghiţituri foarte mici, vă rog.

— Ce s-a întâmplat cu mine, domnule doctor?

— Aţi delirat trei zile. Procedura ne obligă să vă ţinem sub observaţie încă.

— Am dormit trei zile?

— Da, puteţi numi o astfel de stare şi somn, pentru că stare de veghe cu certitudine nu a fost.

— Este dimineaţă acum?

— Nu, este seară. V-am mutat din cabinetul închisorii la spitalul militar, aici avem condiţii de tratament sub escortă.

— Ce am avut?

— Nu ştiu, analizele v-au ieşit foarte bine, probabil că pierduseţi prea mult sânge şi efortul ăsta v-a epuizat.

— Acum ce e de făcut? În ce stare mă aflu?

— V-am spus, sunteţi la spital, la uşă aveţi doi gardieni, aţi fost cam agitat, prin urmare v-au fost administrate nişte calmante.

— Am făcut ceva nepotrivit?

— Gardienii păreau cam nemulţumiţi de agresivitatea dumneavoastră, cred că nu aţi fost foarte cooperant pe drumul spre spital.

— Sunt încă arestat? E o prostie, nu am făcut nimic ilegal.

— Domnule, mă depăşeşte subiectul. Eu vă pot ajuta doar din punct de vedere medical. Avea dreptate. Simţeam că omul ăla mă ajutase mult.

Am fost informat că voi fi transferat o zi mai târziu în alt penitenciar, pe care îl cunoşteam oarecum din povestirile unui amic.

Drumul până acolo a durat aproape cinci ore, ştiam că vom traversa trei sferturi din insulă. Căldura şi transpiraţia mă transformau într-un peşte uitat pe fundul acvariului aproape golit.

*

Am o afecţiune specială legată de acvariile mele cu ciclide. Ciclidele sunt peşti de acvariu foarte rezistenţi, le place apa mai calcaroasă, aşa cum e mai toată apa de puţ din jurul Bucureştiului, sunt destul de teritoriali, foarte rapizi, iar ce mă încântă pe mine este că pot avea un spectru destul de mare şi plăcut de culori. După mintea mea, degeaba ai acvariu dacă nu e foarte colorat. Ultimul lor habitat întreţinut de mine şi-a încheiat viaţa destul de

curând, prin 2015.

Pisica de atunci a vărsat ceva în apa lor, cu bună ştiinţă sau poate din joacă, cert este că reuşise să omoare cel puţin zece peşti, o surprinsesem pescuindu-i cu gheruţele ei hulpave. Restul de peşti au murit într-o singură zi, a fost un soi de sinucidere de oi care sar grămadă de pe stânci în neant sau vreun hău. Mi s-a părut o chestie foarte tâmpită atitudinea asta de mierleală colectivă. Cine ştie, poate că vreunul dintre cei haliţi de pisoi o fi fost chiar şeful peştilor, vreun şaman sau vreun zeu de-al lor, iar ceilalţi l-au urmat ca o grămadă de Ronini. Bine, există posibilitatea ca pur şi simplu să se fi plictisit sau să se fi ţicnit cu toţii în aceeaşi zi de la vreo aliniere nefastă de planete sau de mobilier prin casă. Ha! Poate nu a fost prea feng shui nici faptul că mama vărsase din greşeală nişte înălbitor peste ei.

Am avut mai demult o experienţă cu adevărat memorabilă cu viaţa de acvariu. Într-unul destul de mic reuşisem să îngrămădesc o broască ţestoasă şi două ciclide plus un sanitar mărişor. Nu se certau niciodată, era o armonie aproape religioasă.

Bineînţeles că necuratul şi-a băgat coada, vorba ţaţei Nica, atunci când am primit cadou o piranha, pe care am cazat-o în acelaşi spaţiu de detenţie cu ceilalţi, probabil şi pentru că aveam un singur acvariu pe atunci. Ei, hai, ştiu că nu vă vine să credeţi, dar a mers şi aşa. Ciclidele erau prea rapide pentru piranha, iar ţestoasa prea mare.

Fix ca în gluma cu evreul care şi-a făcut familia să înţeleagă că spaţiul în care locuiau era totuşi suficient, au apărut şi doi raci de râu, aduşi de un vecin.

Pentru că racii au nevoie de orificii şi canale, ne-am gândit să băgăm în acvariu un borcan, în care să vieţuiască noii oaspeţi. După mintea noastră, adică a mea şi a copiilor, care sunt totdeauna şefii, era perfect. Socoteala locuitorilor incintei cu apă era însă diferită: ţestoasa a atacat un rac, pe care l-a omorât rapid şi l-a mâncat, invitând la masă piranha şi ciclidele. Celălalt rac s-a băgat în borcan şi de acolo mai ataca piranha cu cleştişorii lui

destul de puternici, cu care reuşise să o zdrenţuiască destul de bine. După ceva timp, cel de-al doilea rac a murit în borcanul din fundul acvariului, de nervi, de frică sau de inimă rea, habar n-am, dar urmare a decesului a eliberat o substanţă albicioasă şi fără tăgadă toxică, pentru că una dintre ciclide a murit rapid, iar piranha i-a urmat la scurtă vreme. Am băgat broasca ţestoasă şi ciclida rămasă într-un lighean şi le-am repatriat după două dezinfectări ale acvariului. Copiii au botezat ciclida Hercules, supravieţuitorul, iar broasca a rămas tot cu numele Fifi, fără vreo urmă de glorie nou câştigată.

*

— Nu mai spune că vrei, zi şi tu că îţi doreşti asta.

Patronul firmei la care lucrez acum are două rânduri de dinţi, ca un oltean veritabil, să nu scape prada. Îl ador.

Cică un evreu face cât doi armeni şi un oltean cât doi evrei, după cum îmi explica un wanna-be antropolog de facebook, într-o altă pauză de gândire. Postul gândirii permite moartea tuturor legăturilor care contează: sinapse, dendrite, axoni. Odată cu decesul lor se petrece şi scurtcircuitul sensului nostru, al tuturor. Of, of, of şi-un cartof şi-o rochiţă mov!

— Îmi doresc o maşină care să nu se mai strice atât de des. Ea, cea de acum, mă înţelege un pic mai bine, ştie că nu-mi mai place.

Nu a fost atent, pentru că a obosit. Puteam să zic orice.

Cred că oboseala veritabilă se manifestă odată cu incompatibilitatea cu viaţa de până atunci. Un soi de pseudoasfixiere cu un bol care nu e alimentar, e doar foarte fără chimie. Păpuşa care plânge este eroul meu favorit din tragedia nimicului. Povestea despre nimic tratează spaţiul fără amintiri, fără pastile, doar cu kinetoterapie specială, adică palme la fund. La fundul paharului. Ha ha.

*

Pauză de un fum, centrul educaţional Jilava:

— Fiţi amabil, domnu', suntem mulţi curioşi în fundul

clasei, avem o întrebare din fundul gândirii.

— Zi, mă!

— Dumneavoastră sunteţi om mare şi umblat, preferaţi să bateţi la fundul paharului sau la fundul sacului?

— Hm, bravo, mă, v-aţi deşteptat… Ia ziceţi, urşilor, plante proaste, care e mai gol: paharul sau sacul?

— Amândouă goale total, bos!

— Păi nu bat pe nimeni la fundul gol, bă, poate doar să îi mângâi, bă, tandru, da acu’ e clar că nici paharu’ gol, nici sacu’ gol nu se bat la fund, se scuturǎ, plante ce sunteţi!

— Ba nu, doar se pune cu fundu-n sus, pungile se stoarce.

— Coşurile se stoarce, pungile se linge, lache!

*

Cred că v-am acordat destulă digresiune, e cazul să ne întoarcem la drumul de cinci ore prin zăpuşeala inexplicabilă. Te aştepţi ca un loc exotic să te primească cu o îmbrăţişare specială, nonverbală, un fel de zâmbet al veşniciei raiului. Nu am avut norocul acesta, cel puţin nu atunci.

Am remarcat odată, prin analogie, o chestie amuzantă: la intrarea în penitenciarul din Puerto Princesa din insula filipineză Palawan scria cu litere din lemn, colorate foarte vesel: *Welcome to the Prison of Puerto Princesa!*

Din dubă nu prea vezi ce scrie deasupra, pentru că nu ai vizibilitate, prin urmare la sosire în noua mea locaţie de deţinere habar nu aveam unde sunt, dar am avut brusc revelaţia numărului de telefon al cunoştinţei mele din capitală. L-am scrijelit pe fiecare papuc, să nu-l uit. Da, eram în şlapi.

Nu am suferit nicio decepţie pentru lipsa comitetului de întâmpinare şi a covorului roşu. Colegii mei de transport deveniseră neaşteptat de tăcuţi şi încordaţi. Unul dintre ei tremura. Eram douăzeci şi doi de deţinuţi mutaţi. A fost o cursă directă, cred că ne puteam considera

norocoşi.

Trierea a fost efectuată prin aspectare şi strigarea a trei nume, printre care nu era şi al meu. Eu am fost invitat într-o încăpere joasă, unde mirosea puternic a orez şi ţigări cu cuişoare. Un indonezian spătos mi-a întins o ţigară, pe care am fumat-o în linişte.

— Ţi se spune Roji, nu?

— Da. Nu e o poreclă, detest poreclele.

— Aha.

Tăcea. Mi-a oferit o cafea. Şi-a pus el, apoi mi-a pus mie. A băut el primul şi a zâmbit iarăşi.

— Roji, nu o să am probleme cu tine pe aici, ce zici?

— Cu siguranţă nu, domnule. De fapt nici nu vreau să stau aici, habar n-am ce caut aici.

— Ei, hai. Traficul de armament este o chestiune foarte serioasă. Tu eşti un tip foarte serios. Ai omorât doi tipi în închisoarea din Surabaya.

— Scuze?

— Ce ai de spus?

— Mă înregistraţi?

Am zâmbit, probabil prosteşte. El nu a zâmbit.

— A fost unul singur, domnule.

— Eroare de raport, cel mai probabil. Oricum nu apare la dosarul tău, stai liniştit. Ai destule necazuri chiar şi aşa, suficiente aş zice.

— Vă stau la dispoziţie cu plăcere. Pot da un telefon, vă rog?

— Voi interveni în sensul ăsta.

Tăcere. Prin fereastra biroului pătrundea o ramură de frangipani cu flori mari. M-a liniştit prezenţa şi mirosul florilor incredibil de delicate.

— Ai fost militar. Trupe speciale?

— Nu, doar militar, cea mai mare parte a carierei mi-am petrecut-o în faţa studenţilor, am predat la o universitate militară şi alte câteva.

— Doctorat, şcoală multă. Ce cauţi aici?

— Bani de mâncare în principiu.

— Aha. Aici, la noi, mâncarea e puţină, domnule Roji.

Eşti trecut aici ca suspect de activităţi teroriste, la orice greşeală te bag la carceră fără discuţii.

— Am înţeles, domnule.

S-a ridicat, semn că era cazul să plec şi eu.

La ieşirea din birou cei doi gardieni care aşteptau m-au tăvălit puţin. Am înţeles mesajul.

*

Noua mea locaţie era destul de diferită de cealaltă, mai ordonată, cu mult mai multe zone de observare a gardienilor, cu garduri mai înalte, iar porţile erau foarte bine asigurate. Camerele de luat vederi erau serioase şi nu cred că aveau zone moarte. Erau de două ori mai multe foişoare de supraveghere ca dincolo, de unde am tras concluzia că avea cu siguranţă un regim de detenţie mai strict decât închisoarea anterioară.

Controlul fusese neaşteptat de simplu, reuşisem să trec cu banii pe care îi aveam la mine în momentul reţinerii, cinci sute de dolari. I-am împărţit în două: am băgat la loc trei sute şi am păstrat două pentru cumpărături rapide. Aveam nevoie de un telefon.

Aveam nevoie să dau un telefon, pronto, cum zice fiul meu, pronto. Vreau lumea şi o vreau acum. Pardon, îmi doresc lumea şi mi-o doresc a.s.a.p., nici nu se putea altfel.

Ajunsesem după prânz, iar cafeaua directorului mi-a cam stat în gât. Nu pot spune că mi-a intrat pe partea cealaltă, pentru că în mediul de detenţie poate avea mai multe înţelesuri. Pe partea cealaltă erau banii. Mă rog, o parte din avuţia mea de aici, restul erau dosiţi în şlapi, aşa era modelul.

Soarele a fost punctual şi a fugit tot la ora şase seara. Noutatea era că de data aceasta aveam pat şi gratii. Patul de deasupra era gol, eu eram singur bine-mersi, dacă ignoram şobolanul sau ce animal tot fojgăia pe acolo. Dimineaţa a venit cu miros de mâncare, ba chiar se mânca decent. Am filat colegii de la rând, în zona de servire a mesei. Erau destui albi, cel puţin zece, cei mai mulţi foarte tineri. Doar doi erau ceva mai purii, unul dintre ei cred că avea vreo cincizeci şi cinci de ani. Stătea între localnici şi

le vorbea bine limba. Olandez, cel mai probabil, mi-am spus eu.

La curtea de aer m-a abordat el.

— Durule, cum ai ajuns aici?

— Nu sunt dur de obicei. Am ajuns cu o dubă. Tu? A pufnit în râs.

— Bine că nu ai luat metroul. Un gardian i-a spus unui băiat de pe aici că tu tocmai i-ai micşorat familia. Ce zici?

— Selecţie naturală. Mai bine să plângă mă-sa decât mama, ce părere ai?

— Probabil că ai dreptate. Nici el nu se dădea în vânt după cumnatu-său, era cam dement, dar vezi tu, se face de râs dacă nu ia măsuri. Aşa trebuie. Aşa se face.

— Aha. Ce e de făcut?

— Trebuie să plăteşti.

— Era destul de uşurel fraierul. Cât costă kilogramul în viu?

Interlocutorul meu nu a schiţat niciun zâmbet. Conversaţia cam lâncezea, dar eu i-am dat înainte cu discuţiile de duminică la biserică.

— Eşti olandez?

— Da. Tu?

— Român.

— Trebuie să vorbeşti cu omul meu despre cumnatul lui.

— Nu trebuie. Aşa crezi tu sau aşa crede el?

— Vorbesc eu pentru el.

— Vrea să ne împrietenim sau să vorbim serios?

— Tipule, nu există prietenie în închisoare.

— Cum se numeşte pârnaia asta?

— Afli mâine.

— Cât costă?

— Ce?

— Să mă împac cu el.

— Probabil că o sută de dolari, dar pun pariu că nu ai.

— Da, nu am, dar pot să fac rost, am nişte prieteni pe

afară. Am nevoie să dau un telefon.

— Te costă încă o sută.

— Cam scump.

— Uite ce e, aici nu e piaţa de duminică.

Am dat din cap. Dumnezeu face adesea cuib berzei chioare. La amiază am primit telefonul.

— Cinci minute, nu mai mult, blondule!

Am sunat. Niciun răspuns. Numărul era corect. Am sunat din nou. Voce de femeie. Mi se părea incredibil ce ghinion aveam. Probabil omul mă sunase de pe alt telefon sau încurcasem eu cifrele. Am îngheţat. Părea o tipă foarte tânără, o voce pe care o mai auzisem şi nu reuşeam să îmi amintesc de unde. Mi-am zis că poate oi fi visat-o vreodată şi căldura de aici îmi vrăşuleşte imaginaţia.

— Bună. Am vorbit la telefonul ăsta cu un tip, Indar, sunt prieten cu el. Şi-a pierdut telefonul?

— Bună ziua. Cu ce vă pot ajuta?

— Vreau să vorbesc cu Indar.

— Pot să ajung la el peste vreo trei ore. Vreţi să îi transmiteţi ceva?

— Spune-i că l-am căutat. Sunt tipul din România, el îmi spunea Dracula. Am o mică situaţie cam neplăcută.

— Te ştiu, stai, stai un pic. Ai fost la noi. O, ce bine că ai sunat în sfârşit! Sunt Almeda, fiica lui. Unde eşti acum? Tata te caută disperat de trei zile, nu ştie unde ai fugit. Acum este plecat tot după tine.

Oho, în sfârşit lumină! Da, pricep din nou că Iisus nu e din Fălticeni.

— M-au ascuns alţii. Sunt într-o închisoare cu porţi verzi cu steagul vostru vopsit pe mijlocul porţilor de lemn, pe undeva la intrarea în oraş, în Jakarta sau foarte aproape, oricum. Regimul este destul de strict, pare a avea zece sau mai multe curţi de aer, e destul de departe de apă. Spaţiul de servire a mesei este comun. Directorul este un tip de vreo patruzeci de ani, cam la un metru şaptezeci, cu un semn pe frunte, o cicatrice ca un fulger şi mustaţa deja albită. Este solid şi pare destul de târşit în meserie. A, intrarea în închisoare este pe partea sudică.

— Bine. Telefonul de pe care suni este al tău?

— Nu.

— Bine. Te găseşte tata. Dacă îţi face cineva probleme pe-acolo, spune-le că eşti prietenul meu, adică nu ştiu dacă e cea mai bună idee, ştii ce, mai bine foloseşte numele lui tata.

Am şters numărul format şi i-am dat aparatul unui tip adus de spate, care părea cărăuş de interior. Tipul nu se mişca, doar se holba la mine, imobil. Am dat să plec. El tot poziţia statuii din parc a păstrat. I-am dat o ţigară. S-a cărat la fel de imobil, de parcă ar fi plutit sau l-ar fi tras cineva pe nişte roţi invizibile.

*

Mi-am amintit, vorbind despre telefonul ăla, de un şef de-al lui tata, un tip cam din topor, dar care culesese la viaţa lui nişte maxime bune, păcat doar că le tot repeta. Spunea el că timpul trece diferit pentru fiecare şi am tot simţit efectul veridicităţii. Altă dată perora că femeile conduc lumea, iar dacă vrei să-ţi fie bine în lumea lor, e cazul să te porţi bine cu ele. Resimt asta acum.

Altă dumă de-a lui mi l-a delimitat ca o surpriză de mitocănie. Avea o amantă la serviciu, cu care şi făcea sex la serviciu, în birou. S-a întâmplat ceva pe acolo, au mirosit ei ceva, că de jenă nici gând şi au renunţat la amorul printre ştampile, s-au mutat cu operaţiunile în camera unui cunoscut de-al meu, prin urmare îl aşteptam eu pe ilustrul domn să-l duc înapoi cu maşina. Cucoana pleca mai târziu, să nu apară vorbe cică, de parcă nu era evident.

I-am spus, neştiind ce să zic:

— Să vă fie de bine, domnule ministru!

— Hai, bă, Roji, de ce spui asta, doar n-am fost la tuns! Hm. Fiecare cu ce poate. Greşeala mea.

*

S-a strigat intrarea la celule. La etaj, în sectorul meu, mă aştepta gardianul care mă condusese în prima zi la director. Cred că era un soi de şef de sector, părea destul de blând, dar ştiam că poate lovi prin surprindere. Mă

privea din faţa gratiei de la uşa celulei mele. M-a invitat cu un semn al bărbiei să intru. Bineînţeles că jigodia m-a lovit zdravăn în spate, fix peste tăietura nevindecată. Am simţit cum se deschide din nou şi zvâcneşte. Umezeala subită era cu certitudine sânge.

— Blondule, datorezi două sute olandezului şi două sute mie pentru că m-am deranjat să-ţi aduc aminte, înţelegi?

Am dat din cap liniştit. Vorba lui Nayden, un prieten de-al meu bulgar:

— Ce nu se rezolvă cu bani, se rezolvă cu şi mai mulţi bani.

În cazul lui Nayden nu a funcţionat, am de gând să vă povestesc ceva mai târziu.

Eu aş spune că mai degrabă ce se poate rezolva cu bani nu poate fi motiv de griji. Niciodată.

*

Şoferul lui Indar m-a aşteptat cam mult în poarta penitenciarului, dar nu dădea vreun semn de plictiseală sau iritare. De când îl văzusem pe tipul ăsta mi-am spus că eu nu pot fi la fel de bun ca el în meseria lui, orice aş fi făcut. Când conducea, o făcea atât de lin, încât mă întrebam ce fel de perne de aer au toate maşinile pe care le vrăjea. L-am văzut însă conducând şi nişte căruţe de automobile şi zău dacă nu reuşea să scoată toată candoarea din ele. Am un amic foarte vizual în exprimare, care spunea despre genul ăsta de şofer că te plimbă să nu-ţi joace ciorba-n burtă. Ştiam că Indar îi dă voie să participe la lupte în cuşcă, un fel de muay thai, ale cărui reguli mi s-au părut relativ simple: dai cum poţi, iei cât poţi. Pariurile puse pe ei depăşeau adesea bunul simţ, pentru că cei care se rupeau între ei primeau de-o cola şi un suc, dacă pot zice aşa, iar pariorii aruncau chiar şi sute de mii de euro pe un meci. Omul lui Indar era însă bine plătit, cel puţin pentru standardele locale.

Îl cunoşteam pe Indar din republica Mali, îi făcusem un serviciu, tocmai de-asta a doua zi după sosirea mea în Indonezia, mi-a întors serviciul înzecit şi m-a plimbat

printre mai toţi cunoscuţii din oraş, prezentându-mă drept prietenul lui. La scurtă vreme am primit două oferte de angajare pe sume destul de bune, una în învăţământ, una legată de armată, de fapt de marina lor militară. Evoluţia contractului meu acolo m-a surprins însă destul de tare, prin urmare după o astfel de experienţă mi-am zis că n-ar fi rău să mai stau puţin pe gânduri. Cine n-ar fi făcut-o?

Sunt convins că şpaga pe care o dăduse să mă scoată din închisoare a fost mare. Cultura lui şi modul său personal, poate uşor epatant, îl obligaseră să facă gestul ăsta. Ar fi aflat destui cunoscuţi din cercul lui că nu mă ajutase dacă nu ar fi făcut-o şi l-ar fi judecat, generând un soi de înjosire socială. Pot spune, prin urmare, că sunt norocos sau extrem de norocos. Există o singură opţiune în cazul ăsta, mi-e greu să aleg între cele două variante, ha!

Numărul de telefon la care sunasem era chiar al fiicăsii, pentru că în perioada în care vorbeam mai mult la telefon cu Indar, îi cumpărase o maşină şi o însoţea când conducea, ea fiind începătoare. Când am spus că era novice, mă refeream doar la activitatea de şoferiţă.

Almeda era cunoscută de jumătate din Jakarta. Jumătatea care n-o cunoştea era constituită din oamenii fără televizor sau orbi. Fata jucase rolul Elvinei din seriile „Police Raid”, tipa care bătea poliţiştii de îi asculta cu paharul şi ale cărei apariţii se reluau în particular, de multe ori, adesea cu încetinitorul. Posterele cu ea se vindeau pe sub mână. În ciuda unor restricţii morale destul de severe ale societăţii şi culturii oraşului, Almeda îşi păstra libertatea şi exotismul într-un mod care poate părea arogant, dar ei i se permitea, cu plăcerea şi ardoarea cu care crezi numai lucruri fantastice despre un zeu, ba mai pui puţin şi de la tine, convins fiind că aşa a fost şi altfel nu se poate.

Când avea vreo şaptesprezece ani, la debutul filmărilor ei, taică-său îi angajase o turmă de gărzi de corp. Uşor-uşor, aceştia au rămas doar trei, iar în zilele în care am fost extras de protectorul meu din mizeria în care intrasem habar n-am cum, Almeda mai avea un singur

însoţitor, fratele şoferului tatălui ei. Almeda era atât de iubită, încât era iubită şi chiar de către cei care i-ar fi putut face rău.

Cei doi fraţi care le erau gărzi de corp crescuseră pe lângă familia lor de mici, împreună cu fratele lor mijlociu. Indar îi găsise lângă groapa lui de gunoi, trei băieţi de vârste apropiate, unul de şase ani, unul de cinci, unul de trei, trei boţuri de carne ce trăgeau să moară, violaţi şi castraţi de vreun nebun cu mintea bolnavă. În casa lor mai crescuse un copil de cerşetor rămas orfan, alături de cei trei fraţi. Acum toţi aveau în jur de treizeci de ani, cel mic douăzeci şi şapte sau douăzeci şi opt şi pot spune că tipii ăia pur şi simplu rupeau orice lanţ pentru binefăcătorul lor. Primiseră educaţie serioasă, vorbeau engleză, japoneză şi germană, ştiau să cânte foarte bine la chitară, iar sport făcuseră cam tot ce făcea un localnic, la nivel de elită, de la înot la câteva tipuri de lupte. Iniţial Indar nu a fost de acord să le permită sporturi violente, dar talentul lor era de necontestat, prin urmare a lăsat natura să-şi facă treaba, poate că şi dintr-un pic de fatalitate, care condimentează specificul local.

Almeda mă văzuse o singură dată înainte de reţinerea mea. Eu am încercat să nu o mai privesc, eram prea bine primit de tatăl ei. A fost cu certitudine dragoste la prima prezenţă, spun asta pentru că am impresia că ne îndrăgostisem înainte de a ne vedea, doar simţind că ne apropiam unul de celălalt.

M-am simţit de parcă o căutasem pe fiinţa aceea dintotdeauna, cu toate eforturile existenţei mele prezente şi celor trecute, anterioare mie cel de acum. O respiram, îmi dădea viaţă. Ştiu că pot deveni plictisitor că mă repet, dar asta e, cu siguranţă nu prea mai cred în coincidenţe şi aţi înţeles deja ce înseamnă „nu prea” pentru bazinul meu etnografic. Ştiu bine că nu a fost o întâmplare să îmi răspundă ea şi să reţin doar numărul ei de telefon.

A trecut mult timp de atunci. Va mai trece încă mult, sunt convins, asta e marea lege a marelui joc. O iubesc fără să îmi pot imagina cuvinte suficient de potrivite

pentru această stare. Sufăr şi sunt fericit în acelaşi timp. Probabil că am reuşit să disting una din feţele lui Dumnezeu sau poate că am atins-o şi am rămas acolo, suspendat.

Am mers la închiderea audierilor însoţit de Indar şi un autobuz de avocaţi, spre amuzamentul meu profund şi spaima anchetatorilor. Îi priveam pe nefericiţii ăia cum îşi recunoşteau printre avocaţii mei foştii şefi sau colegi, care ştiau fără îndoială despre ei cam tot ce nu şi-ar fi dorit ei însăşi să rememoreze.

S-a declarat clasarea cercetării în ceea ce mă privea, am fost scos de sub urmărire şi mi s-a ridicat restricţia de părăsire a oraşului. Eram la fel de liber ca înainte, cel puţin din punctul lor de vedere. Eu mă simţeam ancorat acolo, lângă Almeda, cu tentaculele unui calamar uriaş.

Am părăsit ţara ei după trei zile. Aveam pe atunci doi copii care mă aşteptau acasă şi încă unul dintr-un amor mult mai vechi, rodul unei relaţii de cvasi majorat, tumultuoasă şi explozivă ca poezia de adolescenţă.

*

La ceva vreme după ce m-am întors în ţară am plecat în Nepal, mă rugase un prieten să îl ajut să înfieze un copil de acolo, iar alt amic avea de gând să lucreze cu guvernul local pentru o autostradă. I-am cuplat în interese şi am plonjat în necunoscut.

Am avut o aşteptare cam lungă pentru viză, atât la aterizarea în Nepal, cât şi o ieşire cu interviu din România, deşi ieşeam spre Amsterdam, aşteptând controlul paşaportului meu. Rememorând evenimentele, tind să cred că reprezentau urmarea directă a mandatului indonezian, insuficient de bine închis.

Nepalul m-a întâmpinat cu mizerie, depresie, haşiş şi cuie.

Camera în care eram cazat mirosea a bătrâneţe, urină şi mucegai, dar nu îmi dădeam seama de unde vine. M-am băgat în pat, era frig. Fusesem informaţi de recepţioner că noaptea sunt în jur de patru grade, iar ziua 26.

Aşternutul nu mirosea tocmai rău, dar ceva pe acolo duhnea pestilenţial. Am găsit sursa, era o pătură colorată destul de viu, destul de migălos lucrată. Am îndesat-o într-o pungă şi am dosit-o în colţ. Am tremurat puţin în noaptea aia sub cearşaful subţirel.

Dimineaţa recepţionerul a spus că pătura de pe pat e ceva deosebit, făcută manual din lână de iac, prin urmare nu m-am înduplecat să-l jignesc şi să-i zic franc ce părere aveam pe tema asta. Ce-i drept, ceaiul masala cu lapte de iac era sublim, la fel brânzeturile, iar vederea era superbă, munţii nepalezi sunt fermecători.

A doua zi am căutat copilul pe care se presupunea că îl vom duce la analize şi începem procedurile de adopţie. Amicul meu cu dorinţe de părinte era consternat.

— Mamă, ce mizerie la ăştia!

— Hai, lasă, că e mai bine ca în India, respiră cât încă mai poţi.

Duminica dimineaţa în Kathmandu. Poluare, zgomot, aglomeraţie, mulţi atârnache. Oraşul gemea de urlete şi plânsete ascuţite de copii.

— Eu cred că ăştia sacrifică ceva copii, Roji. Mi-e frică, frate, eu plec înapoi în ţară, pur şi simplu nu am nevoie de asta.

Surpriză. Hinduşii îşi spălau duminica odraslele, cei mai mulţi cu furtunelul, direct pe stradă, iar mititeii urlau speriaţi, alcătuind un spectacol care vuia ca un bocet cu o octavă prea sus.

Nepalul are câteva feţe foarte diferite chiar şi unui observator neavizat ca mine. Mizeria şi ţigănia din pieţele hinduse contrastează cu pacea, tăcerea, cuminţenia şi curăţenia aşezămintelor budiste. A treia zi am vizitat un templu hindus important, celebru pentru că avea vreo 285 de simboluri falice, unele prea evidente, altele mascate într-un soi de creuzet sub formă de mojar şi pistil, cioplite monolitizat, mojarul cu o zonă de scurgere, de unde se recolta un amestec de lapte şi miere pe care îl beau mirii la nuntă.

Templul era ridicat pe două culmi mititele de deal,

separate de râu. Undeva în dreapta zonei de incinerare, săpată în stâncă, era camera rezervată iluminaţilor, *holly men room, sir, squisse me*. Acolo se fuma ca la concurs, cred că şi-ar fi fumat şi chiloţii, dacă ar fi purtat. Era un fum roşiatic de marijuana şi haşiş de parcă debarcaseră marţienii.

— N-au bani de tămâie, băi, de-aia au dat-o pe iarbă!

Amicii mei rădeau ca proştii şi fumau cu poftă, ca pentru fitiriseala sfinţilor din camera specială. Pe malul râului tronau zece rampe de lansare, turnate în consolă, pentru arderea cadavrelor, corespunzător castelor inferioare. Celelalte ruguri erau încastrate în treptele zonei de aşteptare şi erau rezervate bogătanilor.

Priveam cu amicii mei un soi de hală din care mai ieşea câte un localnic nervos la fumat. Şoferul nostru fuma şi el, plictisit.

— Ce se întâmplă în locul ăla, Tamir?

— E camera de aşteptare, domnule.

— Adică?

— Acolo se duc oamenii care vor muri, îi aduc rudele.

— Pentru izolare, ca un fel de carantină? Tamir nu înţelegea despre ce vorbesc.

— Oamenii care urmează să moară au boli care se transmit şi rudele lor vor să se protejeze?

— A, nuuu, toţi de acolo ştiu că o să moară, de-aia sunt în camera de aşteptare.

— Păi cum ştiu cu toţii? Poate sunt şi unii fără discernământ.

— Ştie familia.

— Bine, ce se întâmplă dacă omul totuşi nu moare, dacă trece o săptămână şi îi e mai bine?

— Toată lumea moare, tocmai de-asta îl mai ajută rudele dacă el nu poate să moară.

— Adică îl omoară?

— Nuuu, doar îl ajută, îi dau vreo fiertură sau doar îi pun o pernă pe faţă.

Sper că era o glumă, deşi Tamir părea serios. Am dat din cap cutremurat, oarecum ca un tăntălău, de parcă

înţelesesem ceva. Da, câte bordeie, atâtea obiceie.

Un bărbat arde în două ore, o femeie în trei ore, nu am înţeles de ce, poate din cauza conţinutului de apă. Lemnele care rămâneau nearse după o incinerare erau refolosite pentru săraci, dar uneori mai rămâneau porţiuni nearse complet, din lemne sau din corpuri, care sfârşeau tot în râul sfânt. Aveam nările înfundate cu fum de la carnea arsă şi parcă mă tenta să vomit. Am mers în aval, curios de traseul dejecţiilor şi mizeriilor. La vreo câteva sute de metri mai jos câteva zeci de femei spălau ceva trenţe în râul sfânt. Când m-am apropiat, am descifrat sursa duhorii din camera de hotel: păturile din lână de iac erau spălate cu evlavie în râul Bagmati, în resturile trecerii hinduse, dumnezeu să-i odihnească. Am numit aroma respectivă miros de păturică, un cod al nostru de alungat pofta de mâncare. Oricum, pe chestia asta, trei seri la rând cina noastră a constat în votcă de cartofi cu garnitură de bere caldă tibetană. Doar atât. Harbuz nu aveam să înjunghiem.

Ne-a rămas în istorie, ca o legendă a mizericordiei, episodul în care am ieşit să ne luăm şampon. Am găsit o tonetă cu de toate, am cerut şampon pe un ton amabil şi foarte politicos.

— Ce faceţi cu el?

Întrebarea asta m-a blocat. Vânzătoarea se remarca printr-un păr foarte lung şi strălucitor, era evident că glumea cu noi.

— Ne ferim de păduchi, am încercat să răspundem pe acelaşi ton aproape serios.

— Aaa, păi foarte rău, trebuie să trăiască şi ei.

Mi-am zis că madama chiar era amuzantă, am felicitat-o râzând.

— Bravo, asta e filosofia!

Surpriza vine totdeauna la sfârşit. Femeia şi-a băgat mâna în păr, a scos un păduche şi ni l-a arătat. Am fost cam descumpănit şi eram convins că o să-l omoare. Nici gând, i-a spus ceva pe limba ei şi l-a băgat la loc în păr, cu o atitudine uşor afectuoasă.

— Mare e grădina ta, Doamne!

Alex, amicul meu care căuta copilul pentru adopţie, s-a închinat.

Ne nimerisem în ţara aia la câteva luni după ce schimbaseră orânduirea socială, îşi omorâseră şahul şi familia lui, înlocuindu-i cu un regim democrat hămesit şi pus pe căpătuială.

Un amic indian mi-a trimis legătura lui în guvern, pentru a intra la discuţiile despre consolidarea autostrăzii.

Noii conducători nu aveau niciun habar despre comerţ, sisteme bancare sau garanţii. Ei ştiau doar că vor să fie bogaţi, cât mai repede. Revoltele pe diferite teme erau la ordinea zilei, dar se ştia bine unde vor avea loc, semn că erau controlate atent.

Am fost să vedem autostrada care se scotea la licitaţie pentru a fi consolidată. Am parcurs celebrele lor drumuri cu o jumătate de bandă pe sens şi am tot căutat autostrada care nu exista.

Întâlnirea cu starostele guvernului lor, pentru că nu-l pot descrie altfel, a fost genială.

Tataia Nicu spunea adesea că revoluţiile nu fac altceva decât să scurme tot noroiul social acumulat în orânduirea precedentă. Din experienţa meseriei mele actuale am învăţat că noroiul de pe fundul rezervoarelor poate ascunde orice, de la urmele bogăţiei altora până la scheletele devenite eroi sau piedici, dar care îşi caută autorul necunoscut.

Primul ministru, preşedintele şi vicepreşedintele îşi disputau talentele populare şi avântul revoluţionar. Unul era filochinez, altul prorus, iar celălalt, din lipsă de imaginaţie şi alegeri disponibile lui, s-a declarat troţchist, dar ne spunea că urăşte evreii.

— Bine, i-a spus Liviu, viitorul constructor de infrastructură, dar Leon era evreu!

— Care Leon?

— Troţki, cine altcineva?

— Aha! Deci Leon îl chema… Chiar era evreu?

Omul nostru devenise gânditor. Cred că i-am zdruncinat sistemul de valori. Liviu şi-a făcut curaj.

— Totuşi, unde e autostrada?

— Păi tocmai aţi văzut traseul.

— Nu, am văzut doar un drum îngust.

— Da, bravo, asta e!

Ministrul lor, care căra un laptop cam prea mare şi evident inutil pentru el, radia exaltare.

— Noi am venit aici să consolidăm o autostradă, asta înseamnă că există deja una! Potenţaţii momentului se priveau un pic descurajaţi.

— Şi ce e de făcut?

— Ei bine, noi nu ne băgăm la asta, că nu e cinstit, nu ne pricepem. Putem veni cu alţi parteneri şi noi să furnizăm doar materialele şi anumite segmente.

— Ok, ne-am liniştit. Păi, daţi-i bătaie, hai! Cât de mare credeţi că va fi factura?

— Habar n-am. Trebuie făcut un studiu de fezabilitate, apoi proiectarea.

Liniştea din faţa noastră era imposibil de citit. Nu eram sigur dacă se prefac sau chiar sunt foarte nepregătiţi.

— Totuşi, cât ar putea costa?

— Nu am idee, probabil miliarde.

— De dolari?

— Da!

Bucuria a destrămat suspansul. Conducătorii se îmbrăţişau de parcă dăduseră de aur.

— Perfect! Vrem zece la sută!

— Din ce?

— Din miliard, normal!

Indianul care ne însoţea era palid. A salutat protocolar şi a ieşit, trăgându-ne după el.

— Hei, hai să rămânem, să stabilim!

— Discutăm săptămâna viitoare, domnilor, a spus foarte zâmbitor indianul. Figura mai-marilor locali se cam strâmbase.

Liviu a rămas să discute cu indianul.

La hotel am petrecut ultima cină cu momo, bere Everest şi platoul cu brânzeturi din lapte de iac. Un soi de şofer ne-a informat că plecăm spre aeroport dimineaţa devreme.

— Hai, lasă, avem avion abia seara.

— Din păcate acestea sunt instrucţiunile, vor fi noi revolte pe drumul spre aeroport.

Ne-am trezit greu dimineaţa. Ratasem plecarea prea matinală. Şoferii erau puţin agitaţi. M-am salutat şi m-am îmbrăţişat cu tipii extraordinari pe care îi cunoscusem: bucătarul care mă învăţase să gătesc momo şi supa lor de linte, cum să aleg condimentele pentru ceaiul masala cu unt, cu recepţionerul meu favorit, cu tipul de la generatorul electric, cu care reuşeam să rezolv miracolul apei calde zilnice şi caloriferului electric pe timp de noapte.

Şoferii ne grăbeau.

Toate revoltele lor erau numite simplu „revoluţii”. Ne anunţau din timp: azi o să fie revoluţie pe strada X. Toată agitaţia se reducea la o anvelopă incendiată în mijlocul drumului şi blocarea circulaţiei. Mult fum şi prea multă gălăgie. Uneori se năzăreau şi nişte copii care aruncau punguliţe cu fecale. Apăreau trupele de intervenţie, nişte bondoci un pic mai înalţi ca scuturile lor. Băieţaşii ăştia de la trupele de intervenţie ardeau gazul prieteneşte cu protestatarii, care erau şi ei destul de nehotărâţi, iar luptele de stradă se cam terminau cu poştirea unor cuie sau a haşişului de rigoare, după noroc şi disponibilităţi.

Pe drumul spre aeroport nu am mai avut însoţitor oficial, cred că în mod intenţionat, iar protestatarii ne-au răsturnat automobilul. Liviu şi Alex erau puţin confuzi. Am ieşi prin geamul lateral şi am urlat la atacatori ca un apucat, în dulcea limbă română:

— Pitici de grădină ce sunteţi, împingeţi maşina asta la loc i-me-di-al şi daţi cauciucul ăla din drum. Acum! Nu trebuie să protestaţi doar că alde tac-tu nu au folosit cauciuc la timp, asta e, trăiţi cu ruşinea asta, gnomi

nenorociţi, adunătură de gunoaie. Executarea!

Cred că reuşisem tonul de băiat rău.

Au împins cu respect maşina, au făcut loc şi unul dintre ei a salutat, semn că era militar şi nu ajunsese acolo din întâmplare.

Am ajuns oricum prea devreme la aeroport. Confuzia, săraca, ne acaparase. Liviu dădea din cap cu un aer înţelept.

— Prostia este contagioasă, tăticule… Hai să-ţi luăm timbre, Cătălin, să nu ne mai baţi la cap tot drumul că te-am adus până aici de pomană.

— Auzi, Liviu, apropo de taţii ăstora care ne-au răsturnat… E o glumă, referitoare la culmi, că tot suntem în ţara culmilor: culmea paternităţii este să îţi recunoşti copiii de la o poştă!

Nu aveam roaming, nu aveam wi-fi. Era bine. Ne-am aşezat pe podeaua răcoroasă şi ne-am pus pe citit, ca în copilărie, apoi două ore de bridge.

*

La mai puţin de o săptămână după ce m-am întors din Nepal am primit o citaţie la un departament de combatere a terorismului. Organism românesc, terorism de oameni săraci, după posibilităţi.

— Vă vreţi viaţa înapoi, domnule Rojişteanu?

— WTF?

Dialog inert, inept, sterp. Infertilitatea logicii generează abuz.

— Ce aveţi de spus despre…?

—!

— Ei, haideţi, ştim că…

—!

După alte trei săptămâni de distracţie m-au ridicat mascaţii.

— Aveţi cocaină, sume de bani, armament? Eram adormit.

— Greu…

Aveam de gând să spun că e greu de crezut.

— Armament greu?

Dumnezeu cu mila.

Percheziţii penibile, dat din cap. Reţinere pentru 30 de zile, eliberare după două săptămâni din lipsă de probe şi pentru că nu reprezentam pericol social.

Firma mi-a intrat în centrala de risc bancar, apoi centrala de incidenţă a plăţilor. Contabilitatea a fost confiscată şi reţinută un an şi ceva. Mi-au returnat-o cam târziu, după ce rămăsesem fără angajaţi şi orice contract. În procesul verbal de returnare scria că nu s-au găsit indicii care să conducă la concluzia că firma ar fi desfăşurat vreo activitate ilicită. Mişto.

Am încercat să continui să înot, dar nu mai puteam nici măcar să bat apa. Mortul de groapă nu se întoarce.

Au urmat frustrările, primul psihiatru, primul psiholog. Moş Crăciun se ascundea în spatele coşului.

— Hai, tipule, dă-ţi drumul pe coş! Se termină mai repede.

*

Apăruseră de vreo zece ani sau mai mult telefoanele mobile şi pe la noi, aveam o Nokia banană pe care îmi puteam citi şi e-mail-urile.

Ştiam bine numele ei de scenă. Am tresărit şi a trebuit să trag dreapta, eram incapabil să mai conduc. Primisem mesajul ei în maşină, în drum spre un curs. Almeda Mirobolante mă întreba ce program am săptămâna următoare.

L-am sunat pe taică-său.

— Hei, am un mesaj de la fiica ta, vine în România.

— Da, ştiu, are o filmare prin Europa şi vreo săptămână stă la tine în ţară. Alege-i tu, te rog, un hotel bun şi câţiva băieţi de încredere să o însoţească.

— A, bine, îmi doream doar să fiu convins că şi tu îi cunoşti programul.

— Dracula, omule, uite ce e: dacă poţi şi vrei, însoţeşte-o tu, peste tot. Ea vine pentru tine, mi-e foarte clar şi dincolo de faptul că tu ai deja familie şi tot restul, eşti fix tipul pe care mi-l doresc pentru ea. Probabil că nu avem norocul ăsta, nici tu, nici eu, mai ales nici ea. Am

avut şi eu vârsta ta, nu a trecut mult de atunci, iar priorităţile nu mi s-au schimbat radical.

— Indar, nu ştiu ce să-ţi spun acum. De regulă găsesc resurse pentru cuvintele potrivite.

— Aha, aşa e, de obicei ai toate cuvintele la tine. Te-ai emoţionat. E bine. Distracţie plăcută, sun-o şi ai grijă de fata mea, caraghiosule!

Îmi tremurau mâinile. Robbie Williams cânta Angels la radio Guerrilla. Băieţii de la matinal cântau peste el, ca de obicei. Spre surprinderea mea, nici râsul lui Craioveanu nu reuşea să mă scoată din imobilizarea mentală indusă de direcţia discuţiei care încă îmi răsuna în vene.

Eram tras dreapta, pe străduţa unde parchează maşinile lângă Herăstrău, pe partea cealaltă a străzii faţă de birourile studioului de film Sahia. Craio şi Dobro imitau două gheişe, iar Vlad a încheiat improvizaţia spunând că dragostea lor este profundă şi curată, merge şi fără mermeleală. Râdeam ca un disperat, refulând spaima relaţiei cu fiica lui Indar şi nerăbdarea întâlnirii cu zeiţa Almeda. Dintotdeauna m-am bazat pe norocul meu, însă cu destulă măsură, zic eu. Ei bine, de data aceasta mi-era teamă să mă gândesc la altceva decât la noroc, la norocul de a avea parte de o fată ca Almeda, la norocul de a fi viu, la norocul de a fi înconjurat de toţi cei care mă iubesc şi mai ales mintea mă conducea ascuţit la aceeaşi concluzie acută, anume că am nevoie deşi mai mult noroc. Norocul sosea la pachet cu ceva frică, dubii, alături de nerăbdare şi multe alte senzaţii organice, viscerale.

*

— Taică, dacă te părăseşte înţelepciunea înseamnă că ori eşti îndrăgostit, ori te-ai îmbogăţit peste noapte, într-un fel sau altul, mi-ar fi spus tataia Nicu.

Aşa o fi, nu ştiu dacă mi-a spus cu adevărat toate acestea sau am visat. Poate că de vină este doar imaginaţia mea.

Ce ştiu bine este că demult, cu mult înainte să mă nasc eu, tataia şi-a vândut calul, pe Mişu, iar banii i-a jucat la loz în plic. De la sine înţeles că a cam pierdut ceva bani,

dar oricum urma să rămână fără cal, era obligat să-l dea statului pe de-a moaca din pricina unor reguli de pe vremea aceea pe care nu m-am obosit să le înţeleg.

Mult mai târziu, la primul meu loc de muncă, am avut parte de spectacolul lozului în plic desfăcut în stare de ebrietate.

Eram ucenic de chelner pe timpul vacanţei de iarnă la un restaurant, unul din puţinele mai scuturate din Bucureştiul imediat de după schimbarea din ’89. Am acceptat şi programul de revelion, care a început devreme, pentru că aranjamentele se făceau încă de dimineaţă, din ajun. Pe la ora şase seara erau deja ceva beţivi mai spălaţi la program, iar pe la nouă seara ne-a surprins sosirea lui Beni, un ţigan vero cu pălărie, şiş, sabie, ciorapi albi la pantofi negri cu ciucuraşi, helancă albă peste burta cu şorţ abdominal, lanţul gros peste helancă, pe scurt tot tacâmul. Avea brigadă de hoţi şi câteva duzini de curve, păstorite de brigada de peşti. Nu erupsese încă mizeria heroinei pe atunci, drogurile încă erau o marfă delicată. Beni venea la noi la cârciumă aproape zilnic şi bea de obicei cu un tip, un miliţian care îl proteja, deşi uneori mai veneau diverşi indivizi singuri sau cu vreo amantă pentru care plătea tot el. Bineînţeles că şi ăia erau mult prea evident tot din sistem. Cred că erau destul de proşti şi miliţienii sau procurorii ăia, altminteri nu ştiu ce om întreg ar fi acceptat să-i plătească Beni masa, ca mai apoi să-i şi strige că e pârlit şi fomist. Fiecare cu ale lui.

Beni aterizase la noi deja beat şi cu o pungă mare, de-aia de un leu, plină cu lozuri. Nu apăruseră lozurile răzuibile, pe atunci se desfăceau tradiţional, cu grijă să nu se rupă inscripţia securizată din interior, care fie anunţa dacă e necâştigător, fie indica direct suma de ridicat. Beni dormita cu părul lui slinos pe sacoşă, cu gândul cine ştie pe unde, dar cu siguranţă nu destul de departe.

— Adă bă o cafă şi un coniac, mi-e rău dă la burtă.

— Vă aduc şi nişte limonadă?

— Altă, bun băiat, tu eşti ăla nou, deşteptu’, bravo!

I-am adus toată sticla de coniac, două cafele şi

limonada acră. Beni a început să se smiorcăie că nu-l iubeşte nimeni, dar nici el nu mai iubeşte, a vrut să cânte, dar nu-i reuşea nimic, se scăpase pe el între două răgete lălăite şi nu cred că mai simţea prea multe, doar turna pe sub nas coniac Napoleon, falsificat bineînţeles tot de tipi ca el. Dintotdeauna mi-am zis că nu e chiar atât de rău de cei care fac pe ei, mai ales că stau pe cald şi moale, cel puţin o perioadă.

Niciun chelner nu avea tupeu să-l mai servească pe Beni pe atunci, tocmai tăiase un coleg de-al nostru niţel mai adânc, pe braţ şi pe spate şi tot întârzia să facă omului plata de deranj. Când Beni a pus sabia pe masă, l-am luat uşor şi l-am băgat în separeu, spre uşurarea şefului de sală, că începeau oamenii să se strângă de revelion.

— Uite ce e, îţi plătesc orele triplu în noaptea asta, dar stai doar tu cu Beni şi vezi să nu iasă printre clienţi la mese, că ne-am nenorocit.

Toţi se bizuiau pe faptul că Beni se duce de revelion la Perla sau la Melody în Constanţa cu ai lui, cu şmecherii, nimeni nu se mai gândea că ne rămâne nouă pe cap, să nenorocească tot restaurantul. Beni a început să desfacă lozuri. Avea idiotul opt pungi de lozuri, o avere. Am desfăcut şi eu cu el şi tot picau ba 25 de lei, ba suta. Câştigurile de 25 i le-am mai dat lui, să le bage în buzunar, sutele le opream eu. Pe vremea aia un salariu bun era de vreo două mii de lei, eu băgasem deja în buzunar mai mult de şase mii într-o jumătate de oră…

Beni a adormit sub masă. I-am dat două picioare în faţă, să-l ajut să doarmă mai bine şi s-a ridicat mirat în fund.

— Bă, am căzut, să moară mama, ia uite ce am alunecat.

— Hai, nea Beni, forţosule, împăratule, trăiţi-ar hai să te duc acasă. Din Beni curgeau dolarii şi mărcile germane, plus un teanc de sute autohtone.

L-am tapat maxim.

— Hai, nea Beni, să-ţi trăiască ţie, hai acasă, că pentru tine revelionul s-a terminat.

— Îhî, da, acăsicăăă, hăi, hăi, hai hai, trenul galben fără cai.

Era trecut de unşpe seara, pe străzi nu mai era nimeni. Se închega o gheaţă subţire şi periculoasă pe jos. Nea Beni avea chef să fie romantic, a vrut la malul Dâmboviţei. Am mers mai aproape, la Lacul Morii, că era mai mare.

— Bă, ţi-am zis să mă duci la râu, bă, nu la lacul ăsta de căcat, aici arunc eu curvele, bă. A scos şişul lung să mă taie.

— Mare greşeală, nea Beni, mare de tot.

L-am prins de braţ, era puternic gorila proastă, dar prea mangă. Mi-am învârtit sacoşa pe palmă să nu las urme, i-am smuls şişul scurt din teaca de piele şi am făcut trei buzunare largi în burtos, apoi l-am împins peste gard în lac. A rămas atârnat de mine şi se zbătea ca un peşte. M-am încordat şi l-am mai împins cu piciorul până i-am rupt paltonul şi haina.

— Du-te, Beni, la morţii tăi, hai, peştelui îi place apa, tu ştii cel mai bine, pungă de rahat!

L-am privit cum se duce la fund câteva minute lungi, să fiu sigur că nu se mai ridică. Am luat toţi banii şi m-am întors la lucru.

— Cât e ceasul?

Şeful de sală nu purta ceas niciodată. O fi fost vreo superstiţie de-a lui.

— Aproape unşpe, şefu'.

— Bine, dăm friptura în zece minute. De acord, băieţi? Unde e Beni?

— A plecat acasă, şefu', acu vreo juma de oră sau o oră. Eu m-am apucat de aranjat mesele după ce a plecat.

— Bine, Roji, mulţumesc mult, foarte mult, ne-ai scos din mare belea. Nimeni nu şi-a verificat ceasul. Am respirat uşurat.

Poliţia a trecut pe la noi de formă, abia după vreo săptămână, să întrebe de Beni. Pe mine nu m-a întrebat nimeni nimic. M-am mai dus şi eu la muncă vreo două-trei săptămâni, să nu bată la ochi, apoi le-am spus şefilor de la

restaurant că îmi văd de şcoală şi i-am salutat.

*

Dragostea nu e loz în plic. Sunt sigur de asta, deşi inscripţia necâştigătoare e cam greu lizibilă, dar ustură rău.

Zilele cu Almeda au durat cât un vis, nişte secunde sau minute care îţi pot umple o viaţă şi restul de timp de după.

Mă tot gândisem, până să vină, la ce se poate întâmpla, cum ar putea evolua o posibilă relaţie a noastră, ce aşteptări are ea, ce aşteptări adevărate am eu, cum i-aş mai privi tatăl îl ochi după aceea. Multe întrebări, niciun răspuns întreg.

Ajunsesem prea devreme la aeroport să o aştept şi mă gândeam că e firesc să ajung atât de devreme, pentru că, de fapt, o aştept de mult mai mult timp.

Fermecătoare aşteptare.

Când eram copil mergeam rareori cu tataia Oprea pe undeva, în general mergeam eu după el să-l aduc acasă, recuperat de la bufet. Rămâneam destul de rar peste noapte sau câteva zile la ei, mai ales că trăiau pe atunci în cantonul destul de insalubru din pădure şi tocmai pentru că avusesem o serie de mici accidente pe acolo.

Într-una din zilele petrecute la ei, l-am însoţit pe tataia Oprea la raportul lui periodic de la Ocolul Silvic, cred că un soi de şedinţă cu şeful pădurarilor din zonă. Am mers cu autobuzul şi apoi pe jos din staţie la clădirea destul de izolată a Ocolului. Pe tot drumul, în faţa noastră, la vreo cincizeci de metri sau mai bine, se profila o siluetă în rochie roşie mulată, pe tocuri, plutind. Rochia plină era un vis, iar părul lung, negru, cred că era pieptănat cu un ritual complicat. Cu siguranţă era o apariţie. Am privit-o fermecat, absorbind-o şi am înţeles că nu mai simţisem niciodată căldura aceea până atunci. Mă sufocam şi eram fermecat definitiv.

— Cine e doamna aia?

— E contabila noastră.

— E de treabă?

— Da, foarte de treabă, mie îmi face documentele pe care nu mai sunt în stare să le adun şi nici măcar o ciocolată nu vrea.

— Auzi, cum e ea de fapt?

Nu ştiam prea bine cât de abrupt pot întreba.

— Ţi-am zis, foarte de treabă.

— Pare foarte frumoasă, de aici de la depărtare.

— Mergem la ea în birou şi o s-o vezi. Da, e foarte frumoasă. Îl ştie pe taică-tu, am văzut că se salutau. Poate o fi fost ceva colegă cu maică-ta, nu ştiu, că şi Ileana e tot contabilă.

L-am aşteptat vreo oră pe tataia să iasă de la raport, timp în care păunii din curte şi puiul de căprioară nu ajutau ostoirea nerăbdării mele. Mă tot întrebam cum arăta de fapt doamna aia şi ce aş putea eu să-i spun.

— Gata, mulţam că ai aşteptat, putem merge acasă. Ţi-e foame?

— Nu mi-e nimic, mi-ai promis că mă duci la contabilitate.

— Aha, bine, hai.

Holurile înguste îmi păreau lungi, prea lungi, mult prea lungi. Mi-era un pic rău, de emoţie sau de sete… Aşteptare, aşteptare, nerăbdare.

Am leşinat la intrarea în birou, când bătăii în uşă i-a răspuns cântat o voce, invitându-ne acolo. Nu eram sigur unde sunt, îmi reveneam treptat.

Îngerul de deasupra mea mă ţinea în braţe pe o canapeluţă, eram cu picioarele în sus, ridicate uşor de tataia, iar minunea care mirosea a flori de seară, a regina-nopţii şi mixandre, mă ţinea la pieptul ei plin.

— Am murit?

Mi-a fost ruşine că am întrebat asta. Era mult mai bine ca în orice altă posibilă dimensiune.

Aveam de gând să-i apun că o iubesc şi să-i spun că o să mă fac mare repede, să o iau de nevastă. Am zâmbit mulţumit şi am păstrat-o pentru totdeauna, cu mine în braţe, doar cu mine, doar a mea pentru momentul acela. O, da, memoria este un instrument magic de prelungire a

vieţii.

*

Aşteptând-o pe Almeda în aeroport mă simţeam încercat de un acelaşi soi de sentiment de ameţeală, dar plăcut, o nerăbdare care ascundea recompensa intrinsec, ceva şi mai tare ca un ou Kinder, dar fără surprinderea pe care o resimţisem în copilărie. Vârsta îmi educase nerăbdarea, fără să o domesticească, poate doar şlefuindu-i impredictibilitatea şi frumuseţea. Zâmbeam. De obicei zâmbesc, dar acum era un zâmbet asociat cu levitaţia.

Avea o gentuţă de umăr colorată şi o rochie roşie, pe care o umplea ca în reviste. Maică-sa era Columbiancă, Indar avusese un pic de scandal când o adusese în Jakarta, o catolică în familia lui musulmană practicantă. Au asimilat-o bine, destul de repede, poate şi din pricina zâmbetului ei sincer. Femeia aceea a îmbătrânit frumos, am cunoscut-o la ei acasă. Almeda era o metisă impecabilă, o apariţie de un exotism paradiziac, moştenind de la părinţii ei pe alese.

Am înţeles repede de ce nu avea cu ea decât lenjeria intimă. Nu am părăsit camera în care ne-am cazat decât pentru foarte mici cumpărături.

Mirosul ei mă va umple, mă va însăţi, mă va însoţi, mă va învolbura până când voi hotărî eu sau altcineva că veşnicia se termină odată şi odată. Mirosul ei, mirosul copiilor mei, mirosul fericirii trezirii de dimineaţă lângă restul vieţii mele sunt doar pentru mine, iar eu le aparţin în egală măsură, tocmai ca într-o continuă lege a echilibrului.

Cele trei zile de dragoste fizică s-au închegat într-o continuă retrăire pentru mine, iar mai târziu am înţeles că şi pentru ea, mai profund şi mai serios ca oricând.

Urăsc avioanele, hotărât lucru, pentru că îmi răpesc fizic îngerii sau zeii. M-am destrămat dureros pe drumul spre maşină după ce am condus-o la aeroport. M-am întins pe scaunul pe care stătuse ea şi am plutit alături, mirosindu-i firele de păr şi degetele moi. Cred că am zăcut destul de mult acolo, pentru că tichetul de parcare a fost

neaşteptat de piperat.

*

Tataia Nicu nu trăgea aer în piept când spunea chestii importante, doar dădea drumul cuvintelor peste pragul culorilor sau îndoielilor.

— Timpul se contractă şi se dilată în funcţie de trăirile fiecăruia, taică.

— E de înţeles de aici că timpul este altul pentru fiecare?

— Poate că da, eu aşa socotesc.

— Ca şi bunul Dumnezeu, cu el se întâmplă la fel, unic pentru fiecare, parcă tot matale mi-ai zis asta, tataie.

— Eu sau altcineva înaintea mea, da.

*

Vorbind despre unicitate, e cazul să nu uit de dimineţile copilăriei la tataia Nicu, erau unice în miros, o ancoră olfactivă deplină. Tataia fierbea, pentru a economisi gazul din butelie, ceaiul şi ouăle în acelaşi timp, în acelaşi recipient, în ibricul mare şi roşu.

— Muşeţel, tei şi sunătoare pentru stomac, curăţenie, linişte şi bucurie.

— În cât timp îl opresc?

— Atunci când te deranjează zdrăngănitul capacului. E semn că ţipă sunătoarea…

Totdeauna mă deranja destul de repede, pentru că era dimineaţă. Ouăle erau perfecte, ceaiul unic.

*

Am îmbătrânit şi eu şi memoria afectivă lucrează anapoda. Am râs cu poftă după o discuţie cu fetiţa prietenului meu, care era cam bolnăvioară, o durea burtica şi am întrebat-o dacă a luat vreun medicament. Prietenul meu era pe atunci încă în Afghanistan, fetele erau singure acasă, prin urmare mă simţeam oarecum responsabil, dincolo de faptul că ţin la fetiţa lui.

— Da, mi-a dat mami şi mi-a mai dat un ceai dintr-o plantă cântătoare.

— Serios, ce plantă cântătoare?

— Nu mai ştiu… Ba da, stai! Se numeşte sunătoare.

Da! Petra a ridicat mânuţele.

*

Mâinile. Palmele ridicate, îmbrăţişând aerul şi harta feţei, semne ale acordului, exaltării sau disperării.

Palme goale întinse după un rest de mâncare, palme goale de predare, palme unduite spre căutare. Am intrat în cimitirul amintirilor.

Moscheea şiită din Missan, deasupra Basrei, legenda jurnaliştilor şi fotografilor. Se aplecau murmurând, ridicând palmele pe lângă asprimea obrajilor, urmând o potecă doar de ei ştiută, spre globul ocular, moştenire secretă a genealogiei lor induse. Murmure cântate, curate, fără descântec, fără icoane, fără feţe.

Palmele purtătoare de viaţă curăţau viciile aerului sfinţit de vibraţiile verzi ale credinţei.

Alte palme, la fel de umane, se împreunau cuminţi în vastitatea Vaticanului, cu alte culori, mov, cu feţe, dincolo de atotcunoaşterea şi răbdarea pietrei.

Ştiu că vă puneţi aceeaşi întrebare ca mine.

Eu sunt mizericordios şi vă răspund că nu, Dumnezeu nu e daltonist, dar noi, plămădirea Lui, putem fi.

Cât de sus putem ridica aceste palme?

*

— Inculpat Rojişteanu!

— Prezent şi însoţit de apărător din oficiu şi apărător ales. Vă rog să notaţi că nu este necesară prezenţa apărătorului din oficiu, pe care îl recuz, pentru că doarme pe el continuu şi am avut totdeauna apărător ales prezent în sală.

— Inculpat Rojişteanu, aveţi ultimul cuvânt!

— Onorată instanţă, domnule Preşedinte, am de făcut o observaţie pur matematică, mai degrabă de algebră elementară. Doamna procuror a redescoperit teoria lui Peano referitor la numerele naturale şi a tot numărat ani şi abateri, situaţii şi întâlniri, dar a uitat că tocmai în acea perioadă, în care susţine că desfăşuram activităţi infracţionale eu eram într-o ţară abia ieşită din revoluţie, abia îşi omorâseră şahul şi familia lui, ţară care nu avea

atunci telefonie GSM. Nu există interceptări ale mele la dosar sau stenograme din perioada săvârşirii faptelor unor indivizi pe care nu-i cunosc. Am făcut destule altele, dar nu de natură penală. Prostia nu este prevăzută de Codul Penal.

— Vă rog să fiţi mai succint!

— În talmudul babilonic, onorată instanţă, se spune că lumea se sprijină pe umerii a treizeci şi şase de oameni drepţi. Nenorocirea sau riscul ar fi că dacă unul, unul singur dintre aceşti oameni ar şti că este drept şi perfect din punct de vedere moral, lumea s-ar prăbuşi. Frumoasă pildă, ce bine este că eu nu sunt unul dintre aceşti oameni! Doamna procuror mi-a rostit numele de 122 de ori, am numărat asta, pentru că m-a frapat perseverenţa dânsei. De ce să faci asta? Câtă răutate poate ascunde? Câtă frustrare? Trist, foarte trist. Cum este posibil ca numele celor care evident au furat să fie rostit de cel mult cinci ori şi al meu de 122 de ori? Mă întreb asta ca să vă determin şi pe dumneavoastră să vă întrebaţi acelaşi lucru. Fapta invocată aici nu există. În rechizitoriu scrie clar că nu am avut câştiguri materiale din această acţiune, adică n-am văzut niciun bănuţ. S-au perindat aici aproape două sute de martori, dar mă recunosc doar unii pe care îi număr cu degetele de o mână şi aceia îmi sunt rude sau prieteni. Mi se pare o greşeală faptul că îmi pierd vremea aici, da, această greşeală mi-o recunosc şi mă remuşc!

— Cred că puteţi păstra un discurs mai sobru şi serios. Aveţi copii minori?

— Da, şapte, cinci în întreţinere şi doi în străinătate, dar unul nu mai este minor, oricum nu îl am în întreţinere.

Judecătorul şi-a pus o foaie de hârtie la gură să-şi mascheze zâmbetul şi i-a spus ceva judecătoarei mai tinere, care a izbucnit în râs. Pariez că i-a zis:

— Auzi, pisi, pe ăsta îl băgăm la pârnaie, că acasă are de muncă, bietul prost! Are copii de crescut, vase de spălat, datorii de plătit, wtf!

Da, bun de muncă, bun de nimic. Sau doar bun de plată.

*

— Bă, ăsta chiar e golan, frăţică, el ne-a zis de la început, dar zău dacă l-a crezut vreo unu, că uite ce faţă de băiat bun are, ştii ce zic.

Alberto Cocălarul, cu faţa lui de ou fiert curăţat în grabă era foarte mândru de descoperirea lui.

— Da, mă, eu am zis când l-am văzut prima oară că e vreun tocilar de-ăla, că e aici pentru fraudă electronică, carduri clonate, ceva…

Ciprian era un observator extrovert, încă lovit de sevrajul lipsei de maricioacă. Fusese săltat din Spania, prins din întâmplare şi extrădat în grabă, din comoditate şi consideraţii de buget.

— Respect, mânca-ţi-aş eşti golan, zău aşa, bos! Eşti golan şi eşti chiar şmecher, trăi-ţi-ar.

Ghiţă dădea din cap, greu de înţeles în ce direcţie, însă cu un aer cunoscător. El citea pe oricine în mai puţin de treizeci de secunde.

Indicaţii scenografice: celula 2.22, Penitenciarul de maximă siguranţă Rahova, Bucureşti. Secţia 2, etajul 2, deasupra bididiilor. Ziua trei de carantină. Trecuse cea de-a doua oră la curtea de plimbare, a doua ieşire la aer de când eram în puşcăria aia.

Mă gândeam doar, foarte intens, că mi-e tare dor de copiii mei şi nu prea ştiam cât de abrupt am voie sau nevoie să le redau adevărul.

*

În detenţie, Timpul se transformă într-un adversar. Mi s-a părut ciudat ca un prieten să-mi spună sec:

— Soţia mea a pierdut lupta cu cancerul.

Avea dreptate. E totuşi o luptă, dar nu mai poate fi prea serioasă, deşi sfâşietoare în finalitatea ei. Nu mai are nimeni chef de bătaie, e doar un simulacru sau un măcel, după ghinion.

Eu iubesc timpul potrivit, dar ce te faci când timpul potrivit este totdeauna dependent de spaţiu? Înăuntrul pereţilor şi gardurilor timpul se înmoaie, se lungeşte şi vrea să înghită amintiri.

— Muieţi-s posmagii? Dar feliile de viaţă?

Asta ar întreba timpul leneş şi hămesit. Eu l-aş mângâia pe cap şi i-aş da un şut în dinţi, pe neaşteptate, uite aşa, să-l mai scot din ale lui şi să-i schimb viteza, să-l bag în hiperspaţiu.

— Ce întrebare cretină! Ai răbdare, şi le înmoaie fiecare, după gust. Aha, uite cum timpul amintirilor părea atunci cel mai potrivit.

— Da, taică, amintirile sunt cel mai potrivit mijloc de prelungire a vieţii.

Vocea lui tataia Nicu, tatăl mamei, era limpede, ceva mai târziu i-am comparat vocalitatea impecabilă a dicţiei cu cea a lui Fory Etterle. Cred că nu întâmplător era profesor de română, muzică şi suplinitor de franceză şi rusă. M-a surprins odată auzindu-l cum vorbea chiar şi un pic de germană, la mult timp după ce nu o mai exersase. Este posibil să fi înţeles destul de bine şi ivrit, nu m-am gândit să-l întreb.

Noile indicaţii scenografice: Oltenia prăfuită, mai mult sau mai puţin profundă, o staţie de autobuz cu acoperişul de tablă găurit de rugină. Eu, pantaloni scurţi în carouri din bumbac mercerizat, tataia cămaşă tot în carouri, anti-jeg, mânecă scurtă.

— De ce îmi spui asta? Ţi-e dor de cineva?

— De multe ori mi-e dor de ceva sau cineva. Acum nu, sunt lângă tine. Uite, cum stăm noi acum şi aşteptăm RATA de Galbina, avem mai multe şanse: vorbim prostii sau nu, ne plictisim sau nu. Când o să ne doară gura şi urechile de la atâta amar de cuvinte avem de ales doar între a ne plictisi sau a ne aminti ceva frumos din viaţa noastră. Dacă ne vom aminti ceva frumos, se cheamă că în loc să ne omorâm timpul, adică tot o parte din viaţa noastră de acum, noi de fapt ne vom salva sau prelungi viaţa prin faptul că retrăim momentele alea despre care credem că merită retrăite prin simpla amintire plăcută.

Am stat un pic pe gânduri ca să pricep ce-mi explicase, pentru că adesea logica lui tataia era un macrameu de idei.

— Uite, dacă o să mă plictisesc vreodată după ce mori sau mai ales dacă o să-mi fie dor de tine, o să-mi amintesc ce mi-ai zis şi cam aşa zic eu că o să-ţi prelungesc viaţa şi dup-aia, iar dacă o să mă gândesc la tine suficient de mult cred că pot să-ţi dau mai multă viaţă decât… cred m-am încurcat. Nu pot să-ţi dau mai multă viaţă decât ai trăit deja.

— Dacă trăieşti suficient de mult, probabil că da. Ai dreptate, cred că ăsta e al doilea mod de a spori viaţa cuiva. A altcuiva pentru altcineva, pentru ceilalţi.

— Auzi, ştiu că totdeauna când avem de aşteptat facem o analiză sintactică şi morfologică la gramatică sau vreun exerciţiu la mate, dar azi vreau să-mi povesteşti despre mama. Măcar până vine autobuzul. Hai, te rog, ştii bine că nu trag de timp şi nici nu trişez.

Tataia o mângâia tăcut pe Albiniţa, căţeaua albă, un pomeranian de talie ceva mai mare, câinele care mă alesese pe mine. O luasem de la un prieten de-al lui din Corabia, Shmuel, un evreu pe care îl ascunsese tataia la noi în sat, în Câmpu Părului, pe vremea când erau foarte tineri, poate prea tineri pentru a face diferenţa dintre moral şi fatal.

Albiniţa avea pentru satul ăsta exotismul unui tigru siberian plimbat pe trotuarele bucureştene. Acelaşi exotism trebuie să fi avut şi Shmuel pe vremea în care era adăpostit de familia noastră în pod sau în coşare. Un tip educat, cu degete lungi, care cânta la pian, vioară, chitară, citea din orice limbă pe care o auziseră ei vreodată, care mulţumea frumos după absolut fiecare masă, chiar şi pentru o coajă de mămăligă, era cel puţin o anomalie pentru ei.

Până s-au obişnuit cu felul lui îl consideraseră ţăcănit sau ascuns, abia apoi au priceput cu toţii că pentru unii excesul de politeţe este o normalitate, ca şi limitele judecării celorlalţi.

Se pare că educaţia lui l-a chemat înapoi şi l-a împins în altă pribegie. Shmuel s-a întors în Corabia când a socotit că urgia sumanelor negre s-a domolit. Surprinzător,

calculul său a dat cu virgulă şi a urmat pentru el un drum lung, cu bilet doar dus, spre o oază de mizerie din preajma Poloniei.

Tataia spunea o glumă care se potriveşte aici, mai precis despre culmea matematicii, că se produce când îţi iese socoteala pe stradă. Trecând peste prozaicul implicit, povestea prietenului lui s-a terminat destul de bine, socoteala s-a echilibrat şi a câştigat biletul de întoarcere.

Pe tatăl lui îl chema Igor, pribegise de prin Crimeea şi rămăsese în Corabia nu numai din dragoste pentru oaza de latinitate de la nordul Dunării, cât mai ales pentru fata brutarului din oraş. Doar aşa se pot justifica ochii albaştri şi figura destul de atipică pentru un evreu a lui Shmuel, fapt ce l-a ajutat în lagăr. Cei care îl cunoşteau au pus la cale un mic complot, adică l-au lovit cu faţa de marginea patului comun de scândură şi au spus că nu e de-al lor, să-l dea afară din cameră, iar Shmuel a înţeles, a făcut pe amnezicul şi a repetat ascultător, că îl cheamă Igor, a venit în Corabia din Crimeea, să muncească, de frica ruşilor. Nemţii l-au numit translator şi conţopist în lagăr, unde a avut viaţă uşoară vreo trei luni, timp în care a falsificat continuu documente pentru evreii din comunitate. Când a fost prins cu mâţa-n sac, n-au mai apucat să-l execute pentru că la poarta lagărului băteau deja tancurile americane. Vorba lui tataia Nicu, Providenţa poate fi uneori o fată frumoasă sau o mamă bună.

Shmuel a plecat în Israel foarte târziu, prin anii ’80, la chemarea expresă a fiului său.

Era un tip care mă speria niţel, mai ales când apărea din spatele diverselor corpuri unduitoare de la el din casă, de obicei perdelele cam prăfuite, pentru că erau foarte grele şi complicate şi păreau a avea o viaţă a lor, o însufleţire a celor ce nu se dădeau uitaţi de cel care părea a fi locuitorul faldurilor lor, Shmuel, prietenul cam nepotrivit de ţicnit al lui tataia Nicu.

Mă gândeam că perdelele lui şi mobila din casa aceea cu curte bine desenată de o mână pe care o invidiam nu s-ar prea fi potrivit cu tabla prăpădită de oxizii de fier din

jurul nostru, care alcătuia adăpostul celor ce aşteptau RATA.

Una dintre găurile din acoperişul staţiei avea formă de iepure de câmp, sur cu conturul maroniu. Poate era cazul să mă întreb dacă rugina este un artist naiv, prea naiv sau dacă este un artist subliminal. Albiniţa prinsese un iepure dolofan cu doar vreo săptămână în urmă. Încă mai aveam mâncare din el prin frigider, lucru destul de rar pentru noi. Tataia îl ţinuse agăţat pe urecheat de cârligul pentru brânză vreo trei zile, să-l bată vântul, abia apoi l-a jupuit. Îi umflase pielea cu o ţevuşcă de trestie, apoi îl belise dintr-o singură mişcare. Am fost foarte impresionat, mi-am dorit să pot face şi eu asta cândva, cuiva. M-a mirat şi faptul că tataia ştia să facă asta, pentru că încă mai cred că este cea mai blândă fiinţă trecută vreodată prin lume.

— Ce să îţi spun despre ea, o să vină iar să te ia înapoi la Caracal, odată şi odată. Vacanţa e scurtă.

— Hai, că nu am vrut să te întristez.

— Ştiu bine că nu, Doamne fereşte.

— Mă gândeam că nu prea ştiu ce făcea ea când era mică.

— Ioana zicea mereu că îi iau prea mult partea, iar eu mă gândeam că Ioana prea îl coconea pe Florică.

— Ştii ce vreau să te întreb.

— Întreabă-mă, ai voie orice aici.

— Chiar a vrut să mă avorteze?

— Eşti extraordinar. De unde să ştiu eu ce gândea ea? Eu doar aud ce spun oamenii, nu sunt cititor de gânduri. O s-o întrebi tu când mai creşti, cel mai bine.

Ceva mai târziu, peste vreo doi ani, când auzisem că vecina de bloc din Caracal făcuse un avort, mama mi-a povestit că mamaia Ioana avusese la activ cel puţin zece avorturi.

— Întâi de toate, să ştii că nu e voie să faci avort, a luat mama faţa ei şi mai serioasă.

— De ce?

— Pentru că faci puşcărie, de-aia, şi ăla care dă copilul afară şi doctorul sau mă rog, cine face chiuretajul.

— Deci chiuretajul e tot avort? Mama părea depăşită.

— Uite ce e, e suficient pentru azi, nu crezi?

— Bine, lecţia s-a terminat, cum zice tataia. Respirase uşurată.

Mă gândeam că începe să facă din nou curăţenie sau cel puţin să culeagă scamele de pe mocheta roşie. Aspiratorul pornea doar când avea chef, iar sacul lui textil mă înspăimânta. Furtunul de aspirator era lipit cu bandă izolatoare imediat ce era achiziţionat, pentru că se rupea, se crăpa sau se tăia în primele câteva zile de utilizare. Peste sacul textil se punea totdeauna un ciorap de damă, un dres, pentru filtrarea eficientă a prafului.

Procedura de curăţare era un ritual în sine. Mai întâi se scotea sacul din care se extrăgea fragmentul de dres plin cu şomoioage de praf, apoi se ducea la ghenă, unde era aruncat dresul şi era scuturat gospodăreşte sacul textil. De obicei această operaţiune avea un aer semiclandestin, mai totdeauna desfăşurându-se noaptea sau oricum pe înserat, să nu vadă vecinii cât praf arunci şi să nu zică ceva despre curăţenia casei şi spiritul de gospodină al nevestei ghinioniste.

Totdeauna era important ce ziceau vecinii, rareori ce gândeau.

Era bine să ai un dres cu firele duse şi dacă erai şofer, pentru că oricând se putea rupe cureaua de la alternator şi cea mai bună încropeală era tot un crac de dres de damă. Puteai merge cu el până ajungeai la un service sau până acasă la vreun mecanic.

Gura lumii şi curiozitatea sunt ceva verişoare.

După ce ne mutasem în Bucureşti a venit la noi un tapiţer pentru reabilitarea unei dormeze. I s-au terminat materialele, socotite bine, ca oricărui meseriaş respectabil, iar eu am făcut pe chestia asta o descindere la magazinul de la Teiuş să cumpăr cuie de dormeză, care aveau o formă specială, erau îndoite ca un U, perfecte să fie trase cu praştia în guguştiuci.

La rând era doar o tanti care avea listuţa ei cu pensule, găleată, vopsea, culori, aracet, chestii de

zugrăveală. Eu eram următorul, nu mă grăbeam. După mine a venit un tip mai taciturn, îl ştiam din vedere, copiii din vecini ziceau că făcuse puşcărie pentru că încercase să fugă din ţară. Nu era aşa, am aflat mult mai târziu, făcuse pentru deţinere de valută, dar probabil că era doar un pretext miliţienesc.

Tanti cea durdulie a plecat cu troacele ei să le bage într-o Dacie papuc, iar eu l-am lăsat în faţa mea pe tipul care mă fascina şi îl priveam cum rezema tăcut tejgheaua. Vânzătoarea era genul de fată de la ţară care râde prosteşte din orice şi crapă de curiozitate pentru orice comandă mai neaşteptată. Rămăsesem doar noi trei în magazinul de feronerie şi chimicale.

Omul mi-a făcut semn să cer.

— Un kil de cuie de dormeză, vă rog!

— Da, bine, dar ce faci tu cu ele, mă rog frumos?

Mă întrebam ce o interesa pe ea, tot ce avea de făcut era să le cântărească şi să-mi ia banii. Aveam în jur de doisprezece ani.

— Treaba mea.

— Eee, păi poţi să fii mai civilizat!

— Da, aşa e, am nevoie de cuie pentru praştie, vreau să omor nişte ciori şi să iau recompensa pe ele de la primărie.

Femeia a cântărit, mi le-a întins şi a uitat să ia banii. În mod evident nu ştia ce să facă, ce să mai zică, dar o ardea rău.

Şi-a îndreptat curiozitatea spre tipul din spatele meu.

— Dumneavoastră?

— Un kil de piroane. Ăăă, nu, mai bine două kile. Sau, mai bine, trei kile, vă rog, dragă doamnă.

— Sunt tovarăşă, nu doamnă! Ce faceţi cu atâtea piroane, vă rog?

— Ehe, vreau să-mi fac elicopter, să fug din ţara asta şi să scap de tine, tovarăşo! A făcut stânga-mprejur şi dus a fost.

Eu am plecat fără să plătesc, vânzătoarea era zob. Din ziua aia mi-a fost foarte drag tipul ciudat. Cu banii

rămaşi mi-am luat gumă Turbo.

Încă regăsesc destule asemănări între perioadele dinainte şi după revoluţie. Una ar fi ţărănia, mitocănia, dar asta a fost evident exacerbată în evoluţie, ridicată pe culmi noi. Aveam un vecin la scara alăturată care făcea câte un chef cu scandal în fiecare lună. Stătea la etajul doi, noi la unu, iar tata dădea cu cartofi în balconul lui, să se potolească. Aş. Am schimbat ţinta spre geam. Am nimerit eu geamul, care s-a făcut ţăndări în noaptea care devenise brusc liniştită. Am mers liniştit la culcare şi abia a doua zi am văzut că nimerisem geamul tipului de la etajul unu, de sub petrecăreţul grobian. Partea mişto e că şi vecinul lui era la chef. Vorba băiatului meu, Dumnezeu nu strică niciodată două case deodată.

Alte personaje comune sunt ţiganii care cumpără fiare vechi. Îi aud urlând pe stradă:

— Fiareee vechi, cumpăăăr fiaaare! Versiunea doi:

— Peeepeni! Hai la peeepeni!

I-am explicat lui Gruia, fiului meu, că şmecheria anunţului lor stă în rotunjirea şi prelungirea vocalelor cât mai sonor.

El a înţeles ce i-a trebuit şi a început să urle pe bulevardul Banu Manta, din toţi rărunchii, cu mine de mână, să prindă curaj:

— Spaaargem geamuri! Baaatem neveeeste!

*

Povesteam mai devreme de mamaia Ioana, că avea ceva avorturi la bord. Unul dintre ele a fost cumplit. Pentru că sarcina era avansată, avortul s-a stimulat sau s-a indus brutal, medieval, folosind un fus de tors. Aha, ăla de lemn, exact.

Mai era prin vecini soluţia şi mai proastă, gravida era urcată pe scară şi împinsă cu avânt să avorteze, pe principiul pică pară mălăiaţă din gura lui nătăfleaţă, gravitaţional ca mărul lui Newton. Da, da, fix atât de proşti erau ai noştri. Aşa ar fi fost toţi în condiţiile date şi cam aşa am fi rămas cu toţii.

— Mediul dictează, taică, îmi tot repeta tataia Nicu.

Psihiatrul meu mi-a spus odată:

— Avem şi noi butoanele noastre, domnule Rojişteanu.

Cred că acum mai avem ceva butoane, are dreptate omul. Atunci butoanele erau îngropate în noroiul uitării sau desenate pe pereţii arestului miliţiei sau securităţii. Asta e însă altă poveste, mă depăşeşte pe de-a-ntregul.

Mediul dictează. El zicea, eu derulez. Învăţam despre tipurile de caractere la orele de PTAP, adică Pregătirea Tineretului pentru Apărarea Patriei. Mai era şi un manual mititel şi grosuţ de PTAP, unde se detaliau uniforma albastră şi însemnele corespunzătoare, forma şi tipul norilor, poziţia de tragere, poziţia pentru luptă culcat şi tot soiul de chestii pe care le-am uitat un timp şi mi le-am reamintit în armată.

A! Plecasem de la discuţia despre caractere, scuze.

Tataia îmi dădea exemplu al colericului pe tata. Cred că ar fi cazul să vorbesc ceva mai mult despre el, despre tata. Nu? Bine, nu acum.

Tataia avea dreptate. Colericul i se potrivea cel mai bine.

— Vezi tu, taică, toate cărţile astea simple şi manualele susţin că ştiinţa şi observaţia atentă oferă un fel de orificiu, prin care poţi intra sau nu. Ei îi zic şablon. E ca la ouă, la achiziţia de la Cooperativă. Ouăle mai mari sunt mai bine plătite, pentru că sunt mai rare şi satură mai bine. Uite cum putem zice că şi oamenii mai mari sunt mai rari. Cu cât mai mari, cu atât mai greu de găsit.

— Cu cât mai mari, cu atât se vor găsi mai mulţi să îi mănânce.

— Bravo!

Explicaţiile ăstea mă înfiorau şi mă făceau să îmi doresc să fie doar o glumă, dar nu era deloc aşa. Era o chestiune reală, serioasă şi dureros de greu de evitat. Astfel mă frământam gândindu-mă că viaţa de adult normal este imposibilă şi ideal este să fii un pic mai naiv sau doar să faci pe prostul.

— Era, taică, acum ceva vreme, imediat după război,

un ministru, Zăroni. Fusese învăţător, cel puţin cam asta îmi amintesc că se spunea atunci despre el. Făcea pe prostul perfect, toţi jurau că e un dobitoc, dar nu se ştie dacă era un prostovan autentic. Se spunea că se semnează 0 ni, că nu ştie să scrie, dar toţi ştim că învăţătorii aveau cea mai muncită caligrafie, deci se prefăcea.

— Păi şi aşa scăpa el de rele?

— Nu, aşa fugea de ele. Aşa cred.

— Şi?

— Nimic. Poţi fugi de rele, te poţi ascunde sau te poţi preface că nu există. Nimeni nu ştie cum e mai bine. Cred că fiecare are felul lui, suntem diferiţi, încă nu suntem maşini.

*

Tataia Nicu era dascăl vechi în comună, probabil că trei sferturi din inşii mai mici ca el din comuna Obârşia de Olt îi fuseseră elevi. Da, a fost un păstrător al esenţei numită echilibru. Poate că un hipster în plină căutare a identităţii din zilele noastre i-ar fi spus karma. Adesea mă gândeam la asta şi îmi spuneam că respectul pentru soartă, sub formele ei trecute, prezente sau viitoare are o dimensiune foarte puternic gestionar-contabilă. Activele şi pasivele unei zile din viaţa lui…

totdeauna a cuiva, nu neapărat Ivan Denisovici, ci un tip cu care ţinem sau pe care îl putem urî cu pasiune, important este să ne implicăm.

*

Am avut ceva şefi până acum. Pe unii i-am uitat demult şi trag nădejde că asta înseamnă că au cam dispărut pentru mine.

— Hai, băieţi, să se vadă, mai cu viaţă, mai cu viaţă, ne spunea locotenentul major pe care îl aveam comandant de pluton în zilele alea de săpat tranşee şi alte improvizaţii.

— Ei bine, într-o firmă ca a noastră, cu idealuri şi inovaţii, riscuri şi continuă conectare cu viitorul, atitudinea este primordială, spunea preşedintele consiliului de administraţie al companiei în care mi s-au deschis ochii

despre cum se poate fura doar din facturi sau doar din vârful pixului.

— Am tot căutat un tip ca dumneavoastră, Herr Doktor. Mi-am dorit de la început pentru această ţară un tip ca un animal de pradă, gata să muşte, dar foarte inteligent. Sunteţi singurul care mi-a spus că putem creşte doar furând clienţi şi cotă de piaţă. Sunt foarte mândru că am întâlnit în sfârşit o persoană ca dumneavoastră aici, cu multă şcoală şi mult aplomb, în egală măsură foarte harnic (a zis de fapt silitor în limba germană, adică *fleissig*). Ăsta fusese preşedintele Consiliului de Administraţie. L-au dat afară delicat, cu o paraşută de aur grăsuţă, pentru că falsifica rapoartele anuale. O făcea foarte bine, cred că l-au prins pentru că îşi dorise el să să fie dibuit, dintr-o onorabilitate îndoielnică sau târzie. Acţionarul principal al trustului, un tip de vreo şaptezeci şi ceva de ani, se sinucisese ca un Ronin când a recunoscut starea financiară precară a firmei. S-a lăsat descăpăţânat de un tren. Sunt sigur că trenul nu era condus de o comsomolistă, pentru a plonja în alegoria lui Bulgakov.

Următorul meu angajator m-a citit prin reprezentantul său şi m-a ales pentru noroc şi dedicaţie, adică un fel de poftă de muncă dublată de o baftă incredibilă pentru alţii. Cred că a fost inspirat. Eu aş mai adăuga şi mobilitate în atitudinea mea faţă de muncă.

El a adăugat apoi multă dragoste şi încredere, fapt pentru care îi mulţumesc. Am dezvoltat o pasiune pseudofantastică sau fantasmagorică pentru el, am învăţat de la el şi de la fiul lui detaşarea de frivolitate şi atârnare, un fel de libertate de mişcare pe care am folosit-o mai târziu.

*

Am adus vorba despre pasiune, curaj şi atitudine, probabil şi pentru că mi-au revenit în minte momentele mele favorite legate de tataia Oprea, bunicul dinspre tatăl meu.

Cea mai veche amintire este adesea o fotografie, alt mijloc de prelungire a vieţii, un instrument cinematic pe

care multă vreme l-am perceput ca pe un dar de la zei, ţinând cont de faptul că toţi inventatorii devin zei. Creierul nostru categoriseşte în mod automat. În acelaşi timp clasifică şi compară. Pe cale de consecinţă, zeii pot fi mai mici sau mai mari, conform subiectivităţii fiecăruia. Într-o poză de la nunta părinţilor mei, tataia Nicu, cu burtă şi un şirag de ardei iuţi la gât, cu o pălărie de cow-boy de bâlci de Craiova, avea un pistol cu capse îndreptat spre tataia Oprea, care dormea în picioare, un zombie retro, cu buzele lipite de un Carpaţi total cvasi-senzual, din care ieşea fum ca dintr-un roadster american.

A, să fixăm fondul: tataia Oprea era un golan. Cineva mi-a spus de curând că sigur golănia lui a sărit o generaţie. Ar fi cazul să consider aserţiunea asta un compliment? Fiind singurul lui nepot, accept probabilitatea asta.

Circumvoluţiunile mele cu valenţe de disc de patefon mi-l redau pe tataia Oprea aproape totdeauna foarte bine alcoolizat. El folosea o altă nuanţă pentru a descrie mai bine situaţia.

— M-am împarfumat un pic.

Aceeaşi replică mi-a băgat-o la înaintare când l-am aşteptat vreo două ore pe o bordură în faţă la Crucea de Piatră din Caracal. Am tot cumpănit dacă m-a uitat acolo sau m-o fi părăsit pur şi simplu. M-am îmbărbătat spunându-mi că îi e suficient de frică de tata pentru a nu face o asemenea prostie. Numărasem vreo trei sute doisprezece pietricele pe care le aruncasem în canalizarea din faţa mea. Îmi făcusem socoteala că dacă ajung la trei sute treizeci şi trei îmi pot pune o dorinţă mai importantă.

M-am simţit destul de uşurat că nu am ajuns la numărul ăla. Nu eram prea sigur că sunt pregătit pentru o dorinţă foarte importantă.

— M-am împarfumat un pic.

— Adică ai băut ceva?

— Da, taman bine să mă ţină până acasă.

Oltenii, celebri pentru utilizarea corectă a gramaticii, generau amalgame şi izvoare de limbaj pe undeva la al

treilea pahar. De orice.

Oltenii mai sunt celebri pentru refuzul de a tăgădui fără echivoc. Exemplul e simplu şi anume, dacă un oltean este surprins călătorind clandestin pe vreun mijloc de transport, la întrebarea dacă are bilet el va răspunde invariabil că *nu prea* are. Cam aşa se traduce *nu prea* în limba lor. E un fel de *nu*.

Pe vremea aia tataia era pădurar la Vlădila sau Studina, undeva între Deveselu şi Vişina. Avea în grijă şi alte două păduri, nu mai ţin bine minte pe unde şi mi-e lene să-l întreb pe tata. Cred că una era pe la Fărcaşele, pentru că făceam cam o oră până acolo. Ne plimbam dintr-o locaţie în alta cu vehiculul lui de serviciu, o şaretă a Ocolului Silvic, trasă de iapa Stela, draga de ea.

Când tataia Oprea a ieşit pe cale medicală la pensie, Stela a rămas la Ocolul Silvic, habar n-am de ce nu a luat-o cu el. Biata iapă s-a prăpădit absolut neaşteptat într-o săptămână de la relocarea ei, deşi avea condiţii mai bune ca la tataia. S-o fi simţit abandonată sau s-o fi ataşat de fostul ei stăpân, greu de zis. Îmi spun adesea că puterea obişnuinţei este cu certitudine surprinzătoare, dar înclin să cred totuşi că în cazul acesta a fost o altă linie de cauzalitate.

*

N-ar fi rău să bag prima amintire cu sunet.

— Bip bip biiip.

Tataia Oprea o înjura pe mama, dincolo de uşa de placaj dublu de la etajul trei. Mama tremura. Nu tremura de frică, departe de ea spaima de socri. Mă întrebam dacă e doar nervoasă sau ruşinată. Ştiam ce importantă este gura lumii pentru ea, prin urmare şi pentru mine.

Of.

Mama. Nu ştiu ce să spun acum. Un subiect complicat, sinuos ca un cordon ombilical exacerbat, XXXL. À-propos de cordon ombilical: mă întreb dacă se poate înlocui cu o soluţie wifi. Cred că ar fi eliberator pentru multe reţineri şi constrângeri materne. Ce-i drept, este foarte posibil să strice niţel planul de afaceri al multor

psihoterapeuţi.

Mă mai întreb dacă de la ea am câştigat detaşarea şi bucuria de a tranşa animale, o priveam adesea fascinat cum bucăţea cu aer profesionist şi pasional diverse orătănii.

Mama era un fel de contabilă sau achizitoare la cooperativa din Deveselu, pentru care cumpăra sau comanda diverse animale vii, alături de ouă şi brânză. Nu viezure, nu barză.

Tata nu prea era pe acasă în perioada aceea şi tocmai am explicat ce înseamnă *nu prea*. Mama se descurca cum putea, iar eu mă simţeam întrucâtva obligat să o ajut. Adeseori am înţeles că paranoizii au o inteligenţă specială, emoţională, manipulatoare, care translatează orice subiect ţintă în zona lor preferată de conflict. Un matematician ar spune că se reduce problema la una anterioară. E un fel de banc pe tema asta, vi-l zic eu mai târziu, dacă nu uit.

Tataia Oprea o înjura pe mama, de dincolo de uşa spartă deja de două ori. A treia oară a fost cu noroc. A treia spargere, zic. Prima spargere a fost când ne-am blocat în casă la un cutremur, pentru că se blocase yala. A doua, când am pierdut cheile. A treia… Haide, v-aţi obişnuit deja să vă amăgesc că o să vă povestesc eu despre asta, ceva mai târziu, dacă nu uit.

Gata. Asta e amintirea. Mai pot alătura betonul sclivisit de pe podeaua palierului. Cu toată bunăvoinţa, asta e tot o parte din prima amintire.

De podeaua palierului mă mai leagă imaginea unui şobolan mort.

Mama făcuse chiftele. Aha, de-ălea mici, rotunjoare, suculente înăuntru, crocante pe dinafară. Ca de obicei, le-a lăsat să se răcească peste noapte într-un castron, dar, ce să crezi, dimineaţa nu mai era niciuna. Absolut niciuna!

— A fost un strigoi sau sufletul lui taica, l-am visat acu vreo două nopţi, să ştii. Să-i fie pe lumea ailaltă!

A făcut alte chiftele, cu mai puţină carne în compoziţie şi mai multe legume şi pâine, că de se împuţinase rezerva de carne tocată.

Dimineaţa, altă surpriză. Castronul era aproape gol, adică să fi tot rămas vreo cinci chiftele prăpădite.

— Mami, taica ăsta al tău mă cam încurcă, să ştii, mie mi-e foame!

Mama a luat-o pe urma uleiului. Chiftelele erau sub chiuvetă, cele mai multe muşcate deja.

— E şo-bo-lan!

— Mă simt mult mai bine. Sigur nu e strigoi?

Un vecin l-a prins, l-a zdrobit de podea şi l-a degajat în decor cu un şut magistral.

Am tot avut noroc de şobolani, cu patru picioare, cu două picioare, după facultăţi, vorba lui Marin Preda.

*

Hm. Rahova, ziua 22.

Carantina se terminase. Golănia abia se instala şi mai liniştită.

Urletele bididiilor violaţi sau în sevraj erau adesea deranjante, în opinia unora chiar exasperante. După o vreme te obişnuieşti cu ele şi poţi dormi liniştit, dacă neglijezi mirosurile, mucegaiul, frigul, umezeala, sforăiturile colegilor de celulă, fumul de ţigară sau zgomotul de zaruri. Sau zgomotul propriilor gânduri.

Perfect. Mutare la Jilava.

— Pregătiţi-vă efectele, aveţi zece minute, cursă la Jilava pentru: Macarie, Doboş, Constantin, Rojişteanu.

Aha. Ăsta sunt eu.

Mi-am uitat pijamalele şi treningul nou în fosta celulă. Asta e. Oricum ăia de la semideschis fură tot, chiar şi periuţa de dinţi şi-ţi fac zilnic inventarul la geantă, mi-a zis Alberto, el mai fusese acolo.

Mă întreb dacă gândurile mele poartă sau nu cătuşe. Citisem odată că nişte tipi inventaseră o închisoare unde până şi gândurile erau cenzurate, mai mult chiar, visele frumoase erau întrerupte.

— Aiurea, bre, ar fi zis Tilică, tembelul de serviciu, care auzea dar nu putea asculta.

Îl păcălise unul să preia o firmă şi furaseră ca nişte eroi, doar că Tilică nu mai primise partea lui de bani, doar

partea de puşcărie. Colegul lui de şmecherie era coleg cu el de celulă, dar lui Tilică nu-i plăceau băieţii, doar el era genul lui propriu.

Eu îl înţelegeam niţel pe Tilică. Întâlnisem înăuntru doi tipi cărora le dădusem şpagă înainte de timpurile rele, unul finanţe, altul poliţie şi bomboană pe colivă am dat şi peste unul cu o depoziţie mincinoasă despre mine, pe care spre norocul meu procurorul de caz nici nu o mai luase în seamă, prea era de râs.

— Bre, să nu te duci, bre, la ASV, că te pune să dai la lopată şi la târnăcop de-ţi cade cole, să-mi moară ce-am mai sfânt, bosule.

La punctul de lucru ASV se avea grijă de curtea închisorii şi o brigadă separată făcea curat pe holuri şi uneori în birouri. Administrare spaţii verzi, asta înseamnă.

Iarna era greu, pe zăpadă, gheaţă, vânt şi frig. Toamna era urât, greblă la frunze, ploaie şi noroi. Mimi dădea din cap, în ritmul ideilor lui.

— Bă Tilică, tu n-ai stat la ASV decât trei zile, bă, ai fugit de muncă toată viaţa.

— Nea Mimi, să ştii că am muncit, bre. Era frig de mă durea oasele şi eu cu palmele goale pe coada dă fier la târnăcop, minus douăşcinci de grade la cinci dimineaţa, vai mămica mea. Bătea vântul pe mine de mă umpluse de gheaţă ca pe brăduleţii de-i pune boşii la parbriz, ştii ce zic. Mi-a ieşit din cap toate combinaţiile, am zis că gata, mai bine cerşesc pentru nea Fănică Chioru decât să mai dau la muian la oameni pe stradă. Adevărat zic.

— Du-te bă, de-aci, eşti prea urât ca să cerşeşti, mă, îţi trebe un pic de şmecherie, tu eşti şi prost pe deasupra.

— Da, sunt prost bre, dar eu o să tac şi îmi face băieţii un panou cu o poveste de corazón ca să-mi dea şi mie mărunţiş boierii din maşină.

— Păi la stop te duci tu să cerşeşti?

— Aha.

— Nu e bine, că te loveşte vreun camion, mai bine te pui în faţă la vreun magazin.

— Da, nea Mimi, o să îi zic lu’ nea Fane, să mă puie la

vreun magazin unde merge granguri mai mari, aşa fac. Matale mă înveţi mereu de bine. Dai şi mie o ţiplă de nes?

*

— Copil crescut în pârnăi, amărâtul. Mimi putea fi empatic uneori.

— Asta e casa lui. Oriunde s-ar duce, tot aici se întoarce, altceva nu ştie. Cică a învăţat să se spele abia în puşcăria pentru minori de pe la Craiova, unde a stat până a trecut la bididii. Trist.

Bididii sunt deţinuţii cu vârsta între 18 şi 21 de ani.

*

Casele copilăriei mele au fost de fapt două.

Între cele două case era o diferenţă remarcabilă chiar şi de un copil, la vârsta la care proporţiile au valori diferite şi foarte dubitabile ceva mai târziu.

Casa bunicii de-a doua, din Obârşia, era cam dărăpănată, avea podeaua de lut, pereţii din paiantă, podul foarte şubred şi o cameră foarte friguroasă, oricât am fi încercat să o încălzim, iar în pivniţa strâmtă se intra pe afară, nu prin casă.

Casa cealaltă avea pentru mine alte poveşti şi era evident mai sănătoasă.

Aveam câteva amintiri de copilărie foarte fragedă legate de prima casă, cea din Câmpu Părului, în afară de cele legate de mamaia Ioana, care erau totuşi destul de puţine.

Casa magiei copilăriei mele avea două corpuri separate de un şopron pentru unelte şi puţina cu varză, uneori şi cele cu must. Casa mare era mai nouă şi mult mai dichisită, din cărămidă, cu spaţii mari şi mereu foarte curate, fără bucătărie, doar cu un hol mare şi trei camere, greu de încălzit iarna, când lemnele şi cărbunii se primeau pe bază de tabel şi erau destul de scumpe. Podelele erau acoperite cu parchet de fag, care mângâia cald tălpile desculţe. Casa mică era zidită tot din cărămidă şi acoperită cu ţiglă ceramică, dar podeaua din lut bătut avea un miros dumnezeiesc, de casă plină de viaţă şi purta în ea magia poveştilor spuse în linişte de mai multe generaţii care

rezemaseră scăunele liliputane cu trei picioare. Bucătăria casei mici avea vatră şi coş, perfect pentru afumat şunca şi cârnaţii, unde se făcea focul pentru gătit şi mai ales unde era ţestul de pământ, miracolul vieţii pâinii şi puiului oltenesc.

Casa mică avea pivniţa cu intrare din bucătărie, o cămară şi o cameră mare, care adăpostea soba largă cu plită. În cămara măricică se odihneau sacul de făină, orezul, ceapa şi usturoiul puse la uscat, cartofii şi borcanele cu murături, iar până vara târziu se păstrau găleţile cu cârnaţi şi carne îngropate în untură. Până după Crăciun tataia punea şi struguri la uscat pe o sfoară, mutaţi mai apoi pe ziare, nişte struguri lunguleţi şi verzi-gălbui, delicioşi, cu foarte puţini sâmburi, cărora li se spunea ţâţa-vacii, pe care îi lăsa la stafidit pentru cozonac şi prăjituri.

Am avut odată un şoarece care îşi cam făcea iluzii şi vise de căpătuială prin cămară. Prezenţele nedorite se observau imediat din agitaţia nelipsitei pisici, care nu avea voie în cămară şi din urmele trecerii şoriceilor, pentru că în cămară era totdeauna foarte curat.

Tataia s-a dus curajos să îl caute pe oaspetele clandestin şi în două minute, după o trosnitură, a ieşit urlând şi ţinându-se, spre spaima mea, de prohab. Tataia tocmai se lăiase, adică se spălase pe cap şi era în pijamale, cred că ştiţi modelul cu dungi, universal o lungă perioadă. Şi-a dat jos pijamalele şi s-a apucat să alerge pe afară în fundul gol.

— Au. Na, ia! Of. Ha ha. Haaa!

S-a întors în casă, cu o cârpă soioasă culeasă probabil de prin gard, cu care îşi acoperea zonele intime. Din nou m-am gândit la Iisus.

— Taică, iartă-mă! Pezevenghiul ăla mic a scăpat de izbitură şi mi-a intrat pe cracul pijamalei, apoi s-a prins în părul de pe mine şi nu mai era de dat jos. Ce eram eu de speriat, da să-l fi văzut pe el! Nu l-am omorât, că mi-era lehamite, l-am aruncat peste gard, în grădină la Finu Sile, să fie sănătos. Rememorând scena, tataia arăta mai ceva

ca Charlie Chaplin alergat de tipul cel gras. Îi mai lipsea bastonul.

Penibilul unei situaţii domestice mi-a colorat o seară în care am fost înconjurat, din nou, de calmul şi dragostea bunicului. Tocmai terminase, dragul de el, de amestecat mâncarea pentru porci, care era mai totdeauna un amestec de cartofi fierţi, uruială şi un pic de lapte rămas de la capră, toate încălzite bine şi puse în găleată. Erau niţel cam prea calde, tataia a găsit de cuviinţă să le lase să se mai răcească, lângă vatră. Eu taman ce mă spălasem în albie şi îmi făceam de lucru cu Albiniţa. Mi-era cam somn şi cam lene, m-am aşezat cu fundul pe marginea găleţii.

— Ai grijă să nu cazi în lăturile alea, taică, sunt cam fierbinţi şi te murdăreşti.

O, ba da, n-a apucat să termine ce avea de spus, că eu m-am şi înfipt în conţinutul cam fierbinte şi mi-a reuşit atât de bine încât, mititel fiind, m-am mulat pe interiorul găleţii, ba chiar, culmea fericirii, pentru că mă zbăteam nu a fost chip să mă scoată de acolo decât după ce a ridicat găleata invers şi m-a răsturnat pe jos, cu tot cu lături.

Era aproape unşpe seara. Două ore i-a luat să mă cureţe pe mine şi tot ce era pe jos. A doua zi tataia avea ore dis de dimineaţă. Nu s-a plâns niciun momentel.

— Cine se amestecă în lături, îl mănâncă porcii, taică. Aşa se zice în popor. Ai mare grijă cu înţelepciunea altora, ai şansa ta să scapi de multe suferinţe născute din greşeli sau prostie.

Troaca porcilor a rămas totuşi goală în noaptea aia, a fost singurul compromis al lui tataia.

*

Era un tip pe secţia de drogalăi care semăna izbitor cu tataia Oprea, mare expert în distilatul de pere, îi ieşea cea mai bună ţuică curentată din toată pârnaia. Pasiunea lui pentru alcool mi-l evoca şi mai abitir pe tataia.

Am citit prea demult, într-o viaţă parcă anterioară ăsteia, o serie de povestiri de-ale lui Papini, Gog. Era un tip diform Gog ăsta, foarte bogat, o eroare genetică din punct de vedere fizic, dar reprezenta un creier suficient de

pervers pentru a crea, gusta şi înţelege specialul, ba chiar l-aş putea caracteriza ca un creier imens care voliţiona diferit savurând diferenţele.

Norocul şi curiozitatea îi scosese în cale o mâncătoare de flori de sezon, toporaşi şi brânduşe, mai apoi un sculptor în fum care sublinia efemeritatea artei şi a interpretării ei, până şi un istoric un pic anapoda, care trata desfăşurarea frânghiei timpului în sens anticronologic, pentru că în opinia lui evenimentele recente sunt cele mai clare şi fără echivoc, iar pe măsură ce timpul acoperă viaţa, studiul istoriei are de străbătut praful timpului şi ceţurile interpretărilor.

Am făcut de curând un experiment. Mă fascinează floarea de frangipani, plumeria Kambodja, floarea cu cinci petale. Rezultatul observaţiilor mele repetate a fost că dacă o laşi să cadă liber în emisfera sudică, va avea o tentativă de rotire orară, spre dreapta, dar imediat se răzgândeşte şi îşi execută dansul ritual, rotirea spre stânga, în sens antiorar, cu viteză mare de rotaţie. Acelaşi fenomen se poate observa şi la floarea de leandru, care are tot cinci petale, pentru care am repetat acelaşi experiment, dar în emisfera nordică. Ambele mă duc oarecum cu gândul la aerodinamica elicei de submarin, prin urmare cred că acelaşi fenomen de rotaţie antiorară se petrece cu cele două tipuri diferite de flori în ambele emisfere, nu ţine de efectul giroscopic, după cum am crezut prima dată, după ce m-am lăsat minunat de magia căderii frunzei de frangipani.

Inspirat de tipul care rescria şirul evenimentelor de la coadă la cap, m-am hotărât să fac acelaşi lucru cu istoria lui tataia Oprea, adică să încep cu un posibil sfârşit, suficient de abrupt.

*

— Incredibil!

Vocea mamei era puţin tremurată. Tata era descurajat.

Ne pregătisem cu tort diplomat, vodcă şi vin de ţară. Era ziua lui, opt iunie, ziua lui tata.

— Da, mă, Ileana, s-a dus şi tăticu’.

Tata nu a avut niciodată stofă de cioclu. Pentru meseria asta s-ar fi calificat mama sau fratele ei. Cred că eu le-am moştenit genetica asta, pentru că fără să am vreun apetit ieşit din comun pentru bibilit morţi, tot cred că am destulă răbdare cu ei, deşi am mai întâlnit şi morţi nerăbdători. De pildă, unchiul lui tata, nea Doru, stătea la etajul nouă şi deşi ciroza îl cocoşase de tot, când a murit s-a întins la loc, cât fusese odată de înalt, de a trebuit să schimbăm coşciugul, care, culmea mizeriei, nu mai intra în lift. Am luat-o pe scări, cu fratele mamei şi o altă rudă, tras împins. Pe la etajul unu ne-a scăpat sicriul din mână şi a sărit Doru din cutie, ca la jocurile cu surprize. Eh, piaza rea lucrează, aşa că tocmai atunci s-a nimerit bătrânica de pe palierul decedatului, o femeie tare blândă, să intre în scară. Când l-a văzut biata de ea pe Doru ţop din patul de scânduri, s-a dat doi paşi înapoi şi a căzut pe scările de la intrare. Pe scurt, preinfarct, bazinul rupt plus un picior fracturat. A murit o lună mai târziu, acasă la ea. Gurile rele din bloc ziceau că o chemase Doru, pentru că în tinereţe se mai vizitau, oarecum clandestin.

Revenim la scena de film italian: mama, palmele pe şolduri, privirea pierdută.

— Cum, Doamne iartă-mă, a murit şi el chiar de ziua ta?! Mama era puţin confuză, poate chiar înfuriată. Poate.

Partea incredibil de frustrantă încă este simplă: mama lui tata murise tot fix de ziua lui, pe opt iunie, dar cu un an în urmă.

Înmormântarea ei a fost, să mă ierte Dumnezeu, o epopee comică. Ce mai reţin destul de bine din ziua în care am aflat că a murit este că beam acasă cu un coleg, cred că eram prin anul trei de academie. Tipul ăsta cu care eram la habar n-am al câtelea pahar de vin a fost cel mai bun programator din facultate. Îl aşteptam pe tata, pentru că era tot ziua lui, ha. Ştiu că a intrat fratele maică-mii în bucătărie, cu o figură destul de tristă şi mi-a anunţat pe un ton prea serios pentru mine:

— A murit! Gata, s-a dus…

— Ce-ai, bre? Cine a murit?

Colegul meu era deja unul de-ai casei, îşi permitea cam orice cu oricine intra în casă. El era şeful interogatoriului.

Pentru mine însă Lumea mea, aşa cum o trăiam atunci, s-a dus instantaneu într-un alt colţ, foarte întunecat. Eram convins că a murit tataia Nicu, doar aşa mi se părea logic să ajungă Florian la noi. Mă simţeam ca atunci când m-au bătut ăia trei ţigani pe Mărgeanului. Simţeam vibraţiile loviturilor şi usturimea care mă cresta când mi-au rupt şi retezat o parte din lobul urechii.

— A murit mamaie-ta, Leana.

— A!

Mi-era ruşine de toată reacţia mea. M-am tot întrebat mult timp dacă a fost o bucurie de relaxare că nu a murit bunicul meu favorit sau o bucurie că a dispărut paguba atât de acid descrisă de mama. Oricum aş da-o, PH-ul distracţiei era prea mic, prea multă topitură, prea mult acid.

*

Am plecat la înmormântarea ei a doua zi, tot cu fratele mamei. În familia asta a fost un şir luuung de Elene. Cinci doamne cu numele Elena Rojişteanu înşiruite: maica, adică stră-străbunica, străbunica, bunica, mama mea, mama copiilor mei. Toate cu numele dobândit la căsătorie.

Pentru noi mama era Ileana, iar mamaia era Leana. Diferenţă simplă.

O rememorez pe mamaia Leana în diverse ipostaze, toate domestice, deşi nu se prea pricepea se facă multe, biata de ea. Dulciuri nu făcea niciodată, felurile ei de mâncare erau doar unul, spălatul era un calvar chimic, curăţenia era o glumă, dar tocmai pentru că nu făcea mai nimic bine, asta îi ocupa tot timpul, era într-o continuă reparaţie de greşeli şi scărpinături în creştet, boţind broboada care era aşezată peste o căciulă.

Scena cu ea, spălându-mi o pereche de pantaloni scurţi verzi, din poliester, mă tulbură încă. Cred că eu aveam vreo opt ani şi ligheanul în care freca rufele avea de

vreo două ori pe atâţia ani, matusalemic după mintea mea de atunci.

Mi-era foarte milă de ea, dintotdeauna mi s-a părut fără apărare. Asta nu înseamnă că ar fi fost o femeie fragilă, nu, ci doar că eu mi-o reprezint imaginar ca pe o persoană care cară prea multe greutăţi legate de tot corpul: picioare, mâini şi mai ales un cap. Dacă pot fi puţin răutăcios, atunci voi spune că greutăţile de pe cap erau obligatoriu îndesate sub broboadă.

Mamaia Leana murise, aşa ştiam. Spre mirarea mea, întâmpinarea destul de relaxată a rudelor a fost în măsură să mă surprindă.

— Vino, Leană, vino încoace, că uite, ţi-a intrat nepotul în casă!

Vocea mătuşii m-a luat în primire de la poartă.

— Păi, nu a murit mamaia, sau ce facem aici?

Cred că eram destul de confuz, iar uneori încâlceala gândurilor este contagioasă şi puteam desluşi asta din privirea femeii de la poartă.

Fratele mamei mă împingea discret. Mi-am amintit că aşa se face. Acelaşi spectacol fusese şi la străbunica şi la stră-străbunica. Oltenii iubeau circul ăsta, spectacolul implica totdeauna şi o bocitoare din familie care freca manganul pe la poartă, iar imediat ce apărea un nou vizitator se punea pe tânguiala asta cu *ia uite cine a venit pe la noi, hai repede să ne bucurăm, dar ce păcat că tu nu te mai poţi ridica din pat, ce rău îmi pare mie, dar ţie o să-ţi fie bine, foarte bine, nu te teme, aproape că te invidiez, dar ce se va alege de omenire fără tine?!*

Mătuşa din poartă scuipase pe jos prea multe coji de seminţe. Mă gândeam să le dau un făraş şi o mătură să strângă, dar nu-mi dădeam seama dacă nu cumva este nepoliticos să le cer asta, iar până la urmă m-am gândit că ce mai la deal la vale, mi-am zis că e cazul să le mătur eu, ceva mai târziu. *Vino, dadă, să vezi cine ţi-a mai venit în vizitääă, că ia uite ce te mai vrea satuuu. Vino să vezi lumea, toţi veniră să te ducă pe tiiineee. Aulică, scăpaşi de griji şi uitaşi de gânduri, ai de-acuma pat de scânduri.*

Un’ te duuuci şi cui ne laaaşi, dadăăă?

Apelativul *dadă* era folosit de oltence pentru alte muieri sau doar fete, dar obligatoriu mai mari decât ele şi de regulă parte din familie sau extrem de apropiate. Eu, cel puţin, am observat că asta se obişnuia prin tot sudul Olteniei, chiar până spre Pleniţa şi Vânju Mare.

Fusesem confuz pentru o vreme, dar mi-a trecut. Mamaia era moartă pe bune. Tata şi mama ajunseseră mai devreme la eveniment, iar mamaia, actriţa din rolul principal, era deja instalată în poziţie de tragere, adică în sicriu.

Se desfăşura priveghiul solemn. Cam ăsta era scenariul de zi, frumos, de ochii lumii şi gura satului. Priveghiul de noapte era diferit, mai ales la persoanele mai în vârstă. Teatrul se domolea şi se cam instala plictiseala. Unii legau mortului câte un braţ sau un picior cu sfoară şi mişcau încet din el, din camera alăturată, spre groaza celui care era de jurnă în acel moment. Schimbul de noapte a avut totdeauna dezavantajele lui, ca în orice fabrică, întreprindere sau aventură.

Mama lui tata mi s-a părut prea umbrită de cei din jur. Cât timp tataia Oprea a fost pădurar, făceau naveta cu căruţa între cantonul sărăcăcios din Studina, din pădure şi casa din marginea satului. De la ei începea câmpul, ei demarcau graniţa vetrei satului.

Mamaia Leana fusese o persoană cam naivă, înduioşătoare în nepriceperea ei, dar cu atât mai bonomă, deşi foarte copleşită de influenţa bărbatului ei.

Făceam suc de roşii, într-o toamnă, la ei în curte, eu dădeam la manivelă, mama pregătea melanjul, tata capsa borcanele.

— De ce faceţi pastă de roşii?

Mamaia ne-a lăsat pe gânduri. Mi s-a părut că glumeşte.

— E suc, nu pastă. Îl folosim la iarnă, are vitamine, îl punem în mâncare.

— Dă şi mie să beau, dacă are vitamine.

— Poftim, dar mai bine mănânci roşiile aşa cum sunt

din grădină, e şi mai sănătos.

— Nu, beau şi nişte suc, dacă zici că are vitamine. Nu glumea, era foarte serioasă.

În ultimul timp, pentru că susţinea că avea de gând să protejeze sănătatea lui tataia Oprea mai abitir, începuse să mai bea şi ea, mai ales când erau pe drum, cu scopul declarat de a-i lăsa lui mai puţin. Motivul ăsta amuzant mi s-a părut incredibil multă vreme, însă chiar n-am nici cea mai vagă urmă de îndoială că femeia era doar plină de bune intenţii.

Mamaia Benonica, a doua nevastă a lui tataia Nicu, avea o explicaţie foarte interesantă pentru caracterul cuscrei ei.

— E, săraca mamaie-ta Leana! E greu de ea, dar foarte lesne de priceput, cel puţin pentru mine, că eu mă pricep la oameni bine de tot. Păi, la cantonul ăla silvic, caşcarabeta aia din pădure, ce are ea? câţiva copaci, nişte salcâmi prăpădiţi acolo, dar mai ales muuult câmp! Aici, la Câmpu Părului, ce are? Doar câmp, cât vezi cu ochii! Păi bre, e de înţeles că şi-a cam luat şi ea câmpii!

Ei bine, mamaia Benonica era şi mai prăjită decât subiectul observaţiei ei, ca urmare imediată a unei meningite din tinereţe, din care scăpase ca prin minune, dar asta nu o împiedica să fie foarte amuzantă uneori. Uneori.

Mamaia Benonica avea o prietenă genial de tembelă, pe Maria, tot asistentă în sat. În cazul lor chiar tunase şi le adunase, singurele asistente medicale din comună. Erau alcoolice şi ţicnite, fără copii, doar griji mărunte. Maria se fudulea că nu era fată bătrână, pentru că fusese căsătorită mai demult, deci se numeşte că era o doamnă.

— Marie, cât te-a ţinut ăla de nevastă?

— Păi, Benonico, cred că o fi tot fost aproape vreo săptămână, să zic şi eu.

— Hai, las-o! Păi de ce, ia povesteşte-i şi copilului ăsta!

— Eh, m-a luat de nevastă când era beat şi a stricat actele când s-a trăzvit.

— Era om mare?

— Da, om important, cu carte multă zic eu, era ceva ofiţăr, avea umerii plini de table d-alea sclipicioase d-ale lor.

— Ofiţerii nu au table, doar subofiţerii, interveneam eu. Te-a înşelat, te-a minţit, Marie. Maria ofta.

— Ne-am înşelat amândoi.

Abia la ceva vreme după istoriile astea spuse pe un ton glumeţ şi terminate cu un oftat am înţeles că nu trebuia să scociorăşti prea mult sub râsul lor ca să te izbeşti de un munte de păreri de rău, frustrări şi tristeţe.

Într-o seară Maria cea rătăcită la minte a venit la noi, să doarmă.

— Du-te, nebuno, acasă la tine, zicea mamaia. De-aia ai casă, să dormi în ea, năroado!

— Nu pot, Benonico, că iau antibiotic pentru măseaua scoasă!

— Păi şi ce treabă are una cu alta?

— E, hai, ce nu te duce şi pe tine capul, fa! Dacă iau antibiotic nu pot să glojdesc nimic, ce-i cu tine, e simplu, fată.

— Aşa, şi?

— Păi mă latră câinele şi dă să mă sfâşie, că nu mă recunoaşte după miros. Aşa era, avea un câine foarte rău, spaima satului, nu ştiu de ce îl mai ţinea.

— De ce?

— Fa, Benonico, eu sunt mereu abţiguită, câinele săracu' s-a obişnuit cu mine să miros a tescovină tot timpul, uite acuma nu miros şi mă latră rău şi eu îl cunosc, ăsta mă face chisăliţă dacă intru în curte!

— Hai, vino încoace!

Mamaia, cam geloasă să lase o muiere peste noapte în casa ei, i-a turnat calmă un pahar generos de ţuică pe păr Mariei. Fleaşcă a făcut-o.

— Hai, vezi dacă te primeşte aşa!

A primit-o câinele, din moment ce nu s-a mai întors la noi în seara aia, vai de sufletul ei de beţivă legendară.

*

În penitenciarele cu regim mai permisiv telefoanele sunt pe hol. Apelul spre numerele de telefon aprobate se face pe baza unui cod de bare imprimat pe un cartonaş, un card plastifiat. Gluma ar fi că fiecare deţinut are codul lui de bare, dar având în vedere situaţia eu cred că ar fi mai potrivit să i se spună cod de zăbrele.

Spălam pe jos urmele de zoaie de la un frigider cam nărăvaş când am văzut un omuleţ cum cade ca un copac la ceva distanţă de mine. Murise. Da, oamenii mor şi în detenţie.

— Ce s-a întâmplat, nea Vică?

— Păi, bos, i s-a terminat adeneu' lu' ăsta bătârnu'.

Ţineau la el cu toţii, la cel ce plecase. L-au dus la cabinet, dar până nu l-au spălat un pic pe faţă nu l-au lăsat colegii. L-au bărbierit ei, prăpădiţii, cum au putut mai bine şi i-au ţinut lumină cu bricheta, că n-aveau voie cu lumânări.

— O să-l vadă fii-sa, bre şefule şi ce-o să creadă? Ea ne aducea mereu pachet şi revista cu programu' la TV…

*

Mama şi tata aveau o mică neînţelegere referitor la toaletarea bunicii.

— Te rog, Ileana, pensează-i tu părul de pe faţă! Arată foarte urât aşa.

— Băi, dar până acum nu ai văzut-o? De ce nu i-ai zis să scape de părul ăla când trăia?

— Hai, te rog, asta e, ne facem de râs pe aici.

— De ce n-o pensezi tu?

Mă pufnea râsul. Era un iunie cald, iar mamaia Leana avea vată în nas şi în urechi, cică se scurgea ceva din ea, dar mie tot mi se părea că arată ca un Moş Gerilă sau Crăciun care încurcase anotimpurile. Bradul nu lipsea, coşciugul era din lemn de răşinos.

Mi-era jenă de tata, putea să fie foarte ursuz sau ţâfnos uneori.

Mama stătea să vomite. Finalul a fost simplu: eu am bărbierit-o pe mamaia. Am făcut spumă din săpun, i-am întins-o pe faţă cu un şerveţel strâns sub formă de

bucheţel şi harşti! cu lama pe ogor. Nu avea cum să curgă sânge, doar era moartă, deci nici de iritaţii de la bărbierit nu s-a plâns nimeni. Zău, fusese păroasă rău. Nu am avut prea multe de spus atunci, nici nu prea aveam loc de gura celorlalţi şi din jena de tata, aşa că i-am şoptit ei la ureche ceva, să o mai amuz, dacă mai auzea ceva de undeva.

— Să vă fie de bine doamnă, dacă v-a plăcut vă mai aşteptăm şi nu uitaţi să ne recomandaţi şi altora! Avea dreptate tata. Maică-sa avea memorie bună şi era ascultătoare, exact aşa a făcut.

Am observat abia în timpul cosmetizării că mamaia Leana avea părul lung, împletit în două cozi. Nu-l văzusem niciodată până atunci, pentru că purta mereu broboadă sau batic şi o căciuliţă pe sub harnaşamentul ăsta obligatoriu pentru lumea uliţei. Mi s-a părut cel puţin aiurea că nu mă gândisem niciodată cum are părul, deşi se descifra ceva păr destul de alb acolo unde broboada făcea un unghi obtuz deasupra frunţii şi se mai iţeau ceva fire pe undeva în dreptul urechilor.

Mamaia Leana era mai mare cu vreo doi sau trei ani decât tataia, dar asta nu înseamnă că participase prea tare la maturizarea lui. Era dificil de strunit un caracter puternic şi foarte independent ca al lui, veşnic lovit de pofta căutării unor lumi noi şi de dorinţa de bucurie continuă a descoperirilor şi, deşi ceva mai puţin, a regăsirilor.

Am observat că adesea persoanele care trăiesc de dragul descoperirilor nu palpează bucuria regăsirii decât destul de târziu, când sângele nu le mai fierbe atât de tare şi atunci mai coboară niţel de pe scenă să-şi revadă spectacolele sau urmele trecerii.

Da, ăsta a fost scenariul după care s-a dus mamaia Leana.

Vorba unui prieten, i-am scos bateriile şi am împământat-o. Asta a fost tot, nimic spectaculos din moment ce nu-mi mai amintesc prea multe. Nu, nu, nu! Nu a fost deloc aşa.

Logica providenţei bate adesea continuarea

aşteptată, fapt ce a funcţionat impecabil de surprinzător şi de data aceea. Tataia Oprea primise mai demult nişte bani de la tata pentru a-şi amenaja locurile de veci. De la sine înţeles că i-a băut, fapt care n-ar fi trebuit să constituie o surpriză pentru nimeni, dar tata se gândise probabil că locul de veci este o chestiune prea serioasă pentru a fi dat pe gât. După ce a aflat de risipirea investiţiei, bietul tata s-a întors în sat şi i-a dat banii direct groparului. Tataia a aflat şi el de noua sumă de bani, prin urmare s-a dus la gropar să îi ceară şi i-au băut împreună. Tata era convins că gropile există, după cum fusese asigurat de primitorul banilor, iar a doua zi după moartea bunicii s-a dus la cimitir cu tataia şi groparul să facă ultimele retuşuri. Cioclul legase o prietenie foarte strânsă cu un neamţ, Alzheimer, aşa că a indicat două gropi alăturate ca fiind ale bunicilor. Părea logic, însă la sosirea în cimitir şi alinierea pentru depunerea coşciugului, preotul a realizat că gropile erau ale altui cuplu, aşa că s-a făcut la loc comanda şi stânga-mprejur cu mamaia şi cortegiul de jale. Până au ajuns acasă, toţi participanţii la cortegiul funerar erau fie beţi, fie râdeau de încurcătură. Tata fierbea.

Uite aşa, bunica a fost însoţită la tentativa de înmormântare de indolenţă, uitare şi lehamite, care tot trei babe sunt, după mintea mea. Culmea este că cele trei încă îi supravieţuiesc.

Lotul alocat bunicilor pentru odihna de veci era în zona mai nouă a cimitirului, fix la ieşirea dinspre câmp. Mi-a venit să râd amintindu-mi de poziţionarea bunicii faţă de câmp şi explicaţia Benonicăi, pe care tocmai mi-o imaginasem hăhăind.

Am primit sarcina să stau cu groparul până termină, împreună cu un unchi şi cu tataia Nicu. Au fost aleşi ei pentru că erau singurii neatinşi de aburii alcoolului împărţit de tata, ca la orice înmormântare cinstită, vorba străbunicului. Graba era accelerată şi de faptul că oamenii care vin la o înmormântare de ţară vin adesea nemâncaţi, iar ciorba, sarmalele şi fasolea miroseau într-un mare fel. Tata a hotărât să se termine atunci doar groapa bunicii, iar

a lui tataia Oprea să fie săpată mai târziu.

— Hai că n-au intrat zilele în sac, tăticu' mai aşteaptă, oricum nu se grăbeşte!

Groparului cred că îi cam scăzuse glicemia, lesne de priceput că m-am pus eu pe săpat, ca la tranşee. Pe la a zecea cazma mai bine înfiptă am dat de cioburi şi bucăţi de ceramică. Unchiul meu era viceprimar şi mare iubitor de istorie.

— E, uite, am găsit un sit arheologic! Probabil face parte din cultura Vişina, ce noroc pe noi. Opriţi totul acum, trebuie să vorbim la judeţ. Cultura Vişina este prin cele mai vechi din Europa şi din lume, probabil că ştiţi asta.

Tataia Nicu a dat din cap cu o figură serioasă, doar fusese şi el consilier la sfatul popular.

— Nuuu! Mi se face rău, bre, lasă-mă cu prostiile matale. Îţi dai seama că ne nenoroceşti, termină cu aburelile. Du-te şi vorbeşte cu tata, ia vezi dacă ai curaj!

Îmi venea când să plâng, când să-l pocnesc pe unchiu-meu. Mi-era şi mie foame, iar pe deasupra nu sunt mare amator de circ rural, de fapt de niciun fel de încurcături fără sfârşit. Hai, merge o dată, de două ori, dar a treia oară mi s-a părut cam prea mult.

Ne-am oprit. Omul ne-a citat legi, decrete, hotărâri de guvern şi Codul Penal. Nu am fost un fan prea mare al părţii cu pedepsele niciodată, aşa că l-am chemat pe preot, ne-a indicat un alt lot şi am continuat opera de refacere a vreunei lupte reale sau imaginare, *reenacment* cum zic americanii, făcând o felie nouă de tranşeu, tot în cimitir, tot la margine, tot fix unde începea câmpul. Ha.

Am promis acum câteva pagini că spun bancul cu inginerul şi matematicianul. Cică un inginer şi un matematician aveau misiunea de a face cafea. Aparatul de cafea era pe masă. Amândoi au făcut cafea. Observatorii experimentului au mutat aparatul şi masa pe care era aşezat acesta la altă priză, în altă cameră. Inginerul a băgat aparatul de cafea în priză şi a făcut cafea. Matematicianul s-a opintit, a mutat masa şi aparatul de cafea la vechea priză şi a făcut cafea, după care a exclamat

fericit:

— Am redus problema la una anterioară.

Uite cum am săpat şi eu groapa cea nouă, ultima. Inginereşte. Nu aveam cum să reduc problema la una anterioară.

La împământarea finală nu au mai participat decât cel mult zece oameni, ceilalţi erau la masă, în curte, la parastasul fără înmormântare. Cei de la masă au picat de acord că le e cam lene să mai bată drumul până la cimitir şi, oricum se mai duc ei pe acolo, odată şi odată, să stăm noi liniştiţi, că uite ce frumos e azi afară, minune şi alta nu, mai bine se bucură pentru sufletul moartei, odihnească-se în pace.

— Dumnezeu s-o ierte!

— Dumnezeu s-o ierte.

Au urmat zeci de ecouri, apoi alte zeci, după primele pahare şi primele îmbucături. La parastase nu se dă noroc, toată lumea ştie prea bine, doar se foloseşte formula asta magică pentru a întări darul hranei şi băuturii cu puterea cuvântului.

Altă datină este că la parastase nu se vine cu bani, aduce fiecare ce îl lasă inima, o sticlă, un pui, o bucată de brânză. La naştere e diferit. Când văd pentru prima oară un bebeluş, oamenii din zonă dau nişte bani, în funcţie de buzunar şi gradul de rudenie, bani despre care se spune că se pun pe faţa copilului, dar de fapt i se aşază la tălpi. Mai e un alt obicei, la botez invitaţii nu au voie să pupe bebeluşul, lucru care mi se pare binevenit din motive de prevedere şi protejare a puiului de om.

Ne-am dus spre cimitir fără meseni, cu efectivul împuţinat şi cam legănat. Tata băuse un pic şi el, după care, în mod niţel surprinzător, a început să îngâne o melodie, care a dat în cântec în toată regula. Tataia Nicu îi fusese tatii şi profesor de muzică, e lesne de priceput că s-a gândit să nu-l lase pe ginerele lui să se facă de râs cu vocea lui de măgar cu fustă, prin urmare a ridicat niţeluş tonul, să-l acopere prin corectitudinea muzicală.

La scurtă vreme toată lumea cânta *of, of, of, ooof,*

dealu-i deal şi valea-i vale, măi măi, mândra-i mândră până moare, măi, măăăi. Păi, mândră ai fost de mititică, draga mea, mama mea, oi fi mândră bărbierită, mândra mea, mama meeea!

Un copilaş alerga după noi.

— Nnenea, v-a căzut spunga!

— Stai, zise tataia Nicu, e Mihăiţă bâlbâitul, băiatul Marghioalei ciocănitoarea.

— Nnnenea, ete pppunga asta!

— Nu e, bă, punga noastră, a refuzat tata.

Era punga cu săpunul cu care o îmbăiaseră babele pe mamaia şi pietricelele de la cap, o recunoşteam uşor, o avusesem în faţa ochilor tot timpul cât o bărbierisem pe draga de ea.

— E punga noastră, tată, o luăm.

— Hai, dă-o-ncoa! Bun băiat, bravo, mă!

Popa l-a mângâiat pe creştet. Copilul semăna binişor cu el la faţă şi la conformaţie, aveau dreptate babele de prin sat. Eh, nici Marghioala nu avea bărbat şi nici preoteasa nu mai era ce fusese când venise în sat.

Am continuat deplasarea plutonului decimat.

— Cu cântec înainteee, marş! Hai, pas vioi!

Ciudat este că niciunuia nu i se părea că tata ar exagera cu comenzile, ci le acceptau ca simple deprinderi cazone. Pe vremea aia toată lumea făcea armata, chiar şi femeile participau indirect, prin copii, fraţi sau apropiaţi.

Păi nu da mamăăă cu piatra-n mine, că mi-e tare dor de tineee!

Apoi au schimbat ritmul:

Oi fi mândră şi-adormită, mândra mea, maica meaaa!

La coborârea în groapă rămăsese o singură bocitoare profi, celelalte erau prea bete. Victoriţa lui Mihai căzuse la datorie pe traseu, pentru că la fiecare colţ de drum ne opream puţin şi aruncam câteva monezi, iar la intersecţia de la bufet pierdusem ceva mai mult timp, aşteptându-l pe tataia Oprea să radă o bere şi să-şi mai ia una, de sete, timp în care Victoriţa adormise cu găina în braţe în şanţ, iar unii dintre noi probabil că am uitat de ea, ceilalţi n-am

mai vrut s-o deranjăm.

Preotul cânta prohodul şi nu cred că doar mie mi se părea că păstrase linia melodică a încropelii noastre de pe drum.

Mă aşteptam că îngropăciunea asta atât de încurcată să genereze o liotă de interpretări ale sătenilor, ştiindu-i exagerat de superstiţioşi. M-am înşelat. Cred că s-au comportat întocmai ca un om care a făcut o boacănă cu efect şi desfăşurare cunoscută doar de el şi o povesteşte foarte rar sau deloc, dar fără să îi dea curs în desluşirea sau atribuirea vreunui sens aproape niciodată, tot precum şi o colectivitate trece peste astfel de evenimente de culpă comună, ori cu amuzament ori băgându-le repede sub preş.

Să vă mai spun un secret, dacă tot suntem între noi: asta-i reţeta după care se fac legendele, pas cu pas, nu contează că paşii sunt legănaţi.

*

După vreo lună şi un pic ne-am dus la parastas. Tataia Oprea era niţeluş speriat în ultima vreme şi am înţeles motivul abia în timpul nopţii: mamaia Leana se plimba prin casă. Fantomă sau nu, definiţi-o cum doriţi sau cum vă vine mai lesne, dar ăsta este adevărul. Era imposibil de confundat, pentru că doar ea mergea oarecum târşâit, dar apăsat în acelaşi timp. Hârşti-hârşti-trosc, hârştihârşti-buf, hârşti-hârşti-poc. O simţeam în creier, iar scândurile podelei amplificau zgomotul, alături de liniştea nopţii. Cam astfel de momente sunt cele în care creierul îţi lucrează împotriva interesului personal, pentru că în loc să neglijezi zgomotele nu tocmai deranjante şi să te culci odată, ei bine, nu, tu stai cu simţurile ciulite dintr-un fel de curiozitate sau spirit de conservare, de alertă ancestrală. Cred cu tărie că mamaia era confuză, nu înţelegea ce i se întâmplă, nu se putea acomoda cu noua libertate, poate că îi lipsea bătaia sau orice altă violenţă cu însemne de dragoste subită provenite de la tataia Oprea.

Veta, amanta lui tataia, venea pe la el din ce în ce mai rar. Nu ştiu de ce. Mie îmi părea rău, poate pentru că

ea gătea bine, iar mamaia nu avea în meniu decât mâncare de cartofi, de la sine înţeles că existau variaţiile de mâncare de cartofi de mic dejun, cină timpurie şi cină târzie, în funcţie de apetitul soţului ei şi tipul de alcool consumat seara, pentru că dacă tataia avea în meniu ţuică, nu prea mai era amator de gustări sau mese de noapte, dar dacă era vin, norocul se inversa. Oricum o dădea, tot mâncare de cartofi era. Bleah!

Moartea lui a fost oarecum neaşteptată, dar suficient de bine anunţată pentru cititorul avizat, cum se spune. Tata îl dusese pe tataia mai demult la o radiografie, pentru că tuşea foarte serios de câţiva ani. Tata a fost un fiu foarte bun, hotărât lucru. Între noi fie vorba, tata ar fi fost un tată grozav, perfect, minunat, cu un fiu pe măsură. N-a avut noroc cu mine şi îmi pare foarte rău.

Să continuăm. Întâmplător, deşi nu mai cred în coincidenţe demult, un doctor ftiziolog a văzut radiografia.

— A cui e, Teo, radiografia?

— A lui tata.

— A! De-asta s-a dus sau era mort în momentul radiografiei?

— Nu, termină, e bine mersi, trăieşte.

— Imposibil, tăticule, imposibil, nu glumi. Are doar un sfert de plămân relativ întreg, nu se poate trăi în halul ăsta. Ar fi o minune, iar eu nu cred în minuni.

Adevărul este că după aventura asta tataia Oprea a mai trăit vreo trei ani şi nu a murit din cauza plămânilor, ci pentru că a căzut de pe casă. Să vă explic. Pentru că, foarte probabil, se temea să mai dea ochii cu nevastă-sa decedată care patrula prin casă, bietul beţiv profesionist se urca mai întâi pe acoperişul holului, apoi trecea într-un copac de lângă poartă, unde bea şi începea să-i scuipe pe puţinii trecători de pe uliţă. Cu siguranţă metabolismul lucrează şi când stai mersi bine într-un pom, normal că şi necesităţile fiziologice se săvârşeau tot de la înălţime, spre amuzamentul sau scârba publicului, după categorie şi dispoziţie. Într-o seară se pare că i s-a făcut frig după o ploaie care răcise dudul din laterala casei şi a păşit pe

acoperiş, spre coşul bucătăriei de vară, care era destul de cald, fiind zidit din cărămidă. A alunecat şi cam asta a fost. Era opt iunie, fix la un an după ce murise mamaia Leana.

În ultima parte a activităţii lui de profesionist ajunsese la peste trei pachete de Mărăşeşti pe zi, cel puţin trei litri de vin şi doi de ţuică moale, raţie zilnică.

Tata avea o istorisire despre taică-său, de pe vremea când îl dusese la o operaţie de ulcer gastric. Chirurgul ar fi fost extaziat de comoara neaşteptată din corpul pacientului.

— Fii atent, i-a spus anestezistului, ăsta a băut cât tot satul la un loc şi uite, are ficat de copil, nenorocitul! Incredibil.

Pe vremea aceea ulcerul se trata chirurgical, nu se aflase că era vorba de o banală bacterie, tratabilă cu antibiotice. Partea amuzantă vine abia la sfârşit, ca de obicei.

Cică anestezia generală nu îşi făcuse efectul, din cauza toleranţei foarte crescute la alcool şi faptului că abstinenţa lui tataia dura de mai puţin de o zi, motiv pentru care pacientul auzise şi reţinuse tot ce se discutase în timpul intervenţiei.

O bună perioadă după operaţie tataia nu a mai băut alcool, doar lapte şi sirop cu apă. Siropurile din comerţul socialist al vremii aveau un loc aparte în cultura satului, iar pentru mine sunt o ancoră personală relativ neplăcută. Erau nişte sticle de un litru de sirop concentrat, cred că vi le mai amintiţi. Probabil că erau mai multe arome, eu mi le amintesc oarecum organic pe cele de căpşuni, lămâie, piersici, trandafiri şi, câh! vişine. Cel de vişine îmi displăcea din motive personale, pentru că îl beam de nevoie. Un fost profesor de-al meu spunea că totul are o explicaţie, mai puţin ce nu are nicio explicaţie, dar nu e cazul chestiilor mărunte.

Unchiul Fane avea în gestiune bufetul comunal, fostul MAT, unde se găsea bere la halbă, uneori şi la sticlă, totdeauna mastic, triplu sec, coniac, ţuică, sifon şi celebrul sirop, făcut pe undeva pe la Braşov. Frigidere nu existau,

totul se păstra la gheaţă. Eu eram trimis de acasă să îl chem pe tataia Oprea de la sediul lui temporar, de aceea era musai să intru în bufet, prin fumul gros, să identific uniforma lui de pădurar, să zic săru-mâna găştii de glojditori şi să îl trag repede după mine. Cam asta era teoria procedurii sau cazul ideal, care nu se petrecea în veci. De când mă ştiam eu tataia avea în faţă cel puţin o halbă plină şi vreo două pahare de ceva mai tare, pentru combinaţie, tun sau carcalete, după caz sau necaz. Nu se cădea să părăseşti bufetul lăsând pahare pline, era mare păcat, prin urmare totdeauna eram invitat cu bucurie să mă aşez şi să beau un sirop. Mie îmi plăcea cât de cât doar cel de lămâie, dar unchiul Fane îmi turna invariabil de vişine, pentru că era convins că îmi place, concluzie la care ajunsese foarte simplu:

— Ia uitaţi-vă la nepotul meu din Caracal, băiatul lui Tudorel, bre, totdeauna îşi bea siropul de vişine aici la noi. Îţi place cum îl fac, nu-i aşa?

Dădeam din cap cu zâmbetul idiot care mi-a consacrat amabilitatea. Eu l-am băut totdeauna de ruşine…

Da, mare pacoste şi ruşinea, când am încetat să mai trăiesc dramele gândurilor altora despre mine era cam târziu să schimb multe evenimente pe care le-aş fi dorit altfel, credeţi-mă. Se spune că bărbatul modern începe maturizarea după patruzeci de ani. La mine s-a potrivit.

Întorcându-ne la tataia Oprea şi perioada lui de abstinenţă, simt că e cazul să completez tabloul cu faptul că tata adesea vorbea mai mult decât trebuie tocmai în cele mai nepotrivite momente.

La vreo două săptămâni de la intervenţia de sub bisturiu, consumul de lapte şi sirop părea deja o obişnuinţă a bunicului.

Tata, în vizită la părinţi, s-a trezit vorbind, adică l-a cam luat gura pe dinainte.

— Băi, tăticule, ştii ce mi-a zis doctorul?

— A, ce?

— A zis că o să-ţi faci praf ficatul dacă mai bei, că oricum e afectat rău.

Atât i-a trebuit consumatorului de lapte. Îmi amintesc cu câtă linişte s-a dus la lavoar, a vărsat paharul albicios în ţărână, l-a clătit şi s-a dus în beci.

S-a întors cu paharul plin cu ţuică.

— Bă, eu am auzit tot ce vorbeau doctorii ăia şi toţi se minunau ce ficat bun am. Hai noroc, m-am chinuit destul!

De atunci nu a mai trecut vreo zi din viaţa lui fără să fie măcar ciupit.

Scena cu tataia care îşi curăţa arma de vânătoare mi s-a înşurubat în memorie cam ca un film cu indieni, văzut de zece ori la cinema Central sau Flacăra. Când mi-a dat voie să trag cu ea m-a dus în altă pădure, nu în cea cu cantonul în care locuiau ei. Am ţintit un copac. Am ratat şi reculul sănătos mi-a scuturat falca destul de bine. Ca să prind ideea sau doar să mă impresioneze, el a tras într-un iepure şi mai apoi a fost rândul meu să trag într-un fazan. L-am nimerit. De atunci nu am ratat niciodată.

Cred că respectul pentru talentul de vânător este sedimentat în ADN. Am o mică demonstraţie de data asta. După ce se bătuse cu nişte inşi habar n-am pe unde, tataia se alesese cu o mână în ghips, toată mâna, inclusiv braţul. Stăteam câteva zile la ei şi în prima zi s-a pus problema să îmi dea să mănânc şi fiind o oarecare noutate, s-au hotărât să facă ostropel de pui. De când mă ştiam eu, mi se părea imposibil să prinzi un pui, pentru că fugea zburătăcit prin toată curtea şi eu îl alergam cu un soi de disperare tristă şi caraghioasă în acelaşi timp.

Aveam de stat la ei, la pădure, trei zile, pentru că tataia Nicu era plecat la un curs de perfecţionare în învăţământ şi cum eram conştient că nu mă prea pot baza pe talentul de bucătăreasă al bunicii, îmi cam făceam gânduri şi planuri de subzistenţă.

Tata îmi povestea de singura tentativă a bunicii, adică a maică-sii, de a face prăjituri. Îşi dorise să facă şi ea cozonac, dar pe parcurs s-a reorientat spre chec, iar rezultatul a fost un proiectil de artilerie, pe care naşul lui tata l-a declarat ca fiind un *mălăieş*. Nici nu vreau să ştiu

despre ce era vorba, zău că îmi lipseşte curiozitatea culinară pentru gastronomia ei, săraca.

Ei bine, tataia Oprea a spus că prinde el un pui şi să-mi aleg pe care. Eram convins că glumeşte cu mine, mai ales că avea toată mâna stângă imobilizată. Am ales unul negru, pentru că era mai grăsuţ şi cu cei coloraţi mă jucasem toată ziua, mi-era tare jenă să îi mai chinui alergându-i, asta ca să nu mai zic de faptul că nu aş fi putut să-i mănânc dacă prin minune i-aş fi capturat, din acelaşi motiv. Oricum eram convins că n-o să prindă nimic, deja mă imaginam mâncând roşii cu brânză, ceea ce mi se părea foarte satisfăcător, mai ales că oile lui tataia Oprea, cam puţine, ce-i drept, erau apreciate pentru laptele gras oferit de iarba bogată a lizierei pădurii.

— Ia, fii atent, m-a chemat tataia la apel. Eu nu le-am dat să mănânce de seară. Totdeauna puii se prind bine când le e foame.

Eu ştiam că puii sunt mai gustoşi când sunt sătui, dar asta era povestea despre curcani sau gâşte şi discuţia noastră era despre modul de prindere, nu despre gust.

Tataia a luat nişte boabe de porumb în mâna stângă, cea ruptă, ţinându-le în palmă. S-a aplecat liniştit spre pământ, de parcă s-ar fi închinat ploii din ziua ce se dezagrega spre apus sau ierbii grase din jur. Puii au venit spre el, cu încredere şi foame.

— Pui, pui, pui, a recitat tataia.

Puii răspundeau în felul lor, alergând la mirosul de porumb. Tataia i-a lăsat să se încaiere niţel şi apoi îi împingea liniştit şi delicat pe ceilalţi, zâmbind atent, până puiul cel negru s-a apropiat şi a ridicat capul să ciugulească boabele care curgeau, în sfârşit, din mâna lui. Pur şi simplu nu am înţeles când l-a înşfăcat, pentru că s-a mişcat fulgerător, ca un animal de pradă, unul mai şmecher pe scara evoluţiei. Am fost foarte impresionat de tactica lui. Eram convins că nu voi putea mânca din puiul ăla, dar a fost delicios.

— Tataie, Cătăluţule, să ştii de la mine, că am o etate, cei mai buni pui sau cocoşi sunt ăia care tocmai s-au

încăierat, că li se înfierbântă sângele în ei şi atunci să te ţii.

— Ai mare dreptate, tataie, e bun de tot!

Am mai avut revelaţia asta la ceva vreme de mai multe ori, alături de tot soiul de golănaşi prin Indonezia, când ne ospătam cu victimele înaripate rezultate de pe la luptele de cocoşi.

Tataia m-a învăţat răbdarea vânătorii de foame şi tare bine mi-a prins, să-i fie ţărâna uşoară.

— Uite, tataie, cum mă trezesc eu dimineaţa, mă linciuresc aici la fântână, dup-aia fac ce vreau şi nu mă interesează restul lumii şi gura proştilor.

Eu sunt de părere că ceva – ceva îl apăsa pe bietul om, altminteri nu îmi pot explica setea lui cumplită care-l ardea cu chin după alcool şi uitare. S-a dus de tânăr totuşi şi îmi doresc să fi avut norocul ca zbaterea lui să dispară odată cu el, cel puţin asta sper, că a găsit alinarea pe unde o fi ajuns.

Alţii mi-ar spune că toată cazna bunilor noştri cade peste noi, cu altă forţă şi altă culoare, dar cu aceeaşi durere, poate doar din lipsă de imaginaţie a judecăţii sau poate să te tragă de mânecă spre căutări mai adânci şi socoteala datoriilor încă neplătite pe deplin.

*

Două alte evenimente din viaţa lui m-au fascinat suficient cât să le ţin minte oarecum în detaliu. Pentru a stabili o cronologie cinstită cred că ar cam fi cazul să vă destăinuiesc un fapt pe care nu l-am tratat până acum: tataia Oprea era foarte tânăr faţă de tataia Nicu şi alţii cu copii mari. A şi murit foarte tânăr. Când s-a născut tata, tataia avea şaisprezece ani, prin urmare, după legile momentului, nu putea fi înregistrat tată. Tatăl meu a primit iniţial numele de fată al bunicii, iar când tataia a devenit matur, după optsprezece ani, au rezolvat situaţia cu pricina în instanţă, printr-un fel de acţiune în simulare.

Imaginaţi-vă o casă oltenească a vremii, de prin anii 1930, hai 1940. Tata a apărut în jocul cel mare în 1950, când casa era deja terminată şi locuită de ceva timp. O

construcţie cu pivniţă, parter şi un pod deschis, la care se urca pe o scară exterioară de lemn, veşnic rezemată de perete, uneori uşor şubrezită de intemperii, pentru senzaţii depline.

Mătuşa Gica şi unchiul Fane au adus-o acasă pe proaspăt devenită mamă şi pe fiul lor, aduşi, din lipsă de teleportare, cu o căruţă plină cu paie, a căror menire era să amortizeze valurile gropilor săpate în noroiul uliţelor, şleauri seculare.

— Hai, Opreo, vino-ncoa', bă, că ţi-a venit copilul! Tăcere.

— Hai, Opreo, vino, că ţi-a venit băiatul acasă, hai să-l vezi şi să-l ţii în braţe, bă, a repetat Gica. Misterul adâncit fără poezie lăsa greierilor o moştenire cumplită, anume complementaritatea cizelării liniştii.

— Bă, Opreo, hai, mă, ia-ţi nevasta şi copilul, ce mama… Unchiul Fane devenise un pic nerăbdător.

Baba, stră-stră-bunica, a venit alene încercându-şi norocul:

— Ieşi, juratule, nu mă supăra tocmai azi, că uite ce băiat frumos ai. Din podul casei s-a auzit un glas stins, şoptit:

— Bă, tăceţi fir-aţi ai morţii, că tocmai mă pitulam şi eu.

O, da, tataia Oprea se juca de-a v-aţi ascunselea cu copiii de pe uliţă, iar el se ascundea atunci. Joc serios, nu glumă. Era un copil. Chiar dacă era un copil, regula jocului rămâne regulă, aşa să-i rămână numele. Ha.

Veţi spune că toţi bărbaţii rămân copii până se înduplecă o femeie să rezolve situaţia şi să-i treacă dincolo de graniţă, să-i facă bărbaţi. Ei bine, unor femei le plac totuşi prea mult oamenii lor în starea şi condiţia în care i-au descoperit şi îi păstrează fix cum i-au primit de la măsa, sub beneficiu de inventar. Aha, viitoarea mea fostă soţie v-ar spune la fel. Ea nu a încetat să se mire şi să se amuze, să-i dea Dumnezeu sănătate şi noroc în dragoste.

*

Tataia Oprea era afemeiat. Mi-a zis cineva că

afemeiat este acela care iubeşte nebuneşte fiecare femeie care se constituie în subiectul pasiunii lui, o transfigurează în noul centru al universului, iar asta se va întâmpla veşnic, doar că totdeauna apare alta nouă, o muiere nouă, mai devreme sau mai târziu, repoziţionându-i centrul sistemului de referinţă.

Nu am căderea să judec, doar redau amintiri, sentimente, senzaţii, apoi şi mai multe amintiri. Una dintre amantele lui deja oficiale era nevasta unui vecin din Studina. Ea gătea, spăla deseori haine de-ale lui şi uneori le făcea bunicilor mei covoare de lână, ţesute la război. Îngemănarea desenelor din velinţe şi covoare dădeau viaţă imaginaţiei figurilor mişcătoare la lumina lămpii, deşi formau în mintea mea o altă artă, care nu poate umple decât muzeele amintirilor. În cantonul lor nu aveau curent electric, prin urmare nu aveau tv, doar un radio pe baterii, Gloria.

Dincolo de orice lipsă, aveam un mic univers de opţiuni, precum puşca de vânătoare cu două ţevi şi trăgace separate, un Baikal cu cartuşele cu alice care mă fermecau.

Era pe la începutul lui iulie, cred că aveam vreo opt ani, deci treceam într-a treia. Mă dusese tata la pădure, la părinţii lui. Nu pot uita prea lesne ziua, pentru că tata mi-a cioplit o sabie din lemn de plop. O adevărată piatră de referinţă, mai ales că tata m-a învăţat în copilărie două chestii esenţiale: să citesc ceasul şi să îmi fac nodul la cravată. Concluzie: nici acum nu ştiu să citesc un ceas mecanic, clasic, cu cadran şi nici să fac un nod la cravată cumsecade. Am ales să nu port ceas şi să prefer tricourile. Tata, dragul de el. Totuşi, datorită sabiei de plop, colegii de joacă de la bloc m-au ales şef de echipă vreo două zile la rând, chiar şi după ce am vopsit-o în roşu şi albastru cu carioca.

În ziua în care mi-a cioplit sabia, tata ori a suferit o mutaţie temporară a instinctului parental ori a înregistrat o anomalie hormonală gravă, pentru că s-a comportat fix ca un tată de serial american şi nu mă refer la psihotici.

Pentru impresionarea asistenţei, tata a folosit puşca lui tataia şi a ochit un cuib de cioară. Pe vremea aia se dădeau nişte premii pentru ciori omorâte, pentru că se înmulţeau în exces şi stricau culturile agricole. Cartuşul lui, bine ţintit, a făcut prăpăd. Atâta treabă nu mai văzusem până atunci. Puii de cioară abia ieşiţi din ouă, erau chiftele, cu tot cu mama lor. Tata, ofiţer de carieră, infanterist, m-a umplut de mândrie. Cam atât.

Vorbeam despre dragostea afemeiatului. O apariţie ca o fantasmă umpluse o vreme pieptul fierbinte al lui tataia Oprea. Nenorocitul se îndrăgostise de piranda bulibaşei din sudul Romanaţiului, care acum era Olt. Ţiganii argintari erau încă nomazi, instalau corturi direct din coviltirele căruţelor, iar un timp au tras la liziera pădurii pe care o avea în administrare Oprea. Pe scurt, povestea de dragoste s-a lungit prea mult, bulibaşa a plănuit să-şi trimită nişte mocani arvuniţi să-l frăgezească bine pe tataia, dar amanta lui l-a anunţat la timp. Ţiganca trăia vraja vieţii ei, o înţelegea chiar şi mamaia, care era un spectator favorizat al idilei de amor.

Tataia a ales să atace el. Vorbise cu alţi doi ţigani care îi erau datori, cu mulţi fraţi.

— Gata de smardoială, mânca-ţi-aş boierule!

— Ne vedem diseară la corturi, bă! îi rupem.

— Aha.

Inutil să vă spun că ţiganii lui nu au mai ajuns, curajul lor este proverbial de absent. Zicala parcă era că sunt curajoşi ca cioara-n par, după istoria detaşamentelor de luptători de strânsură care au dat bir cu fugiţii pe vremea lui Vlad Ţepeş, din faţa tobelor ienicerilor.

Urmarea a fost previzibilă, tataia s-a dus singur peste un trib întreg. Mamaia Leana îl privea de după un copac de la marginea pădurii, ştiu povestea chiar de la ea.

Umbra lui se întindea ca un totem peste corturile adormite, de prin care se scurgea lenevind câte un fum călduţ ce rodea din lemnele furate din pădurea statului.

Cu siguranţă avea sânge omul ăla, tataia Oprea.

— Bă, magraonilor! Cine v-a dat voie să staţi aici, mă,

pe pământul meu?

Din cortul bulibaşei se auzeau pârâieli adormite. Planul lor fusese să-l împacheteze pe tataia abia peste câteva zile. Argintarii nu recunoscuseră vocea bunicului, hotărât lucru, pentru că somnul era greu în timp ce digerau raţele sau gâştele adunate de pe la pârâu şi pentru că tataia imita foarte bine vocile diverşilor lui cunoscuţi.

Unul dintre aceşti cunoscuţi era Alifoancă, un tuciuriu cât o coşare, mare în spate şi scurt la minte şi la mânie, avea puşcărie mai multă decât ani de viaţă, era rău ca un cancer. Tocmai vocea lui o imita Oprea.

— Lasă-i, Alifoancă, garantez eu pentru ei, hai că pleacă şi-şi văd de viaţă, a strigat tataia, cu vocea lui, uşor emoţionată, cum se cuvenea.

— Nu las pe nimeni, bă, Opreo, se auzi iar vocea lui Alifoancă. Să-mi facă plata, morţii mamii lor de ciori. Bă, ţiganilor, bă, hai care ieşi să te baţi cu mine, mă, hai la interval!

Nomazii erau băgaţi sub coviltirele făcute cort şi pun pariu că încercau să-şi ţină şi respiraţia, darămite să mai sară la bătaie cu Alifoancă. Ultimul bătut de el era la terapie intensivă, iar penultimul rămăsese în scaunul cu rotile pe viaţă, să-l împingă nevastă-sa ca pe orice nevolnic.

— Lasă-i, frăţioare, te rog frumos, ne înţelegem noi, răsuna ca o molitvă vocea lui tataia.

— Opreo, gura, bă, gata mânca-ţi-aş fi mierlesc pe toţi, că au vrut să te facă, bă, frăţică, pe tine, pe fratele meu! Vocea tartorelui era sugrumată de nervi.

— Ai dreptate, mă, hai, gata, le dăm foc!

Tataia îşi făcuse bine planul şi luase la el o sticlă de ţuică tare, distilată de două ori, să arunce peste un cort şi să facă niţel scandal şi un picuţ de spectacol cu flăcări, nu prea mult, cât să nu iasă urât. Planul lui se subţiase odată cu conţinutul sticlei, pe care o băuse în toiul reprezentaţiei.

A strigat clar în creierii nopţii:

— Alifoancă, gazul, bă!

Neavând alt lichid, a recurs la singura lui rezervă, adică a eliberat un jet organic pe cortul bulibaşei şi a lăsat o ţigară aprinsă. A plecat cum a venit, fără alte urme. Nomazii s-au cărat în mai puţin de jumate de ceas.

A scăpat şi tataia de mâna lor. Alifoancă a aflat de distracţie, ştia că doar tataia îl putea imita, mai ales când prindea ceva curaj de distilat de prune, lesne de priceput că urmarea a fost o discuţie aprinsă.

După mai puţin de doi ani, bulibaşa gelos a omorât-o pe minunea lui de muiere, supărat că băieţelul lui are ochii albaştri, dar nu s-a gândit că tataia îi avea verzi şi că inima zburdalnică este cu atât mai călătoare într-un piept nomad. La scurtă vreme după asta, ţiganul s-a dus cu o ceată să-l căsăpească şi pe Oprea. L-au aşteptat pe drumul spre canton, într-o curbă. Spre norocul lui, tataia era mai beat ca de obicei, iar lovitura de topor care se îndrepta spre ţeasta lui a fost deviată către umăr de sperietura iepei Stela, calul care îl aducea totdeauna acasă. Opt lovituri de topor şi patru alte fracturi, de la bâte, cam asta a fost recolta unui trup cu aspect destul de firav. Doi litri de sânge i-au băgat la loc şi au cusut doctorii la el jumătate de zi. Tata a rezolvat şi problema ţiganilor, el ştie cum. Spun asta pentru tata îmi povesteşte destul de puţine, de când mă ştiu. Este destul de secretos acasă, dar eu am avut totdeauna destulă răbdare pentru a-l asculta bine dispus de comesenelile care se întindeau pe la noi. Tata aducea bidoanele de vin sau damigeana, le punea pe masă şi nimeni nu pleca până nu se termina conţinutul lor. Sufrageria se transforma atunci într-un sistem solar ce gravita în jurul mesei, iar eu mă adăposteam în fotoliul din colţul de la geam, pentru a auzi mai bine toate poveştile. Am aflat târziu că bulibaşa a murit în puşcărie la Gherla.

Probabil că un spirit liber se delimitează clar de aventurier prin abilitatea de solitudine domestică sau prin reflexul de colonizare. Privind în urmă, scociorându-mi amintirile, îmi permit să cred că tataia Oprea nu era tocmai un aventurier, poate doar un visător deprimat şi tocmai asta îl împingea spre dependenţa de alcool. Este

posibil să mă înşel şi alcoolul să îi fi fost totuşi doar un resort social sau un instrument, care îl păstra pe o anumită scenă sau într-un anume cerc de recunoaştere. Spre finalul vieţii lui, copiii de pe lângă bufetul comunal îi puneau piedică şi îi băgau tot soiul de parascovenii în pălărie, iar atunci când adormea prin vreun şanţ îl pictau pe faţă şi pe palme eu te miri ce, uneori chiar cu excremente de câine.

Mintea lui Oprea era una cu declicuri rapide, iar creierul îmbibat în aburii de alcool nu-şi pierduse resorturile vechi. Cei care îl cunoscuseră îi respectau spiritul comercial şi de evaluare rapidă a oportunităţilor. Tataia făcea dintotdeauna bani cu o uşurinţă prea mare, de aceea nu îi preţuia.

Am priceput că el avea un calendar propriu, în care se regăseau scheme de bâlciuri, târguri şi zone de cerere şi ofertă, partiţionate pe sezoane. De regulă, aventura începea cu o damigeană de ţuică. Urmau schimburi succesive de mere, cartofi, grâu, uruială, şaretă, un cal sau doi, eventual vreo viţică sau nişte oi, nu prea multe. Pe scurt, în cel mult două sau trei săptămâni de schimburi şi sulte, tataia Oprea reuşea să-şi transforme damigeana de ţuică în doi cai sau un cal cu căruţă, uneori şi vreun plug, pe care bineînţeles că nu le folosea, eventual le închiria sau le vindea. Banii îi ajungeau pentru vreo lună de chefuială, după care o lua de la început. Circuitul naturii în natură. Avea oroare de cerşetori şi de indivizii care încercau să-l înşele.

Într-o seară ne întorceam de la o rudă care repara televizoare, un tip cu un ochi de sticlă, băiat foarte de treabă. Tataia băuse destul de puţin. Pe drum, la vreo cincizeci de metri, a distins o siluetă. S-a oprit şi m-a făcut atent.

— Ia aminte cum se scapă de proşti. Ăsta vrea să-mi ceară ţigări. Omul s-a apropiat de noi, iar tataia l-a acostat cu o voce împleticită.

— Hai noroc, bă, Picane, n-ai şi tu o ţigară? Că tu mereu ai fost un om deosebit…

— Bre, nea Opreo, pentru matale, oricând, ia două!

Tataia a luat trei şi a plecat mulţumind.

Ţigările erau cu filtru, nu-l interesau, i le-a dat mai târziu unui vecin.

Eu ştiam că avea totdeauna ţigări la el, dar probabil că aşa se cădea, să tragi tu primul, ca într-un western cu chiştoace. Uite cum am înţeles atunci că mai bine plăteşte altul decât să-ţi facă ţie pagubă. Era o lecţie nouă, pe care am apreciat-o la timpul ei, într-o altă instituţie bazată pe răbdare, control şi şmecherie, numită Lumea Cealaltă, De Dincolo de Gard sau, ceva mai prozaic, pârnaie.

*

— Încurcate sunt căile Domnului, şoptea tataia Nicu. Dintotdeauna am crezut că Oprea o să ne îngroape pe toţi din sat. Tataia Nicu îl ştia pe tataia Oprea de prea mult timp, în primul rând pentru că erau vecini, între curţile lor nu stătea decât un petec de grădină al lui Finu Sile. De aici înţelegeţi că mama şi tata se cunoscuseră de timpuriu, dar nu tocmai bine sau prea apropiat, pentru că tata a plecat din sat direct la şcoală la Caracal prin clasa a şaptea, la un unchi de-al lui, frate cu mamaia Leana, apoi la liceul militar din Breaza.

Simţea tataia Nicu ceva. Focul din neamul lui Oprea transmitea nu numai o genetică foarte bună, ci mai ales o pasiune vitală ca o epopee, dar cu certitudine acelaşi foc te poate prăji destul de rău dacă îl laşi să îşi facă de cap în capul tău propriu. Se bat cap în cap şi ghici cine câştigă. Eu cred că nu câştigă niciun cap sau rămâi fără cap. Cap sau pajură. Cap de pajură. Nu e nevoie să punem pariuri, aşa e, aveţi dreptate. Focul nedomolit mistuieşte repede. Pare foarte amuzant că tocmai pofta de viaţă i-a scurtat viaţa lui Oprea.

Foc. Am dat comanda asta de suficient de multe ori, uneori doar pentru mine.

Viaţa, focul şi magia te pot mistui precum apa îţi poate prăpădi ultima bulă de avânt.

*

M-am dus pentru a doua oară în republica Mali mânat de nevoie. Datoriile firmei erau gigantice,

administratorul nostru fugise cu caşcavalul, ca un şoarece nenorocit.

Am reuşit să mă întorc de acolo şi mai gol. Mai puţine sentimente, mult mai puţini bani, prea puţine certitudini. Era, totuşi, destul de greu de previzionat un eşec de dimensiuni atât de catastrofale. Probabil că aproape imposibil.

Am trecut ilegal, prin Sudan, venind dinspre Egipt. Acolo mi s-a pierdut urma, ca unui fugar care trece două ape să mintă câinii de urmărire, mai ales că am traversat şi alte două ţări, mai mult de jumătate de continent, de la est la vest, să ajung în Timbuctu, unde plănuisem să-mi întâlnesc omul de legătură.

Era a doua mea şedere în Mali, prima fusese prea simplă, prea săracă în evenimente, cam ăsta era argumentul meu să mă întorc. Nimeni nu ştie exact cât aur şi cupru ar fi în Mali, dar tentează ca o fată morgana cu rochie mulată. Clientul meu îşi dorea o mină, cumpărase autorizaţiile şi permisele de exploatare, se făcuse iubit de guvern, dar zona lui era aglomerată cu prea multe interese cu rezonanţe prea vechi. Triburile din Mali au jocuri diferite, jocurile vieţii văzute prin alte prisme sau faţete, oglindite aievea sau visate prin cristale nemaiîntâlnite. Norocul putea fi aur, iridium, diamant sau pietre de alte culori şi cântărite cu multe zerouri în dolari.

Am închis trei cercuri de apărare noului punct de lucru şi am început marea aşteptare.

Când asiguri securitatea unei fabrici de mezeluri cântăreşti angajaţii la intrare şi la ieşire, când ai o fabrică de bomboane sau ciocolată la miroşi degetele sau îi cauţi în sacoşă, când conduci o afacere de colectare valori îi pui pe manipulanţi să stea aproape goi, să limitezi sustragerea, cu camere peste tot. Când ai heroină, ca în Afghanistan sau Pakistan sau cocaină, ca în America de Sud, le iei şi chiloţii şi pui supraveghetori în fiecare colţ, pe care îi schimbi la fiecare câteva zile, să nu facă bara-bara cu porţionatorii sau ambalatorii.

În Mali nu aveam treabă cu ce se întâmpla înăuntru,

doar cu ce putea cădea peste noi din afară. Investitorul meu avea o mină stearpă ca străbunica în anii morţii, dar a vândut totul unui fond de investiţii falsificând rapoarte de explorare, el ştie cum, şi-a pus instant coada pe spinare şi dus a fost cu caşul, iar noi, divizia de securitate, am rămas în fundul gol, fără resurse, în faţa angajaţilor lui neplătiţi, triburilor înfometate care dădeau târcoale la mierea inexistentă şi frustrărilor propriilor mei oameni, care erau profesionişti, nu spălători de parbrize.

Cercul nostru de protecţie devenise o raţă bună de împuşcat, prinsă într-un cleşte, din interior şi din exterior, ca în forcepsul primordial.

Decizia noastră de retragere a intervenit cam târziu, distracţia s-a terminat cu o spargere a barajului unor dogoni, o fugă la baionetă, ca în filmele cu proşti, dar am scăpat toţi cu viaţă. Mi-a luat trei săptămâni să ajung în Tunisia şi de acolo să mă scoată un prieten. Cei care m-au urmat au supravieţuit atunci, cu toţii.

Mă simţeam responsabil faţă de ei, un sentiment al datoriei pe care nu l-am regretat niciodată, deşi recunosc din toată inima că e cam păgubos.

*

Nici nu mă mai întreb de ce ajung în vreo parte a lumii şi reuşesc să mă afund pe acolo ca un erou de anime. Dumnezeu ştie ce magnet mă atrage în tot soiul de sărăcii. Mă tot gândeam că asta mi se trage de la imposibilitatea de a refuza. Mi-am zis că nu prea merge, pentru că sunt departe de a fi acel yesman autentic, ba chiar cei care mă cunosc ar jura că trag mai degrabă spre Cănuţă om Sucit, contraeroul perfect.

Mi-a reuşit asta mai totdeauna.

Tataia Nicu mă mai ducea cu bicicleta când aveam mai mult de mers. Dacă aveam de parcurs un drum mai scurt, prin sat, mă ducea pe umeri. Ne împiedicam totdeauna de ţaţa Veta, mai ales că ea rezema mai mereu poarta, la adunat de bârfe şi mirări.

— Ia te uită, bre, ditai băiatul stă în spate la tac’su mare! Mă cam ruşinam. Tataia simţea asta prea bine.

— Lasă, Veto, că are timp să mă ducă şi el pe mine. Acum doar învaţă cum se face. Auzi, ştii ce? Abia cum îmi dau seama, dacă tot ai zis asta, că mie chiar îmi place să-l ţin pe umeri, bine că dădurăm peste tine să ne luminezi! Hai, ura, ţaţă, sănătate şi linişte să dea Domnul, dragul de El! Ţaţa îşi punea mâna la gură şi se holba ca tuta, înghiţindu-şi bruma de cuvinte.

Mamă, ce mândru sunt de răbdarea lui tataia şi spiritul lui!

Mi-o fi zis ţaţa ceva mărunt din buze, dracul s-o pieptene, că m-a urcat tataia pe bicicleta lui, pe portbagajul de deasupra roţii din spate, chitiţi să mergem la Galbina, în comuna de lângă noi.

— Taică, ai grijă cu picioruşele, să nu le bagi la spiţe, că e bai mare, se pot rupe. E clar? Le ţii mereu aşa, aşa, bravo, niţeluş crăcănate, aşa taică.

Dintotdeauna am avut o mică problemă cu restricţiile. Tataia ştia prea bine. De pildă, dacă se făcea focul prea mare la ţest, se putea crăpa de la flacăra exagerată şi nu mai făceam nimic cu el, prin urmare tataia îmi spunea cu faţa lui plină de candoare:

— Taică, vezi şi tu să nu se stingă focul ăla, ai grijă de el!

Totdeauna îmi spuneam imediat că e sub demnitatea mea să bag surcele acolo şi plecam imediat. În felul ăsta bietul om avea liniştea că putem facem pâine la ţest fără să prăpădim toată vatra.

Când tataia m-a rugat să nu bag piciorul la spiţe în timp ce el pedalează am avut nevoie de mai puţin de un minut să îmi prind acolo trei degete de la picior, iar talpa mi se făcuse imediat mai mare ca o cizmă.

Am ajuns la ţaţa Priţa să mă tragă, singura cu meşteşugul ăsta în sat. Cel care ştia să tragă era un soi de chiropractor, mai ales că aşeza şi oasele rupte şi le imobiliza în atele, dar obligatoriu trebuia să ştie şi descântece, pentru că necazul putea trece de moment, dar se ştia prea bine că răul nu se duce decât prin cuvintele potrivite, fie el rău de deochi, de aplecat sau de călcat în

farmece. Nu ştiu dacă se mai menţine şamanismul ăsta, tot ce pot spune e că ţaţa m-a ţinut minte mult timp. Eram mare la înmormântarea lui tataia Oprea şi mi-a mărturisit biata femeie, deja foarte bătrână, că aşa copil zgubilitic n-a văzut în toată viaţa ei şi parcă am simţit un soi de tuşă de respect în afirmaţia ei.

Da, am drăcuit-o şi am boit-o pe biata femeie cât mi-a tras piciorul la loc, încât până şi câinele i-a fugit de acasă pentru două zile, rupând lanţul de groaza beştelelilor mele.

Am mai avut porniri de-ăstea şi la o injecţie cu moldamin, când am îndoit acul asistentei şi i l-am înfipt în braţ. Aha, nu m-a uitat nici ea.

*

Nu mi-amintesc să mă fi învăţat cineva să-mi apăr drepturile prea activ. Cred că e o deprindere ceva mai profundă, scrijelită prin spirala ADN-ului sau am moştenit-o prin copiere inconştientă, de pe la mamaia Ioana, ea era mai înfiptă.

Hm.

E posibil să fie doar un alt vis de-al meu, dar nu cred, pentru că este prea clar pentru ceilalţi. Fusesem livrat la tataia pe la vârsta de trei luni, pe când mamaia Ioana, Ursoaica, era la fel de frumoasă ca intensitatea invidiilor celorlalte muieri din sat. Şi la fel de vie, o prezenţă unică, o apariţie. Îi spuneau Ursoaica pentru că se trăgea din comuna Ursa, în realitate era o femeie subţirică, dar foarte bine proporţionată, aşa o văd cu ochii minţii altora şi prin pozele alb-negru de care mă împiedic prin albume şi cutii. Jur că le împlinise pe toate bârfitoarele din sat, le dăduse subiectul vieţii lor:

— O văzuşi cum bate coca?

— O văzui.

— Păi, aşa se face?!

— Şi velinţele, le scutură prea mult. Le strică, se deşiră, ale morţii.

— Vai de capul ei, nu ştie nimic.

— Ce băiat bun, ce bărbat era Nicu al nostru!

— Păcat de el, s-a nenorocit cu asta, gata, până aici i-

a fost.

— Păcat de el, îţi zic eu, l-a terminat. L-a vrăjit ea cu vreo chestie grea, i-a făcut ceva moşmoande de-alea de legat.

Aveau dreptate. Se numeşte dragoste.

Ehei, mai avea un minus mare mamaia Ioana în ochii sătenilor: se născuse cu căiţa pe ea, semn diferit interpretat. Ai ei spuneau că e de bine, ceilalţi erau de părere că nu tocmai.

Alţii ziceau că se transformă în strigoi după moarte şi că înainte de a o duce la groapă era bine să îi bage în inimă un fus de lemn. În alte zone se folosea o andrea sau o igliţă de croşetat. Câte bordeie, atâtea obiceie, vorba mamei lui tataia Nicu, mama mare Tudora.

*

Să lăsăm totuşi picăturile de timp să îşi facă treaba.

Pentru atmosferă, cred că este cazul să băgăm la difuzorul din spatele butaforiei o jelanie tradiţională. Mirosul: tămâie şi metabolism. Culoarea: destul de schimbătoare.

Viaţa este o povestire cu final mult prea aşteptat, oricum ai da-o. Glorios, apocaliptic, trist, mai mult sau mai puţin anticipat cronologic, viaţa se termină cu moartea. Ei bine, dacă apar cazuri în care moartea nu este pe măsura vieţii, eh, asta nu poate fi vina mea sau a oricărui observator şi nici nu pot fi considerate surse mai mult sau mai puţin nuanţate de angoasă. În povestea asta nici nu contează.

În difuzorul inexistent din spate zumzăie în continuare jelania de babe de ţară. Să nu uităm. Mamaia se bucura de o moarte anunţată. În 1978 cancerul de ficat era moarte sigură şi se încheia în general cu expulzarea pseudonaturală a ficatului. Probabil că durerile ei erau cosmice. Totuşi, mai avea parte şi de morfină, conform versiunii bunicii.

Ca să îl citez pe un prieten de-al lui tata, aş spune că bunica avea data de expirare deja imprimată. Mi se povesteşte în cască, pe două voci, că eu, pentru că eram

încă mic, trei ani şi jumătate şi un pic, ha, cântam o melodie de-a lui Sergiu Zagardan pe care doar părinţii mei o mai fredonează uneori, amintindu-şi zilele duse. Îi cântam bunicii singura melodie pe care o ştiam pe atunci, în mod impecabil de ironic, „Aşa e viaţa”. (*Dacă-n dragoste vreodat, ai pierdut sau câştigat, să-ţi repeţi neîncetat: aşa e viaţa. Aşa e viaţa, aşa e viaţa, mare şi uşor şi greu, aşa e viaţa*).

În difuzorul din spatele povestirii vocile se estompau în şoapte.

În coregrafia acestei morţi anunţate, oameni ai satului veneau să îi ceară oareşce servicii pe care ei din varii motive întârziau să le îndeplinească personal, mai precis o rugau pe mamaia Ioana să le transmită liste cu mesaje morţilor lor. Presupunerea omniscienţei morţilor se termina odată cu neaşteptata cunoştinţă cu un mort încă viu, iar sătenii profitau de prilej. De regulă rugăminţile de a transmite ceva morţilor lor apăreau după moartea mesagerului, înainte de înmormântare, iată de ce putem spune că aveau de-a face cu o ocazie specială. Ritualuri păgâne, credinţe ancestrale, habar n-am şi nici omul peşterii nu îşi mai măsoară bine ritmul circadian.

Probabil că mama i-a cerut bunicii numerele la loto.

Din varii motive probabil că a considerat că le-a primit, dar le-a interpretat ea greşit.

*

Eu, cu pantalonii mei în carouri, pătaţi de ceară, mă învârteam în casa mare pe lângă patul în care mai apoi, adult fiind, nu aveam să mai cutez să dorm vreodată. Niciodată. De fapt, nici măcar să mă aşez. O spaimă inexplicabilă atunci şi total de neînţeles acum îmi îngheţa liniştea şi mi-o dezarticula în picioruşe de omizi păroase sau de libărci speriate, târând-o afară din camera tăcerii alteia.

Patul în care bunica trăgea să moară era când prea mare, când prea mic, dar marcat pe mijloc de ridicătura fragila care era corpul ei şi cu colţurile acoperite de hârtie unicoloră de împachetat, pentru a limita petele de ceară

scursă de la lumânări.

Bunica îşi iubea teribil bărbatul şi îşi venera fiul, pe unchiul meu. Mamaia Ioana o chemase cu o zi în urmă pe mama şi îi spusese să aibă grijă de fiul ei.

— Să ai grijă de el, Ileană, mă auzi, să ai grijă de frati-tu' ca de copilul tău!

Ehei, a venit rândul meu. Ieri a fost ieri, astăzi este altă zi. Mamaia mă ţinea delicat de mânuţă, pierdută, încă o dată, dincolo de mine. Am simţit-o adunându-se.

— Ce vrei tu, Cătălin?

Cred că în primul rând mi-aş fi dorit să nu mă cheme Cătălin, nu m-am omorât niciodată după prenumele ăsta şi nici după celălalt, pe care prea rar l-am amintit. Simţeam adesea că ai mei ar fi fost în stare de ceva mai drăguţ. Era prea târziu pentru dorinţa asta.

Privind în urmă, sunt de părere că am raţionat mai rapid şi mai profund decât era de aşteptat de la un copil de trei ani şi jumătate. Un resort mai necunoscut decât simplul instinct de adaptare mi-a şoptit că am timp de o singură dorinţă.

O singură dorinţă, cât pentru o viaţă întreagă, sau cât mai mult.

— Să fiu iubit, mamaie! Să fiu foarte-foarte iubit.

— Să fii mereu iubit, dragul meu, ai grijă.

Inutil să vă spun că mamaia Ioana a devenit imediat inconştientă şi în mai puţin de o oră s-a prăpădit.

Amintirea ei încă mă înconjoară foarte aievea, graţie şi imaginaţiei bogate a mamei şi memoriei ei afective sau afectate.

Finalitatea damnării voodoo asupra mea este însă unul dintre efectele unui melanj mult mai elaborat, dar cert este că eu am fost până de curând cel mai iubit om pe care îl cunosc.

Apoi a venit şi nota de plată.

*

Când a venit vremea să încep şcoala, mama şi tata au venit să mă ia acolo unde considerau ei că este acasă pentru mine, adică la oraş. Bunicul arăta de parcă îl lovise

trenul şi se uita la părinţii mei ca la o casă arsă. Am înţeles mai târziu de ce. Cu oarecare certitudine tind să cred că el abia atunci realizase că nu sunt copilul lui, doar nepot. Deşi rostea mereu asta, nu cred că înţelesese adevărul decât în acel moment, iar momentul se tot prelungea.

M-a urmat mai apoi într-o vizită prea scurtă, două sau trei zile mai târziu, când a venit să-mi ia costum de şcoală şi bicicletă.

*

Mai târziu, după treizeci de ani şi mai bine de-ai mei, tataia se dădea în leagăn cu băieţii, tot ai mei, ţinându-se de sforile împletite de o maşină sau de vreun chinez, ale şezutului de plastic roşu. Papucii de plastic luaţi direct peste şosete flencăneau la fiecare avânt. Cred că aveam o figură destul de atentă pentru a-l proteja, să nu cadă. Tataia plutea şi ofta după prima lui nevastă:

— Of. Mi-amintesc bine cum te aşeza cu grijă Ioana mea, să nu scapi pe jos.

— Te referi la leagăn?

— Da, mă refer la leagăn şi la cum ştia ea să iubească. Cu grijă.

— Ha! Şi poartă mama de grijă tuturor.

— Nu, taică, Ioana mea avea altfel grijă de tot. Te dădeai în leagăn şi nici nu ştiai cine îl prinsese atât de bine de creangă, nici cine îl căutase de rupturi, noduri sau păianjeni în trecere, de mai multe ori. Maică-ta e şi ea grijulie, dar altfel.

„Ioana mea”. Of, cât de lin îi rostea numele şi în anii ăştia de mai acum, la fel de drăgăstos şi grijuliu. Tandreţea lui mă topea. Cu mintea de acum îi înţeleg tare bine căldura şi dorul când spunea simplu „Ioana mea”.

Mamaia Ioana a avut până la urmă o moarte anunţată din timp, conform felului grijuliu de a fi al bunicii, fără să îi chinuie prea mult pe cei din jur, dar hotărâtă să lase lucrurile oarecum în ordine. M-am tot întrebat de ce car după mine corul babelor satului, la pachet cu tânguială şi bocet.

Următoarea întrebare ar fi de unde atâta jale la

moartea celor dragi. Cred că se trage de la nenorocirea că subconştientul nostru ştie mai bine decât reuşim noi să rostim că de fapt deplângem îngroparea unei părţi din noi, cu tot cu amintiri, adică viaţa scursă, dusă iremediabil, o plată a trecerii.

*

S-a prăpădit cu durere mare mamaia Ioana şi după ea a rămas o amintire redusă în vremea de acum la coliva de sfântul Ion şi lacrimile care oricum fundamentează un soi definiţie de-a mamei mele, veşnica mea temere. Mama nu se simte bine decât în preajma nenorocirilor, dar nu mici, ci din alea sănătoase, catastrofe, tragedii. Şi-a ratat poziţia, mama asta a mea, era programată să fie vreun erou, dar cred că a fost raportată rebut la eroism în tehnologia de fabricaţie, greşită fiind încă de la prototip.

Rebutul de erou are o şmecherie greu de copiat sau de replicat, nu salvează pe nimeni, dar plânge bine şi oftează cu pasiune, iar lumea respiră în continuare, doar că el nu crede asta, ştie bine că omenirea suferă chiar şi când râde şi că mult nu mai e până la vreo nefăcută, care vasăzică nici loc de mai bine fără el.

*

Cei care mă cunosc spun că sunt lipicios din fire, adică îmi place să-i strâng în braţe pe cei dragi. Ehei, atingerea asta îmi lipsea îngrozitor de tare în închisoare.

Cred că mă ţăcănisem niţel din motivul ăsta, pentru că m-am surprins, la descărcarea unor alimente dintr-un tir de aprovizionare a penitenciarului, cum strângeam în braţe un sac de cartofi. Da, ştiu, mare e grădina Domnului.

Era în implementare un program de îngrijire a unui animal pe anumite secţii, câine sau pisică. Mai mângâiam câte un căţeluş, pentru bucuria indusă de oxitocină. Pisicile erau foarte temătoare pe la curţile de aer, cu excepţia celebrei Coca de la centrul social, care era veşnic borţoasă.

— Iar te-ai pus la copt, Coca? câţi pui ai băgat la dospit, vai sufleţelul tău?

Când îmi veneau copiii în vizită mă lipeam de ei şi de

iubita mea, iar mai apoi reuşeam, graţie mirosului meu mai delicat, să le păstrez atingerile, chiar dacă doar olfactiv, măcar pentru alte câteva ore. Vizita durează o oră.

*

O lungă perioadă m-a însoţit o amintire sau o moştenire ceva mai fizică a mamaiei Ioana, căţeaua numită Albiniţa, căţeaua prea albă pentru locul în care se afla. Se ataşase mai tare de mamaia Ioana, pentru că aşa era bunica, mai grijulie şi mai jucăuşă.

Cred că prinsese de la mamaia obiceiul de a-i purta de grijă lui tataia Nicu, îl însoţea pe tot drumul de acasă la serviciul lui, şcoala din comună, ridicată în satul vecin, care să tot fi fost la vreo şapte kilometri de casa noastră. Albiniţa îl însoţea pe tataia, aştepta să-l vadă că intră în curtea şcolii, apoi că păşeşte în şcoală, mai privea un pic pierdută vreo câteva minute lungi şi făcea stânga împrejur spre casă. Seara simţea când se apropie tataia şi îl aştepta la colţ, pe lângă gardul bisericii sau sub banca de la poarta preotesei. Uneori tataia venea mai devreme, mai ales când aveau activităţi agricole cu elevii şi se încheiau orele mai repede. Albiniţa îl aştepta totdeauna, iar noi, adică eu şi mamaia, iar mai târziu un pic străbunica, ştiam foarte simplu şi cu exactitate când ajunge tataia acasă, urmând traseul căţelei.

Tot după semnul ăsta, când am plecat la şcoală şi veneam doar în vacanţă, tataia ştia când ajungem, eu şi părinţii, fiind semnalizat de dispariţia subită a Albiniţei către colţul ei de aşteptare, banca de la poarta preotesei. Rămâne un mister pentru mine modul în care afla că urmează să vin, atâta timp cât nici chiar tataia nu ştia ziua în care apăream. După ce am crescut, am încercat să mă documentez pe tema asta, ba prin studii psihotronice, ba prin discuţii cu veterinari sau psihiatri, dar enigma doar s-a adâncit prin cercetarea ei, după cum se tot întâmplă cu subiectele care nu-ţi dau pace şi par inexplicabile. În toate cazurile din categoria asta cei din jur mi-au răspuns ridicând din umeri sau ridicând ochii la cer. Cu siguranţă nu ploaia sau mersul avioanelor era aluzia lor.

Noi, copiii din sat, ne plimbam într-o perioadă cu câinii noştri legaţi cu o sfoară pe post de lesă, cum văzusem pe la doamnele din oraş. Ne plimbam prin praful uliţei cu figuri serioase şi pe post de ţigări ţineam în colţul gurii nişte surcele, că aşa se făcea. Moda a ţinut până când Rex, câinele vecinului Marius, s-a spânzurat încercând să fugă de un alt patruped feroce, un ţap neispăşitor, doar păşitor. M-am bucurat atunci pentru Rex, să-mi fie ruşine. Prăpăditul era bătaia de joc a naturii, avea coloana vertebrală atât de strâmbă, încât multă vreme mi-am imaginat că în felul ăsta trebuie să semene cu un arbore cotit, până am văzut cum arată de fapt unul. Amărâtul avea, colac peste colivă, colonul iritabil, fapt pentru care făcea mereu împrăştiat ca o stropitoare şi în cele mai nepotrivite momente. Dincolo de faptul că silueta lui în mers ducea orice observator cu gândul la un acordeon stricat tras cu sfoara de beţivul satului, bietul câine avea şi un colţ zbanghiu, care îi conferea un aer continuu dilematic, de parcă nu ştia dacă să râdă sau să alerge în jurul cozii, deşi de regulă nu era capabil să alerge.

Vă spuneam că o perioadă Albiniţa a fost ceva mai ataşată de mamaia Ioana.

Mă tot întrebam pe atunci, pus pe gânduri de tataia, dacă animalul e mai lipit de cel care îl hrăneşte sau de cel ce se joacă cu el.

Când a venit momentul îngropării bunicii, cei din jur m-au păcălit cumva şi m-au trimis prin vecini, să nu fiu martorul procesiunii.

Am fost martor de nevoie al sicriului acoperit al bunicii, pentru că Albiniţa sărise în groapă şi nu se dădea dusă de pe sicriu. Nu s-a dat dusă nici după ce am chemat-o eu, iar pentru că oltenii sunt superstiţioşi şi n-ar fi intrat după ea în groapă neam, am fost nevoit să mă strecor şi s-o scot, odată cu tataia, care mă ajuta.

Foaie verde lobodă, gura lumii slobodă.

— Văzuşi, fată, ce-ţi zisei, se vede că s-a născut cu căiţa pe ea…

De sub palma care acoperea nodul de la broboadă se

auzea zumzetul obişnuit de taclale şi pogodeală, semn că viaţa celor mai mulţi era din nou aceeaşi după înmormântarea bunicii şi asta mă scotea din sărite, îmi doream să îi anulez cumva, să îi şterg, fix ca în desenele animate.

*

Habar n-am ce a făcut tataia atunci, văduv tânăr, sau ce nu a făcut, oricum fiecare avea versiunea lui. Totul se rezumă la povestirile celorlalţi şi nu ştiu să respun cum se cuvine poveştile altora, nici măcar bancurile nu le reuşesc. Asta se datorează probabil faptului că nu le cred, sau nu le mai cred. A mai trecut un an de atunci, după înmormântare, până când fosta lui soacră, mama bunicii, încă să mai stătea acolo, să se mai îngrijească niţeluş de noi. Eu îi spuneam străbunicii *mumulica*, cum îi spuneau altminteri toţi.

A apărut apoi o altă bunică pentru mine şi străbunica a plecat.

După încă vreun an sau doi ne-am mutat în satul vecin, în casa ei, a noii bunici.

Era, pe atunci, noua bunică, o femeie subţirică, sau mai bine zis zveltă. Mă bucur că pot povesti cum arăta pe atunci, în primul rând pentru că mi-o pot oricând zugrăvi din memorie foarte exact, spre deosebire de mamaia Ioana, cu care am doar câteva amintiri, mai mult cu titlu de scurt-metraj. Încă îmi pare rău că, pe de altă parte, nu reuşesc să rememorez momente cu mamaia Ioana sau pe ea pe de-a întregul. Eram prea mic, am doar două senzaţii de amintire cu ea, estompate afectiv ca o poză pe care nu vrei s-o pierzi şi o duci la laminat: una în care fugea cu mine în braţe după vreo orătanie scăpată prin curte şi una în care mă dojenea că mă jucasem prea mult în ţărână.

— Eşti negru tot, uite şi pe haine, negre-negre.

— Îmi pare rău, probabil că asta i-am răspuns. Îmi vine în cap doar ce spusese ea, nu prea contează ce spusesem eu, doar bănuiesc ce am zis, din moment ce mi se spunea că eram ascultător. Oricum nu îi pot reda vocea, oricât aş încerca tot nu reuşesc, mă simt ca la un film mut

umplut cu voci interioare fiecărui spectator, dacă există vreo bazaconie de-asta.

Ştiu doar că mă uitam la costumaşul meu în carouri şi puteam distinge multe locuri vizibil deschise la culoare, deci nu eram doar negru. Deh, era doar un mod de a spune că sunt foarte murdar, cum spuneau cei de la ţară, dar eu mă simţeam de la oraş sau oricum din altă lume şi trebuia să tolerez asta cumva.

Mai am o ancoră olfactivă: mirosul ei de cuişoare, pe care le mesteca încet, dimineaţa, miros care îi umplea foarte liniştitor pentru mine respiraţia ei uşoară.

Cred că şi ăsta este unul dintre motivele pentru care îmi plac atât de mult ţigările indoneziene, manufacturate cu o treime flori de cuişoare uscate mărunţite şi două treimi tutun. Eu folosesc acum tutun Bali Shag, cu eticheta albastră. Fac amestecul, îl scufund în puţin ceai negru botezat cu o linguriţă de coniac, apoi îl usuc încet, la 60 de grade Celsius, la cuptor, patru-cinci ore, sau cel puţin trei ore la soare, după care se rulează normal. Parfumul tutunului se potriveşte minunat cu cel al cuişoarelor, care sfârâie şi pocnesc. De aici vine denumirea unor astfel de ţigări, sigaret kretek, în bahasa indonesia, adică ţigări care fac poc-poc.

*

A doua bunică avea şi ea grijă de mine, mai bine decât părea că s-ar fi priceput. Fusese bolnavă în tinereţea ei, avusese meningită şi se cam prăjise niţel la creier.

Era asistenta medicală a satului, de fapt a comunei, avea program dublu: la dispensar, suplinind de multe ori lipsa unui doctor de ţară stabil şi pe teren, printre case sau pe câmp, dacă se întâmpla ca vreunul din săteni să fie lovit de nevoie la munca ogorului.

Nu ştia să gătească, nu reuşea să prăjească mai de Doamne-ajută nici măcar un ou, darămite cartofi, să nu mai zic de chestii mai elaborate. Nici amestecul pentru porci nu-i prea reuşea, deşi nu avea prea multe de făcut. Biata de ea. Amesteca uruiala cu tocătura pentru raţe cu o măsură de sticlă, doar în felul ăsta avea liniştea că nu

prăpădeşte masa raţelor.

Îi sunt recunoscător că avea răbdare să vorbească cu mine, în ciuda bolii ei şi mai tot timpul a urgiei care se numeşte dependenţa de alcool. Îi mai sunt recunoscător pentru că reuşea să facă mereu câte o vrajă să avem ce mânca. Pâinea era rară pe vremea aceea în mediu rural şi se dădea doar pe bonuri, pe care le aveau doar membrii asociaţiei, adică cei care erau teoretic truditorii câmpului. Schimbul se făcea pe alcool, ţuică sau vin. Tataia avea un vin apreciat de săteni, la fel şi ţuica. Poate cel mai important avantaj competiţional care îi furniza apreciere este că îl avea în pivniţă şi ceilalţi nu, pentru că el bea foarte rar şi cu măsură atentă.

Pentru mine singura ei vrajă era să ne facă rost de aproape orice, într-un sistem de troc pentru serviciile ei obişnuite, adică vizitele la domiciliul bolnavilor.

Femeia asta mai avea un dar, un har mai bine zis, recunoscut şi respectat de toată lumea din sat, inclusiv de doctorii care nu făceau prea mulţi purici pe acolo, anume capacitatea deosebită de a pune un diagnostic corect.

Nici nu ştiu de ce am vorbit atât de mult despre ea, cred că îmi lipseşte mai mult decât cred, atât ea, cât şi senzaţia timpului de atunci. Într-un fel sau altul, un om care are grijă de tine îţi transferă un sentiment vital oricărei vârste, liniştea mediului de siguranţă.

*

Nu bănuiam cât de greu este să-ţi găseşti de lucru în puşcărie. Comisia de muncă în ianuarie, după sărbători. E nevoie de cerere scrisă şi pentru asta. Plata bună, în zile câştig.

Domnule Comandant

Subsemnatul... condamnat pentru... în prezent deţinut în penitenciarul... regim... solicit... Urmează o formulă de respect exterior. Cool! mai mişto ca în armată. Tabără de cercetaşi. Tabără de supravieţuire.

Comandantul secţiei aproba, având în vedere comportamentul meu ireproşabil şi faptul că gândea. M-am tot întreba ce doamne iartă-mă gândea! Destule, credeţi-

mă, destule. Nu aveam chef să fiu în locul lui. Absolut deloc.

Lume bună la el în ogradă, multă lume bună. Ce-i drept şi multă lume nebună şi cam prăjită la creieraş. Prăjitul nu este tipul căruia îi plac prăjiturile, ci i-au plăcut bomboanele, pufurile sau prafurile, în exces, INXS.

M-am dus la deservire, împărţeam mâncarea pe secţii şi primeam la schimb înjurături că nu e destulă, că nu le-am pus destule jangale sau că pâinea e prea uşoară.

— Caută, bă, mai pe la fundu' ghiumului, acolo e jangalele şi cărniţa! Adă pâine de-aia bună, bă!

*

Totdeauna când văd o pâine mare şi rotundă văd cu ochii minţii un bon de pâine.

Bonul de pâine se elibera pe vremuri doar în mediul rural, de către Cooperativa Agricolă de Producţie şi numai pentru tovarăşii lucrători cu patalama. Cei mai mulţi erau suficient de întreprinzători să fure grâu pe care să şi-l ducă la moară şi să aibă făină pentru pâinea de uz propriu sau pentru prăjiturile de sărbători. Bonurile rămâneau pentru un mic trafic de schimb pe diverse alte produse, adesea alcool, iar valoarea lor varia după legea cererii şi ofertei, adică după gradul de disponibilitate al alcoolului şi după cât de tare îl ardea la lingurică pe posesorul bonului după o ţuică sau un vin.

Bonul era un pătrăţel banal de hârtie, dar care avea pe el imprimate o serie şi o ştampilă.

— În mintea oamenilor ştampila dă valoare, îmi spunea tataia. Au fost tâmpiţi care au cumpărat bonuri de intrare în rai, pe undeva prin America, doar pentru că aveau ştampilă, vezi bine că este semnul autorităţii.

— Adică e chestie serioasă, nu?

— Foarte bine ai înţeles, taică, foarte bine.

Mergeai cu bonul la brutărie, unde stăteau aliniate pâinile mari, de două kilograme şi primeai în locul lui o pâine. Aşa se închidea lanţul de schimb sau de recompensă.

Pe la începutul verii tataia făcea pregătire

suplimentară cu toţi copii dintr-a opta, care veneau în păr, care de plăcere, care de ruşine, să participe la orele suplimentare ale bunicului. Eu mergeam cu el oricum, mai ales că în biblioteca şcolii era răcoare şi mă întindeam pe o pătură lângă geamul larg deschis, desenând în voie sau jucându-mă cu instrumentele muzicale ale orchestrei şcolii.

Erau binevenite şi educative demersurile subtile ale lui tataia de a mă forţa un pic să mă obişnuiesc cu sistemul de viaţă al timpului şi să învăţ uşor-uşor să zbor singur. Unul dintre ele a fost acela de a mă trimite la magazinul sătesc să cumpăr mărunţişuri. Altul a fost de a mă trimite cu un bon să iau o pâine. Dacă ar fi ştiut cum se termină distracţia, cred că ar fi preferat să mă trimită să ar curtea din spatele şcolii, fără tractor sau fără perechea de boi din copiile de tablouri celebre de pe pereţii şcolii.

Tataia Nicu mi-a înmânat uşor ceremonios bonul pentru pâine.

— Taică, alege-ţi tu ce pâine vrei. Poţi să aştepţi liniştit să scoată pâine nouă, caldă. Eu mai stau cu copiii ăştia vreo două ore, că săptămâna viitoare au examen de admitere la liceu şi nu vrem să ne facem de râs.

Da, gura satului şi opinia celorlalţi, chiar şi tataia se mai gândea la asta.

Brutăria era fix pe partea cealaltă a drumului faţă de şcoală. Tot în zonă erau Primăria şi postul de poliţie. Cred că în felul ăsta se forma pe atunci centrul satului.

Religia noului om, socialismul, accepta şi biserica în aceeaşi gaşcă a clădirilor centrale. *Nu e panică, man!*

Drumul până la brutărie a fost lipsit de amintiri şi glorie, pentru că a durat probabil două minute, cât mi-a luat să ies din curtea şcolii şi să trec drumul.

Priveam cu bucurie rafturile de lemn, pe care stăteau aliniate pâinile mari, rotunde, dolofane, cu coaja crocantă şi miezul umflat şi pufos, dar nu ca la pâinile făcute în cuptoarele turcilor care împânziseră capitala după revoluţie, ci cu nişte bule taman bine de mari, separate de petalele viguroase şi întrepătrunse ale miezului, o operă

adeseori ignorată a glutenului, desăvârşită de cuptorul cu lemn de salcâm.

Totdeauna feliile erau mari şi serioase, cel puţin cât un deget de groase. Nu prea aveam unt, era destul de rar. Oltenii nu fac unt în casă prea des, iar pe vremea aceea laptele mergea adesea la cotele obligatorii. Felia era mângâiată cu gem, cu untură şi sare sau miere. Ba, când aveam noroc să prăjim ouă sau ceva carne ori cârnaţi, uneori salam, desfătarea desertului era să întingi un sfert de felie uriaşă în untura rămasă, până rămânea tigaia strălucitoare. Iammi! Micul dejun regesc era completat de adulţi cu nelipsitul nechezol, cafeaua în amestec.

Pâinea este, hotărât lucru, fermecătoare, izvorul unei mici magii foarte preţuite. Am greşit, în urmă cu ceva vreme, pe când făceam nişte afaceri în Turcia, să iau nişte felii de pâine de pe masă şi să fac pe o farfuriuţă goală şi un castronel o mică demonstraţie de aranjare a paleţilor de BCA pe o navă de transport maritim, explicându-le ce probleme întâmpinam la scoaterea lor din cala vasului. Interlocutorii mei turci s-au cam înverzit văzând că tot insistam să fac cele patru felii inutilizabile, cum tot tăiam la ele şi le îndesam în castron, apoi le-am scos din nou şi le-am reaşezat pe farfurie, ridicându-le finalmente cu furculiţa şi depunându-le pe faţa de masă. Şeful lor a rupt tăcerea foarte delicat şi mi-a explicat că ei au fost educaţi de mici să nu risipească mâncarea, iar pentru pâine au un respect care poate părea bigotism şi apoi a zâmbit, un zâmbet de om luminat, reuşind să relaxeze atmosfera. Bineînţeles că am mâncat eu pâinea ciopârţită.

Brutăria comunală mirosea mai bine ca o parfumerie Duty Free, iar pâinile de pe raft îmi mângâiau papilele mai ceva ca vitrina unei cofetării.

Nu era nimeni la tejghea, toţi erau pe lângă cuptor, unii frământau, alţii scoteau pâinea. Am aşteptat. Nimeni nu mă băga în seamă, mi-am dres vocea, am tuşit, cum ştiam că se face, dar tot fără efect.

— Bună ziua!

Nimic.

Am bătut în tejghea şi am ridicat un pic tonul.

— Bună ziua sa! Vreau şi eu pâine caldă, vă rooog!

A venit, cu paşi leneşi şi rânjind la fel de fără chef, un ins în halat alb, pudrat cu făină peste tot. Brutarii nu lucrau în fiecare zi, doar de două sau trei ori pe săptămână. Puteau face la comandă şi chifle sau colaci pentru diverse nevoi, dar asta se întâmpla destul de rar, din cauza lipsei de făină, iar când se găsea făină, nu mai era drojdie, ca în socialism.

— Nu avem pâine, a glumit el.

— Bine, aştept până scoateţi, am luat-o eu de bună.

— Trei zile?

— Nu, doar două ore, tataia pleacă peste două ore, nu pot sta mai mult.

— Aha…

— Păi pâinea asta de pe raft?

— E dată demult.

— Mie mi se pare destulă, nu puteţi să îmi daţi şi mie una?

— Nu e de vânzare.

— Ştiu, se dă pe bonuri, mi-a zis tataia.

— Foarte înţelept tataia ăsta al tău, m-a luat în zeflemea insul cu faţă din ce în ce mai neprietenoasă.

— Da, este.

I-aş fi zis mai mult, dar m-am gândit că oricum nu e mare lucru de capul lui şi îmi răcesc gura de pomană cu el.

— Poftiţi bonul, domnule, am zâmbit eu frumos, ca să se termine prostia asta odată şi să plec cu pâinea. Începusem deja să fac în minte nişte mici compromisuri, adică să accept şi pâine rece, doar – doar să pot pleca de lângă tăntălăul ăla.

— Ahaaa.

Individul a luat bonul, s-a uitat la el pe partea greşită, adică pe spate, ştiind bine ce face şi a râs.

— E o hârtie goală, ia uitaţi tovarăşi, nimic aici. Aha, încerci să ne înşeli, ha? A rupt bonul cu o figură relaxată şi a aruncat resturile în spatele lui.

Mi se părea incredibil, un vis urât, pentru că totul era

foarte nedrept.

— Am fost civilizat, am salutat când am intrat, v-am vorbit politicos tuturor, mai ales ţie, cretinule cu faţă de gogoşar stricat. Du-te şi adu-mi pâinea sau vă distrug locul ăsta de nimic, mă înţelegi? Dup-aia vă aduc şi miliţia pe cap, că îi cunosc pe toţi şi sunt prietenii lui tata, bă! Vă tăvălesc de o să mă pomeniţi!

— Eheee, ha, ha, nu ştiu despre ce vorbeşti, băieţaş. Chiar dacă ne-ai fi adus vreun bon, de unde îl aveai? Lucrezi tu cumva la CAP? Sau l-ai furat? E, ce zici?

Omul avea dreptatea lui, pentru că ştiam foarte bine că tataia lua bonurile de la beţivii de la CAP cu poftă de glojdeală, doar de acolo se puteau primi. Cu siguranţă tataia nu lucra la CAP, el era declarat intelectual.

— Îndoiala e pentru proşti, taică. Asta mi-ar fi spus tataia Nicu.

Nu, nu am auzit nicio voce care să mă împingă la vreo prostie şi cu certitudine pot fi considerat un tip normal acum, precum şi în copilărie. Mă nimeream doar în tot felul de situaţii, care îmi dădeau idei, adică am fost nevinovat. Eu aşa tind să cred şi dădea bine scuza asta, mai ales dacă ridicam artistic din umeri, cu palmele ridicate teatral spre cer.

— Dă-mi pâinea, acum!

— Nu, de ce ţi-aş da pâine?

— Vreau pâinea mea, bă!

— Ieşi afară!

Ne luase valul pe toţi. E inutil să descriu coloristica reală a limbajului meu şi nici că nesănătosul ăla a avut tupeul să declare ceva mai târziu că eu am început să plâng, dar eu ştiu bine că nu am plâns niciodată la durere sau nedreptate, chiar dacă mi-ar fi venit să jelesc niţel uneori. Toţi oamenii ăia ţin minte şi acum tămbălăul pe care l-am făcut, iar ambii miliţieni încă mai reazemă gardurile pe acolo, mai ales că sunt prea bătrâni să plece la muncă în străinătate.

— La sfârşit, taică, rămânem cu ce am împlinit, niciodată nu se numără ce am fi putut termina, dar n-am

avut noroc.

Bine zicea tataia.

Am ieşit din brutărie cu gândul să îl chem pe tataia Nicu. Între brutărie şi primărie era o grămadă de piatră, acum i-aş spune refuz de ciur, după experienţa în industria construcţiilor. După nevoia de atunci, pot spune că în faţa ochilor mei dornici de răzbunare şi dreptate se profila o rezervă de muniţie.

Foc! Am dat comanda asta de multe ori, dar atunci era luptă veche, izvorâtă din epoca hominizilor. Omul peşterii urla în mine. Eu urlam la brutari.

Am început.

Am spart toate geamurile brutăriei de pe partea cu Primăria, absolut toate, chiar şi pe cele de la casierie, care avea gratii destul de dese. Mai era un gemuleţ ceva mai retras, pe care nu reuşeam să îl nimeresc, m-am apropiat de el la câţiva paşi şi l-am trosnit cu cel mai mare cataroi din grămada de pietre. Pocnetul a fost asurzitor, pentru că gemuleţul străjuia un gol de fereastră destul de adânc, loc berechet să amplifice zgomotul, ca un fel de ecou.

— Chiftele v-am făcut, bă, ha!

Pandele, şeful miliţiei din comună, se crucea.

— Ajunge, Cătălin, să vezi ce-o să zică domn director! El unde e?

M-am oprit din atac. Brutarii încă nu căpătaseră curaj să iasă la mine, am profitat şi am încărcat repede două pietre mai serioase.

— Tataia e în şcoală, face pregătire pentru liceu cu copiii dintr-a opta, că au examen săptămâna viitoare.

I-am povestit toată tărăşenia, pentru că aveam încredere în el că nu o să-l aresteze pe tataia pentru un bon de pâine. Din clădirea postului de miliţie ieşise şi prostănacul satului, autointitulat Tarzan, pentru că era urât ca o maimuţă şi prost de parcă ar fi trăit toată viaţă singur în pădure sau uitat printr-o prăpastie cu noroi. Ca să scape de el, taică-său, Stele Ţiganul, îl trimitea de acasă prin sat, poate-poate o mai băga ceva la capul cel sec.

— Bă, gorilă proastă, vezi şi tu ce mai faci, plimbă-te

prin sat, că ne încurci rău pe aici! Foarte duios îl încuraja tac’su, cu un fel de antidragoste paşnică, dar cam acidă.

Tarzan era hotărât să se facă miliţian, de câteva săptămâni freca menta prin clădirea postului ca să înveţe şi să se mai deştepte. Era cuminte în prostia lui, aşa că Pandele îl tolera şi îl mai punea să facă ordine pe la ei, să ardă gunoaiele, să spele pe jos. Pe chestia asta îi mai dădeau câte ceva de mâncare, iar Ilenuş, ajutorul de şef de post, se căznea să-l înveţe pe nerod să citească. Tarzan îşi făcuse un băţ mai lung, de fapt un surcel, pe care îl lustruise bine şi îl purta mereu cu el, zicând că a primit arma lui de miliţian.

— Bă, să-l treci pe inventar, pe Tarzan, dar mai ales surcelul, te rog eu, râdea Pandele.

Tarzan ăsta mi se părea foarte imprevizibil, cred că senzaţia aceasta face parte din instinctul firesc al oricăruia, copil sau matur, când dă de un zărghit, e lesne de priceput de ce imediat cum l-am ginit apropiindu-se de mine am întins-o rapid spre partea cealaltă a clădirii brutăriei, către livadă. Pandele m-a prins la timp, venise şi Ilenuş fuguţa, să marcheze momentul. M-au luat pe sus să mă ducă la tataia, dar direcţia era aceeaşi cu cea către postul de miliţie, tocmai bine să pot începe circul pe roţi.

— Băi, eu sunt din Caracal, aşa să ştiţi, băgaţi la cap, nu sunt ţăran, am dreptul la judecată, scrie în Constituţie, ştiu bine, că mi-a zis tataia!

Debutul jelaniei mele nu s-a lăsat cu vreo impresie specială. Pandele se chinuia să mă ţină, Ilenuş îmi tot repeta că totdeauna copiii cuminţi au doar de câştigat şi ajung ceva în viaţă sau cam aşa ceva, oricum o prostie care nu mă prea interesa atunci.

Mi s-a năzărit că şi ei au reţinut vreuna dintre lecţiile lui tataia, doar au avut acelaşi profesor toţi miliţienii din sat, mulţumită şi bunicului au intrat la şcoala aia de miliţieni, pentru că au învăţat română şi istorie de la tataia.

— Băi, e treaba mea ce fac, că nu o să trăiţi voi în locul meu. Voi sunteţi bătrâni, când mă fac eu mare voi o

să fiţi morţi demult.

Asumare greşită. Pe lângă faptul că a fost nepoliticoasă, era şi total greşită, pentru că amândoi foştii miliţieni trăiesc mersi bine şi sunt nişte tipi foarte de treabă.

Pesemne că scandalul se făcuse auzit şi de tataia, care îmi recunoştea tăvălelile şi urletele precum îşi recunoaşte o mamă liliac puiul dintr-o mulţime de alţi zece mii de atârnaţi cu cracii în sus în peşteră.

Tataia ţinea orele pe partea cealaltă a şcolii, care era şi ea destul de mare, trag de aici concluzia că am urlat ceva, nu glumă.

— Pandelică, taică, nu te mai căzni cu el, nu cade, mai degrabă o să-ţi scape din braţe la cum se zbate.

— Domn director, zău, mă scuzaţi, da' a făcut un tărăboi zdravăn la brutărie, veniţi de vedeţi.

Tataia afişa mina calmă a unui judecător de pace din filme, îi cunoşteam zâmbetul lui de aplanare a situaţiilor delicate. Pe măsură ce se apropia de brutărie şi i se revela masacrul geamurilor nevinovate figura i se alungea, până când s-a oprit ca lovit de un tren în faţa intrării. Brutarii începeau să iasă de pe sub mese sau din colţurile prin care se adăpostiseră de urgie. A deschis gura tăntălăul care făcuse mişelia cu bonul.

— Domn director, vă rog să mă iertaţi, am făcut şi eu o glumă cu el, nu ştiam că e nepotul dumneavoastră.

— Bă, eşti tâmpit oricum! Cum ţi-a trecut ţie prin minte să chinui un copil, idiotule, nu te ajută căpăţâna aia deloc.

Brutarul cel bătrân, de ruşinea bunicului, era pe cale să-l ia la poceală pe omul care fusese la tejghea.

— Deci vă descurcaţi voi aici sau mă apuc de scris procesul verbal, ce ziceţi, tovarăşi? Pandele îşi luase o mină oficială, care avea totdeauna sorţi mari de izbândă.

— Haideţi, tovarăşe plutonier major, nu a fost nicio problemă, sigur că rezolvăm noi, e şi domnul director aici, staţi fără grijă. Poftiţi două pâini pentru băieţii de la post, vă rugăm.

Pandele a băgat pâinile într-o sacoşă de rafie pe care o avea tot timpul în taşca lui de umăr şi a plecat hotărât, trăgându-l pe Tarzan după el, ca pe căţel.

— Sunteţi vreunul rănit?

Tataia îi scruta atent pe fiecare. Ilenuş a venit lângă noi:

— Nu e mai bine să mai stau cu dumneavoastră niţel?

Băiat bun Ilenuş, o perlă de băiat, aş putea spune chiar că era pâinea lui Dumnezeu, dacă tot eram într-o brutărie.

— Nu, Ilenuş, du-te şi tu cu Pandele, noi mai stăm puţin să ne luăm pâine.

Brutarul bătrân a îndesat două pâini în două pungi de hârtie maro şi ni le-a întins. Eu am luat doar una, după cum mi s-a părut cinstit.

— Când iau leafa plătesc eu jumătate din geamuri, a rostit tataia cu o voce pe care nu i-o mai auzisem până atunci. De la mine nu cred că aţi învăţat să chinuiţi pe cineva, mai ales un copil. Rămâne cum am zis, geamurile le facem jumi-juma. Clar?

Mi se făcuse pielea de găină şi mai ales pe spate mă trecea un fior necunoscut, pe care l-am mai avut, multă vreme după anii vandalizării brutăriei, înaintea vreunei decizii grele sau vreunei bătăi. Da, vocea aia mă îngheţase chiar şi pe mine.

Brutarii şi ucenicii au respirat uşuraţi.

— Luăm o singură pâine, băiatul v-a dat doar un bon, nu-i aşa? V-a dat cumva mai multe?

— Acum da, sunt mai multe, că ăsta l-a rupt, uite-l! Eram victorios, îmi veniseră boii acasă.

Tăntălăul de la tejghea dădea din cap şi a mai adus două. Nu înţelesese nimic.

De regulă tataia mă lua de mână, de mâna stângă de cele mai multe ori, pentru că aşa ne aşezam noi. De data aceea nu m-a ţinut de mână şi mi-a explicat abia în şcoală de ce.

— Am plecat de acolo ca doi bărbaţi, taică, să mă ierţi că nu te-am ţinut de mânuţă. Te-am auzit zbierând

tocmai din clasă şi o cam băgasem pe mânecă.

Eu şi tataia nu ne spuneam că ne iubim, era suficient să ne privim. Reuşeam uneori să tăcem câte o jumătate de oră şi aveam impresia că în răstimpul acela eu îi povestisem două vise lungi şi el îmi citise un sfert de carte.

*

Nu m-am prea lăsat călcat în picioare. Singurele care m-au mai îngenuncheat au fost muierile, iar în categoria cuceritorilor mei nu se pun copiii, pentru că ei sunt altceva.

Am avut şi noroc să-mi iasă lucrurile oarecum în favoarea mea.

Cu siguranţă credinţa mea în îngeri, arhangheli şi zei de toate calibrele m-a sprijinit adesea. A, să nu uit de credinţa în zâne, ha.

Ehe, dar mai presus de toate, cred în copiii mei.

*

Fiul meu mijlociu este un cuceritor, un colonizator de creiere. Toţi prietenii şi prietenele mele mă acuză că este prea făţişă preferinţa mea pentru el. Toţi, mai puţin unul, care m-a citit bine, zic eu. Costin mi-a spus că alta este preferinţa mea. Eu înclin să-i cred pe toţi, ca în bancul cu judecata sultanului.

Mulţi oameni din jurul meu respectă direcţia morală a valului, legile scrise şi nescrise şi trăiesc, se bucură de un concediu sau două pe an, de câteva sfârşituri de săptămână, o maşină, ratele de rigoare, colesterolul puţin ridicat, coada la doctor, chestii de viaţă normală, FB cu pisici sau mâncare, ceva like-uri, ceva prieteni, un pic de bârfă, un pic de nebârfă. Uneori o carte. E bine. Eu aşa socotesc, că e bine.

Am cunoscut alţi câţiva care au tot încercat să trişeze, să ardă etape, să epateze. Ehe, uite o categorie despre care nu vreau să vorbesc. Nu vreau să fie lumea mea.

Există o altă lume, una dintre lumile celelalte.

Oricum ar fi, fiecare familie extinsă are o cometă şi desigur că această cometă este cu atât mai luminoasă cu

cât reuşeşte să strălucească intrinsec, dar şi cu cât scena este mai largă şi publicul mai dispus să o admire şi să o înfrumuseţeze. Sunt foarte norocos că am întâlnit caractere puternice pe scena mea.

Comete. Dacă le întrebi pe muierile din familie, ele vor vota cu tataia Nicu. Dacă îi întrebi pe băieţi, la fel. Este decretabil intern că el este câştigător.

Spiritul lui fatalist m-a marcat suficient încât să vă spun că aproape orice este posibil să ni se întâmple, astfel că mă bucur că văzându-l pe tataia Nicu la bătrâneţe mi-am cunoscut fiul la o vârstă la care foarte probabil nu îl mai pot decât contempla, conform marelui joc. Cometă sau nu, cu siguranţă copiii mei sunt caractere puternice. De la naşterea celui mijlociu m-am temut mereu că îl voi pierde la o vârstă foarte fragedă. A trecut peste vârsta aceea şi este mereu mai puternic. Am avut multe episoade fabuloase cu el. Cred că resimţea acut plăcerea noastră de a-l ţine în braţe şi a-l proteja, a-i admira năzbâtiile, pe scurt ne bucura copilăria lui, foarte autentică şi energică.

Când a avut nevoie de prea multe perechi noi de sandale sau pantofi de sport într-o perioadă pe scurtă, a luat o decizie radicală şi a încetat să mai mănânce.

— De ce nu mai mănânci, tati, nu-ţi mai place mâncarea?

— Ba da.

— Nu ţi-e foame?

— Ba da.

— Păi şi?

— Nu vreau să mai cresc.

Trei zile de post aspru şi nişte discuţii argumentate cu sprijin specializat ne-au trecut pe malul potrivit. Acum este deja mai înalt decât mine, după cum mi se pare firesc.

Mi se părea foarte distractiv modul lui de a percepe aşa-zisele lucruri mari. Scenă dintr-un alt episod amuzant, într-o discuţie cu fratele lui mai mare despre rău şi bine din punct de vedere religios, dharma, adharma:

— Heeei, ia staţi un pic! Adică Satana e chiar dracul?

— Da, Einstein, i-a răspuns fratele lui.

— Băi să fie, dintotdeauna am crezut că Satana este o fată… Cred că avea vreo şase ani.

După ce făcea câte o încurcătură se oprea şi ridica din umeri nevinovat:

— Semn de la mine!

Mai avea o zicală, scoasă în timp ce mă privea cum pregătesc un tort Cranţ:

— Ca să faci prăjituri, clar trebuie să ştii să spargi o grămadă de nuci!

*

Lumea spune că neconformismul lui este ereditar şi toţi se uită spre mine.

Pe la vârsta de trei ani şi puţin ai mei, până să explodeze cancerul bunicii, mergeam în vizită la fratele mamei, care făcea şcoala de ofiţeri de artilerie de la Sibiu. Eram cu mamaia Ioana, tataia Nicu şi părinţii mei. Se pare că mă intersectam destul de rar şi probabil neplăcut mie cu mama şi tata, din moment ce plimbarea noastră prin oraşul de pe Cibin ne-a rupt destul de repede grupul în două găşti mai mici, la iniţiativa mea. Bunicii nu m-ar fi bătut pentru nimic în lume, în schimb mama şi tata mă cam articulau. Nu am înţeles bine ce căutau şi părinţii mei cu noi, prin urmare am început să-i înjur birjăreşte şi să urlu cu pasiune pe tema asta.

— Pe mine nu m-aţi făcut voi, băi, eu am picat direct din cer şi n-am nicio legătură cu voi, degeaba minţiţi că sunteţi părinţii mei.

Mama le mai povesteşte faza copiilor mei şi în zilele noastre, amintindu-şi replica ei finală, adresată lui tata:

— Tudorele, hai să mergem mai în faţă şi să ne prefacem că nu-l cunoaştem, că ne facem prea tare de râs.

S-au dus mai în faţă, din ce în ce mai departe.

M-am tot întrebat faţă de cine s-ar fi făcut de râs, doar nu-i cunoştea nimeni pe acolo.

Am recunoscut atitudinea asta de scandal cam gratuit, dar bine încadrabil în scena istoriei familiale, la fiul meu mijlociu, care refuza să meargă la grădiniţă şi îi lua pe toţi la rând cu afuriseala, dar mai ales alerga în

jurul casei urmărit de mama, care încerca să-l convingă ce pierde:

— Hai, du-te, că e foarte frumos la grădi!

— Perfect, răspundea el din fugă, dacă îţi place aşa mult, ia du-te tu!

Şi-a încrustat celebritatea şi într-un magazin de articole sportive, la o repriză la cumpărături cu el şi fratele lui, când îl rugam să-şi aleagă o geacă de iarnă. A încercat una, evident muuult prea mare:

— Pe-asta o vreau, tati!

— Măi tată, alege te rog una măcar cu un număr mai mic, asta e mult prea mare, cred că e cu vreo trei numere mai mare decât cea care ţi se potriveşte.

— Auzi, eu pe asta o vreau şi gata. Ştiu că acum e prea mare, dar o umplu eu.

— Bine, o luăm anul viitor pe asta şi acum luăm una mai mică.

— Nu, o luăm pe asta, altfel anul viitor ne întoarcem aici şi eu tot circ o să fac.

De bună seama că i-am respectat înţelepciunea şi am păstrat-o pe cea foarte mare, care chiar era atât de mare încât la o plimbare cu el şi mai mulţi copii, o doamnă m-a oprit şi m-a felicitat că mă ocup şi de copiii străzii.

Am rămas un pic interzis. Într-adevăr, donam pe atunci unui anumit sistem de îngrijire a copiilor instituţionalizaţi, dar o făceam anonim, femeia aia nu avea cum să ştie.

— Mulţumesc. La ce vă referiţi?

— Păi, băieţelul ăsta cu hainele primite de la alţii.

Îl indicase pe al meu, care o fixa cu ochişorii lui de fistic…

*

Prima oară m-am îmbătat accidental, pe la doi ani şi jumătate, în primăvara timpurie a lui 1977, la scurtă vreme după cutremur. Încă trăia mamaia Ioana şi era sănătoasă pe atunci.

Eu şi tataia Nicu beam de regulă din nişte căni de lut asemănătoare, numai că el bea adesea ceai de sunătoare şi

muşeţel, iar eu lapte proaspăt de capră, de la capra Nela. Capra Nela era singura capră pe care o ştiu ca hoaţă în formă continuată, cu aer profesionist, pentru că mânca doar dacă avea impresia că îşi şterpeleşte mâncarea, adică frunzele de porumb sau lucerna pe care tataia le îndesa grijuliu în portbagajul de la bicicleta pe care şi-o rezema de hârdăul cu apă pentru udat.

Dimineţile la bunici erau de regulă târzii, pentru că mie îmi plăcea să dorm, lor să mă privească dormind, iar ritualul ăsta l-am înţeles ceva mai târziu, dar nu prea târziu, după cum se pare.

Mă trezeam pe la zece, uneori un pic mai târziu. În ziua care mi-a intrat în recordul bahic personal m-am trezit pe la aceeaşi oră, iar bunicul avea cursuri după ora douăsprezece. Drumul până la Galbina era cam de trei sferturi de oră, din cauza celor două văi mai dificil de atacat cu bicicleta. Era o zi de primăvară timpurie rătăcită într-o iarnă răzbunătoare, cu zăpadă serioasă şi vânt bun de viscoleală, iar bietul tataia şi-a pus o cană de vin fiert, pentru curajul de a răzbi calea spre serviciu. Cănile noastre fiind identice, eu am supt vinul ăla cu patima somnului destrămat şi plăcerii gustului de măr cu miere şi dulceaţa căldurii. Tataia s-a tot învârtit prin casă, a reparat poarta de la bătătura mică, a mai dat niţel zăpada, apoi când să bea vinul şi-a dat seama că nu mai e, drept care a presupus că l-a dat deja pe gât şi a purces prin nămeţi. Pe mine m-a ajuns alcoolul abia după vreun sfert de oră, când am început să mă împiedic de toate scăunelele din casă şi să urlu că nu mai văd nimic şi ceaiul era stricat. Mamaia s-a speriat, a chemat-o pe ţaţa Nica, apoi pe mama mare şi pe finu Sile să mă ducă cu tractorul la dispensar. Mi-au pus ceapă coaptă la tâmple, m-au tras la încheieturi, m-au descântat, nimic.

Când m-au scos din casă situaţia s-a limpezit ca uleiul deasupra apei, cum zicea vecinul Leontin, pentru că a dat Domnul şi am vomitat cu un şuvoi relaxativ, roşu, care contrasta cu zăpada din curte.

— Oho, ăsta mic e beat turtă! Aha, praf eram.

Ceai de sunătoare, apoi apă, iar după vreo două ore lapte de capră cu miere şi pâine cu unt. Aşa mi s-a povestit, eu nu mai ţin minte.

Beţia asta mi-a creat apetitul accidentului de alcool. Deja exista precedentul. Mă bântuie o schiţă a unui sârb, unde povestea despre un tip care propovăduia tuturor că Dumnezeu s-a hotărât, în sfârşit, să vină printre oameni şi este gata să fie cunoscut de ei. A fixat o oră şi o locaţie, iar credincioşii s-au adunat. Tipul care îl anunţase a ieşit şi a zis că Dumnezeu apare într-o oră. Punctualitatea nu a fost atinsă. Acelaşi tip a anunţat că Domnul vine într-o jumătate de oră. Nu a venit. Tipul care vorbea cu El a apărut şi a spus, pe un ton trist, că Dumnezeu nu mai vine, pentru că El a realizat că nu există precedentul. Asta e!

A doua întâlnire cu alcoolul m-a umplut de faimă la nunta fratelui mamei. Precedentul exista. Viitoarea soţie a fratelui mamei îşi dorea nuntă la ţară, prin urmare s-a adus cortul militar dublu, extins cu tot soiul de pânze şi improvizaţii bine articulate, băncuţele de la Casa de Cultură, mese de peste tot şi prin dreptul intrării în peştera aceea construită din prelate se instalase masa specială a mirilor şi naşilor. Ca de obicei, naşi erau părinţii mei. Cred că unii oameni au o pasiune şi totodată un spirit nativ de a năşi, iar capacitatea aceasta se dobândeşte prin exerciţiu repetat, ca la femeile care încep să aibă mulţi copii pentru că le mai şi place senzaţia fabuloasă de sarcină, apoi de naştere, toate asociate ulterior cu bebeluşul şi copilul mic. Am mai observat că în lumea satului, iar prin diseminarea ruralului şi ceva mai departe de fostele sale limite, spre oraş, că năşitul este oarecum şi o afacere genetică.

Ploua la nunta fratelui mamei, iar rochia albă a soţiei lui se îmbiba de noroi, de la poale în sus, urcând precum florile cătărătoare pe gard. De oriunde ai fi privit-o, noroiul transforma rochia cu stropi în acel produs unic ce putea avea mâna vreunui creator celebru, mai ştiu eu ce croitor de fiţe, dar mie îmi amintea tot timpul de caprifoi sau *mâna maicii domnului*, cum i se mai spune, numai că

mirosul nu era cel potrivit.

Mirii se plimbau prin sat, iar mireasa pupa mâinile tuturor, care îi dădeau bani pe chestia asta. Mi s-a părut un obicei foarte neigienic, la scurtă vreme am renunţat să îi însoţesc cu o prăpădită de găleată pe care mă puseseră s-o târăsc după mine.

Nunta se petrecea la mai puţin de un an de la moartea mamei lor, mamaia Ioana. Surorile ei erau doamne de oraş, o apariţie în toată regula în satul în care oricum veniseră foarte rar sau deloc. Unele erau din Craiova, altele din Bucureşti, cu aşteptări diferite referitor la lumea aceea a noroiului şi se remarcau prin faţa tristă a amintirii surorii lor.

Mamaia Ioana fusese lovită de dragoste şi plecase de nebună după tataia Nicu, provocând un şoc pentru surori şi părinţi. Povesteau cunoscuţi de-ai lor că tataia se îmbolnăvise mai târziu destul de grav, de plămâni, iar asta atrăgea pe atunci nişte sorţi foarte mari de tratament cu ceai de cruce, cum glumea mama mare. Mamaia Ioana dormea doar lipită de pieptul lui şi se băga în el când tuşea, să se îmbolnăvească şi ea şi să moară împreună. Foarte impresionantă poveste de dragoste, tulburătoare.

Mai târziu am băgat de seamă că în dăţile când se întâmpla ca tataia să doarmă în casa mare, chiar şi o scurtă perioadă, un somn de după-amiază să zicem, în camera în care îi murise soţia, ieşea alt om, cu privirea aceea strălucitoare pe care o au, culmea, femeile după ce fac dragoste bine. Eu nu reuşeam să dorm în camera aceea şi pace, probabil pentru că era, până la urmă, camera lor.

Surorile bunicii o luau pe mama în braţe şi plângeau, mângâind-o, procesiune repetată de fiecare dată când mai sosea vreuna dintre ele şi erau vreo patru, care vasăzică am avut timp să mă scutur niţel de ceva lacrimi, pentru că erau foarte impresionante căutând urmele surioarei lor, rătăcite în mama sau în mine.

Stropii deşi de ploaie mă împinseseră în cort, unde fiecare îmi dădea câte o ciorbă şi un păhărel. Toate babele din sat mă pupau şi mă rugau să le cânt, iar naşul nostru

îmi tot spunea să beau apă, nu licoarea roşiatică cu care mă îmbiau ele. Vinul zonei era fie roşu foarte închis, fie un soi de roze. Rozeul acela se obţinea nu din metoda de vinificaţie, ci din amestecul de struguri, un fel de beaujolais, care trebuia băut repede, pentru că nu rezista bine peste an. Vinul roşu închis se făcea uneori din aşa-zisul zaibăr, alteori din algeriana neagră, pentru că zaibărul se pierdea încetişor ca soi. Ei bine, câştigător la masa aceea era căpşunica, în colţul roz, gustoasă şi criminal de pofticioasă de noi adepţi.

M-am ameţit şi m-am culcat pe o masă, de unde am fost trezit de tataia Nicu şi mutat în casă. Ştiu că m-am trezit greu, îmi curseseră ochii de la curentul din cort şi mi se lipiseră. Am ieşit destul de buimac, hotărât să mă întorc la zai-zai, pentru că îmi doream şi eu distracţie, doar eram jumătate de naş. Am întrebat un tip cam ameţit tot de la licori ce zi este şi din răspunsul eronat primit de la el am tras concluzia că am dormit vreo două zile. Am dat să cred şi asta, pentru că prea avusesem ochii lipiţi. Ştiam că trebuie să te hidratezi măcar, altfel poţi să mori, după cum puneam eu cap la cap eu din ce înţelesesem de pe la bunicul şi supravieţuirea prin tranşee de care îmi povestea tataia Lixandru, de-asta m-am întors la păhărelele dulci de fragolino.

M-au trezit strigătele mamei şi râsul bunicului.

Mă pierduseră de câteva ore bune, mi-au povestit că s-au apucat să caute pe sub mese. Ghiciseră bine, dormeam ca un chefliu profesionist, pe o băncuţă sub masa mare de onoare, ghiftuit cu prăjituri, cozonac, ciorbă şi mult vin, de toate culorile, fără discriminare.

Sătenii furau câte ceva de pe la nunţi, să nu plece cu mâna goală. De obicei ascundeau sticle de vin sau ţuică prin jurul cortului, urmând să le ia la plecare sau ceva mai târziu, dar cei mai mulţi se îmbătau şi ori uitau unde le-au ascuns, ori uitau că au ascuns ceva vreodată, prin urmare vreme de câteva luni, în timp ce mă învârteam pe lângă tataia pe la muncile grădinii, descopeream îngropate destul de prost, ba o sticlă de vin, ba una de ţuică, ba chiar

şi nişte furculiţe, băgate cu grijă într-un şerveţel.

A mai rămas celebră nunta şi pentru o prostie a unui megieş. La masă erau scobitori, cu a căror utilizare nu erau cu toţii deprinşi, prin urmare a fost legendar un dialog care s-a lipit de gura satului ca spaima de moroi:

— Bă, bună nuntă, vin bun, dar eu nu am mai prins felul ăla care se mânca pe sub mână!

Da, oamenii foloseau scobitorile sub streaşina celeilalte palme, cred că pentru intimitate, iar bietul om crezuse că e un sortiment care aşa se consumă şi rămăsese fără experienţa lui.

Cred că sătenii de acolo încă mai merg la magazin şi cer, râzând, un borcănel din felul pe sub mână, nu spun că vor scobitori.

*

Norocul nu mă părăseşte uşor, ca în proverbul cu barza chioară căreia îi face Dumnezeu cuib.

La Caracal aveam cartele de pâine, erau de fapt nişte dreptunghiuleţe cartonate, pe faţa cărora era înscris numele de familie, adresa şi numărul de persoane în familie, iar pe spate se trecea, scrisă de mână, data la care s-a făcut achiziţia jumătăţii de franzelă zilnică de cap furajat, pardon, persoană. Se eliberau lunar.

În clasa întâi învăţam cifrele. Tataia Nicu nu fusese de acord să mă înveţe să scriu sau să citesc mai devreme de şcoală, considerând, prin prisma experienţei lui didactice, că dacă mă învaţă el mai devreme, nu mai sunt atent la orele de la şcoală. Avea dreptate, el mi-a arătat ceva mai înainte, într-o vacanţă de iarnă, cum se împart între ele numerele cu mai mult de trei cifre şi sunt nevoit să recunosc cu mâna pe inimă că nici acum nu ştiu bine cum să fac mai repede calculele acelea, îmi ia mult timp să verific de mână, deşi sunt foarte rapid la calcule de obicei.

În ziua în care învăţasem la şcoală să scriem numerele de două cifre era, ca de obicei, rândul meu să iau pâine. Spre norocul meu, tata nu prea era pe acasă, astfel că aveam noroc de ceva mai multă pâine, una întreagă, pentru că luam şi raţia lui.

Cartela stătea totdeauna sub telefonul din hol, pentru că dacă o pierdeam rămâneam fără pâine restul lunii. Pe spatele cartelei desluşisem în sfârşit că scria 13. Aha, deci urmează 14. Am scris, cu pix cu pasta verde, un 14 tremurat şi m-am dus la pâine. Mă consideram foarte inteligent şi element superior al unui sistem pe care îl controlam acum şi mai bine, din moment ce puteam scrie în continuarea cifrelor de pe cartelă.

Vânzătoarea m-a privit atent şi zice că nu-mi mai dă.

— Păi, mămică, nu mai luaşi pâine azi?

— Nu, tanti, sigur, abia venii de la şcoală, trecui pe acasă să iau cartela şi uite!

— Măi, mămică, o fi luat altcineva, că uite aici scrie 14! Suntem în 14 mai, deci a mai luat cineva pâine cu cartela asta chiar astăzi.

Mi s-a tăiat respiraţia, înţelegeam foarte bine prostia pe care tocmai o făcusem. Tataia Nicu zicea mereu că adevărul este cea mai bună minciună.

— Tanti, eu am scris, am învăţat azi să scriu numerele cu două cifre…

Femeia şi-a întrebat colegele dacă are vreuna pix verde şi spre norocul meu toate scriau cu albastru.

— Bafta ta, mămică, ia-ţi pâinea şi ai grijă.

Aha, lecţia numărul 33, aplicabilă pentru o viaţă liniştită: să nu ai iniţiative, îşi aduc numai belele sau mai mult de muncă. M-am hotărât să stau liniştit în băncuţa mea şi să-mi văd de treabă.

— Tataie, statul în fund este cel mai vechi stat din lume şi dăinuie până în zilele noastre.

Aşa filosofa tataia Oprea, uşor împarfumat, vorba lui. N-are rost să ieşi în faţă fără rost, ca păduchele pe frunte.

*

Am transpirat niţeluş de emoţie în ziua aia. Am simţit nevoia să fac nişte paşi în plus, cu pâinea în pungă, am ocolit prin parcul mic şi am ajuns fără ţintă evidentă sus, la etaj, la magazinul de jucării *Lumea Copiilor*, unde îmi clăteam ochii cu regularitate de când începuse şcoala.

Era o perioadă cam tulbure pe atunci în zonă,

apăruse un fel de sectă şi în Craiova, prin Roşiori şi pe la noi se găsiseră copii bătuţi, raşi în cap astfel să rămână un moţ cu fel de fel de forme, iar vreo trei fuseseră găsiţi morţi, omorâţi într-un fel despre care nici oamenii mari din jurul nostru nu cutezau să povestească, doar se închinau cutremurându-se gânditori.

În magazinul de jucării l-am observat pe un tip care fila foarte evident copiii veniţi singuri, apoi am înţeles ce căuta: îi urmărea pe cei cu cheia atârnată la gât, iar eu eram unul dintre aceştia. Mama îmi făcuse sforicica pentru cheie, era ditamai şnurul, pentru a se asigura că nu o pierd şi nici nu se rupe, prin urmare era uşor de reperat de ochiul oricui.

Am plecat de la magazin şi gunoiul ăla de om care mă măsurase din priviri mă urmărea mult prea evident, prefăcându-se că are alt drum, dar se tot întorcea spre mine, să nu mă piardă de client.

Tocmai buchiseam un roman poliţist acasă şi mi-am făcut un mic plan.

M-am oprit în faţa vitrinei magazinului de electrocasnice, ticsită cu fiare de călcat care încadrau un aspirator negru. Priveam cu atenţie geamul vitrinei, pentru că desluşeam perfect oglindită figura urmăritorului meu, tocmai în dreptul aspiratorului expus. Îl vedeam cum trage continuu cu ochiul la mine.

Mi s-a limpezit căpăţâna, eram conştient că jigodia vrea să intre la mine în casă, cu cheia de la gâtul meu şi mai departe vă puteţi imagina şi singuri.

Am luat-o uşurel spre parcul mic. Nu se vedea niciun miliţian, nu vedeam urmă de cineva cunoscut, deşi de regulă mă împiedicam de ei fix când nu îmi doream.

Mi-am luat inima în dinţi, cum se zice, m-am îndreptat eu spre posibilul agresor, care mă urmărea de aproape şi l-am acostat frontal, cu o voce gravă şi puternică:

— Bă, fraiere, eu stau în Bold şi pun toţi ţiganii de acolo, care e fraţi cu mine, să te tăvălească bine, bă neterminatule, cârnatule, făceai scame în sânge şi bube în

ochi, bă gunoiule! Hai cu mine încoace la frati-miu, că mă aşteaptă la ieşire!

L-am luat de braţ şi am tras de el cu toată puterea, dezechilibrându-l.

Nenorocitul era surprins şi înfricoşat, îi simţeam respiraţia brusc schimbată, urât mirositoare, ca urmare a unui acces de spaimă teribilă. O, da, m-aş fi tulburat şi eu, mai ales că auzindu-mă strigând, toţi adulţii s-au întors spre el. Un vecin m-a recunoscut. Cred că era în concediu, altminteri nu avea ce căuta acasă. Noi stăteam atunci într-un bloc de militari care lucrau la unitatea de paraşutişti, e simplu de priceput că vecinul l-a imobilizat uşor pe urmăritorul meu şi toţi oamenii au sărit să-l educe până l-au făcut chiftele pe dobitoc, abia apoi l-au predat la miliţie. Spre amuzamentul meu, am aflat că pentru a începe ancheta, miliţienii au avut nevoie de două ore să-l spele pe nenorocit, ca să fie siguri că seamănă cu poza din buletin şi nu are un document de identitate furat, aşa era de fezandat.

Tipul ăla era un recidivist care spărgea locuinţe şi a recunoscut că avea de gând să mă urmărească până acasă să vadă unde stau, să intre şi să fure, după ce m-ar fi legat bine pe mine şi m-ar fi chinuit niţel ca să îi uit faţa.

Era imposibil să i-o uit. L-am găsit la o curte de aer la Jilava, mult timp după asta, bătrân, foarte bătrân. Era băgat la protejaţi, fusese condamnat pentru viol cu minori. Protejaţii sunt ăia cu fapte urâte, care şi-au mierlit copiii sau nevasta. În acelaşi grup intră şi pedofilii. În România nu există deocamdată condamnaţi definitiv pentru terorism la modul serios, altminteri categoria protejaţilor li s-ar fi aplicat şi lor, pentru că gunoaiele de genul ăsta au viaţă cumplită în închisoare, atât de grea încât este inimaginabilă unor oameni normali. M-am făcut că nu-l mai ţin minte pe agresorul meu, oricum n-ar mai fi avut vreun rost orice alt demers.

*

În închisoare se întâmpla destul de rar să-şi plătească oamenii poliţe între ei, mai ales la regimul semideschis sau

deschis, când cei mai mulţi se pregăteau de liberare şi nu mai aveau nevoie de încă o povară sau vreo belea nouă.

Echilibrul se făcea după ieşirea dintre gratii, fiţi fără grijă. Reputaţia de infractor are valenţe destul de puţine, deşi în puşcărie sunt destui oameni inteligenţi, ba chiar aş spune că e greu să găseşti proşti autentici în detenţie. Fiecare deţinut are o inteligenţă emoţională proprie. Am întâlnit câţiva incredibil de talentaţi, alţii extrem de curajoşi, destui teribil de manipulatori, dar mai toţi aveau o disponibilitate patologică să ignore legea, în căutarea unui câştig rapid, arzând etapele sau în obţinerea imediată a unei recunoaşteri sau unei dreptăţi pe care o considerau cuvenită.

Aproape toţi sperau în minuni.

Eu mă consideram diferit pentru că eu nu minuni căutam, ci doar credeam. Da, cred cu tărie, ca în copilărie.

*

Copilăria fără magie n-are niciun chichirez. Mi s-a năzărit că singurătatea rasei umane ar fi prea tristă, fapt ce mă convinge că suntem înconjuraţi de nevoia de credinţă. Am trăit puterea credinţei şi printr-o poveste dintr-o iarnă mediocră, în care aşteptam să ningă în vacanţa sfârşitului de trimestru, iar când ajungeam la concluzia că e o altă zi fără ninsoare, aşteptam să iasă măcar soarele. Gradele Celsius păreau la fel de migratoare ca fulgii de zăpadă din vacanţa aia de iarnă. În orice mulţime obişnuită se ridică o excepţie, asta e deja o regulă, iar ziua aceea se anunţa ca una de primăvară, perfectă pentru o plimbare.

Am fost aproape nedespărţit de tataia Nicu până pe la şase ani, iar apoi stăteam la el doar în vacanţa de iarnă şi cea de vară.

Sunt multe resorturi care l-au împins atât de puternic în monumentalul nostru colectiv. Exprimarea lui, verbală sau nu, transmitea răbdare, fatalitate fără resemnare, credinţă şi un soi de inefabil care dădea şi chema farmecul.

De pildă, tataia Nicu avea *ghetuţe*, el nu avea ghete,

iar modul acesta de exprimare era cel puţin înduioşător şi reuşea o captare a bunăvoinţei într-un mod delicat. Altuia o astfel de abordare i-ar fi reuşit doar generarea milei, dar lui dimpotrivă.

Dacă de la tataia Oprea am moştenit focul numit poftă de viaţă, cu siguranţă de la tataia Nicu am primit magia şi credinţa în miracole.

Uneori am aşteptat în van miracolele, dar vorba lui:

— Minunile nu sunt pentru toată lumea şi mai ales nu apar oricând, altminteri ce rost ar mai avea să le aştepţi?

Una din întâmplările trăite alături de el cred că este o pildă foarte potrivită pentru ce tocmai vă spuneam mai devreme.

Noi indicaţii scenografice: vacanţa de iarnă, 1983, şapte ianuarie.

Mă tot pregătisem de ziua călătoriei cu bicicleta de vreo două săptămâni, încă dinainte să vin în vacanţă acasă la tataia Nicu. Avea un soi de caracter ritualic, căci orice saga are musai măcar un drum iniţiatic care nu poate fi săvârşit oricum, ci doar însoţit. Excepţia este dată de faptul că în drumul ăsta niciunul din noi nu era neofitul, îl mai făcusem de multe ori.

Drumul de la Obârşia la Câmpu Părului se măsura pentru mine în numărul de povestiri ale lui tataia. Mi s-a părut dintotdeauna că avea stofă de Iisus, pentru că găsea cele mai potrivite pilde, poate pentru că asta îşi dorea, poate pentru că mă cunoştea deja prea bine sau graţie harului său didactic. Sau toate la un loc.

Trecuseră două săptămâni fără zăpadă, cam sterpe după mintea mea de acum. Mamaia Benonica era altfel de stearpă, era mult mai amuzantă. Fiecare nevastă posibilă a bunicului era o greşeală după părerea mamei. Treaba ei, eu eram de părere că mamaia asta era perfectă pentru mine în situaţia dată. Îmi convenea că nu avea copii sau nepoţi, puteam fi doar eu, Singurul şi Acela. Nu mi s-a părut niciodată că ar avea vreun rost să mă prefac trist că sunt singur la părinţi sau singurul nepot pe la ei. Mi se potriveşte senzaţia şi atmosfera asta, îmi place cu totul.

Cam după tabloul ăsta ar trebui să se coloreze lumea mea ideală de atunci, să fiu doar eu al lor. Apoi, am fost ăl mai multora, şi încă mai am de dat, vorba lui tataia.

Sunt sigur că era şapte ianuarie, pentru că de sfântul Ion tataia mergea la mormântul primei lui soţii, iar cu ocazia asta făcea o vizită de control general şi pe la casa lui, casa în care i se născuseră copiii şi în care îi murise nevasta, aceeaşi casă în care crescusem până să se mute la noua lui nevastă. De obicei mergeam şi cu nişte colivă la cimitir, dar de data aceea probabil că nu a avut cine să ne facă.

Era soare afară încă de dimineaţă, cum este şi acum, când rememorez povestea asta, întocmai pe şapte ianuarie 2018, cu treizeci şi cinci de ani mai târziu.

— E atât de frumos azi afară, că sigur ăluia de a murit ieri îi pare rău că nu a mai apucat aşa o zi! Ştia tataia Nicu să găsească cele mai potrivite nuanţe de exprimare, foarte vizuale.

Mă trezisem voios că merg în plimbare cu bicicleta cu tataia şi cred că erau vreo şase sau poate şapte kilometri între cele două localităţi.

*

Filmul din ziua călătoriei are o magie specială, tocmai de-asta îl pot revedea oricând foarte clar. Mă mirasem atunci, ca şi acum, că imediat după ce am intrat pe drumul dintre sate s-a instalat o ceaţă smântânoasă, dar joasă, nu mai sus de genunchi, mai degrabă până pe la glezne, iar mai apoi se înălţa ca o iederă, urcând până aproape de coarnele bicicletei.

Drumul despre care povestesc trece printr-o vale, relativ adâncă şi destul de lungă chiar şi după standardele mele de acum, ca adult. Pe atunci o apreciam măsurată după dimensiunile mele de copil, adică îmi părea imensă, ca o graniţă dintre regate.

Odată intraţi în vale, ceaţa ne-a înconjurat ca o mireasă înecată în ziua nunţii, cum glumea tataia.

— Nu ştiu de ce toate fantomele sunt supărate, zise el. Ar trebui să fie recunoscătoare că cineva le mai bagă în

seamă şi au scăpat de responsabilităţi.

— Le-o fi frică, parcă matale nu ţi-ar fi…

— Le-o fi şi frică, taică, sau s-or plictisi şi ele, să nu aibă nimic de făcut decât să se plimbe ca la azil.

— Cred că dacă ar fi o mireasă moartă în ziua nunţii ar fi furioasă că a pierdut toată distracţia, că oamenii ăia s-au adunat pentru ea şi ea nu mai e.

— Este, este, doar a schimbat scaunul cu o cutie.

— Şi mirele ce crezi că o zice?

— Treaba lui, nu-i treaba mea. Tu de ce crezi că la o nuntă mirele se îmbracă în negru şi mireasa în alb? Cine crezi că se distrează mai tare, el sau ea?

— Ha-ha, foarte urât că gândim în felul ăsta. Cred doar că unele lucruri nu pot fi altfel.

Adoram discuţiile noastre şi tare mă bucur că omul ăsta a avut atâta răbdare cu mine, de fiecare dată.

Valea se căsca în faţa noastră mai dihai ca o prăpastie.

— Taică, eu nu mai văd nimic, zise tataia cam pierdut.

— Nici eu. Unde eşti? Nu poţi să vii la mine, te rog frumos?

— Taică, gata, dă mânuţa încoace şi ţine-te de mine, eu o grozăvie de-asta nu am mai văzut de când mama m-a făcut, zău.

L-am găsit pe pipăite.

Ceaţa ne înconjurase, ne furase cu totul.

— Poate ne răpesc extratereştrii, tataie.

— Nu cred, nu ştiu.

— Eu sper să fie prietenoşi, să nu ne chinuie prea mult. Poate ne îmbunătăţesc şi putem să zburăm sau ne dau superputeri.

— Doamne fereşte, taică, asta se întâmplă doar în filme.

— Sau în cărţi.

— Nu îmi plac SF-urile şi nici ţie.

— Da, ai dreptate.

Bunicul era, după cum am povesteam, directorul

şcolii din comună, dar din lipsă de personal făcea şi pe bibliotecarul. Biblioteca şcolii era mai mare decât cea de acasă, situaţie care mă determinase să fiu clientul lui permanent.

Pe vremea aceea era cel mai musculos tip pe care îl cunoşteam şi după părerea mea, cel mai curajos. Îl bănuiam că o fi vreun super-erou, dar mă liniştisem cu concluzia că putea fi vreun fel de zeu, ca în legendele Olimpului. Era logic, el pleca în fiecare zi la treabă şi se întorcea sănătos şi mai ales treaz, spre deosebire de toţi ceilalţi pe care îi cunoşteam, care se întorceau beţi-turtă. Asta însemna pentru mine stofă de zeu. Îl respecta toată lumea şi fusese profesorul a trei sferturi din sat. Celălalt sfert era constituit din persoane mai în vârstă decât el.

Îl simţeam cum mă ţinea strâns de mână şi cumpănea ce să facă. Şovăia.

— Hai să ne întoarcem, tataie, te rog. Mie mi s-a făcut niţeluş frică, i-am zis.

— Da, taică, hai să ne întoarcem.

Era simplu, după socoteala noastră, să ne dăm seama dacă ne întorceam sau nu, pentru că dacă simţeam că urcăm, însemna că ne întorceam.

Spre norocul nostru, direcţia era bună, urcam. Valea nu avea mai mult de o sută de metri cu totul, nu era mare brânză să ieşim de acolo.

Se pare că nu.

După ceva timp, tataia a decis că mergem într-o direcţie greşită.

— Nu e bine, hai să ne întoarcem. Eram total de acord.

— Da, avem doar două posibilităţi de mers, probabil că am greşit noi înainte. Hai în partea cealaltă. Aceeaşi poveste. Simţeam că urcăm, dar valea nu se mai termina. Pe tataia nici nu îl mai vedeam, doar îi mai simţeam mâna şi mirosul.

Văzând că am greşit, ne-am hotărât să numărăm paşii.

Când am ajuns la cincizeci, era clar că facem ceva

greşit, ne-am oprit, ne-am întors din nou, numărând o sută de paşi. Degeaba. Orice sens am fi ales, noi urcam.

— Taică, undeva trebuie să coborâm, noi urcăm mereu. Asta e fizic imposibil.

— Aşa zic şi eu. Toată valea asta are maxim o sută de paşi pe fiecare parte. Nu ştiu cât am bâjbâit ca nişte cârtiţe, nu cred că voi şti vreodată.

Tataia stătea pe gânduri, cel puţin părea să calculeze ceva în minte, pentru că nu mai spunea nimic. Poate îşi pierduse cu totul speranţa, sau poate că era la fel de speriat ca mine.

Se spune că amintirile sunt de multe ori olfactive. Ceaţa avusese miros de praf, de ţărână de fapt, de la bun început până atunci.

Mă frapase teribil mirosul ăsta, pentru că era iarnă, ce Doamne iartă-mă! Cred că tocmai mirosul ăsta surprinzător m-a ajutat să nu uit.

Mirosul s-a schimbat brusc, pentru că odată cu tăcerea bunicului ceaţa a început să miroase a tămâie, foarte intens.

Tataia şi-a scos din buzunarul de la piept ochelăreii lui, pe care îi purta legaţi în jurul capului cu un elastic, cum erau pe vremea aia reparate mai toate lucrurile, până la dezintegrare. Şi-a aşezat ochelarii pe ochi şi am început să văd şi eu câte ceva, odată cu el, pentru că deja îi descifram părul ieşind de sub bască.

Fix în acel moment s-a petrecut anti-minunea. Tataia, zeul meu, s-a lăsat în genunchi. S-a scurmat pământul sub el, cred că s-au cutremurat toate văile şi drumurile lumii, atunci. Lumea de sub genunchii lui a oftat şi s-a unduit.

Lumea de deasupra pământului şi-a dat mâna cu lumea de sub pământ. Timpul s-a oprit.

În liniştea ca de fotografie, cinematică, aerul a vibrat când tataia şi-a făcut o cruce, apoi încă una şi încă una.

Bunicul a rostit simplu şi clar, fără nicio incantaţie, fără nicio urmă de dichisuri de prisos:

— Iartă-mă, Ioană!

Mi se zbârlea părul pe sub căciulă, niţel transpirat.

— Iartă-mă, Doamne, sau lasă liniştit copilul ăsta nevinovat! Ascultă-mă, Doamne, acum! Acum, te rog, să fim înţeleşi!

Ceaţa a dispărut atunci, fără timp, fără spaţiu de ancorare, ca şi cum nu ar fi fost vreodată, ca un vis pe care nici nu l-ai fi visat temeinic.

Tataia s-a ridicat.

Eu ţineam încă bicicleta de coarne, el o pierduse probabil de mult. Eram amândoi în dreptul cimitirului din satul în care ne doream să ajungem, unde era înmormântată mamaia Ioana, la mai bine de trei kilometri de singura vale de pe drum.

Din drum, peste gardul prăpădit, se vedea ireal de clar crucea bunicii. Alături de crucea ei eu ştiam că mai era una, pregătită pentru bunicul, dar parcă nu puteam desluşi a doua cruce, oarecum lipită de cea care o străjuia pe mamaia Ioana.

Nu mai ţin minte ce am făcut sau nu în scurta vizită prin sat, nici dacă a fost pe de-a-ntregul o vizită propriu-zisă, ştiu doar că lumânările pe care le adusesem pentru mamaia pur şi simplu nu ardeau, de fapt nu se aprindeau, habar n-am de ce. Am fost să punem o lumânare la mormântul lui taica, bunicul lui tataia, iar la întoarcere la căpătâiul mamaiei cele două lumânări erau consumate, dar fără să fi rămas vreo urmă de flacără, doar ceara topită. Am încercat să dau vreun înţeles întâmplării sau să caut vreun sens formelor de ceară, dar fără să izbutesc ceva. Mi-am zis, ca şi acum, că unele lucruri se iau ca atare, fără resemnare, fără fatalitate, doar cu amintirea momentului sau cu prilejul prelungirii vieţii, cum ar cugeta tataia Nicu, pe marginea băncuţei de lemn.

Când ne-am întors, bicicleta lui tataia era încă în vale, răsturnată.

După socoteala noastră, cred că rătăcisem vreo trei ore prin ceaţă, prin vale; o vale oarecum foarte blândă, dacă mă gândesc bine acum.

Poate v-ar conveni să spun că se auzea râsul bunicii

sau măcar alt semn de moroi. Poate nu. Adevărul este că nu se auzea nici măcar vântul, doar roata din spate a bicicletei bunicului, care zdrăngănea ruginit în aerul îngheţat de ianuarie.

*

Mă gândesc dacă istorisirea asta poate avea un happy-end. Probabil că finalul fericit se petrece atunci când mai mulţi sunt de acord cu el. Sau poate nu.

Crucea pregătită pentru tataia l-a aşteptat aproape patruzeci de ani, dar totuşi soarta a hotărât altceva.

Am o poză senzaţională cu el în faţa crucii lui din Câmpu Părului. Poza aia şi povestea din spatele ei erau cât pe-aci să îmi facă lipeala cu o tipă foarte mişto, pe care am descoperit-o prin intermediul unei alte fete, o anorexică aproape perfectă. Îi arătasem poza cu tataia aplecat în faţa crucii lui, cu un deget ridicat, pseudodidactic. Tipa s-a dat la mine în cel mai relaxat mod cu putinţă:

— Ce tare mi-aş dori să am şi eu un bunic ca ăsta! Te pot avea pe tine?

Te abţii în genul în care îţi spui că ştii, draga mea, nu poate ieşi nimic din asta, dar e foarte tare pentru orgoliu.

— Aha, doar pentru orgoliu.

Apoi simţi că e cazul să îi mai spui ceva, de teamă că nu a înţeles bine ce intenţionai să îi transmiţi, dar ea vrea să fie mulţumită mai rotund şi mai adânc, nu doar să îţi gâdile un orgoliu obosit de plecăciuni şi înţelegeri diferite.

Nu, nu i-am mulţumit cum şi-ar fi dorit, cred eu că refuzul meu se datorează şi faptului că monogamia ori se transmite genetic, ori te loveşte pe neaşteptate. Am încetat să cred în întâmplări, iar genetica mea era pe atunci aceeaşi ca cea de acum şi de altă dată, adică prea dubitabilă din acest punct de vedere. Nu, nu-mi pare rău.

Ziceam de poza aia pe care o am şi acum în telefon, ca să o privesc din când în când, să-i prelungesc viaţa, conform teoriei noastre.

Tataia era aplecat peste cruce şi a rostit limpede, cum mă obişnuise, de sub căciula rusească de blană pe care o primise de la tata sau de la mine:

— Băi, mincinoşilor, băi!

Pe cruce scria: aici odihneşte Ionescu Nicolae, născut la 22 septembrie 1922, decedat la… Hm. Pe o altă cruce, aflată la mai puţin de doi kilometri de locul din care scriu acum, scrie: Ionescu Nicolae, decedat 22 septembrie 2015.

Aha, a murit fix de ziua lui. Mă pregăteam să mă duc la el la spital, îi luasem o prăjitură de la Paul, una cu ciocolată, o lumânărică în formă de minion primită de la copiii mei şi o tartă pentru mine, cu rubarbă. Ştiam că el nu o poate mânca pe a lui, avusese un accident cerebral cu fix o săptămână înainte, dar tot atât de bine ştiam că vede tot şi înţelege, pentru că îl văzusem plângând în timp ce îl bărbieream cu o zi în urmă. Îl mai ridicam sau îi schimbam poziţia şi scâncea sfâşietor. Îi cântasem atunci doamnei Corina, colega lui de salon, care mă topise cu cel mai senil zâmbet de sfântă.

Cu ceva timp înainte de accidentul lui îi murise nevasta de atunci şi s-a mutat în sfârşit la mama, aşa că am apucat să trăim împreună cu tataia ultimele lui trei luni de viaţă. În răstimpul acesta ai mei au apucat să construiască în cimitirul din Cornetu o groapă reuşită sau, cum zice tata, o garsonieră cu uşa în tavan.

Noua garsonieră s-a dovedit suficient de primitoare pentru alte trei epave, ca în orice cimitir de nave andocate pentru o mică veşnicie, astfel încât ceilalţi trei bunici ai mei biologici au fost dispuşi în pungi de plastic, apoi îndesaţi în saci cu nişte cruci pe ei şi au tapetat fundul gropii. Cred că se numeşte înhumare prin strămutare. Mamaia Ioana, Tataia Oprea şi Mamaia Leana. Mama mamei mele, părinţii tatălui meu.

Deshumarea s-a făcut în aceeaşi zi pentru toţi trei, după cum era şi firesc. Distracţia a necesitat nişte cereri, apoi o serie de aprobări.

Acţiunea la faţa locului a început cu o slujbă religioasă, cum se cade.

Prima a fost mamaia Ioana. Lemnele capacului s-au desprins de parcă cineva aştepta asta de foarte multă vreme şi au lăsat liber mirosul bine cunoscut, de cuişoare.

M-a cam scuturat ancora asta olfactivă. Mama nu a fost în stare să privească prea mult, probabil că încărcătura ei emoţională era şi mai nuanţată. Bunicii încă i se distingea cardiganul în care fusese înmormântată şi pentru câteva secunde i-am desluşit trăsăturile, un praf fin care s-a răspândit la prima pală de vânt. Se distingeau cozile ei şaten-deschis, foarte deschis, împletite şcolăreşte, fără dichis. I-aş fi spus ceva, aveam parcă destule de zis, dar tăcerea a fost mai ilustrativă, cam ca momentele mele cu tataia, pe care, deşi nu era de faţă, îl proiectam în amintirile lor comune. Mamaia Ioana era mămiţa, aşa îi spuneau părinţii mei şi fratele mamei. Tataia era denumit *tătuţu.*

Ceilalţi bunici erau *mămica* şi *tăticu'*. Nimeni nu îi confunda la noi în casă, atunci când începeau depănările despre vremurile lor.

Mamaia Leana a fost a doua la reîmpachetare, fără glorie, doar cu pufnituri de râs. Revedeam deja cu toţii înmormântarea, era imposibil să rămânem serioşi.

Tataia Oprea a fost surpriza zilei. Era aproape neschimbat, chiar puţin zâmbitor. Pachetul de ţigări pe care ştiu ca îl aşezasem sub mâna lui era desfăcut şi asta m-a cutremurat puţin.

— Ha, uite, are şi pachetul de ţigări aproape întreg, fix cum i l-am desfăcut eu! Mirarea lui tata a salvat situaţia, pentru că eu o cam băgasem pe mânecă.

— Nu ştiam că i l-ai desfăcut, eu i l-am băgat întreg, sigilat.

— E întreg şi acum, dar m-am gândit că poate i-o fi lene să-l desfacă, m-a dumirit tata.

Doctorul cu care vorbisem despre deshumare ne atenţionase că alcoolul din sistemul lui tataia e foarte posibil să-l fi mumificat şi a avut dreptate.

— Sfântul Oprea, de pahare vărsătoriul! Mama râdea.

— Taci, te rog, mamă, că te punem s-o epilezi pe soacră-ta! De fapt, eu am văzut-o destul de intim, să ştii că avea o pedichiură îngrozitoare. Vrei să ne uităm?

Mama vomita sprijinindu-se de cruce. Prea multe

glume proaste dăunează sănătăţii.

Trecuseră treizeci şi mai bine de ani de când se prăpădise mamaia Ioana şi în jur de douăzeci de la decesul celorlalţi doi bunici.

Oasele lui tataia Oprea erau încă ancorate în cartilaje, pârâiau când îl îndesau în sac, omul care ne ajuta făcea ceva efort să-l îndoaie.

— Om zdravăn, bre!

Adevăr grăise, medicul legist care ne-a eliberat certificatul de deces pentru tataia a zis atunci că omul era programat fizic să depăşească suta de ani.

I-au împachetat pe rând, trei grămăjoare, în saci de plastic negru, apoi în sacii textili speciali, deschişi la culoare, cu câte o cruce neagră imprimată pe fiecare. Cred că nu s-au certat alături, împărţind acelaşi portbagaj.

Pe la jumătatea drumului spre Bucureşti, tata s-a oprit să cumpere nişte apă şi a întrebat pe un ton serios:

— Mămică, tăticule, mămiţă, hai care are nevoie la toaletă?

Tataia Nicu îi aştepta răbdător acasă, nu mai avea loc şi el în maşină cu noi trei. La sosire o mângâia pe mamaia, sufletul lui, dincolo de sac şi a luat-o în braţe. Sfâşietor!

*

Spre norocul meu, tataia a murit înainte să intru în închisoare.

Când a murit, clopotul bisericii din Câmpu Părului, pe care el îl trăgea de obicei, când era încă în putere, a început să sune la fel cum îl trăgea el, din senin. Toţi cei care contau au ştiut că Nicu s-a prăpădit.

Când mama l-a sunat pe fratele mai mic al lui tataia, pe Miron, el aştepta plângând tăcut pe laviţa făcută de taica. Ştia.

— Ştiu, Ileană, am auzit clopotul sunând. Nu-l trăgea nimeni, doar ne suna vocea lui, sufletul lui. Cometă veritabilă. Dumnezeu să-l odihnească.

*

O lungă perioadă după moartea bunicii tataia a cam schimbat femeile, iar apoi s-a oprit la una care era, după

cum ziceam, cam neîngrijită şi ţăcănită.

De două ori pe an tataia venea să stea la mama câteva zile, pentru analize şi un fel de odihnă. Se spăla ca omul, mânca bine, era la tratament şi relaxare, cum glumea tata.

— Băi tătuţule, hai mută-te cu totul la noi şi las-o naiba de împuţită pe nebuna aia! Tata era serios şi se referea la nevasta lui tataia de atunci.

Bunicul a devenit şi el extrem de serios, învingându-l la priviri pe tata, care între noi fie vorba nici nu era prea pus pe treabă atunci. Două priviri albastre se duelau, îngheţând aerul de vară. Ochii lor frumoşi puteau fi destul de usturători, deşi nu aveau vreo relaţie de sânge, ci doar de educaţie şi trai comun.

— Eu sunt un om de onoare, tu ţi-ai lăsa nevasta de izbelişte vreodată?

Nu mai auzisem tonalitatea aia demult, mi-a izvorât dintre amintiri, amănunţit, incidentul cu brutăria, pentru că doar atunci l-am mai auzit pe tataia folosind vocea aceea cu oţel în ea.

*

Tataia povestea despre mama că era o fată niţel prea agitată în copilărie, foarte inteligentă, energică, ambiţioasă. Liceul îl făcuse la Corabia, stăteau în gazdă la prieteni de-ai lui tataia, ea şi fratele ei.

Fratele ei era mai relaxat, lua viaţa mai domol, faţă de mama, care sărea pieptiş spre orice obstacol, uneori autoflagelându-se, aşa cum procedează şi acum, cel puţin în opinia mea.

Erau dimineţi în care frate-său ieşea din casă şi în drum spre şcoală deschidea relaxat nările, exclamând cu nepăsare:

— Sor-meo, simţi?

— Aoleu, ce?

Cred că v-aţi prins până acum de felul panicos de a fi al mamei.

— E biiine, miroase a patru!

Nu se înşela niciodată, se alegea mândrul pionier,

perseverent în nepăsare, cu măcar o notă de patru în ziua aia, fapt care se pare că tot pe capul preocupat al mamei se răsfrângea, pentru că îl avea în pază şi apărare, de parcă îl luase pe buletin şi mai multe nu.

Mama economisea şi din bursă cumpăra ciocolată şi bomboane pentru pomul de iarnă. Într-o seară, fratelui ei i-a fost cam rău, dar motivul a fost elucidat abia la vreo săptămână, înainte de a pleca în vacanţa de iarnă, acasă: mâncase toate bomboanele.

Mama-cea-purtătoare-de-grijă putea fi foarte răzbunătoare cu cei care o atacau.

O mătuşa mai depărtată o tot cârâia, îi făcea mamei o sumedenie de observaţii neprietenoase, mai ales că hoaşca nici nu o suporta pe maică-sa, pe mamaia Ioana. După ce şi-a încasat odată o palmă de la ea, maică-mea a aşteptat-o liniştită până a văzut-o cum se sprijinea greşit de tocul de la uşă şi i-a rupt cele trei degete prinse între toc şi uşă. Când s-a întors din spital, mătuşa a trebuit să poarte batic vreun an, până i-a crescut părul, pentru că mama i-a mai făcut un pustiu de bine şi a ciumpăvit-o în somn cu foarfeca de oi. Mama era pe atunci copil, acum a evoluat mult, ha, prin urmare presupun că ştie să folosească mai multe instrumente.

În perioada cât am fost încarcerat mama îmi scria săptămânal. Tot săptămânal, ba chiar mai des, îmi scria şi iubita mea. Subiecte diferite, tonuri diferite, amintiri diferite, iar când totuşi era acelaşi ton, avea alte nuanţe.

Mama se plângea că nu îşi găseşte identitatea.

— Nu sunt sigură cine mai sunt, îmi caut din ce în ce mai des o definiţie pe care nu o găsesc. Nu ştiu de unde vin. E important, pentru că mă poate oricând întreba cineva cine sunt, de unde vin, iar eu să încep să mă încurc sau să tac prea tare. Nu e cazul să îţi mai spun şi eu asta, dar te rog să rămâi tare şi mai ales să ai grijă de tine, încearcă să fii mai nepăsător.

Iubita mea îmi spunea că e bine, că mă roagă să fiu tare, că mă iubeşte şi mă urăşte pentru asta.

— Am plâns mult. Am tras dreapta citindu-ţi poeziile

pe care mi le-ai strecurat şi apoi am plâns iar. Nu sunt sigură că ştiu cine mai eşti, cine vei fi şi nici de unde să te mai apuc. Mă caut mereu şi eu. Copiii sunt bine şi te aşteaptă, cresc şi probabil suferă, dar eu am pe cine să ţin în braţe şi ei la fel. Te aşteptăm acasă, te vei întoarce, ştiu asta. Te rog să păstrezi obrazul gros şi să nu îşi pese. Părerea celorlalţi contează prea puţin acum, iar mai târziu va fi, nu-i aşa, mai târziu. Fii tare, dragul meu. Eu cred acum, după experienţa închisorilor, războiului, rigorilor şi expunerilor specifice mediului militar, că graniţa dintre dimensiuni este una trasată cu tente diferite pentru fiecare, tot aşa cum Dumnezeu, dragul de el, este Unic, dar unic pentru fiecare.

Am trăit cea mai mare parte a vieţii într-un mediu exclusiv masculin, fie cazon, fie mediu de detenţie. Trist, ştiu. Nu numai trist, poate şi foarte blamabil, pentru că, vorba psihiatrului pe care l-am tot citat, o, da, avem şi noi butoanele noastre. Cu siguranţă că puteam apăsa alte butoane, iar urmarea o resimt pe deplin, aş putea spune că o respir sau înot în ea sau doar o trăiesc.

Mă rog, mediul acesta pronunţat masculin vulgarizează limbajul, fără dubiu. Povestea asta, a mea şi a celor dinaintea mea, am redat-o într-o manieră cât mai elegantă, hai să zicem Disney, după cum mi se pare civilizat.

E de povestit un pic despre viaţa mea în războiul altora, un pic despre închisoarea mea din închisoarea altora, mai mult despre viaţa celor ce mi-au dat izvoare. Povestea asta este acum o carte. Succesul unei cărţi este dat, în opinia mea, de conţinut, de autor, de editor, de auspicii şi de mult noroc. Dacă această poveste va fi primită bine, voi avea şi o continuare, cu mai puţine lipsuri şi mai multe limpeziri. Aşa gândesc acum, aşa simt. Sunt de acum în mâna ta, cititorule şi a ta, fată frumoasă şi schimbătoare, numită Providenţă. Totul s-a întâmplat întocmai, caz real, mai ales pentru că eu spun povestea, nu-i aşa?

*

Cometa noastră, votată, cu patalama şi toate alea, avea şi un tată. Avusese şi un bunic, dar din păcate eu nu l-am apucat. Tataia Nicu îi zicea bunicului lui *taica*, pentru că aşa îi spuneau toţi, inclusiv taică-su, Lixandru.

Tata lui tataia Nicu a fost o altă figură. Eu îi spuneam tataia Lixandru. Tataia Lixandru era altfel de ţăran.

Privit din perspectiva modernă a hipsterului local, putem spune că avea tot tacâmul: pălărie, fluier, iţari, opinci, ţigări de foi. Vorbim de foi de ziar, în care îşi îndesa tutun uscat pe gard, mărunţit şi presat între degete.

Privit după socoteala mea, era un tip un pic prea delicat, care vorbea suficient de clar încât să nu lase loc de echivoc, potrivit pentru mintea fiecăruia.

Se spune că fiecare sat are o definiţie ce îl constituie cu certitudine, iar asta se realizează în mare măsură şi socotind locuitorii extremi, adică e musai să se găsească acolo frumoasa satului, nebunul satului şi un orb. În lipsă de orb se acceptă un ţigan, ambii Jolly Jokeri pot oferi un exotism binevenit, chiar dacă e de prisos.

Satul Câmpu Părului nu mai avea nebun cu acte în regulă, prin urmare regula nescrisă era completată prin suplinire. În lipsa titularului, se împlinise un struţo-cămil de melanj poate nu tocmai accidental. Avuseseră în localitate un băieţel genial ce crescuse în ploaie şi fusese cam prea bătut în cap de taică-său, motiv pentru care se ţăcănise prin adolescenţă şi a fost ucis de o infecţie care a succedat o meningită. Aceeaşi dorinţă de a intra în rândul lumii de sate cu state depline a generat apariţia orbului compus sau descompus, adică doi tipi cu câte un ochi de sticlă. Unul repara televizoare, altul repara instalaţii intime, fiind priapic. Fiecare îşi folosea ochiul jucăuş cum credea de cuviinţă, iar cuviinţa era nemăsurată, amândoi fiind indispensabili, adevăraţi campioni pe sate. Avea satul şi ţigan, semn de bogăţie, pentru că un nomad cu toate însuşirile de bun supravieţuitor nu s-ar fi aciuiat pe lângă nişte pârliţi. Stele Ţiganul avea singura gospodărie din zonă fără gard, cu tot cu cei şapte copii ai lui, că doar atâţia mai rămăseseră din sufletele pe care nevastă-sa le

aducea la lumina zilei în fiecare an, ca o recoltă sau un rod peren.

Frumoasa satului nu avea viaţă prea lungă, conform unui blestem inefabil, punctat de regulă sau de obicei printr-un viol urmat de ştergerea urmelor prin înecare. Fluide în fluide. Şase din fântânile satului, aşezate la colţul uliţelor pentru ostoirea setei, erau spurcate de leşurile frumoaselor satului. Mereu m-am întrebat de ce nu s-au simţit şi ei niţel, să se organizeze cât de cât şi să le înece pe toate în aceeaşi fântână.

Dacă mai cădea vreo pisică prin fântâna vreunui megieş, situaţia se remedia prin sleirea izvorului de apă. Pentru oameni aruncaţi în fântână regula nu se aplică, nu mă întrebaţi de ce.

*

Tataia Lixandru e străbunicul meu. Faptul că nu mai fiinţează nu îmi permite să spun că *a fost* străbunicul meu, ăsta ar fi un drept pe care îl voi căpăta atunci când vor povesti alţii despre mine. A avut cinci copii: Tanti Iulica, Tataia Nicu, Nea Miron, Nuşa şi Dada. Faptul că eu povestesc poate fi o povară pentru voi, dar măcar vom vorbi cu toţii la fel şi vom denumi toate persoanele din poveste la fel, adică aşa cum le spuneam eu. Dacă aş chema-o pe mama să spună ea povestea, v-ar întreba mai întâi dacă aţi găsit greu adresa, apoi dacă vă plac eclerurile ei, apoi dacă nu cumva vreţi clătite sau chestii la fel de grase şi frumoase, după care o să vă poarte de grijă mai mult decât ar fi cazul. Toate astea între două pufnituri de râs prea amabil după părerea voastră. Despre tata nu discutăm, el are alt arbore. Genea-ilogic, firesc. Sau cotit. Un arbore cotit ca o pajişte electrică.

Mama era, prin urmare, nepoata lui tataia Lixandru.

Nepoţii străbunicului meu îi ziceau tata mare, eu îi ziceam tataia Lixandru pentru că probabil aşa îşi dorea să i se adreseze cel ce avea să îi spună povestea. Acum aşa cred.

*

Saga tinereţii lui a fost extrem de previzibilă în

tabloul vremii. Muncea. Bietul Lixandru muncea cu disperare.

Taică-su, Ioniţă, plecase dincolo de sat după ce murise Priţa, nevastă-sa şi mama lui Lixandru. A găsit alta dincolo şi a mai făcut doi băieţi cu ea. După ce s-a prăpădit şi asta, a mai făcut un copil cu casiera de la Poştă. Aşa a apărut nea Mitică, spaima uliţei, supranumit Nebunul, care era mai ţăcănit ca un ceas cu cuc cu arcul stricat, dar la fel de previzibil în periodicitatea crizelor de cotonogeală şi ciocănit.

Cei trei fraţi vitregi îi puteau fi lui Lixandru la fel de bine nişte verişori din Zalău să zicem, se vizitau la fel de des, adică tot la vreo cinci ani sau şi mai bine, deşi Nea Mitică stătea peste drum de străbunicul, aparent nu-i despărţea decât praful uliţei. Bine, de fapt este foarte posibil să-i fi despărţit ceva mai mult de atât.

Lixandru nu primise nimic, nicio palmă de pământ, doar palme după ceafă.

Ambiţia a fost o calitate a neamului pe care, dacă nu şi-au transmis-o unul altuia, cu siguranţă a fost dobândită de nevoie, adică de foame. Foamea i-a crescut mai bine ca o mamă.

E doar o glumă de trotuar, cum că munca ne-a făcut oameni, dar tot ea ne distruge. Lixandru a înţeles că există o măsură în toate şi tocmai acest fapt este o dovadă de stabilire a echilibrului, dar cred că oarecum a tras mereu de limita obişnuită a echilibrului, oricare şi oriunde s-o fi găsind graniţa asta pentru alţii, pentru ceilalţi.

Am avut noroc să petrec mult timp cu el spre finalul vieţii lui, după cum şi copiii mei au avut noroc să petreacă timp cu străbunicul lor, adică bunicul meu, tataia Nicu, ca urmare a păstrării tradiţiei de a face copii la tinereţe.

Tataia Lixandru le-a lăsat tuturor copiilor lui pământ, loc de casă şi ceva mai mult, credinţă şi noroc de sănătate. Tataia Nicu spunea că sănătatea nu este doar un efect imediat ce provine de la o genetică bună, ai nevoie şi de noroc, mai mult sau mai puţin, după nevoie şi dorinţă. În cazul lor s-a adeverit, în general sau în principiu.

Era la modă atunci gluma socialistă cu tipul care urcă în taxi şi fiind întrebat unde vrea să ajungă, a răspuns sec:

— În principiu.

— Bine, dar în principiu unde?

Taximetristul avea nevoie de o adresă sau minime indicaţii, absolut logic.

— Nu ştiu unde e, domnule, a venit răspunsul, dar am auzit că la noi e bine în principiu, deci te rog să mă duci şi pe mine acolo, în principiu.

Glumele vremii nu se spuneau la coadă la alimente, doar se şopteau acolo, pentru că dacă vorbeai în gura mare se trăgeau ceilalţi mai într-o parte, cu fereală.

Lixandru a lăsat şi mult noroc în urma lui, ca moştenire, pentru multe alte vremuri, başca forţă de viaţă.

Dintre copii, doar Nuşa a murit în copilărie, când avea în jur de cinci ani. Tataia îmi povestea că Nuşa visa să se facă medic, să vindece tusea şi tremurăturile.

— Eu mă fac doctoriţă!

Cu toată sărăcia şi jocurile sorţii, chiar şi după atâta timp trei dintre ceilalţi copii trăiesc, încă sănătoşi, doar tataia Nicu s-a plictisit, acum vreo trei ani, precum ştiţi.

*

Începutul războiului se prelingea ca o noapte eternă pentru bieţii răcani ridicaţi la oaste, prost hrăniţi, prea slab înarmaţi. Nici Lixandru nu a scăpat, l-au luat şi pe el. Vaietele mamelor şi nevestelor le-au urmat mult timp după plecarea spre necunoscut. Plânsetele cutremurau surtucurile murdare ale pruncilor lăsaţi în ogrăzi. Slabi şi trişti s-au dus departe, iar apoi şi mai departe. Slabi şi trişti au rămas şi cei de acasă. Gura veşnic nesătulă a frontului înghiţea pe nemestecate, ca un şarpe al întunericului.

Socrul lui Lixandru murise la Mărăşeşti. La fel şi fratele lui taică-său. În primul război mare se prăpădiseră mai mult de jumătate din bărbaţii plecaţi, îngrăşând pământul altora şi orgoliile unor creiere fierbinţi.

Se auzise că armele din noul război erau mai rele şi

mai avide de sânge.

— Semn rău, semn rău când a plecat Lixandru nostru, văzuşi cucuveaua?

— Aia de la Ţaţa Nica de pe ţiglă?

— Aia, de bine ziseşi, cântă deja de două zile. Ai vreun semn de la el?

— Of, păcătoase semne… Altele nu am, de unde să am, răspundea Mama Mare, nevastă-sa Tudora. Copiii, câmpul şi ograda au cocoşat-o pe Mama Mare. Eu am prins-o crăcănată de la o căzătură de demult şi cam prea aprigă după gustul meu.

Perceptorul venea atunci, pe vremea regelui, să ridice cotele direct de pe câmp, ca să nu mai aibă timp nimeni să fure sau să declare o producţie mai mică. Din puţinul rămas cei mai mulţi săteni nu prindeau primăvara, unii îngropau din recoltă pe ascuns şi o dezgropau după vreo două săptămâni. Teama să nu le intre războiul în bătătură şi între cei rămaşi în jurul casei îi împingea din faţa liniei frontului. Unii şi-au făcut boccelele şi au fugit de urgie spre Dobrogea. Când au ajuns acolo străbunicii din partea bunicii, din şase boi mai supravieţuiseră doi, acareturile se împrăştiaseră, iar boala le uscase carnea pe oase. Colac peste pupăză, odată cu ei în Dobrogea a ajuns şi războiul, un ghes bun să îi împingă la cale întoarsă în sat, unde nu mai aveau nici tocuri la uşi, doar nişte pereţi prăpădiţi care se ţeau din glod.

Mama Mare a rămas în sat, poate şi pentru că Taica, socrul ei, era încă în putere şi respectat.

Tot taica a hotărât şi care dintre copii poate merge la şcoală la oraş. L-a ales pe Nicolae, cel care pentru mine este tataia Nicu.

— O să meargă Nicu, bă, am zis, că îl ajută mintea şi e cel mai sfrijit dintre toţi, nu e bun de muncă. El se duce la şcoală şi are grijă p-ormă de ăilalţi. Aşa o să faci, Nicule, da?

— Aşa o să fac, taică, a îngăimat emoţionat Nicu de dincolo de ochişorii lui albaştri, calzi şi ambiţioşi.

*

Lixandru a nimerit pe nemestecate într-un război normal al vremii, adică aspru, mizerabil, bolnav şi parcă fără leac.

A trecut Prutul, s-a bucurat şi el odată cu ceilalţi de isprăvile din Basarabia. A trecut Nistrul şi a luptat la Odessa, iar mai departe la Stalingrad.

Cădeau ai noştri peste tot, cei mai fericiţi mureau repede, dar nu erau prea mulţi loviţi de noroc… Mâncau resturi şi erau luaţi în zeflemea de aliaţii nemţi.

De foame, furau mâncare de la aliaţii lor. Bine-bine, se spune că în armată nu se fură, doar se completează. Doar că un ospăţ neaşteptat cu miel descompletat de la colegii germani le-a cam rămas în gât: nemţălăii îi arătau cu degetul şi se tăvăleau de râs:

— Hahaha, kein bee, das ist hamham. Da, era câine, râdea şi tataia Lixandru.

Înghiţeau în sec şi tăceau, rugându-se încet pentru încă o zi sub soarele rece al iernii.

La Sevastopol s-au ascuns grozav de bine, încât au fost găsiţi prin dărâmături după două săptămâni, dar jocul sorţii i-a depus în braţele sovietice. Cu siguranţă atunci au înţeles ce înseamnă mâna lungă a socialismului rusesc.

Din patruzeci de bărbaţi câţi fuseseră prinşi în aceeaşi zi, doar şapte au ajuns în Siberia la muncă: Lixandru, Costică, Pantelică şi patru nemţi.

Aveau nişte dormitoare lungi şi foarte reci, dar măcar nu îi bătea vântul ca afară. Mergeau la tăiat de lemne şi reconstrucţia Uniunii Sovietice.

La ora patru dimineaţa se auzea hârâit din difuzoare imnul noii lor ţări, *Soiuz Sovietskih Soţialisticeskih Respublik*.

Ruşii minţeau cu vitejie că îi eliberaseră pe toţi prizonierii de război sau poate chiar uitaseră de ai noştri prin fundul Siberiei.

În dormitoarele reci somnul se efectuala linie, cu palmele la vedere, să nu îşi rupă venele vreunul şi să scadă efectivul de muncă. Evadarea era imposibilă, pentru că sălbăticiunile din jur terminau ce mai rămăsese din ei.

Morţii erau duşi la groapa comună, dar nu înainte de a li se zdrobi căpăţâna cu un baros, ca să fie toţi siguri de efect.

*

În ţară, vestea că Lixandru a murit, a căzut peste bunii mei chiar la nunta Iulicăi, ştire purtată de doi nebuni întorşi acasă.

— A murit în pribegie, pe drumul de la Siberia încoace, bre. Jale.

Au urmat pomana, slujbele la biserică, apoi alte pomeniri, după datini. Viaţa fără Lixandru a continuat.

A venit peste ei colectivizarea cu de-a sila, altă pacoste.

Nicu, bietul de el, a făcut puşcărie de două ori: odată pentru insubordonare faţă de un ofiţer german, pentru că luase partea unui coleg sau prieten evreu, Shlomo din Corabia, iar a doua oară că fusese declarat chiabur pentru că refuzase să dea la colectiv pământul lui taică-su.

— Până nu vine tata eu nu pot să dau nimic, că nu e al meu.

— Cheamă-l, bă, pe tactu-mare!

— Nu ştiu unde e nici Taica.

— E, nu ştii, hai zi-ne unde se ascunde şi te iertăm. Nu l-au iertat, probabil pentru că nu le-a spus, ha.

S-a întors după aproape doi ani, mai jigărit, dar mai înrăit.

Până la urmă le-au luat tot: pământul, boii, acareturile, caii. Toate au ajuns la colectiv şi s-a ales praful de ele. Taica s-a angajat cioban la CAP, doar pentru că nu suporta gândul că boii şi oile lui vor muri de foame din pricina vreunui nepriceput.

— Ce s-a întâmplat cu toată averea voastră? Mă refer la ce lăsase tataia Lixandru, l-am descusut pe tataia Nicu mult mai târziu.

— S-au stricat sau au murit, după cât suflet era în fiecare, că erau deja în ochii tuturor bunuri obşteşti, adică ale nimănui, mă lumina tataia, cu vocea limpede ca mintea omului care înţelege simplitatea trecerii lui şi a celorlalţi.

*

Lixandru s-a întors acasă după şapte ani. Până la urmă, ruşii le-au dat drumul cu un bilet de liberare scris în rusă şi fără alte documente sau bani, fără transport. Doar le-au deschis poarta lagărului de prizonieri. Paşol, paşli!

Aproape cinci ani a făcut până acasă bietul suflet.

Spre norocul lui, Mama Mare nu se măritase, era prea ocupată să ţină de copii şi de ce mai rămăsese prin jurul casei.

S-a întors cu un neamţ după el, care nu mai avea de nici unele şi hotărâse să rămână la noi în sat. Am înţeles mai târziu că Lixandru fusese mai întâi cu neamţul la el acasă, prin Germania, dar nu mai era nimic acolo, sau poate au fost izgoniţi, nimeni nu mai ştie acum.

S-a apucat să crească din nou oi, s-am mai îmbunat şi legea, iar neamţul i-a învăţat dogăria. Lixandru povestea la început toate grozăviile frontului şi prizonieratului, dar cu trecerea timpului le amintea din ce în ce mai rar.

Povestea doar că ştia bine că ai lui nu l-au uitat şi asta l-a ţinut om, le simţea mângâierea odată cu atingerea amintirilor lor pe crucea de lemn cu numele lui din cimitir. Cel mai mare lucru şi mai de mirare mi s-a părut că ştia bine când primise de pomană mâncare şi spunea întocmai ce primise, pentru că, zicea el, se simţea dintr-odată bine şi sătul.

— Mi-era aşa de bine, tăicuţilor, mai ales după ce simţeam ostropelul, că mă trăgeam dup-aia la un puişor de somn, să îmi priască! Mă ungea pe inimă, adevăr vă zic.

— Hai, bre, ziceau vecinii, îndrugi tot felul de alea de ne faci pielea de găină, eşti om bătrân şi te ţii de şotii de-astea!

— Oho, ştiu tot, mi-aţi dat şosete împletite de pomană înspre jumatea lui aprilie acum vreo doi ani, e aşa sau nu?

— Nu ştiu cine ţi-a zis, îngăima Mama Mare Tudora, nevastă-sa, cu mâna la gură de uimire.

— Nu mi-a zis, fa, nimeni, n-auzi? Ştiu! Că atunci am găsit şi şosete şi surtuc la un moldovean răpus de boală şi

ce era să fac? Am zis bogdaproste şi le-am pus pe mine, da' eu am ştiut că nu au căzut din cer. Tot atunci aţi făcut două feluri de pâine şi mi-aţi dat toată săptămâna, şi azimă şi pâine la ţest, ba în iarnă mi-aţi dat pui la ţest desfăcut peste pâine.

— Ţ ţ ţ…

La început nimeni nu l-a crezut, dar când le spunea cu exactitate zilele în care dăduseră ai lui de pomană pentru el şi descria întocmai ce primise de pomană, oamenii se cutremurau de uimire.

— De unde ştiai că ţi le dăm de pomană matale şi nu altcuiva?

— Păi doar eu le simţeam, ăilalţi niciodată şi mai erau oameni din satul nostru cu mine, Costel şi Pantelică, cărora nu le mai da nimeni, că le pierise tot neamul…

Ce spunea era pe de-a-ntregul adevărat, iar tataia Nicu încă se mai minuna de capriciile astea ale firii omului, chiar şi acum câţiva ani.

— Eu, taică, nu mai cred că suntem doar nişte furnicuţe în Universul infinit. Sunt convins că fiecare e o rotiţă cu menirea lui, cu rostul lui primit sau câştigat. La trecerea dintre lumi se face cântărirea străduinţelor şi caznelor. Unii vor să mai încerce din nou, alţii sunt împinşi să mai caute…

Neamţul lui Lixandru, Hans, a murit cu spume la gură după ce băuse ţuică la o masă. Unii oameni parcă se gândeau că Mama Mare i-o fi pus ceva în băutură, lucru lesne de bănuit, că prea vorbeau toţi pe la colţuri că Lixandru al ei şi neamţul se mai ţineau de mână pe câmp şi se hârjoneau…

*

Mi-am amintit povestea asta dintr-un fel de întâmplare, deşi, pe măsură ce trece vremea pe lângă mine, nu mă prea mai bazez pe coincidenţe.

Vă povestesc repede, nu vă mai ţin.

Eram în maşină, aşteptam să îmi iau băiatul mijlociu de la şcoală şi am adormit. Am visat că mergeam la Mega Image-ul de lângă şcoala lor şi acolo ce să crezi: tataia

Lixandru cânta la fluier în faţa magazinului. Am intrat cu el să ne luăm apă şi bere, zicea să o dea de sufletul lui Hans, că îi este mereu sete şi asta îl întristează rău.

Am cumpărat nişte eugenii pentru el, ştiam că îşi doreşte ceva dulce.

M-a pupat pe pleoape, cum făcea doar el, apoi mi-a dat fluierul lui, pe care nu îl mai văzusem de multicel şi chiar îl căutasem când s-a vândut casa lui tataia de la Câmpu Părului.

Frumos vis, l-aş mai încerca de câteva ori.

M-am trezit de parcă dormisem o noapte întreagă, dar nu cred că aţipisem mai mult de cinci minute legate, poate chiar mai puţin.

Am deschis portbagajul să caut o sticlă de apă.

M-am înfiorat: erau acolo, în punga de plastic, două beri, două sticle de apă şi trei eugenii. A! Lângă ele se odihnea în sfârşit fluierul lui tataia Lixandru, străbunicul meu.

E, hai, ultimele trei rânduri au avut alt rost, să vă mai scutur niţel din amorţeală, sper că ştiţi de glumă şi ţineţi la tăvăleală.

*

Tataia Nicu şi-a ţinut cuvântul dat, s-a întors în sat să aibă grijă de toţi ai lui. Pentru că îşi curăţase cazierul de cele două incidente ale tinereţii, una pentru onoarea prieteniei în vremea regelui şi una pentru chiabureală sub noii ciocoi, tataia reuşise să îşi respecte promisiunea.

Până să o cunoască pe mamaia Ioana, tataia avusese o idilă cu o fată, rudă de-a lui Shmuel, cu care ar fi rămas probabil pentru o relaţie ca la carte, dacă familia ei nu ar fi decis să emigreze în Israelul de azi. Ai ei ţineau mult la tataia, apreciau hărnicia lui şi spiritul lui econom, precum şi pofta de carte, prin urmare i-au făcut rost şi lui de un paşaport care să-i asigure un trai bun în ţara cea nouă. Nicu a refuzat, probabil că i-a fost foarte greu, cred că acum reuşesc să înţeleg prin ce zbateri şi îndoieli a trecut şi prin ce suferinţe. Tataia promisese să aibă grijă de ai lui

şi a rămas.

Mai apoi, a terminat facultatea printre primii trei, prin urmare i s-au propus posturi la catedră sau oricum în oraş, chiar şi în Bucureşti, dar a refuzat din nou şi a ales să fie profesor de ţară în satul lui, să aibă grijă de ai lui, aşa cum îi promisese lui taica.

Decizii grele, multă onoare, convingeri cam dureroase.

A ieşit la pensie tot din temeri de ordin politic, pentru că sora lui Ceauşescu, madam Bărbulescu, era inspector şcolar în judeţ şi teroarea corpului didactic subaltern. Muierea asta băgase o asemenea spaimă în tataia, încât am recunoscut în dialectica efectului ei amprenta tuturor papucilor de damă, plastic albastru sau şoşon, sub care fusese ţinut prăpăditul toată viaţa. O, da, lui tataia i-a fost tare frică de muieri. Ceva mai târziu, a tot încercat săracul să dreagă busuiocul spunând că doar onoarea îl determina să stea lângă ele în detrimentul oricărui propriu interes şi vizibil în plină dizgraţie a copiilor lui.

— Uneori, în plin dezacord, oamenii te înţeleg tocmai bine, chiar dacă nu recunosc din prima, taică. Tataia avea dreptate din punctul lui de vedere. Din punctul celorlalţi de vedere însă, e dificil pentru mine să mă pronunţ. E ca în politică, tinzi să dai dreptate unei părţi sau alteia doar din ataşament sau afecţiuni elective.

— Curat elective, coane Fănică, ar fi zis eroii lui Caragiale, băiete!

*

M-am tot întrebat ce o fi gândit tataia când i se duceau copiii avortaţi de mamaia, prăpădindu-se, cum i-o fi privit pe ceilalţi, pe mama şi pe fratele ei, cum i-o fi ţinut în braţe, cum i-o fi mângâiat. Câţiva cârcotaşi l-au suspectat pe tataia că ar mai avea doi copii. Pe unul l-a întâlnit întâmplător fratele mamei târziu, acum câţiva ani, prin satul vecin. Zicea că era identic tataia în tinereţe. Aşa o fi fost. Ce pot eu să spun pe tema asta este doar că mai mergeam pe la o femeie din Galbina când eram mic şi tataia vorbea cu nişte băieţi ceva mai mari, care aduceau

un pic cu el la mers şi la cum ţineau mâinile când vorbeau, dar asta se întâmpla, ce-i drept puţin mai rar, cu cei mai mulţi băieţi de clasa a opta care îşi imitau profesorul, pentru că tataia dădea meditaţii gratuite tuturor elevilor lui care se pregăteau pentru admiterea la liceu.

— Dacă elevul are rezultate proaste, taică, este pentru că adesea dascălul este dezinteresat sau doar nepriceput, eu aşa socotesc. De-asta îmi spun că e datoria mea să am grijă să nu mă fac de râs.

Mie chiar îmi venea să râd, dar din alt motiv.

Tataia era, hai să găsim o modalitate elegantă de exprimare, foarte dezordonat. Unii i-ar zice cam nepăsător cu partea estetică. Totdeauna pantalonii lui erau murdari pe la fluierul piciorului de ulei de la lanţul de bicicletă, iar maiourile lui erau foarte norocoase că stăteau pe sub cămaşă, pentru că s-ar fi ruşinat serios de prea multele cârpeli şi de subţierile care apăreau prin purtarea exagerată.

— Ehei, uite, chiar şi la combustibili apar pierderile normate, prin evaporare, de ce să nu se considere la fel şi la maiouri, n-am dreptate?

Asta era placa cu care se apăra de privirile acuzatoare ale nevestei lui.

Mamaia Ioana era siderată, oripilată, crucită de indolenţa soţului ei. Nu reuşea să creadă că lui chiar nu-i păsa de minima normalitate vestimentară.

În ultimele lui trei luni de viaţă, tataia se bucura de orice ieşire din casa mamei. Am ajuns într-o zi în curte la mama, cu un tricou pentru Vlad şi l-am găsit pe tataia rezemând leagănul.

— De unde ai bluza aia, taică?

— De la mall, e un tricou pentru Vlad. Vrei să mergem să îţi cumperi şi matale?

— Da, hai.

Aşa cum era îmbrăcat când măsura curtea mamei a plecat cu mine, în şlapii lui peste şosete.

— Nu te schimbi?

— Nu mă mai schimb la vârsta asta. Glumesc, am

înţeles ce vrei să zici. Păi ce are? E bine, mă simt mai liber în papuci, cine mă mai alege pe mine, taică? Ce e ăla mol?

— Se scrie mall, e un loc cu multe magazine, cam ca la Cora, unde mergi cu mama, dar mai mare.

Aşa ne-am plimbat în A fi Cotroceni. Mama m-a porcăit niţel când l-am adus înapoi, dar cred că a fost destul de amuzată, chiar şi ea, mai ales că i-am cântat amândoi:

— Tanţo, caii mei să moară, de nu te-oi fura diseară, în papuci şi-n pielea goală, să moară mă-ta să moară, Tanţo!

Cântecul ăsta mi s-a părut dintotdeauna cam neclar, nu e limpede cine ar fi în papuci şi cine în pielea goală. Ha.

*

Tataia avea la el acasă, când încă mai locuia la Câmpu Părului, tot soiul de cârpe agăţate în gărduleţul dintre vie şi bătătură, iar odată a plecat la şcoală, adică la serviciul lui, cu o treanţă făcută dintr-un maiou vechi, rupt pe lungime, pe care o băgase din greşeală în buzunar. A umplut el o tablă în faţa copiilor, apoi a şters-o cu buretele, după care, dând să se şteargă pe mâini cu batista, a băgat mâna în buzunarul cu pricina şi a început să scoată şi să tot scoată. Cârpa nu se mai termina de ieşit, era făcută din ditamai maioul alungit de purtări repetate şi stoarceri brutale, cum se spălau rufele de mână. Copiii au crezut că e un număr de magie şi au început să aplaude. În realitate tataia fusese doar căscat, după bunul lui obicei.

Ziceam de copii.

Mie mi-a fost mereu greu să aniversez vârsta de zece ani pentru copiii mei. Pitici pe creier, dându-se pe gheaţă.

Când eram în Angola, la un contract de control al armamentului, ne-au atacat frontal şi uşor în flancul drept nişte prăpădiţi, nişte neica-nimeni, care trăgeau însă acceptabil.

Am avut totdeauna noroc să fiu cel mai subţirel dintre companionii mei. M-am chircit şi, când maşina s-a răsturnat, am tras printre şofer şi însoţitor, doi tipi masivi, loviţi în plin. Când am socotit că cei rămaşi în ambuscadă

tocmai schimbau sectoarele, m-am strecurat târâş şi i-am culcat pe cei doi care încă mai trăgeau spre vehicul.

Muriseră în total cinci atacatori. I-aş numi în termeni militari inamici, iar în accepţiunea mea inafrici, biete păpuşi drogate, înfometate şi fără discernământ. Cel mai mic dintre ei avea zece ani, abia împliniţi cu o zi în urmă. Deşi purta o uniformă de camuflaj un strop cam mare, tot mic era, un copil. Aveau toţi AKM-uri 7, 62, probabil chinezeşti sau sârbeşti. Cel mai mare nu avea cincisprezece ani împliniţi încă.

Am dat prin staţie şi până m-au extras de acolo, copiii se răciseră deja. Erau acoperiţi de muşte. Fără glorie, fără zei.

*

Cred că ori există mai multe tipuri de sărăcie cruntă, ori le-am văzut eu din perspective diferite. Mi s-a părut că una e în Thailanda, unde sărăcia unea familii, alta în Brazilia, la Rio chiar, unde sărăcia genera infracţionalitate şi prea multe compromisuri, alta în Jakarta, la periferii sau în Papua, alta în Africa neagră.

În Somalia tabăra militară avea pereţi groşi de piatră, făcuţi după sistemul americanilor: se aduceau nişte grilaje duble din plasă simplă metalică şi destul de fină la orificii, se depuneau vertical şi spaţiul dintre ele se umplea cu agregate mai mari, refuz de ciur să zicem, adică pietre ceva mai mari în diametru. Pereţii erau primii ridicaţi. Se păstrau orificii de vizitare sau scurgeri. Urma instalarea bucătăriei şi MWR-ului, centrul recreaţional.

În zona bucătăriei, resturile alimentare se aruncau printr-un tub de vreo trei sau patru ţoli în diametru, care ducea, după dispunerea obişnuită, în afara taberei. Toate zoaiele se scurgeau şi dincolo de perete se auzea un vuiet necunoscut mie imediat după ce se arunca gunoiul.

— Ce faceţi, creşte-ţi porci aici şi le daţi lăturile?

Aşa părea, cel puţin zgomotul pe care îl auzeam înfundat nu putea veni decât de la nişte guiţături, am crezut că îi cresc pe ascuns.

— Nu, tăticule, dincolo de perete e o mafie întreagă a

săracilor, vin cu castronaşele şi se bat între ei pe resturile noastre.

— Zgomotul ăsta ca un vuiet de unde vine?

— De la urlete şi chin. Disperare mare. Da, sfâşietor.

*

Am căutat de multe ori răspunsuri în avatarurile câmpului. Lanurile de păioase, fie orz sau grâu, unduiau valurile mării, după cum le descria pseudopoetic mamaia Benonica în avântul ei drăgăstos pentru a-i explica lui tataia cum arăta marea văzută de pe plajă.

Miriştea m-a întristat dintotdeauna. Mă ducea cu gândul la o femeie prost vopsită blond şi chelită înainte de vreme, tunsă cu ciobul la azil. Trecând peste senzaţia asta de sfârşit de tinereţe, miriştea suna toamna şi începutul şcolii, încheierea magiei zeilor domestici, care erau alungaţi de zgomotul şi mizeria străzii.

Cozile interminabile la alimente, cartelele şi raţiile luau locul unui bau-bau extrem de eficient. Jena de părerea vecinilor se transforma în spaima de interpretările vecinilor.

Mama îl porcăia pe tata.

Eu strângeam scamele de pe mocheta roşie.

Ai mei au închis balconul, cu profil cornier şi sticlă fixată cu ştraifuri de tablă şi chit. Au primit prima amendă pe chestia asta.

Am mâncat banane pentru prima dată. Aha, cu tot cu coajă, feliate frumos, ca pe castraveţi. M-am îndulcit cu bomboane cubaneze, erau cozi paralele la cofetărie.

Mi-amintesc de o coadă la salam, de unde, fiind mai mititel, am ieşit din încleştare cu tatuaje temporare, pe un braţ cu urme de reiat şi pe altul cu imprimeul de la un parpalac, atât era de mare aglomeraţia. Eu nu aveam parpalac, eram prea mic, aveam pardesiu cu mesadă.

Totuşi, am luat odată peşte fără să stau la coadă. Aveam apă caldă de două ori pe săptămână şi era tocmai ziua aia, lesne de priceput că mă grăbeam să mă spăl pe cap, să mă l-ai, cum se zicea acolo. Culmea mizeriei, se băgase peşte la Alimentara. M-am dus fuguţa,

scărpinându-mă pe cap pentru că apucasem să pun un pic de spumă de la săpunul de casă, care se uscase în fragmente mici.

— Ce te scarpini atâta, băi copile, ai limbrici?

— Nu, tanti, am păduchi!

Mă irita faţa ei, nu avusesem vreo intenţie de eludare a cozii. Ştiam bine lecţia cu coada, că e mai sfântă ca orice şi ţi-o poţi lua rău dacă sari ordinea.

Am primit drum liber şi peşte oceanic congelat, patru trunchiuri mari. Aşa da!

Am observat că dacă vrei să faci treabă la o coadă, nu ai voie să sari pe cineva, şmecheria este să te duci cu avânt şi relaxat direct în faţa tuturor, pentru că până se dezmeticeşte vreunul ai toate şansele să fi deja la mare distanţă, cu prada în sacoşă.

Am fost la mare de două ori dus de părinţi. Prima dată, pe la trei ani, a doua oară pe la paisprezece, când am intrat la liceu. Intrasem al treilea la un liceu considerat de elită şi tata a decis să mergem. Primise banii de haine. Ca militar putea opta pentru echivalentul pecuniar. Eu nu făceam asta când am devenit ofiţer, pentru că preferam să îmi transform bonurile de haine în costume civile, pe care le foloseam destul pe atunci, în special ţineam nişte seminarii şi cursuri pe la o sumedenie de facultăţi sau universităţi.

Tataia a mers pe litoral abia la bătrâneţe, dus de consoarta lui de atunci. Mi-a zis că marea chiar arată ca un lan de grâu când se unduieşte.

*

Traversarea prin ceaţă cu tataia a deschis un an în care am călătorit pentru prima dată prin altfel de ceaţă.

Mama era pe atunci contabilă de achiziţii la o cooperativă dintr-o comună vecină oraşului, Deveselu, făcea naveta la serviciu cu ce apuca. Înainte de asta fusese în prima tinereţe educatoare la o grădiniţă, alături de mamaia Ioana. Pe atunci se lucra şi sâmbăta, şase zile pe săptămână, să nu ne plictisim şi să ne vină idei. Spre finalul erei socialiste se introdusese SRL, săptămâna

redusă de lucru. Asta însemna că o sâmbătă pe lună era liberă, conform acordului intercolegial sau hotărârii şefului instituţiei.

Datorită navetei mamei, eram destul de mult timp singur acasă. Într-un târziu, mama se descurcase să ne instalăm telefon şi aveam sarcina de a sta în preajma lui la o anumită oră, pentru ca ea să ştie că m-am întors de la şcoală şi sunt în regulă, adică în programul obişnuit.

— Ai ajuns, mamă?

— Da, mami.

— Ai mâncat?

— Da, mami.

— Ce ai mâncat?

Hait! M-a prins.

— Ce era în termos, mami. Am uitat.

— Băăăi, tu n-ai mâncat…

— Cum crezi, eu ştiu că am mâncat.

— Bine, hai mănâncă şi să fii cuminte.

— Pa, mami.

Respiram uşurat. Totdeauna mâncam când ajungeam acasă, pentru că, vorba uneia dintre bunicile mele, în felul ăsta scăpam de o grijă. Mâncarea era mai tot timpul aceeaşi nevoie, deşi mama găteşte foarte bine, uneori chiar prea elaborat, dar uite că eu nu mă omoram să ţin minte ce tocmai înghiţisem.

Într-o perioadă aveam în gazdă o fată, rudă de-a noastră de la ţară, venise să facă liceul în Caracal. Nu îmi mai amintesc prea bine cum arăta, ci doar că era amuzantă şi uneori mai veneau pe la ea colege de clasă, o aşteptau să plece împreună la şcoală. Mă simţeam foarte răsfăţat şi important. Aragazul funcţiona cu butelie, iar procedura de utilizare era simplă: se pornea butelia, apoi aragazul şi se aprindea flacăra. S-a întâmplat ca în ziua aceea, cred că undeva prin martie sau aprilie, să apară o eroare de respectare a procedurii şi ori butelia a fost uitată deschisă, ori ceasul buteliei era stricat şi au apărut scurgeri de gaz.

Mai întâi mi s-a făcut somn, apoi asistam la un buluc de oameni dând buzna în casă, uşa de la intrare ruptă,

lumea îngrămădită în jurul dormezei, unde stăteam eu. Priveam scena de dedesubt şi de sus, în acelaşi timp, o stereoscopicitate cam neaşteptată mie. Îmi plăcea tavanul, era răcoros şi călduţ în acelaşi timp, iar dormeza era moale, pentru că ştiam că pe sub cearşaf era întinsă o plapumă.

Când am deschis ochii vecinul de la etajul unu îmi ridicase picioarele, iar mama mă zgâlţâia. Fusese bine. Îmi plăcuse.

Fusese bine pentru toţi, până la urmă.

În acelaşi an am mai avut o experienţă de decorporalizare, privind foarte absent pe fereastră. Rezemam glaful interior de piatră şi am auzit voci de zâne, strigându-mă. Ei, bine, eu vreau să cred că erau zâne, mama le-ar fi spus iele, tata le-ar fi spus păreri. Nu-i supărare, fiecare crede ce poate. Am auzit o maximă de la un tip, care spunea că el ştie ce face, ceilalţi fac ce ştiu. Mi s-a părut ireal de corporal să crezi asta.

Rememorând acum senzaţiile de atunci o înţeleg mai bine pe mama, care îmi scria că nu mai ştie de unde vine şi că traversează un soi de criză de identitate a grupului aparţinător sau speciei.

Cred că atunci când forţezi, conştient, subconştient sau inconştient, graniţele dintre dimensiuni, limitele se subţiază şi ori rămâi atârnat în plasa dintre ele, ca într-un purgatoriu prea lung, ori una sau cealaltă dintre dimensiuni te atrag prea mult, disputându-te ca pe un trofeu fără voie.

*

V-am povestit cum am întâlnit sfinţi. Este timpul să vorbim despre îngerii mei.

M-am amorezat de Alina prin clasa a unsprezecea, eu aveam şaisprezece ani, ea douăzeci şi şase. Da, ştiu şi eu să calculez, dacă m-ar fi scos la tablă aş fi răspuns extrem de simplu: 26 – 16 = 10. Super, treci la loc, ai câştigat premiul întâi şi o ciocolată mare. Cred că ciocolata se tot reportase de ceva timp, pentru că eu am primit tot tortul şi m-am înfipt în el cu energia unei bombe cu hidrogen, am

sărit în minunea lui exact ca într-o piscină care te invită în miezul verii precum sirenele lui Ulise. Am întâlnit-o vara, în plină explozie de hormoni ai adolescenţei dublată de moda proaspătă a fustelor scurte şi transparente care abăteau atenţia şoferilor şi crăpau limitele imaginaţiei băieţaşilor care frecau menta prin faţa blocurilor.

Am descoperit sexul. Am fugit de acasă să mă mut la ea, m-a prins taică-su şi m-a criticat niţel, pe la coaste şi pe la ceafă, iar eu nu am ripostat, dar până la urmă ne-am mutat cu chirie. A venit poliţia scandalizată de rudele ei, am declarat amândoi acelaşi lucru, anume că eu nu locuiesc acolo şi că Alina e meditatoarea mea de chitară.

Tata mi-a zis să nu chiulesc de la şcoală şi să-mi urmez prioritățile. Mama fugea de gura lumii, ca de obicei, dar mi-a zis să am grijă. Am dat din cap şi am făcut cum m-a tăiat pe mine atunci.

Am învăţat germană şi ebraică de la Alina, am învăţat să mă îmbrac, să iubesc cu grijă, să am răbdare să ating şi să învăţ să cer atingeri. Alina a rămas gravidă după mai puţin de două luni de la mutarea noastră împreună, aducând în apartamentul ăla model cutie de chibrituri o magie pe care o crezusem până atunci imposibilă. Formele i se dilatau ca un orizont poetic, iar viaţa cea nouă din ea expanda în jurul meu cu o energie de izotop.

A născut spre finalul lunii iulie, în zorii dimineţii de după o lună plină. Am fost amândoi de acord să îi spunem Bogdan, darul lui Dumnezeu.

Nu existau scutece de unică folosinţă pe la noi atunci, am spălat continuu scutece din bumbac, cu aplombul unui descoperitor de aur.

Primele zile după ce au venit acasă am stat şi l-am privit ore în şir cum respira în somn, impacientându-mă la fiecare suspin. Au urmat colicii, au urmat zâmbetele. În ziua în care Bogdan a împlinit şase luni m-am întors de la liceu şi m-a mirat uşa descuiată. Tata şi un prieten de-al ei, un fost luptător de elită prin Israel, mă aşteptau în bucătăria care avea acum doar rol aproape decorativ, pentru că Bogdan se alimenta natural, de la sân, iar eu

doar încălzeam pentru noi mâncarea pe care o luam destul de des de la mama, rareori mai aveam timp să gătim noi. Mă cam mira prezenţa celor doi.

Discuţia a fost începută de tata, de fapt totul a fost un monolog pe două voci, a lui tata şi a celuilalt, căruia refuz să îi pronunţ numele.

Cred că este uşor de imaginat cum a evoluat discursul. Că e spre binele meu, başca, ce să crezi, copilul va fi mai fericit, că celălalt şi Alina au deja o relaţie, mai avuseseră şi înainte legături. Pe scurt, urmau să plece în Canada, el, Alina şi Bogdan.

— Sunteţi doi visători dacă vă închipuiţi că îmi luaţi copilul şi dispăreţi, iar în distracţia asta mă aştept, tată, să mă susţii.

Mă străduiam cu scrâşnet de dinţi să fiu civilizat.

— Da, te susţin şi te sfătuiesc să nu faci vreo prostie acum, hai acasă o zi să stăm de vorbă la rece şi revii mâine cu altă atitudine, sau măcar încerci să vezi lucrurile mai bine.

— Mai bine cum?

— Eu sunt de părere că tatăl tău are dreptate, a intervenit Celălalt.

— Şi fiului meu, lui Bogdan, ce îi veţi spune când mă va căuta?

— Ce va hotărî Alina.

— Da… Alina v-a chemat acum?

— Da, a răspuns Celălalt. Ea ne-a chemat, a repetat ca un robot stricat, destul de trist şi el şi încurcat. Ochii lui calzi sufereau odată cu mine, în mod evident nu juca teatru. Îi priveam braţele, pieptul, figura crispată, semn că era implicat, pentru că îl mai văzusem şi era mai totdeauna enervant de destins. Fusesem odată, pentru scurtă vreme zic eu, gelos pe el, ştiam că o ţinuse în braţe pe Alina, că o iubise şi el, că îl iubise şi ea, poate că fusese chiar primul bărbat din viaţa ei, zău că nu am întrebat-o niciodată, deşi m-a ros curiozitatea de câteva ori.

Îi privisem braţele şi pieptul. Le priveam din nou. Ştiam că odată acolo fusese singurul univers probabil

pentru Alina şi nu cred că îmi mai păsa, pentru că mă ardea imaginea cu copilul meu care va creşte la pieptul lui, al Celuilalt şi doar lui îi va spune tată.

Ştiam acum că la pieptul lui va sta copilul meu, sufletul meu.

Simţeam că cel care rostea era altul, cuvintele erau ale altuia, ale unui tip ce urma să fiu, o călătorie în timpul suferinţei, o altă specie de decorporalizare.

— Când plecaţi? La noapte? De-asta aveaţi de gând să mă luaţi de aici? Nu cred că aveaţi de gând să fugiţi pe ascuns…

— Nu, plecăm abia mâine seară.

— Bine. Merg să vorbesc cu Alina. Mă ajută foarte mult să plecaţi amândoi acum. Asta este casa noastră pentru următoarele câteva ore, poate chiar o zi, îmi doresc foarte tare să nu pierd asta.

Poate că nu am reuşit să rostesc toate astea, poate că da, fără tăgadă însă eu asta le-aş fi spus.

Am avut pentru prima oară epifania timpului. Îl urăsc, se scurge într-un singur sens, uneori prea repede, adesea fără nicio urmă.

M-am întors în bucătărie şi mi-am pus urechea stângă pe pieptul Celuilalt. L-am luat în braţe, imaginându-mi cum va creşte Bogdan acolo. Am inspirat puternic, apoi am plâns într-o milisecundă cât pentru mulţi ani, după care am zâmbit, am râs şi am încercat să îi spun copilului meu de la pieptul Celuilalt că îl iubesc. Mi-era deja foarte dor de Bogdan încă de la şcoală, în fiecare zi, totdeauna mă grăbeam să ajung acasă să-l văd, să stau lângă el, iar acum dorul se transformase, se deformase, se reformase şi mă îneca.

Aş mai fi spus ceva, aş mai fi spus multe, aş fi spus totul. Cam atât am reuşit să îngaim, nu numai pentru că am o temere genetică de ridicol, ci mai ales pentru că toate cuvintele mele, atât de uşor verbalizabile adesea, de data aceea mi se înecaseră în propria lor tăcere.

— De mâine, tu nu mai eşti Celălalt, tu vei fi Singurul.

Am stat toată noaptea cu ei în braţe, cu Alina şi Bogdan. I-am respirat, i-am făcut să râdă, i-am gâdilat. Aveam la dispoziţie tot restul vieţii să plâng după ei.

A doua zi nu m-am mai dus la şcoală, m-a scutit tata, tot el ne-a dus la aeroport.

Zburau cu escală în Olanda, nu aveau cursă directă spre dincolo de ocean, spre cealaltă lume, absolut nouă pentru fiul meu.

Am privit depărtându-se avionul şi am început să mă destram. Păşeam spre maşina lui tata şi curgeau din mine firimituri, viaţă ce ar fi putut să fie, amintiri pe care nu le mai pot avea şi multă, multă neputinţă. A fost singura oară din viaţa mea când m-am gândit serios să mă predau.

Bogdan zbura şi nu ştiam dacă plânge, dacă îi e frică, dacă a adormit deja, dacă o fi făcut caca. Bogdan zbura.

Cam aşa mi-am dat eu seama că îngerii nu prea pot deveni zei.

*

Mi-e tot timpul dor să-mi ţin copiii în braţe pe când erau mici. Reuşesc adesea să mă relaxez suficient de bine pentru a călători printre amintirile fizice cu ei, să le simt din nou atingerea şi cum ne ţineam în braţe.

Aşteptam să fiu mutat din celula în care eram cazat şi am apucat să-i visez printre horcăielile unui coleg, altminteri un om foarte de treabă. Unul dintre copiii mei mă aştepta agăţându-se de bara de bătut covoare, iarba era teribil de verde, iar bena din camionul lui de plastic era roşu Ferrari, încă nezgâriată de încercările de anduranţă specifice unui joc normal de băieţel. M-a îmbrăţişat de picior, cum făcea când era mic, cu zece ani în urmă şi mi-a spus pe tonul lui unic, pe care îl pot defini drept poetic-artistic-afectuos-serios:

— Mă doare inima, tati. Plângea.

— Şi pe mine mă doare, iubitule.

Ştiam că el intenţiona să-mi spună că suferă. Şi eu tot asta gândeam.

Copiii mei erau diferiţi de mulţi alţi copii prin musculatura lor şi ceea ce mama lor numea carnea tare,

crocantă, bună de muşcat. Alergatul continuu şi căţăratul pe bară îşi manifesta efectul.

Băiatul meu cel mare mă vizita săptămânal în penitenciar. Era mereu mai înalt şi mereu mai slăbuţ, notele de la liceu erau ceva mai mici. Spre finalul şederii mele acolo înăuntru, dragul de el s-a mai liniştit. Aveam premise că pot fi ceva mai liber. Atât de puţin poate fi atât de liniştitor pentru ei, dragii de ei. Era suficient să fiu clar şi structurat în explicaţii, iar ei le proiectau imediat înăuntrul lor. A început să se împlinească un pic, şi-a curăţat tenul şi venea mult mai relaxat în vizită, chiar dacă era foarte probabil ca uneori să fie doar o mască. Eu sper să fi fost doar o jumătate de mască, precum cele veneţiene care acoperă doar partea superioară a figurii, mascând doar pentru a adânci misterul sau a păcăli niţeluş realitatea.

Când erau ceva mai mici mergeam cu ei la un psiholog specializat în lucrul cu copiii, pentru a-i evalua profesionist şi a corecta sau ajusta zone descoperite. Cred că mi-am dorit totdeauna să fiu un tată foarte bun, mă tot mir că dezechilibrul acţiunilor mele îmi contestă serios această intenţie. La început am mers pe rând, apoi am avut o sesiune comună, probabil cea în care ni se observa interacţionarea naturală. În mijlocul cabinetului plin de jucării, afişe, reviste, creioane, hârtii şi lădiţa cu nisip de rigoare, am primit cu toţii sarcina să creăm un colaj. Băieţii i-au dat treptat tridimensionalitate, după ce eu am întrebat dacă avem voie să ne extindem şi pe înălţime. Concluzia specialistului a fost că sunt un pic mai implicat decât este nevoie uneori, dar nu exagerez, de aceea ofer copiilor un fundament pentru a fi independenţi şi a se descurca singuri, mai târziu. Mă gândeam cam în fiecare zi, în cvasi solitudinea conferită de celulă, ce o fi în sufleţelul copiilor mei. Introspecţia în detenţie are multe dezavantaje, pentru că adesea derapează uşor, iar alunecările de rigoare conduc fără echivoc spre autoblamare.

Telefoanele sunt dispuse diferit în fiecare penitenciar,

uneori în cameră, mai ales la cele de maximă securitate sau regim închis, dar destule astfel de instituţii au telefoanele pe holurile comune dintre celule, astfel că devii martor fără voie al convorbirilor celorlalţi. De câteva ori am fost foarte surprins de profunzimea unora din conversaţiile la care am asistat. Un fost coleg vorbea în mod evident cu un prieten abia întors la viaţa de dincolo de gard, aşa-numita libertate.

— Băi, asta e, e a ta, mă, e femeia ta. Ai stat aici opt ani. A venit la tine, ţi-a pus bani în cont, avea sau nu avea ce să mănânce acasă, ea îţi aducea în fiecare lună ceva la pachet. Bă, şi mai ales te suportă, mă, ştii ce zic, te suportă, asta e cel mai important.

Da, de ţinut minte. Erau puţini norocoşi înăuntru. Cei mai mulţi erau părăsiţi după mai puţin de un an. Eu i-am spus iubitei mele în ziua în care m-am predat să facă bine şi să-şi găsească pe altcineva, cât încă mai poate. Nu vă pot reda răspunsul ei pe de-a-ntregul, este atât de tulburător încât nu reuşesc să redau prea bine amănuntele acelei zile şi cu atât mai puţin încurajarea ei. Pentru că nu vreau. Nu mai vreau. Cred că această formă de autoprotecţie se activează instantaneu, dar se cizelează înăuntrul penitenciarului printr-un soi de reglaj continuu, cumva analog.

Cu unii dintre foştii colegi ţin legătura, cu alţii am renunţat să mai corespondez, pe alţii îi evit. Pe unii îi voi cita aici cu prenumele real, pentru că am acordul lor scris, pe alţii îi voi redenumi pentru că mi-au dat doar un acord verbal, greu de utilizat în mod real. Cum spune prietenul meu cel mai bun, *verba volan, scripca amanet*. E cazul să începem distracţia.

Păi, hai să începem cu primul final, aşa cum v-am obişnuit. Sunt încă un wanna-be, pentru că de fapt sunt încă deţinut. Asta e. Poate că timpul va schimba starea asta, poate nu. Mulţumesc editorilor pentru curaj.

Nelu, prietenul meu, dragul de el, îmi spunea mereu, printre rugăciunile musulmane trunchiate:

— Bă, bărbosule, când ţi-or da ăştia drumul de aici,

pun pariu că tu o să te îngrămădeşti ca prostul la poartă.

— Aha.

Reuşise NLP-ul lui. Deja îmi strângeam copiii în braţe, mirosindu-le părul. Şi iubita. Apoi iarăşi copiii.

— Greşit, bă, greşit.

Aşa glumea el. Ei bine, atunci era serios.

— Greşit, bă, nu te du, mai stai, zi-le frate că mai stai niţel, să te odihneşti, măcar vreo lună. Bărbosule, nu mai suntem tineri, ai muncit destul în pârnaia asta, ai cărat tot felul de drăcovenii, ai dat cu mătura şi cu mopul cât n-a dat mă-ta toată viaţa ei, bre, gata. Gata, ştii ce zic? Pauză, piua, doar pentru tine, pentru sufletul tău. E timpul să mai stai.

— E, hai, Neluţule, eşti invidios că plec primul sau ce?

— Băi, tăticule, eu îşi zic mai ceva ca la copiii mei: linişteşte-te, bre! Te mişti continuu, când nu munceşti, faci sport, când nu citeşti, scrii vreo prostie de poezie, când nu faci yoga sau ce te scălâmbăie talentul tău, faci streching, Te rog eu, ia, frate, o pauză, eşti un arc, relaxează-te niţel. Nelu, băiat născut şi crescut pe stradă, ştia bine că avea dreptate. Pe el îl sun şi acum de vreo două ori pe lună, e un mare câştig, după cum v-aţi descurcat să înţelegeţi.

*

Bine, ăsta a fost un fel de final de început sau ar putea fi. E cazul să parcurgem scenele de război interior din orice unghi, să le privim de unde sosesc şi de unde vine focul apei, ca analiza de text pe o ploaie acidă.

Povestire nouă.

Lume, lume, începe povestea, veniţi şi aflaţi, veniţi de vă miraţi. Semnul exclamării. Hai că e cazul să schimbăm maşina, ne luăm rachetă. Semnul blamării.

Hai. Semnul încovoierii spre mai bună aducere aminte.

Satul debutului se întoarce mereu, se va întoarce mereu, pentru că este în amintirea mea. Viaţa celor care contează pentru mine merge mai departe prin mine, în mine, prin cei ce mă ascultă sau mă aud.

Poate ce v-am povestit până acum vi se pare prea plin de basm sau prea puţin artistic şi mai mult jurnal. Orice este posibil, dar aveţi dreptate. Voi, după cum vă ştiu şi cum vă imaginez, sunteţi cei care trăiesc istoria asta.

Sunt unul dintre norocoşii care cred în arhangheli şi zei, în magia vieţii. Sunt unul dintre cei care cred în prieteni. Îmi apreciez în mod deosebit prietenii, un cerc interdependent de protecţie emoţională şi de haz de necaz.

Mi-a spus un prieten că viaţa nu este în opinia lui o cutie de bomboane, pentru că normativele de fabricaţie şi ISO te obligă să păstrezi reţeta şi calitatea, prin urmare o cutie de bomboane te poate surprinde prin calitate şi gust, dar acesta probabil că va fi acelaşi mereu pentru aceeaşi marcă de dulciuri.

Spunea prietenul meu că viaţa este de fapt ca o portocală: o desfaci şi ai un şir frumos şi artistic, poate puţin solar, de felii. Vine câte cineva şi cere o felie. Dacă tu crezi că acel cineva contează, îi vei da o felie. Vine altcineva, altul care pentru tine e un cineva important, îi dai şi lui o felie şi vei continua. Alţii vor face pentru tine acelaşi lucru, pentru că te consideră cineva, pentru că de fapt tu chiar eşti cineva. La sfârşit sau mai devreme de sfârşit, portocala ta va fi un fruct cosmopolit, o minune ce îţi va marca trecerea prin miracolul vieţii şi te va fi îmbogăţit cu bucurie, emoţii, lacrimi, deziluzii şi speranţe, adică multă viaţă.

Cu siguranţă portocala de la sfârşit va fi foarte diferită de cea iniţială. Mă întreb dacă portocala începutului este verde sau coaptă, conform teoriei respective care arată a discuţie de seară lungită spre dimineaţă.

Poate că până acum v-am părut prea detaşat. Este foarte posibil.

Am vorbit aici de spaime, extaz, moarte, speranţe, aşteptări. Nu poţi să trăieşti fără să te murdăreşti în vreun fel şi fără să vrei să speli senzaţia aceea care te trage altundeva.

Este momentul să amintim despre deziluzii, noroc şi

multe, multe greşeli.

*

Primeam săptămânal haine curate şi lenjerie. Vlad mi le număra tăcut în faţa gardianului. Când mă întorceam în celulă, păstram hainele în pungă, să nu se piardă atingerea zeilor casei. Cel mai bine se ridica mirosul de casă dragă din prosop după primul duş. Puneam prosopul la uscat pe o sfoară mascată pe lângă perete, pe care o întindeam seara, după apel, iar mai apoi o strângeam dimineaţa, pe la ora cinci, până în apelul de dimineaţă, când făceam cafeaua pentru a pleca la serviciu. Da, incredibil, e destul de complicat să-ţi găseşti un serviciu în închisoare.

Sforile pe care le utilizam să întindem rufe sau să facem paravane din prosoape şi să nu mai tragă curentul prea tare erau traficate de la cei care coseau pantofi, secţia a cincea.

La duşul comun se mergea în slip sau şort, extrem de puţini se dezbrăcau complet.

Prosopul niţel umed, folosit pentru prima oară, întins lângă cap, aducea vraja casei de acasă. Magia declanşată de o ancoră olfactivă începea la vreo oră sau mai bine după stingere, când liniştea se scurgea peste pereţii plini de igrasie şi ploşniţele îşi făceau rondul obişnuit, într-o fornăială cu o muzică specifică, un ritm organic, al ceasurilor nopţii.

Cele două cearşafuri de sub mine şi protecţia de saltea primită pe prietenie opreau aroma bacteriilor altora, lăsând prosopul să desăvârşească vraja.

Savasana, pentru început. Ignoră firele lungi de păr de pe frunte. Respiră, relaxează-te. Faţa ta, în faţa ta. Domnul oglindă, bună, stai la coadă, nu mi-e dor de tine. A! Tot eu eram, scuze, lasă scuzele, relaxează-te, tot eu sunt şi dincolo şi acolo. Îţi place? Ce prostie, doar nu… nu. Ooohooom. Respir. Trăiesc. Trăim. Inspir. Pe mine mă inspir. Mă transpir. Pe ea vreau s-o transpir. Ţ. Treci la loc. Aha.

Daaa.

Mă scufund, simt salteaua, salteaua de acasă, mângâi

copiii. Nu, te rog, nu plânge, nu, mi-e teamă că se termină magia astfel, lasă-i pe ei să se bucure, lasă-i pe ei să conducă.

— De ce, mă întreb. Mă tot întreb de ce. Pentru că tu, doar tu, ai murit demult, doar că ceilalţi te-au chemat aici, eşti norocos.

— Şi judecata?

— Ce e cu ea?

— Ei nu îi este frică?

— Cui? Judecăţii?

— Da… Nu e şi ea fată?

— Ca şi Providenţa.

— Te posedă sălbatic amândouă, iar tu plângi, vai de inima ta.

— Inima mea e la ea.

— Bine, merge şi aşa, treacă-meargă.

Dialog oprit de alte resorturi. Respir. Aspir. Mă plimb pe lângă copii, îmi ţin iubita în braţe, apoi stau pe marginea canapelei, să nu îi trezesc.

Ei ştiu. Ei ştiu totdeauna, pentru că sunt gata să absoarbă, pentru că au nevoie să creadă tot ce, în răspăr, contestă.

Mai târziu mi-a povestit iubita mea că avea de gând să cheme un preot, mai ales că eu, atunci când chiar mă plimbam prin casă, scârţâiam podeaua şi unele părţi de mobilier. Eu jur că traversarea mea era din altă specie faţă de paşii târşâiţi-pocniţi pe care îi executa mamaia Leana spre groaza lui tataia Oprea şi a celor care dormeau în casa lor. Poate că este, în fond, acelaşi lucru, are aceeaşi sorginte, adică un efect în mod pronunţat foarte fizic al unui resort mai puţin evident ca având un caracter fizic.

Hai să detaliem niţel, doar am avut odată un pic de şvung pentru a mă considera incipient om de ştiinţă, pentru că pe vremea când predam la Academie eram cooptat în diverse teme de cercetare şi mai ales îmi suplimentam veniturile predând la o sumedenie de universităţi şi dând meditaţii la fizică. Chiar şi doctoratul în fizica radiaţiei, mai precis optimizarea parametrilor de

sistem ai unui telemetru cu laser, simt că mă obligă să caut o explicaţie rezonabil acceptabilă. În primul rând o explicaţie. Mi se pare că religia se bazează totdeauna pe altfel de noţiuni, credinţa fiind esenţială, adică eşti obligat să crezi într-o chestiune pe care nimeni nu ţi-o poate dovedi, oarecum cu ochii închişi.

Bun. Un corp fizic are masă, e o certitudine descrisă în manuale, e modul în care se fundamentează această disciplină.

— Ştiţi cum văd eu fizica? Exact ca pe o bibliotecă sau ca pe o piesă de mobilier împărţită pe secţiuni, rafturi şi sertare. Toată biblioteca asta este fizica. Apoi vin secţiunile: mecanică, cinematică, dinamică, apoi sertarele şi tot mai departe, până ajungeţi la discipline noi.

Cu explicaţia aceasta îşi începuse ora de mecanică profesorul nostru din facultate, un oltean vero, plin de logică şi care stăpânea perfectul simplu într-un mod înduioşător de cald.

Ehei, în cazul nostru, un efect fizic, adică troncăneli şi scârţâieli, mişcări sau scuturături, nu este declanşat de un corp fizic.

— Greu de acceptat, ha?

Asta ar fi spus tataia Nicu, artizanul îndoielilor mici, care aşteptau răspunsuri mari.

— Prin urmare, iată cum putem dovedi că fizica nu este atotputernică, deci nici explicaţiile logice şi tocmai am demonstrat pe cale de consecinţă existenţa divinităţii, ca o entitate cu alte resorturi decât cele fizice.

Asta ar fi spus profesorul meu de filosofie.

— Nu, domnule, aţi obţinut doar o concluzie care vă îndreptăţeşte să credeţi că fizica, în modul în care o învăţăm acum, nu acoperă bine fenomenele naturale.

Asta ar fi spus profesorul meu de matematică din liceu, slavă lui, pentru că în felul ăsta mi-am închis dialogul imaginar şi adâncirea într-o dezbatere imposibilă în lumea pe care o traversez acum. Deocamdată atât.

Aveam discuţia asta mult prea des cu un coleg de secţie, bietul de el, fost cercetător, chinuit, om de

microscop, care avea o obsesie cu cristalizarea diferită a apei în prezenţa emoţiilor profunde, insistând pe efectul cel mai pregnant, observat în timpul rugăciunilor colective.

— Vedeţi, domnule, rezultă că Dumnezeu există, pentru că i se observă efectul, îmi declama omuleţul fericit.

— Nu, dom' profesor, se observă efectul emoţiei, sentimentelor transmise, nu al lui Dumnezeu. Discuţia continua mult, prea mult. Timpul curgea suficient de încet. De aici putem înţelege că aveam timp berechet, slavă Şefului Cristalizării Apei.

Nici măcar nu e de râs, dar un zâmbet pare binevenit. Voi faceţi cum credeţi, nu vă luaţi tocmai acum după mine.

*

Seară caldă, măturam curtea de plimbare, eram planton voluntar la curăţenie.

De dincolo de gard se auzeau gemete de flotări sau genuflexiuni. M-am apropiat.

— Băi, băgaţi flotări la ora asta? Linişte. Prea multă linişte.

M-am prefăcut că plec.

— Hai, mă, dă-ţi drumu' acu.

M-am depărtat cât puteam de tăcut, ca în poezioară: *meine kleine birberil, komm zu mir tiptil, tiptil.*

*

Ex abrupto. Apel de la tata. În telefonul meu e salvat cu TE02. Mama e Teo simplu, fără asterisc, fără cifre suplimentare. Nu ştiu niciodată cine sună, mama sau tata, îşi răspund unul altuia la telefon, mă cam încurcă, dar şi eu sunt un băiat rău, uite că m-am adaptat.

De data aceea era vocea lui tata.

— Trebuie vândută casa lui tataie-tău Oprea de la Câmpu Părului, mi-e din ce în ce mai greu să conduc până acolo lunar, iar pe tine nu cred că te mai interesează locul ăla, au trecut vreo zece ani de când au murit şi o ţinem de pomană.

Tata nu lua decizii intempestive, sigur se gândise de

ceva timp la asta şi cântărise mai multe posibilităţi, prin urmare nu am comentat nimic, mai ales că era, până la urmă, casa lui.

— Eu sunt de acord cu orice hotărâre ai lua pe tema asta. Cu ce te pot ajuta?

— Ne trebuie cadastru.

Săptămâna imediat următoare am mers la Caracal, am rezolvat situaţia cu un inginer topogeodez, după care am dat o fugă şi pe la casa părinţilor lui tata, cu gândul că pot să pun un anunţ la poartă şi la bufetul din faţa bisericii. De fapt îmi place să mă chinui singur, dintr-un instinct de autoflagelare şi să revăd bucăţica aia de sat care mă stoarce de lacrimi după liniştea şi magia copilăriei. În ultimii ani am devenit aproape patetic tot scociorând după sentimente şi ancore vechi, iar uliţa copilăriei mele îmi oferă destule resorturi pe tema asta. Da, sunt patetic.

Intrarea în Câmpu Părului era neschimbată, iar cum treceam pe lângă cimitirul care se căsca în stânga, parcă revedeam mulţimea de la moartea bunicii, bocitoarea care mă speriase, acoperişul de pe care alunecase tataia, podul spre care urca scara de lemn, mereu şubredă.

Da, scara aia sau alta, dar mereu şubredă, îmi trezea o amintire pe care am tot băgat-o după o uşă închisă a unui timp răscolit de curând.

Luasem la ocazie, la ieşirea din Caracal, un om din sat, ne recunoscusem, unul dintre puţinii din categoria aceasta, pentru că mi-am lăsat barbă să acopăr două cicatrici de sub mandibulă, iar anii din urmă mi-au modificat destul de mult corpul. Unii ar spune că şi ochii mi s-au înrăit. Observaţia legată de privire şi ochi vine de la o femeie, nu ştiu cum s-o interpretez. Tot iubita mea mi-a vorbit despre harta nouă care mi s-a desenat pe partea de faţă neacoperită de păr, urme ale zâmbetelor sau părerilor de rău.

Pe drumul spre casă, din maşină, îl văzusem pe Mitică cel ţăcănit la colţ, în faţa bisericii şi peste drum de fostul bufet. Mitică era o epavă gârbovită şi murdară, o

mână de om, iar scaunul lui cu rotile îl înghiţea cu răbdare, ca un păianjen care nu se grăbeşte deloc, topind sadic membrele prăzii. Primul care s-a mirat a fost consăteanul meu.

— Uite-l pe Mitică, smintitul! mai trăieşte, amărâtul… Îl ştii? A căzut din copac, acum mult timp şi a rămas beteag, deşi întreg nu fusese el niciodată. Nu mai vorbeşte, doar mormăie şi geme. Îl căznise rău tac'su de mic şi aşa s-a înrăit şi el, că s-a prostit săracul de la atâta bătaie.

— Bietul om, nu-l mai ştiu, am minţit eu.

Totdeauna când mint încep să mă scarpin, ba în barbă, ba în claia de păr, după care tuşesc, îmi dreg vocea şi o ţin lângă aşa până realizez că sunt ridicol. De data aceea mă abţineam să încep ritualul cu pricina. Mă mânca nasul ceva de groază.

— Hai, mă, nu se poate, tac'su s-a aruncat în faţa trenului, în haltă la Vişina, că o pierduse pe mă-sa la poker cu ţiganii, sigur îţi aminteşti.

L-am lăsat pe om tot la colţ şi l-am privit pe Mitică. De fapt l-am scrutat, e mai potrivit spus, am văzut prea mult din ce îmi doream.

Mitică era cu trei sau patru ani mai mare ca noi, băieţii de cam aceeaşi vârstă de pe uliţă, cei care ne jucam împreună mereu. Era gălbinar de fapt, adică ai lui erau din Galbina, localitatea vecină, însă tot venea să se joace la noi pentru că cei din satul lui îl ocărau şi-l băteau, iar noi îl toleram, mai mult de nevoie, pentru că era mai mare ca noi şi bunicii ne ziceau că e păcat de copilul ăla amărât. Era candriu băiatul şi foarte murdar, îşi făcea treburile din pom, chiar şi aia mare, nu numai pe cea mică. Tataia Lixandru îl trimitea mereu să se spele, la fel şi copiii ceilalţi. Îl puneam să-şi frece dinţii ăia galbeni-verzui cu degetul cu un pic de sare, că periuţele pe care i le dădusem le folosea pentru tot soiul de tâmpenii de-ale lui. Uneori mai mânca cu noi, la mama mare Tudora, unde oricum era totdeauna masa gata pentru măcar zece guri şi încă una în plus era tocmai pomana de sufletul vreunuia

de-al nostru. Chit că era ciulama cu mămăligă sau mămăligă prăjită în untură cu ouă zdrenţuite, sau chisăliţă din diverse, era mereu ceva cald şi gustul era îmbunătăţit de graba mânuţelor ce înfulecau. Mamaia Ioana, când încă trăia, îi mai şi spăla lucruri. Mi-o amintesc şi pe mumulica, mama ei, dându-i de pomană ouă şi cozonac, uneori nişte haine, când venea de la tămâiat şi se trecea pe uliţă cu împărţitul.

În ziua aia pe care am tot încercat să o uit, dar ale cărei amănunte mi se aglomerează în filmul vieţii, folosind uneori ca ancoră mult prea personală scara şubredă spre podul casei lui tataia Oprea, jucam vaţa, adică de-a v-aţi-ascunselea, iar eu mă ascunsesem în pod. Marius şi Matei, fraţii vecinilor, au plecat, că le era frică de Mitică, văzându-l că urcă după noi în pod. Se temeau de el, să nu-i arunce de acolo de sus, zărghit cum era.

Eu i-am zis să plece, că acolo nu are voie, vedea prea bine că e prea mare pentru grinzile alea subţiri şi scara niţel crăpată.

— Stau cuminte, stau cuminte, mă ascund, a zis nerodul.

— Bine, taci atunci, că oricum ne caută Mirel şi aude cum vorbim, dar imediat ce trece de noi coborâm şi îl scuipăm, să ne înţelegem. Dup-aia, nu mai ai ce să cauţi aici, la tataia în pod, niciodată, înţeles?

— Îhî.

Se trăsese destul de departe de scară. Eu trăgeam cu ochiul în jos.

S-a întâmplat rapid şi foarte pe neaşteptate. Mitică m-a apucat, a încercat să se urce pe mine, cu mâna în chiloţii mei, trăgând de ei în jos şi bălind ca un smintit. Horcăia în urechea mea şi respira ca un porc înjunghiat prost. Începusem să tremur. În jur mirosea urât de la idiotul care mă înconjura, mă acapara ca o caracatiţă băloasă. Puţea a nespălat şi răutate.

Îşi dăduse jos pantalonii. Nu purta chiloţi, iar pantalonii erau teribil de murdari. Îi tremura vocea de nerăbdare.

— Vreau să te pup, mă! Nu ţi-o bag, pe cuvânt. Hai, mă, că nu doare!

Urcam foarte des în pod cu câţiva băieţi de pe uliţă să mâncăm nuci, care erau puse la uscat acolo. Ciocănelul cu care le spărgeam era pe aproape, am pipăit şi l-am găsit.

Neghiobul mi l-a smuls din mână. Era foarte rapid, foarte puternic, un retard de vreo două ori mai mare ca mine şi foarte spătos, cu palmele ca nişte cazmale.

M-a întins pe burtă şi s-a urcat pe mine. Îl simţeam mult prea mult, dezgustător de aproape.

Am avut noroc cu podul nefinisat, idiotul s-a înfipt cu genunchiul într-un cui. A gemut de durere, dar m-a strâns mai tare de ceafă.

— Vreau doar să te pup, mă! Hai, mă, hai!

— Bine, doar atât, hai.

M-am dat mai aproape cu obrazul spre el. Creierul îmi lucra de zor, împins de spaimă. Mi-am dat seama că nu mai tremuram şi vedeam totul foarte limpede, de parcă i se întâmpla altuia.

— Stai! Dacă te las să mă pupi pe gură, e bine? Hai, ridică-te în picioare, aşa se face în filme, e mai bine aşa, nu?

— Aha, mă, e bine, mă!

A scos limba lui de viţel. Era fix în intrarea podului. L-am împins dintr-un singur picior, de frică, cu toată puterea mea. S-a dus până jos ca un sac de cartofi.

Cu mintea de acum aş spune simplu: *this is Sparta, MI!*

Trosc!

L-am privit de sus. Se lovise cu gâtul sau capul de acoperişul beciului, era întins ca o plăcintă. Am împins scara după el, să nu-şi revină şi să urce din nou.

— Ptiu! Veniţi-ar greaţă de nenorocit!

Am auzit paşi, apoi cineva a tresărit cu putere.

M-am uitat din nou în jur. Mirel era lângă el şi îl privea tăcut.

— Uf! Tâmpitul ăsta era să îmi cadă în cap dacă

treceam pe aici mai devreme, boul! Ce dobitoc e, nu vedea că scara aia nu e pentru animale ca el?

— A căzut cu scara, da!

— Auzi, dacă moare aici?

— Şi ce, ce treabă avem noi, Mirel? Hai să mergem la dispensar să vină cineva după el.

— Băi, nu, hai să-l ducem de aici. Mirel mi-a aşezat scara să cobor.

Întins pe jos, pe beton, părea şi mai mare, dar nu mai era la fel de ameninţător, arăta mai degrabă a carpetă de-aia de bâlci.

— Tâmpitul! I s-au agăţat şi nădragii prin cuiele scării, e în fundul gol!

— Scârbos!

— Aha! Hai pe sus cu el, îl târâm afară din curte să scăpăm de el de aici şi îl lăsăm să se trezească acolo, a fost Mirel de părere.

Mirel părea totdeauna pe fază şi îmi dădea încredere, cel puţin pe atunci.

— Nu prea putem să îl scoatem pe ăsta, băi, este foarte greu, e cât un porc!

Îl priveam şi mi se părea incredibil de mutat de acolo, chiar era cât un viţel.

— Hai să-l ridicăm, tu ia-l de picioare, eu de cap şi îl tragem câte un pic, câte un pic până îl scoatem de aici.

Când l-a apucat Mirel pe idiot s-a auzit un trosnet de oase întinse în dreptul căpăţânii lui Mitică. L-am târât până la dudul din dreptul casei lui Iulică, vecinul de peste drum şi l-am fi lăsat acolo dacă nu mă lovea pe mine spaima că o să moară şi ori ne bântuie, ori ajungem la puşcărie.

— Auzi, dacă ne bagă la închisoare că n-am avut grijă de el? Dacă se face moroi?

— Nu o să intrăm la puşcărie, nu am făcut nimic! Uite, trăieşte, horcăie, ăsta nu moare uşor.

— Băi Mirel, hai la bufet şi le zicem ălora că l-am văzut după ce a căzut din dud, că îşi făcea nevoile de acolo, mai bine aşa, sigur găsim noi la magazin sau pe

drum vreunul mai treaz să ne ajute. E taman bine că are şi pantalonii în vine.

La bufet erau toţi praf de beţi. Noroc cu familia mea mare. Unchiul Fane l-a chemat pe popă, care a venit cu Dacia lui verde.

În drum spre dispensar Mitică gemea şi a făcut pe el. Popa s-a oprit şi i-a mai dat stârvului ăla împuţit vreo două-trei şuturi de nervi. Alte trosnituri.

Doctorul de atunci s-a uitat la Mitică şi a zis că oricum moare.

— Bă, m-aţi băgat într-o mare belea! Nu vreau să moară ăsta aici. Eu sun la Corabia, să trimită salvarea şi să-l ducă la spital, asta e urgenţă, clar!

Ne plictisisem rău acolo aşteptând, de la sine înţeles că popa a zis să plecăm şi să-l lăsăm la dispensar zălog. Doctorul speriat a zis că ni-l pune înapoi la pachet, că l-am nenorocit.

— În portbagaj vi-l bag pe ăsta, tovarăşi, m-aţi terminat cu el! A picat chiar atunci şi salvarea. Salvat de clopoţel.

Salvarea venise de fapt pentru o naştere, dar nu totdeauna e pentru cine se potriveşte, ci pentru cine se nimereşte.

Doctorul de pe salvare s-a scărpinat în creştetul capului vreo cinci minute.

— Dragilor, nu ştiu cine l-a mişcat pe ăsta, dar rău a făcut. O să scape cu ceva noroc, dar va rămâne schilod, imobilizat de la brâu în jos sau mai rău, de la gât încolo.

Mare dreptate a avut. A trecut timpul.

L-am mai privit odată pe Mitică, pe drumul de întoarcere. Mă gândeam că mai bine l-aş fi omorât atunci. Mi-am zis mai apoi că poate nu era tocmai bine că gândeam în felul ăla, până la urmă nu puteam decide eu într-o chestiune serioasă ca viaţa, doar ne-am mai înţeles pe tema asta. Am lăsat gândurile răvăşite de întrebări şi temeri pentru mai târziu, convins fiind că vor reveni la o altă judecată.

*

Ologii, bolnavii cronic, infirmii şi inapţii aveau o secţie specială în închisoare. Meserie grea pentru supraveghetori şi comandant, să stai tot timpul între ţăcăniţi sau simulanţi.

Dacă nu te ia valul, sigur te ia capul. Situaţia asta este oarecum similară celei din aerodinamică, precum punctul fără posibilitate de întoarcere, sau aduce întrucâtva cu conturul găurii negre, *the event horizon*.

Era un tip, bolnav de cancer, avea morfină de două ori pe zi. Îl lăsau să plece singur spre cabinetul medical, făcea distanţa de câteva sute de metri într-o oră. Era tot o durere, gemea ca o epavă pe ţărm, probabil că oasele lui ajunseseră la consistenţa surcelelor. Cei de la spital îl refuzau, rămânea pe capul penitenciarului.

Jale, sânge şi fecale. Resturi de carne, resturi de suflete. Capătul aşteptărilor.

Aveam psiholog şi în închisoare, fiecare secţie cu ofiţerul ei psiholog, subordonat departamentului educativ.

Meserie de uzură. Ei îşi făceau meseria. Uzau şi se uzau. Prea mult.

*

Ehe, ea mi-a schimbat orice percepţie despre meseria asta.

Cel de-al treilea psiholog pe care îl frecventam mă rugase să încerc să-mi amintesc şi să îi povestesc cele mai interesante trei vise pe care le-am avut. Am avut şedinţele cu ea cu vreun an înainte de a intra în închisoare, prin 2014 sau 2015.

Eu mă gândeam la cabalistica numerelor respective, prea multe succesiuni de treiari nu pot fi o întâmplare, coincidenţele sunt pentru altă dimensiune, iar mai apoi am întrebat de ce nu îmi cere să fac acelaşi lucru cu visele pe care mi le-au povestit alţii mie, poate că e mai potrivită abordarea în felul ăsta, pentru că adesea noi trăim în visele altora, în aşteptările celorlalţi, indiferent cât de mulţi ar fi şi cât sunt de puternici sau cât ne sunt de apropiaţi aceşti Ceilalţi, ceata sau secta celorlalţi.

— Hai să începem altfel, care sunt cele mai dragi

imagini ale tale?

Al treilea psiholog era femeie. Figura uşor alungită a ei radia nobleţe, o frumuseţe interioară a omului care şi-a făcut ordine în sertare sau şi-a acceptat voluntar anumite vrăşuleli. Liniştea ei nu era una ascetică, nici blazată, ci argumentată, câştigată, nu primită. Mă mai trezeam analizând-o şi mă simţeam ca un student care îşi măsoară cu grijă profesorul, să ştie ce poate scoate de la el şi invers, ce îi poate oferi.

— Le sortăm pe categorii?

— Cum vrei, ia-ţi deciziile pe care le consideri, pentru că este viaţa ta.

— Am întrebat pentru că firesc este să stabilim de la început un cadru. Creierul nostru clasifică şi categoriseşte oarecum automat, iar mie îmi vin în minte acum imagini oarecum de-a valma, dacă tot mă întrebi.

— Bine, care este prima?

— Prima este legată de unul dintre băieţii mei, de pe vremea când…

— Stai un pic! Da, ai dreptate. Mi-ai vorbit data trecută despre ai tăi, părinţii şi bunicii tăi. Hai să continuăm în aceeaşi direcţie şi astăzi. Ce imagine te bucură referitor la ei?

Avea dreptate, chiar era de continuat.

— Păi deşi probabil că te aştepţi să îţi descriu o imagine despre tataia Nicu, din moment ce am vorbit mult despre el până acum, prima imagine care îmi apare este cu tata, care mă tundea, foarte liniştit, tandru, ore în şir, fără întrerupere, până rezultatul era perfect din toate unghiurile şi după toate părerile din baia în care mă ferchezuia, adică părerea mea şi părerea lui. Îmi punea un scăunel în cadă, ca să strângem mai uşor părul tăiat, iar eu mă învârteam în jurul axei proprii astfel încât să expun partea potrivită la tuns. Îţi vine să crezi că asta e prima imagine?

— Cred că e o senzaţie…

— Da, este totodată şi o senzaţie, nu doar o simplă amintire de fotografie, dar păstrează impactul cinematic al

imortalizării.

— Altceva?

— Oare când a încetat să mai fie tandru?

— Tu când crezi?

— Ai dreptate. Cred că n-a încetat niciodată să fie tandru, doar că nu a mai avut ocazia să se manifeste.

— Ce vrei să spui?

— M-a surprins când a intrat disperat după mine în cabinetul ortopedului care îmi restaura mâna înainte de a o băga în ghips. Tata era transfigurat de spaimă, m-a mirat şi mi-a transmis foarte multă neliniște atunci. Căzusem de la vreo zece metri sau ceva mai mult, direct printre nişte scânduri, care m-au zgâriat bine, am şi acum urmele cuielor prin şale. În urma şocului m-am ales cu nişte pungi cu lichid în zona lombară, pe care mi le tot goleau la spital cu o seringă.

— Cum l-ai simţit pe tatăl tău?

— Tata nu verbaliza, nu se manifesta.

— Nu aţi avut confruntări de adolescenţă?

— Am avut mult prea târziu impulsul de revoltă şi contestare a modelului constituit de tată, cel mai probabil pentru că am avut o perioadă în care el nu a existat pentru mine, fără ca asta să fie rău sau bine, fără să mă afecteze diferit, pur şi simplu s-a întâmplat. Acest moment de cârâială târzie a venit abia pe 35 de ani ai mei.

Aş fi întrebat-o pe Angela, pe psihologul numărul trei, ce poate însemna asta. E, hai, ea m-ar întreba ce cred eu despre asta şi tot aşa mai departe. Eu cred că abia pe la 35 de ani am ieşit şi eu cât de cât din copilărie.

— Suuuper, mai am puţin şi mă întorc acolo, nu se zice că după 60 de ani începi să dai din nou în mintea copiilor?!

Cei câţiva ani de posibilă maturitate ar trebui preţuiţi, cu certitudine. Ha.

— Angela, nu ţi-am povestit despre ghicitorul care mi-a prezis că mor la 47 de ani şi voi fi tată a şapte copii?

— Nuuu, dar acum ai de terminat descrierea celor trei imagini, lăsăm digresiunile pentru data viitoare, te

rog.

— Aha. Nu am alte două imagini favorite, ci trei, pe acelaşi loc, acelaşi piedestal cel puţin revelatoriu, fără urme de bigotism.

— Biiine, să fie trei.

— Cât timp mai avem?

— Destul, stai liniştit.

Nu prea stăteam eu liniştit, al doilea psiholog la care fusesem îşi mai arunca privirea la ceas şi chestia asta mă irita teribil, pentru că îmi transmitea o presiune de care nu puteam fi făcut responsabil. Am renunţat după ce am deschis discuţia cât se poate de direct despre mania lui cu ceasul şi i-am spus că nu mai merge aşa, pentru că nu îl mai consideram potrivit.

— Aşa, am trei imagini în care, ei bine… Uite, nu sunt mai ţăcănit decât alţii care vin aici şi cu siguranţă că nu faţă de cei care nu vin la un specialist, dar te rog să nu râzi.

— Bine, încerc să nu râd.

— Daaa, îţi spuneam că am trei imagini în care, ok, l-am întâlnit pe Dumnezeu, adică l-am văzut şi nu tocmai, pentru că nu pe el îl căutam atunci, dar fără să-mi demonstreze ce căutam, m-a lăsat să văd că există, deci era acolo şi pot zice că am surprins momentele acelea.

— Să vezi că există?

— Să-l simt, doar atât, dar suficient pentru mine.

— Când s-a întâmplat?

— Odată făceam flotări pe malul Oceanului Indian, altă dată la munte, privind Caraimanul şi ultima oară când am plonjat cu băieţii mei într-o apă incredibil de curată şi le-am văzut mânuţele pe fondul turcoaz.

— Nu am râs. Nu am râs încă. Acum pot să râd?

— S-a terminat timpul alocat sau ce?

— Ţi-am spus că avem destul timp, nu e nevoie să se uite nimeni la ceas. Vom şti amândoi când s-a terminat ora. Ţie ţi se pare că s-a terminat?

— Încă nu…

— Încă nuuu, biiine, m-a maimuţărit puţin.

— Angela, nu sunt prea sigur că tu chiar eşti psiholoagă pe bune, ştiu doar că am venit aici pe încredere, mi te-a recomandat o prietenă.

— Ea chiar este prietena ta şi vrea să te ajute?

— Da, cu siguranţă.

— E, atunci sunt ceea ce cauţi. Diploma de licenţă şi cele de formare sunt pe holul de la intrare, sunt convinsă că te-ai uitat la ele.

— De unde ştii?

— Şi acum te mai uiţi pe pereţi din timp în timp, mi-e clar că asta ai făcut şi cât m-ai aşteptat.

— Poate nu aveam ochelarii la mine…

— Poate. Voi edita şi un rând de diplome în Braille, se pare că e mai potrivit, fără discriminare. Ce crezi?

— Cred că ne vedem data viitoare. Am vreo temă pentru acasă?

— Compunere pe temă liberă. Dacă nu îţi trece nimic prin minte scrie cum ţi-ai petrecut vacanţa de iarnă sau de vară şi dacă nu-ţi vine nimic altceva, scrie despre o chestie nasoală, cu adevărat nasoală. Naşterea ta nu ţi-o aminteşti prea bine, am dreptate sau nu?

— M-ai prins. Gogol Bordelo. De acord, voi scrie despre tine, cred că te pot trata ca pe ceva între cele două subiecte. A, încă ceva, te rog, ha ha. Scuze. Pentru astăzi nu plătesc, pentru că ai vorbit mai mult tu, deci nu se pune, ok?

Da, am noroc, Angela ştie de glumă, cu tot cu figura ei cea serioasă.

*

M-am tot gândit ce să descriu, ce să scriu, ce să rescriu.

Ar fi fost a treia şedinţă de psihoterapie la Angela şi prima temă de casă o cam fuşerisem. Mi-am spus că e cazul să o iau şi eu ceva mai în serios. Mi-era clar că biata femeie nu poate face treabă de una singură, în mod evident nici eu, din moment ce apelam la ea. Cu siguranţă un psiholog nu e un fachir şi nici tocmai un mecanic nu poate fi, să-ţi rezolve problemele de sub capotă doar

umblând la avans sau suflând în jicloare.

Am scris despre spargerile apartamentului părinţilor, în Rahova, de trei ori în trei luni. I-am trimis e-mail-ul.

Am avut atunci un sentiment pe care îl pot descrie folosind doar un termen juridic. Am avut prima dată un sentiment foarte neplăcut, în buclă, în formă continuată, că sunt jefuit fără noimă, că traversez o nedreptate fără sens, dar foarte dureroasă, ca pe un act de terorism, pe neaşteptate şi aparent fără noimă. Am ajuns la concluzia că aşa s-or fi simţit amărâţii ăia din evul mediu care erau într-un continuu pericol de a fi victima vreunui raid care se termina cu golire, viol, pârjol, omor. Norocul cred că se manifesta doar când nenorocirile astea se întrerupeau mai devreme, dar oricum nimeni nu scăpa de debutul lor.

Prima oară hoţii au rupt uşa ca pe o coală de hârtie, au luat televizorul, o sticlă de ceva spirtos şi nişte bibelouri fără valoare. N-am fost vreodată oameni bogaţi şi nici obiecte de valoare nu aveam, fie ele bijuterii sau obiecte de artă. Originile sănătoase ale părinţilor se traduceau prin sorgintea rurală fără apetit pentru ceea ce ei considerau zorzoane, mai ales că tataia Nicu era un inamic al bijuteriilor de prost gust care se traficau prin sat, a căror valoare se traducea doar prin gramaj şi în niciun caz prin lucrătură sau provenienţă, iar părerea bunicului era temeinic urmată de ai mei.

A doua spargere a fost o glumă proastă, la mai puţin de trei săptămâni de la prima descindere a hoţilor, mai rămăsese de luat doar un televizor mic şi foarte vechi, împrumutat sau mai degrabă dat de pomană de un vecin. Ne-au luat mizeria aia de tv Olt sau Sirius, nici nu mai contează ce marcă era, aceeaşi Marie cu altă pălărie. Au golit frigiderul şi au urinat pe covorul de la intrare.

Tata a luat măsuri, a instalat o uşă de metal, care preceda uşa clasică de tip foaie de ceapă, iar pe exterior a pus un grilaj. Din exterior arăta întocmai ca o casă din ghetourile care colorează filmele americane. Bronx, baby!

Ei bine, după vreo lună şi jumătate ne pregăteam de un eveniment important, care implica o masă foarte mare.

Ne cumpărasem un televizor la mâna a doua, de data asta color.

O echipă de hoţi puteau opera destul de lesne uşa noastră de la intrare, pentru că erau foarte uşor de mascat în acţiune dacă deschideau uşa de la lift, chiar dacă stăteam la etajul doi.

A fost organizare frumoasă. O săgeată din brigada de şpringari l-a ţinut de vorbă pe administrator, singurul care era acasă la ora aia, iar ceilalţi ne-au chiuretat. Au furat toată mâncarea pe care o congelasem pentru masa pe care o pregăteam, adică vreo zece kilograme de cârnaţi şi cantităţi similare de carne, brânză, caşcaval, nişte măsline, salam, başca vreo patru vedre de vin şi cam o vadră de palincă. Au furat destui bani, cam vreo două salarii de-ale lui tata, pe care urma să le dea, bietul de el, avans pentru chiria sălii unde urma să se desfăşoare masa vieţii. Au săltat televizorul şi calculatorul pe care un amic mi-l împrumutase pentru a-i termina partea de programare şi aplicaţiile practice pentru lucrarea lui de diplomă şi a încă jumătate din grupa lui. Luasem deja ceva avans pentru lucrare, uite că i-am nenorocit pe toţi, inclusiv pe mine.

Hoţii ne-au luat şi cuverturile de pe pat, pentru că aveau nevoie să care tot calabalâcul.

Mâncarea era adunată pentru masa de la nunta mea. Da, urma să mă căsătoresc. Hoţii au urinat din nou la intrare, covor nu mai aveam, probabil le plăcuse.

Pe masa din bucătărie au lăsat o ţigară, stinsă de blatul de lemn.

Cei de la criminalistică au venit să ia amprente, au ridicat probe. Aveau staţie.

— Da, Făt Frumos 8, bloc P16, etaj 2, apartament 36, aha.

I-am găsit pe hoţi a doua zi, pentru că s-au grăbit să scoată la vânzare calculatorul în târg. Mă învăţaseră şmecheria asta tot nişte golani, dar din Ferentari. M-am dus peste ei cu tata şi zece băieţi de la el de la sală, i-am încins bine şi i-am dus la poliţie. Aveau amprente peste tot la noi în casă, au fost identificaţi imediat după ele şi după

ADN-ul din urină şi mucul de ţigară. Ne-au dat de faţă cu poliţia un televizor, nişte bani din cei furaţi şi calculatorul, ce mai rămăsese din el, adică doar unitatea centrală, aleluia.

Corupţia postrevoluţionară a procurorilor vremii era proverbială, bineînţeles că după două zile hoţii se plimbau relaxaţi prin piaţa Rahova, la furat. Procurorul îi pusese liberi pentru o şpagă de cinci mii de mărci, iar ei spuneau asta în gura mare.

Tata a avut o lungă perioadă de depresie.

M-am tot gândit ce pot face pentru asta, iar soluţia a fost mai simplă decât credeam. Ideea salvatoare mi-o dăduseră, fără să-şi dea seama, doi băieţei de cartier, nişte pierde-vară ca la carte.

— Tată, hai să ne luăm televizor, am luat salariul azi şi am nevoie să mă ajuţi, te rog.

Un prieten ne-a trimis la un depanator TV care vindea şi second hand-uri de marcă şi cu garanţie un an.

Am bătut la uşa tipului cu grijă, ştiam că e cam prăjit.

— Să trăiţi, sunt băiatul care v-a sunat din partea domnului Titi, cu televizorul special.

— Aha, bine.

M-a măsurat atent. Eşti cam pirpiriu. Eu nu te ajut.

Tata se descurajase şi mi-a făcut semn cu cotul să mergem.

— Aha, sunteţi doi! Bine, aşa mai merge. Hai intraţi cu grijă.

Tata călca uşurel printre componentele împrăştiate în tot apartamentul omului.

— Scuze, băi, am de asamblat la o comandă, două Bang Olufsen, şmechere rău, cu tot cu sistemul audio. Nu ştiţi voi ce e aia…

Ne-a condus prin labirintul electronic, iar noi îl urmam, unul în zig, altul în zag.

— Uite, băi, ăsta e! Impo-sibil de ciordit, tipilor!

Pe podea se odihnea un Sony imens pentru vremea aia, cu diagonala de haha, 67 centimetri, difuzoare exterioare, înşurubate cu prezoane de doişpe. Doar tubul

lui singurel cred că era de vreo trei palme.

— Băi, l-am ranforsat ca la carte, pe ăsta nu vi-l mai fură nimeni, garantat. Tipului cred că îi plăcea să despartă în silabe.

Televizorul mi-a scos ochii până la maşină, unde bineînţeles că nu a intrat. Era prea mare. Altă urcare pe scări, omul cu silabele ne-a mai zis ceva de bine, a desfăcut difuzoarele uriaşe, mi-a explicat cum să le bag la loc.

— Gata, a intrat. Hai cu el acasă!

Aşa a fost. Ne-au mai spart apartamentul o singură dată, după vreo trei ani, dar televizorul nu s-a dat dus. Probabil că au fost nişte hoţi destul de superstiţioşi sau doar trecuseră să instaleze microfoane prin casă, după moda vremii care continuă şi azi.

Televizorul ăla avea 73 de kile, era mai greu ca mine şi şi-a încheiat cariera în cârciuma pe care a avut-o tata la mult timp după aceea.

*

Oră nouă la Angela.

— Cum socializai copil fiind?

— Aveam amici de joacă pe uliţă, mă jucam cu tataia, cam atât.

— La grădiniţă nu ai fost?

— Ba da, au încercat ai mei, părinţii vreau să zic.

— Şi?

— M-au dat afară.

— Nuuu! Cum adică?

— Aha, le-au recomandat părinţilor să îmi caute altă grădiniţă şi să mă ducă la un doctor să mă vadă la cap, citez acum din spusele mamei, care are memorie bună, prea bună, deşi cam selectivă.

— Serios? Nu te cred!

— Uite, Angela, la doctor şi la avocat ajungi doar la necaz şi nu ai voie să minţi, ok?

— Bine, te rog continuă.

— Ai mei m-au dus la grădiniţă într-un moment de dragoste dementă a bunicului. Era posedat de o femeie

nouă, cred că aveam până în cinci ani, nu mai mult de cinci. Tataia scandalizase satul, pentru că se plimba cu femeia aia ţinând-o de mână pe uliţă! Vezi tu, tataia era totuşi un soi de maniac sexual, prin urmare era destul de manipulabil de către muieri, pe lângă faptul că îi era frică de ele sau poate doar jenă. Sau ambele. Nu ştiu. În sfârşit, ai mei m-au luat de la el şi m-au dus la grădi, unde cel mai probabil că m-au predat sub beneficiu de inventar.

— Adică?

— Adică au ridicat din umeri şi au zâmbit frumos.

— Am înţeles.

— Am fost bine primit la grădi, mai ales că, după cum am aflat la mult timp după aceea, tata era cuplat cu cele două educatoare ale mele şi cu una de la grupa paralelă. Toate mă rugau să îi transmit salutări, iar eu mă prefăceam că sunt un băieţel ascultător, chiar dacă simţeam că o ustură pe mama sau poate tocmai de-aia. Era chiar mişto acolo, pentru că din curtea grădiniţei vedeam blocul alor mei, de pe strada Libertăţii numărul 5. Mă grăbeam să ajung primul în clasă, pentru că puneam mâna pe mătură şi asta mă făcea şef. Eu şi Dan, un băiat mai ţăcănit ca mine. Ne puneam invers căciulie cu blană pe interior, chiar dacă ne deranja moţul ei în creştet şi preluam clasa în viteză. Mătura era semnul puterii, un sceptru. El era taurul nebun, eu leul fierbinte.

— Nu ai plâns când te-au lăsat acolo prima oară?

— O, ba da, dar cu un scop precis, pentru că îmi doream o tobă de tablă. Am primit-o. În fiecare zi alt circ, pasiunea mea pentru instrumente de generat zgomot era de neoprit. Au urmat cereri stricte: fluier, trompeţică, xilofon, alt fluier, cu morişcă, muzicuţă, fluier de lemn, fluier ceramic, în formă de pasăre, de umplut cu apă. Fără surse de gălăgie venea altă gălăgie. Am nenorocit-o pe mama, am chelit-o de bani într-o săptămână.

— De asta te-au retras?

— Nu, aveam un coleg, Luci. Stătea în acelaşi bloc cu mine, un prostănac, tocmai bun de chinuit. Îi ziceam la amiază, când îi aştepta pe ai lui: *bă, eşti aşa urât, că ai tăi*

te-au părăsit, fraiere, vai de capul tău, aici rămâi, nu te mai ia nimeni. A plâns aşa tare, încât a leşinat, a căzut ca un popic. Apoi a urmat fetiţa care se îndrăgostise de mine şi zicea că i-am dat jos chiloţii.

— Foarte urât!

— Urât cum? Din partea mea adică?

— Daaa.

— Nu, nici gând, doar îi spusesem că e foarte urâtă şi va rămâne nemăritată dacă se agaţă de mine, pentru că eu voi avea cea mai frumoasă nevastă din lume şi deşteaptă pe deasupra, nu ca ea, să mă ierte sfântul. De-aia plângea, vai steluţa ei!

— Bine, acum tu chiar crezi că asta te-a dat afară?

— Nu tocmai, deşi am furat patru creioane colorate, după care ai mei m-au prins şi m-au dat în gât educatoarei, ca să îmi fie învăţătură de minte. Nu tocmai, deşi am înfundat scurgerea de la toaletă cu bluziţa unei colege. Nu. M-au dat afară pentru că am înţepat-o cu o furculiţă pe educatoare şi, pentru consolare, i-am promis că o voi ucide a doua zi.

— Nu zău?

— Aha, iar a doua zi, după ce am incendiat camera nepotrivită, mi-au găsit cuţitul luat de acasă. Mama îmi spusese că femeia aia o s-o omoare, împreună cu tata. Probabil că nu avea de gând să înţeleg asta ad literam. Probabil. Eu doar m-am simţit obligat să aSF0 + fac ceva pe tema aceea, doar era mama, n-o puteam lăsa aşa.

*

Altă temă de casă a fost despre plante. I-am făcut capul mare cu frangipani.

— Ai mai revăzut-o pe indoneziancă?

— Da, luna trecută. Acum e iunie, da, luna trecută, de fapt nu, acum două luni, am stat în Indonezia până în aprilie 2014. Mi-am revăzut fetiţa, pe Elma, a treia oară. Mi-a spus că superputerea ei este să facă back-flip cu o pisică aşezată pe capul ei. Cred că avea de gând să-mi spună că pisica sare în acelaşi timp cu ea. Vorbeşte bine şi engleză, are o bonă cu care face şi engleză şi germană.

— Ai o fetiţă acolo?

— Da, Almeda a preferat să păstreze sarcina, Indar a tolerat situaţia şi i-a găsit un soţ de faţadă, un tip cu alte preferinţe, tot de familie foarte bună.

— Ce ai făcut acolo? Te-a ajutat în vreun fel întâlnirea?

— M-am jucat cu Elma, destul de puţin. Soţul mamei ei s-a dat un pic la mine, dar până la urmă i-a trecut şi a înţeles că nu sunt acolo pentru el.

— V-aţi bătut?

— Nu, îmi cer scuze, m-am exprimat nefericit. Am vrut să spun că mi-a făcut avansuri, atât.

— Pfu! Scuze, nu m-am abţinut să râd. Abia acum am înţeles ce ai vrut să spui cu alte preferinţe. Indonezianca ta ce ţi-a făcut?

— Mi-ar trebui mai mult de un ceas pentru a răscoli sentimentele iscate de ea într-un minut, darămite în câteva săptămâni!

— Sentimentele pentru ea îţi îngreunează exprimarea?

— De bună seamă. Ne iubim, în continuare. Dragostea evoluează şi ea, ca orice părticică a universului, nu crezi?

— Cum te-ai simţit când te-ai întors acasă la familia ta?

— Te interesează dacă mi-a fost ruşine de copiii mei şi mama lor? Da, îngrozitor!

— Cum te-ai simţit în Indonezia?

— Of! Rău, foarte rău. Almeda s-a schimbat mult, maternitatea i-a canalizat ideile şi strălucirea pe altă direcţie, dar nu tocmai paralelă cu cealaltă, însă nici de convergenţă nu poate fi vorba. Mi-a reproşat că sunt bolnav, că am un creier putred şi prăjit, că mă comport ca şi cum aş avea o telecomandă şi când mă satur de program hop schimb la alt film sau la muzică şi mă duc la alta de nebun. Mi-a mai spus că sunt egoist şi o grămadă de chestii adevărate sau doar aruncate la mânie în afară, ca să n-o mai roadă pe interior.

— Ha! Dar la ştiri crezi te uiţi la programele tale de care vorbea ea?

— Ăăă, nu tocmai, probabil că mi-ar mai trebui şi un canal de ştiri. Dacă te referi la ştiri despre mine, poate că prezenţa mea aici justifică butoanele de Rec şi Rwd.

— Aşa vezi tu întâlnirile noastre?

Angela nu şi-a mai putut simula faţa impasibilă, pentru că i-am surprins o adiere cu o coloratură nouă, pe obraji şi urechi.

— O, chiar îţi pasă! Da, mulţumesc, Angela, abia acum înţeleg, ce prost sunt, te-am încărcat cu prea multe. Îmi pare foarte rău, te rog frumos să mă ierţi. Eşti o persoană prea bună să îţi pun în cârcă şi ratările mele.

— Cuvinte mari, pe placul tău. Eşti prea dur cu tine, eu nu le-aş numi ratări.

— Neîmpliniri?

— Nu sunt în măsură să decid eu.

— Oricum, nu vreau să transform încrederea mea în tine într-o povară pe care nu o meriţi.

— Bine, hai să vorbim despre asta. Cum ţi-ai resimţit tu norocul?

— Hm. Am reuşit să le fiu aproape copiilor, să le dau un etalon de tip gazetă de perete: aşa da contra aşa nu. Cam asta ar fi pe primul loc pe lista mea de noroc. Am avut muuult noroc de dragoste, de iubire. Sunt norocos că încă mai cred în Moş Crăciun, am luat adesea decizii generate de providenţă care ulterior au salvat vieţi pentru cei dragi.

— Ca de pildă?

— Am ranforsat odată o maşină, uşile, panoul frontal şi placa de la portbagaj, pentru că aveam impresia că este prea goală şi nesigură pentru copii. Un tip m-a lovit în lateral urât, dacă nu aş fi avut protecţia profilului cornier nu se termina bine. Copiii erau în maşină. A, apoi istoria s-a repetat. Avusesem o maşină pe la firmă, pe care am păstrat-o. Un agent de vânzări avusese un accident cu ea, prin urmare i-am aplicat aceleaşi ranforsări. Accidentul pe care l-a avut tata la ceva timp a fost incredibil, maşina s-a rotit peste 720 de grade, adică de două ori, iar el şi unul

dintre băieţi au scăpat nevătămaţi. Maşina era o răgălie mică, o ascuţitoare, s-ar fi făcut praf în alte condiţii. Da, ăsta e noroc mare.

— Altceva?

— Am avut noroc de copilărie. Nu ţi-am spus că am crezut mult timp în inelul Arabellei din serialul cehesc de la TV? Avea mamaia Benonica un inel, pe care îl ţinea la grămadă cu tot soiul de mici gunoaie şi brizbrizuri într-un penar vechi de tablă.

Eram convins că dacă îl învârt, gata magia, de-asta m-am gândit să mă transform într-un cal, doar de probă. Am pus inelul pe deget, eram gata să învârt, dar m-am oprit înfricoşat, dându-mi seama că voi avea copite şi nu mai pot învârti inelul apoi ca să mă transform la loc, prin urmare am renunţat, dar tot plin de respect faţă de inel am rămas. Am încercat să transmit sentimentul ăsta de magie şi copiilor, dar nu ştiu dacă a fost bine.

— Cum ai procedat?

— Odată, de un Crăciun, am scos pe geam un pantof atârnat de o coadă lungă şi niţel strâmbă de mătură şi am făcut semne clare în zăpada de pe acoperiş, unde nimeni nu putea urca decât coborând din sanie, normal că am tras apoi şi nişte dâre pe lângă paşi. Copiii au crezut, mai râd şi astăzi. Anul următor am băgat gheaţă la congelator şi i-am dat formă de urme de ghete, pe care le-am amplasat lângă brad. Nu ninsese de Crăciun în acel an, uite cum totul a fost perfect credibil.

— Ce tată cool eşti! Hai, sunt convinsă că eşti mândru de asta, să ştii că-i invidiez puţin pe puştii tăi.

— Hai să-ţi spun un alt secret. Am voie? Mai avem timp?

— Da, te rog.

— Ei bine, mi-am pierdut copilul în prima lui zi de şcoală.

— Ha, nu pot să cred! Cum s-a întâmplat?

— Prima zi de şcoală, s-au strâns toţi mititeii drăguţi şi emoţionaţi pe lângă doamna învăţătoare, eu la fel, s-a terminat festivitatea celebră de începere a şcolii, după

care hai la clasă. Eu nu îl mai desluşeam pe al meu în marea de copii, de aproximativ aceeaşi înălţime, toţi îmbrăcaţi cu aceleaşi nuanţe, eu doar am urmat-o pe doamnă. În clasă doar al meu lipsea, mi-am zis că o fi intrat din greşeală altundeva şi l-am căutat în alte clase. Nimic, doar multă transpiraţie şi tremurici. Am mers în curtea şcolii, unde dragul meu băiat rezema un copac, liniştit.

— De ce?

— Noi aveam o înţelegere şi anume în cazul în care se pierde de mine să ne vedem în locul în care ne-am privit ultima oară unul pe celălalt. Acolo ne privisem în ochi şi îi ţinusem discursul cu viaţa care merge înainte şi despre o nouă etapă a distracţiei.

— Copiii au animale de companie?

— Da, au trecut pe la ei vreo cincisprezece pisici, care în cele mai multe cazuri nu au suportat rivalitatea cu câinele. Două dintre ele, Angora albe de Van, cu ochii de culori diferite, unul verde, altul albastru, au rezistat ceva mai mult. Primul se numea Pinochio, a doua Asistent Manager Florian Rachetă Pantaloni Pufoşi. Fix cu numele ăsta era înscrisă şi la veterinar, iar în opinia mea, numele ales de copii li se potrivea totdeauna.

— Au un câine periculos?

— Pentru pisici da. Este un Yorkshire de mai puţin de cinci kile, foarte activ şi foarte norocos. A căzut acum vreun an într-o groapă pe care o săpase un tip pentru hazna, undeva pe un câmp, destul de departe de curtea băieţilor. Groapa era ca la noi, nesemnalizată, descoperită. O tanti mai în etate a auzit câinele scheunând, de foame, singurătate şi sete, a dat să intre să-l scoată şi şi-a rupt ea mâna, biata femeie, rămânând blocată în groapă. Apucase să scoată câinele, care a venit acasă, spre marea noastră mirare, că ne luasem deja la revedere de la el. Femeia a stat acolo o zi şi o noapte, pentru că nu o auzea nimeni ţipând, abia după tot amarul ăsta de timp au scos-o nişte creştini şi au dus-o la spital. Eu am aflat povestea târziu, după câteva luni bune, de la un vecin de pe stradă.

*

Tema cea nouă a fost copilăria după cei şapte ani de acasă, şcoala şi blocul. Angela era mai serioasă ca de obicei şi îi simţeam mirosul metalic pe care mi-l traduceam destul de lesne.

După accidentul care m-a împins spre pensionarea prematură, rămânând surd de o ureche şi cu vederea temporar slăbită, am dezvoltat prin echilibrul simţurilor o sensibilitate olfactivă diferită. Sunt mirosuri pe care am încercat să le descriu şi mulţi au tăgăduit orice adevăr posibil. Unul dintre aceste mirosuri este cel pe care îl emană femeile în prezilele menstrei şi separat în timpul ciclului menstrual, un miros metalic specific, care nu este deloc deranjant, dar este evident. Nu îmi reuşeşte cu toate persoanele pe care le întâlnesc, în niciun caz, dar desluşesc aceste schimbări hormonale femeilor care îmi stau în preajmă sau care mă interesează într-un fel sau altul.

Angela emana PMS, probabil că în ziua următoare sau cel târziu peste două zile urma să îi vină. Starea ei de disconfort era cu atât mai profundă cu cât se aştepta ca eu să ştiu asta, îi povestisem despre superputerea mea la prima noastră întrevedere, apoi i-am confirmat aptitudinea mea la timp, prognozându-i corect situaţia, fapt care cred că a cam deranjat-o, mai mult decât era cazul.

De data aceasta ea a zâmbit prima.

— E cazul să recunosc cinstit că am debutat prin a fi un copil foarte cuminte.

— Te considerai un papă-lapte?

— Cam aşa eram privit iniţial, pentru că tataia îmi interzisese să mă bat cu cei cu care mă joc, prin urmare veneam destul de des accidentat la mama acasă, până tata mi-a spus că mă dă afară dacă mai vin bătut. Adevărul este că mă întorceam cu capota julită destul de des. Bineînţeles că am ieşit val-vârtej şi l-am pocnit bine pe primul care călcase pe bec, un băiat mai mare cu vreo doi ani, care urla la mă-sa că l-am bătut. Maică-sa s-a dus cu jalba-n proţap la mama. Tata a ieşit pe geam şi a luat o figură

supărată, zicându-mi să intru să discutăm, iar eu i-am replicat că nu vin, că el m-a învăţat să fac asta, să mă lase în pace. Cred că falsa lui inconsecvenţă i-a cam atras antipatia familiei celuilalt, al cărui bunic era şeful tatii…

— Chiar te-ai apucat de fumat la şapte ani?

— Ţi-am scris că am fumat prima oară la şapte ani, nu ştiu dacă e acelaşi lucru cu apucatul de fumat. Dar da, e vorba de Carpaţi fără filtru, pe care îl fumam ocazional. Mi s-a făcut rău prima oară, dar am băut apă şi a fost ceva mai bine. Un băiat mai mare ne-a zis că o să se prindă părinţii acasă după miros, iar noi am început să mestecăm petale de trandafir. Ne miroseau însă mâinile, dar am început să tragem din ţigări indirect, după ce le înfigeam în ţevile cu care suflam cornete de hârtie.

Erau două tipuri de ţevi, unele mai grosuţe şi unele mai subţiri. Cele subţiri erau potrivite pentru înfipt ţigări în ele, dar cele groase rămâneau preferatele noastre pentru cornete făcute în grabă. Dând timpul înapoi, cred că arătam ca nişte opiomani în miniatură, trăgând din pipele lungi. Efortul era şi mai mare să tragi printr-o ţeavă de vreo patruzeci de centimetri lungime. Rezultatul era că ne depozitam ţevile într-o uscătorie, pentru că puţeau.

— Asta se întâmpla în Caracal, nu?

— Da, apoi m-am mutat după serviciul lui tata, în Bucureşti. În prima zi de şcoală din capitală am căzut în ditamai noroiul, cu tot cu ghiozdan, aveam un costum nou de şcoală, mă îmbrăcase mama pentru şcoala de capitală. Era însă o şcoală din ţigănie, vai de mama lor…

— Cum te-ai împăcat cu colegii?

— Schimbam foarte des clasele, deci şi colegii, de-asta am învăţat să-i studiez repede şi să mă orientez. Făceam temele câtorva ţigani mai masivi din şcoală şi mi-era destul de bine, în sensul că nu veneam acasă prea des jefuit de abţibilduri sau alte chestii. Pe unii colegi îi lăsau şi fără adidaşi, adevărate ravagii.

— Zău? Nu îmi amintesc episoadele astea, eu sunt şi mai mică decât tine.

— Aha. Poate ai fost la o şcoală mai spălată… Totuşi,

m-a mirat că în Bucureşti erau mult mai mulţi proşti ca în Caracal, în ciuda glumelor! Într-o zi vorbeam despre existenţa OZN-urilor şi mi se pare amuzant doar că le-am zis pe un ton serios că OZN-urile există cu siguranţă, pentru că se găseşte cuvântul în dicţionar. Le-am adus DREV-ul, dicţionarul pentru elevi, unde scria clar: OZN – obiect zburător neidentificat, deci există! Toţi au fost de acord, cu nişte expresii luminate, de parcă erau loviţi de mai ştiu ce epifanie. Dacă scrie în dicţionar, există! S-au dus să spună mai departe, ca în manifeste: *ceteşte şi dă-o mai departe*.

— Foarte inventiv!

— Am uitat să-ţi scriu despre o deschidere de an şcolar. Ne-au dus în prima zi de şcoală la deschiderea oficială, cu televiziune, transmisie în direct, vorbea chiar Ceauşescu. Da, a venit, cu tot cu fiul lui, Nicuşor, care era ceva ministru. Îi aşteptasem în picioare vreo două ore, apoi a vorbit un fel de ministru, după care o femeie, apoi încă un nene, după care a venit rândul mult iubitului. Ştiam că el e ultimul şi aşteptam să plecăm la autobuze, apoi acasă şi mai ales să fac pipi. Ne dăduseră câte o ciocolăţică cu rom, mi-era o sete deşertică. Ei bine, omul numărul unu al ţării era pe val, vorbea fără oprire, parcă era în priză. Pe mine mă durea spatele, ni se spusese să stăm cu spatele drept şi ne speria un tembel că se vede totul de sus, de la tribună şi va fi vai de noi dacă greşim. L-am întrebat cu ce putem greşi, dar nu ca să fac mişto, ci pentru că nu aveam de gând să pic în eroare nevinovat, din neştiinţă. Tipul mi-a aruncat privirea de soacră-soacră poamă acră şi mi-a făcut semn că mă ţine sub observaţie.

— Ai păţit ceva?

— Nu, i-am spus doar că sunt nepotul doamnei Bărbulescu de la Slatina. Asta era sora lui Ceauşescu, aşa că tipul s-a evaporat. Habar n-am ce o fi fost în capul meu. Eram expuşi în primul rând din faţa tribunei oficiale, noi, olimpicii, semn de mare apreciere, dar pentru mine un blestem. Totuşi, Ceauşescu şi-a luat avânt, din nou, a tras aer în piept, moment în care pe mine mă lovise disperarea,

simţeam că nu mă mai pot abţine, făceam pe mine, pocneam. A dat din mână în felul său atât de imitat după ce a fost schimbat cu alţii şi a rostit clar: *Şi în încheiere…* Eu am oftat eliberat, mult prea zgomotos, cu bucurie. Am fost convins că doar eu o voi face, dar toţi copilaşii de acolo am avut acelaşi ton. Cel din dreapta lui tovarăşu' suprem a îngheţat şi a aruncat săgeţi de gheaţă spre noi, adică tocmai noi, olimpicii?! În stânga tătucului era Nicuşor, care a zâmbit şi i-a dat un ghiont lui taică-su. Ceauşescu tatăl a zâmbit şi el. Se abţinea să nu râdă. Prinsese şpilul. A continuat avântat: *Stimaţi tovarăşi, pionieri, cadre didactice şi oameni ai muncii, vă doresc mult succes în noul an şcolar!* Atunci am strigat cel mai sincer URAAA din viaţa mea. Chiar mă bucuram că ne înţelesese, parcă aveam un secret al nostru. Da, am fost convins atunci că, totuşi, tovarăşu' e şi el om şi mi-a fost drag pentru moment.

— Cum te simţeai atunci? Era un stres alergatul după alimente, nu-i aşa?

— Nu tocmai, eu veneam din Caracal, iar aici, în Bucureşti, pâinea nu mai era pe cartelă, se mai găsea destul de lesne şi salam, mai erau puii numiţi *fraţii Petreuş* congelaţi, eugenii, glucoză la farmacie, brifcor, quick cola, miere din ceva fructoză extrasă de la boabele de porumb, praf de ouă din care făceam omletă amestecându-l cu lapte. Stăteam şi pe la cozi, la făină, zahăr, ulei, banane, bomboane cubaneze, bomboane de pom, chestii obişnuite, cred că era o tactică să ne ţină ocupaţi. Nu cunoşteam alt mediu, iar ai mei se fereau să discute prea mult despre asta de faţă cu mine. Mă mai scăpam cu tot soiul de comentarii pe la şcoală, cred că asta îi făcea pe părinţi să fie mai atenţi. De pildă, am primit odată temă să scriem o compunere despre mamă, probabil de 8 Martie, iar tata a zis, de bună seamă în glumă, dar pe un ton serios, că uite la tv, mama noastră a tuturor e clar tovarăşa Elena Ceauşescu. Mama a ieşit din cameră, apoi şi tata, cred că se duseseră să râdă. Ce să crezi, fix despre asta am scris, cu prea puţină tragere de inimă. Ne-a adus doamna de

română rezultatele aprecierii şi mi-a spus că ea s-a obişnuit cu compuneri foarte frumoase din partea mea, dar că la aceea mai e de lucru, e de înţeles că mi-a dat nota nouă. Aveam doar note de zece, aşa numitul zece pe linie, am fost puţin cam mirat, prin urmare i-am spus sincer că aş fi scris mult mai frumos dacă vorbeam despre mamaia, dar că am scris despre tovarăşa şi asta e, trebuie să fie bine. Femeia s-a cutremurat, îi revăd cu ruşine figura mirată, dar mi-a rectificat nota din catalog, mi-a dat zece. Nu a ştiut ce să înţeleagă şi nici la ce să se aştepte, biata de ea.

— Ai fost vreodată internat în spital copil fiind?

— Nu, sunt foarte sănătos prin genetică şi activitate, am avut totuşi odată, pe la sfârşitul clasei a patra, o perioadă de internare ambulatorie şi restricţia de a mă juca afară din casă, din cauza unui vărsat de vânt. Am stat vreo două săptămâni izolat. Când plecau ai mei la serviciu, ieşeam pe balcon, pentru că stăteam la etajul unu, deasupra ghenei şi intrării în bloc, şi mă jucam cu ceilalţi de sus, ba cu cornete, ba flori fete sau băieţi. Odată am rămas doar eu cu un tip cu care nu eram prea amic şi ne băteam cu invizoace, V-urile acelea din sârmă, foarte nenorocite de altfel şi care generau destul răni. Eu am tot tras, el a tras, dar eu am rămas fără muniţie şi nici nu aveam sârmă la îndemână, în timp ce el avea berechet, pentru că în jur erau multe şantiere şi o sumedenie de resturi de materiale de construcţie. Atunci mi-am luat inima în dinţi şi l-am surprins. Am coborât în grabă, spre surprinderea lui, ţinând praştia astfel încât el să fie convins că sunt gata să trag şi am tăbărât urlând spre el că îl omor şi-i scot ochii. Sărmanul a luat-o la sănătoasa ca un şoricel, a şi căzut în fugă, s-a împiedicat de un canal ridicat, s-a ridicat ca un arc şi bagă mare! Întocmai ca în desene animate, râdeam de mă prăpădeam. I-am luat tacticos tot, l-am jefuit: două praştii, două borcane pline cu muniţie şi câteva elastice perfecte. Pe atunci, elasticul se scotea de la chiloţii uzaţi sau se cumpăra la metraj, de la mercerie. M-am simţit un mare strateg, poate un fel de

samurai, tocmai citeam Shogūn.

— Ce prostiuţe făceai?

— Niciuna. Făceam însă nişte rele, care mă surprindeau şi pe mine. De pildă, un băiat din scara vecină îl împinsese suficient de tare pe un amic de-al meu destul de bun, care a venit şi mi-a spus, cred că mă considerau un soi de şef. M-am dus la celălalt băiat, la agresor şi l-am culcat dintr-un singur pumn în ochi, atât de bine încât al doilea pumn nu am mai avut cui să i-l dau, pentru că deja dormea. Timp de două săptămâni i-am văzut băiatului acela transformările ochiului vânăt şi mi-a părut foarte rău, dar m-am ţinut tare şi am făcut pe durul în continuare. I-am cerut scuze abia după vreun an. Altă dată am mers, învăţat de nişte ţigani care profitau de faţa mea blajină, la un alt copil, ceva mai mare ca noi, de pe o stradă paralelă cu a noastră. Avea o pungă plină cu tigăiţe.

— Tigăiţe?

— Da, capacele de la sticlele de suc sau bere, mai ales cele inscripţionate eu te miri ce, bătute cu ciocanul şi apoi puse pe linia de tramvai să fie perfect plate, le foloseam la un joc care presupunea colectarea lor dintr-un cerc la care dădeam cu un fel de portofel făcut din copertă de caiet sau carte, din plastic, astfel încât să capturăm în deschizătura portofelului cât mai multe tigăiţe ale oponenţilor. Dacă erau foarte bine bătute şi întinse, se agăţau mai greu, ăsta era şpilul. Am mers la băiatul cu punga plină şi i-am smuls-o din mână, tot după un pumn bine articulat. Apoi mi-a fost din nou ruşine, dar devenisem cineva la bloc la noi, un dur. O prostie, ştiu. Pur şi simplu nu discerneam corect ante act că voi face rău copiilor acelora.

— Te băteai des?

— Depinde ce înţelegi prin asta. În clasa a patra am făcut judo, apoi box, eram destul de obişnuit cu bătaia, dar nu apucasem să fiu suficient de disciplinat să înţeleg că e greşit să mă bat aiurea. Cel mai bine îmi amintesc bătăile pe care le-am încasat eu în prima parte a vieţii. Una a fost aiurea pentru că am luat apărarea unei bătrâne în

tramvaiul 32, pe la staţia Petre Ispirescu. O jefuia o gaşcă de ţigănuşi şi nu am observat că erau o brigadă organizată, apăraţi de unii mai mari. Niciun român nu mi-a sărit în apărare, deşi era clar că apăram o cauză foarte nobilă. Pe atunci se foloseau nişte şişuri micuţe pentru tăiat genţile, pe care eu le-am primit direct pe piele. Cămaşa a fost făcută zdrenţe, eu tăvălit bine, însă m-a salvat o sticlă de vin spumos pe care o aveam cu mine. Eram cu iubita mea, dublă greşeală, dar pe ea am împins-o departe şi nu a păţit nimic, din fericire. De atunci mă bat cu oricine, nu mă interesează cât e de mare sau de urât, pentru că tot are cap şi ficat de lovit sau găurit.

— Aha.

— Cel mai tare am fost bătut prin anul trei de facultate, terminasem primul semestru cu zece curat, ce-i drept şi cu ajutorul unui coleg şi prieten, care a avut tupeul să-l certe pe profesorul de electrotehnică de faptul că intenţiona să-mi dea nouă, iar eu aveam doar zece. A funcţionat.

— Ziceai de bătaie…

— Mergeam cu un amic să înregistrăm nişte casete, la un tip care stătea la casă prin ţigănie. Amicul meu era tuns cu creastă, era mare fan Nina Hagen şi The Clash, tocmai ce trebuia pentru un pic de scandal cu cocălarii din zonă, care l-au ocărit până al meu a zis ceva nepoliticos. Când am început bătaia, crestaşul meu fugea ca un erou, iar actul doi a fost cu mine încercând să rămân în picioare. Ştiam că dacă aş fi căzut, m-ar fi călcat în picioare, văzusem asta de câteva ori. Am scăpat cu două capete în loc de unul, o ureche ruptă, coastele zdrenţe, spatele numai urme de bâtă. Am ajuns la amicul cu casetele, m-am spălat şi am aţipit un pic pe un fotoliu. Când m-am trezit nu mai ţineam minte nimic. Blanc total. Am început să rememorez identitatea personală, acţiunea în sine, iar apoi am luat-o spre o întâlnire cu fata mea, urma să vedem Forrest Gump, dar nu am mai ajuns, eram praf. Nici acum nu îmi pot reface mental în vreun fel celelalte examene din sesiunea semestrului cu pricina, doar pe cel despre care îţi

vorbeam. Pentru examenele de licenţă a trebuit să iau balistica interioară de la zero, pentru că nu îmi mai aminteam nimic.

— Ce denumire super tehnică…

— Mişcarea proiectilului este împărţită în trei părţi din punct de vedere didactic şi al studiului: balistica interioară, care tratează fenomenele apărute pe timpul mişcării proiectilului în interiorul gurii de foc, balistica exterioară, lesne de înţeles ce înseamnă şi mai este una, perioada acţiunii posterioare a gazelor, imediat după părăsirea gurii de foc de către proiectil, tratată uneori separat pentru că se petrec nişte chestii speciale atunci.

— Ai avut vreun curs favorit?

— Mai multe, dar o mare decepţia am avut la desen tehnic şi geometrie descriptivă. În liceu avusesem o profă cam ţăcănită la desen tehnic, dar foarte bun pedagog. Eram mai dolofan pe atunci, pe vremea socialistă, pentru că exageram cu făinoasele după ce dădusem de pâine la liber, fără cartelă adică, din Bucureşti. Avea o figură atipică profa noastră de desen şi parcă o văd venind la foaia mea de lucru şi privindu-mi creionul şi faţa rotundă mi-a zis relaxată că am o mină bună. Putea fi mina de la creion, putea fi mina mea pufoasă. Am râs de m-am tăvălit, iar odată cu mine toţi din jur, deşi nu auziseră ce îmi spusese, pentru că mă amuzasem cu pasiune. De atunci femeia îmi acorda o atenţie specială, în sensul bun. În facultate nu am avut acelaşi noroc.

— Ţi se părea plictisitor să stai la cursuri?

— Nu, dimpotrivă, e un domeniu fabulos, chit că eşti băiat sau fată. Acum sunt şi studente, chiar şi eu am prins o grupă mixtă cărora le predam aparatură artileristică. Erau şi cursuri plicticoase, dar se rezolva cu puţină imaginaţie. Stricteţea militară se traducea în primul rând în obligativitatea prezenţei la cursuri. Absenţele se sancţionau disciplinar, cu avertisment urmat de zile de arest în unitate sau la arestul garnizoanei. Unele ore mi se păreau atunci de umplutură şi mă abţineam cu greu să nu adorm, mai ales în anii mici, primii doi sau trei. Am făcut

şase ani de Academie, am fost două promoţii cu caracter experimental, eu cred că am studiat cam prea mult, îmbătrâneam în şcoală. În sfârşit, uneori îmi imaginam diverse chestii amuzante să nu mă fure somnul la ore.

Favorita mea era cea pe care mi-o descriam la ora unui general pensionat, care se deplasa şi se exprima foooarte lent. Se făcea că scotea un coleg la tablă, care desena o schemă de tragere, iar schema se deforma şi se transforma într-o figura hidoasă, care rostea cu o voce absolut lugubră că a venit să ne ia. Urma râsul înspăimântător. Atunci generalul scotea pieptul în faţă şi strigătul i se prefăcea în scâncet, cascheta într-o oliţă şi pantalonii într-un scutec de copil, după care îşi băga degetul mare în gură şi se arunca direct pe fereastră, de la etajul trei. O mână păroasă şi neagră ieşea din tablă şi-l înşfăca pe colegul care era împietrit în faţa ei. Vocea striga: „Tu m-ai zgâriat cu prostiile astea?”, iar apoi prăpăditul era tras cu putere spre tablă, fiind lovit de vreo trei sau patru ori, zdrobit şi împroşcând tot colectivul clasei cu creieri şi sânge. Toţi urlau de frică, unul îşi punea pe cap, ca o cască de protecţie, coşul de gunoi plin cu ambalaje de eugenii şi cotoare de măr şi sărea pe fereastră, strigând după maică-sa, oriunde era ea, iar ceilalţi fugeau pe unde apucau, unii pe scările care se deformau, alţii alegeau tot scurtătura de pe fereastră, nimerind în ţepile groase ale ramurilor din jur, ca nişte frigărui sau ca taranca pusă la uscat cu sare, peştele întins pe sfoară. Doar un singur coleg, cel mai nesuferit dintre toţi, rămăsese în bancă. Camera de filmat se apropie uşor şi îl vedem de sus în jos: era cu privirea fixă, exoftalmic, adică ochi-beliţi, iar jos o mare baltă colorată, pentru că făcuse pe el şi rămăsese aşa, rigor mortis. Pam-pam!

*

Ora regulamentară cred că se terminase, pentru că Angela m-a întrebat din nou dacă vreau apă sau o cafea.

Vorbisem iar despre accidentul meu din armată, despre nevrozele dobândite, atacurile de panică obişnuite şi aveam impresia că mă învârt în jurul cozii.

— Pot să mai stau?

— Da, azi da, următoarea programare nu mai vine. Ştiam că are cel mult doi clienţi pe zi.

— Ce ai făcut până la urmă, te-ai mai însurat?

— Da, a fost o aventură, deşi toţi colegii mei îşi doreau contrariul. Vrei să îţi povestesc?

— Te rog. Nu mă mai întreba dacă am timp şi nu-ţi mai cere scuze de prisos.

— Am rămas fără bani atunci, când ne-au spart casă, fără mâncare şi alcool, iar tata e prea mândru să se împrumute şi eu nu eram prea dornic să plătesc o masă prea mare pentru nevoile mele de a sărbători, s-au organizat până la urmă două mese, una acasă la mireasă şi una, mai târziu, foarte restrânsă, la mine. Urma să ne mutăm la mine după nuntă, să stăm cu ai mei. Oricum ea stătea mai mult pe la mine.

— De ce crezi că a fost o aventură?

— Câţiva colegi au venit la Starea Civilă şi s-au tot chinuit să ne saboteze, au furat stiloul ofâţerului de stare civilă, care era de fapt o femeie, unul de-al meu s-a dat la mă-sa, apoi au făcut pierdut buletinul meu, dar până la urmă chiar şi ei s-au predat. Ea, săraca, era şi mai palidă ca de obicei, mă-sa şi ta-su deveniseră foarte nervoşi. Am ieşit după duelul rapid de două afirmaţii, două *da*-uri cam scâncite şi lumea s-a relaxat la bomboane şi vin spumos.

— Îţi pare rău?

— După ce?

— E, hai!

— Nu, hotărât lucru nu, dar nu m-aş mai însura vreodată.

— Vrei să vorbeşti despre asta?

— Nu, e un subiect cu care m-am împăcat demult, asta e, timpul se scurge într-un singur sens pentru noi, cei de aici.

— Povesteşte-mi continuarea, dacă vrei.

— E, ne-am dus la ai ei acasă, unde doi colegi de-ai mei s-au făcut praf dintr-o eroare logistică. Verişoara mea era mică pe atunci, să fi avut vreo unşpe ani şi auzise de

cocteiluri, iar din nenorocire ceea ce colegii mei credeau că este vin, era de fapt mereu altceva, când gin cu vin, când votcă cu vin, când bere cu vin, când vin cu vin. Unul dintre prieteni a dat să se ridice şi crezând că faţa de masă este cămaşa lui albă, şi-a băgat-o în pantaloni şi dus a fost, cu toată vesela după el şi celebra salată de boeuf bine asimilată covorului din cameră.

— Nu vreau cu liftul, că mi-e frică, merg pe scări, a început unul dintre ei.

L-am luat pe umeri, cu celălalt coleg, dar cel mai ciupit dintre noi a început să se dea uţa atârnat de umerii noştri.

— Băi, bătrâne, termină, că te las să cazi!

— Ba nu, că nu mă lasă Roji!

L-am lăsat. Din capul scărilor s-a prăbuşit până jos, a dat cu capul în uşa liftului şi a căzut ca un copac, cu un suspin lung.

— Nu mai mişcă, bă. Roji, a murit bătrânul?

— Nu respiră, frăţică!

S-a trezit al meu ca un arc:

— Yuhuuu!

A căzut la loc.

I-am luat pulsul. Nimic. Îmi venea să vomit, m-am dus în ghenă, pe etaj şi am dat jetul.

Când m-am întors, unul jelea, altul se odihnea. Cred că se odihnea cam mult şi prea profund. A fost rândul celuilalt să vomite.

— Hai la poliţie, tăticule! Asta e.

— Fără poliţie, bre! Nu-mi plac dubele.

Vocea salvatoare era a bătrânului. Dăduse sfântul şi era viu.

Chiar şi acum, după mai mult de douăzeci de ani, urma căpăţânii prietenului meu a presat o urmă ca o calotă sferică în uşa liftului de la etajul trei.

I-am dus acasă, cu maşina. Aveam costumul de militar în portbagaj, mi-am pus doar vestonul şi cascheta, să evităm probleme cu miliţia şi hai acasă cu băieţii.

— Frăţioare, te rog eu mult, pe mine să nu mă duceţi

chiar acasă, că mi-e târşă de mama, mă, mai stau niţel pe gărduleţ să-mi revin.

Bătrânul avea o faţă cam uzată în opinia celuilalt amic, el e cel care i-a tras porecla asta, dar cu toţii am picat de acord că a fost dintotdeauna un tip amuzant şi, foarte important, extrem de mămos. L-am lăsat pe gărduleţ. În două secunde era cu roţile în sus, în partea cealaltă a gardului. În alte două sute de secunde reuşisem să-l ridicăm şi să-l scuturăm de praf şi frunze.

— Băi, gata! Hai înapoi cu noi, ne întoarcem mai târziu, pielea mea, că oricum te miroase mă-ta şi se vede urât. Hai, că adormi aici.

— Eu, nu, mi-e foarte bine. Gata de războooi!

Se înfipsese în gărduleţ, agăţat ca o maimuţă, cu privirea fixă, scrutând cerul din spatele blocurilor după vreo planetă specială. L-am mângâiat pe cap, să îi pipăi vânătăile.

Toată faza se desfăşura cu mine îmbrăcat în blugi, adidaşi, veston militar şi cravată, plus cascheta de rigoare, iar celălalt era agăţat de braţul meu, fix ca în bancurile alea, ştiţi voi care, gen YMCA, mai ales că eu aveam doar mustaţă pe atunci.

Am plecat, am urcat din nou în Dacia mea 1310 gri 83 din anul 1983.

— Când am luat curba să ne întoarcem, tăind linia continuă din faţă de la Ghencea, unde întoarce acum tramvaiul 41, ghici cine era în intersecţie, dirijând traficul cu legitimaţia în mână?

Angela râdea.

— Eşti fabulos. Cine?

— Chiar bătrânul, care prinsese curaj că poate sta în două picioare, culmea evoluţiei personale.

— Serios? Ce a făcut?

— Nu ştiu, eu am plecat, l-am dus acasă pe celălalt coleg, apoi m-am dus acasă, mi-era foame.

— Acasă unde?

— Acasă la mine, unde altundeva?

— Nu pot să cred…

— Ce?

— Şi nevastă-ta?

— A, era şi asta parte a povestirii. Ei bine, am uitat-o la maică-sa.

— E, hai!

— E simplu: am ajuns acasă, unde tata, mama, nişte vecini foarte de treabă cu noi şi fratele mamei erau la masă. M-am aşezat şi eu, am început să mănânc şi am cerut un pahar de vin, pentru că îmi doream. Tata mi-a pus ceremonios, eu am băut şi mi-am mai pus două chiftele. E imposibil să uit faza, pentru că vecina m-a întrebat unde e nevastă-mea. Atunci mi-am dat seama că uitasem să o iau. I-am zis vine mai târziu, dar deja toată lumea înţelesese deja. Ce era să fac, m-am ridicat frumuşel şi m-am dus să o iau.

— Ha. Ea ştie că ai uitat-o la maică-sa?

— Da, m-am scăpat ceva mai târziu.

— Şi apoi?

— Păi a trecut vreo săptămână, după care am început să mă întreb când se întoarce acasă. Mi se părea în regulă să stea câteva zile, hai o săptămână, dar deja exagera. Mi-am dat seama că mariajul este o damnare fără sens. Sau că sunt eu prea prăjit la creier, nu ştiu.

— Ai folosit vreodată halucinogene?

— Greu răspuns şi delicat. Îţi pot povesti ce i s-a întâmplat unui amic, să-i zicem Marcel, ok?

— Bine.

— A fumat în piaţă, de la un prieten, apoi ăla a sunat-o pe nevasta lui Marcel să îl ia.

— Şi?

— Aia l-a trimis pe ta-su, care a filmat tot, să îl facă de râs. Chiar a fost de râs.

— Ce s-a întâmplat?

— Hm. Marcel trecea strada foarte ceremonios, protejând ceva inefabil, un soi de iepuraşul Harvey. Apoi a ajuns la etajul cinci, unde stătea soacră-sa. Acolo a aşteptat. Socru-său filma.

— Nuuu!

— O, ba da. Socru-său a intrat primul, apoi Marcel a sunat la uşă. Oricum el urcase în acelaşi lift cu socrul lui, dar habar nu avusese. Ţârr ţâr.

— Hai, că e prea gogonată!

— E pe youtube. Marcel a intrat leeent. Soacră-sa a dat să închidă uşa. Marcel a strigat: nuuu, ai grijă, îi striveşti. Nevastă-sa a pus masa. Marcel a certat-o că sunt farfuriile prea mari, a pus pe masă nişte pahare mici de shoturi şi farfuriuţe de cafea. I-a spus că se îneacă băieţii în farfuriile de ciorbă. A mâncat încet, dând noroc vreo două ore cu fiecare pitic, iar pe soacră-sa a trimis-o pe balcon, a decis că e vrăjitoarea cea rea… Marcel a luat cina cu Albă-ca-Zăpada.

— Eşti în lumea ta, nu ştiu însă în care din ele. Angela tăcea. M-am ridicat şi eu.

— Mai stai, Cătălin.

M-am strâmbat.

— Mai stai, Roji. Am zâmbit.

— Hai, ştiu că asta vrei. Vorbeşte-mi despre tatăl tău.

— Da… Prima poză cu el este când mă ţinea în braţe, el îmbrăcat militar. Era locotenent. Prima amintire cu el este de fapt cu noi doi jucând ceva, cred că fotbal cu o minge foarte moale, iar el mi-a şters o urmă de mâncare de pe faţă folosind salivă de la el şi saliva îi mirosea cam nasol. Apoi curg celelalte amintiri. Nu înţeleg de ce nu mi-a spus ce simţea, deschis. Eu am fost totdeauna cel care îi luam în braţe şi le spuneam ce simt, că îi iubesc. Nici tataia Nicu nu mi-a spus asta la timp, nici tata, doar mama, dar ea iubea uneori prea acid, biata de ea, ca şi cum transfera mai întâi obiectului dragostei ei sentimentul unei oglinzi în care îl privea, îl admira, îl ţinea minte, apoi se întreba cum ar fi judecat de alţii, de te-miri-cine. De ce trebuie să vorbesc de tata?

— Nu trebuie. Am crezut că tu asta îţi doreşti.

— Tataia Nicu a fost cometa familiei noastre, cred că despre el e de vorbit, despre iniţiatorul influenţei, despre sursa tuturor poveştilor, *causa prima* aristotelică.

— Tu ai venit aici.

— Eu am venit aici, şi eu îi port pe toţi cu mine, Angela. Îi car pe toţi cu mine sau îi port, cum crezi că este mai potrivit spus?

Faţa ei mirată părea foarte falsă.

— Poate îţi par falsă acum, îmi citi ea gândurile, dar sunt oglinda pe care ţi-o alegi sau nu.

— Nu eşti puţin cam prea personală, Angela? Deontologia ta nu te poate purta pe ape atât de tulburi, draga mea.

— Draga mea, ce frumos sună! Te-am lăsat să continui pentru că de astăzi nu mai pot fi psihoterapeutul tău, Cătălin. Caută-ţi altul sau opreşte-te aici. Eşti puternic. Dacă te ajută şi îmi doresc să te ajute, sau doar dacă te face să te simţi mai bine, îţi voi destăinui că aici, în acest cabinet, au plâns, s-au tăvălit, s-au descoperit, s-au revelat oameni care se credeau dumnezei. Nu erau, ce să crezi, surpriză!

Era rândul meu să redau faţa pastelat-pixelat a neputinţei mirate.

— M-am îndrăgostit de tine, Cătălin, nu mai putem continua, din păcate. Suntem oameni puternici sau dimpotrivă, suficient de slabi să recunoaştem asta. Şi tu şi eu suntem aici pentru că tu ai ales să continuăm şi eu să te ascult şi să te am în preajmă. Nu credeam să ajung să spun asta unui client şi mă bucur că am găsit forţa să o fac. M-am îndrăgostit de tine, ca o adolescentă, mi-ai dat viaţă, îmi place să îţi simt privirea pe mine, mângâindu-mă. Nici tataia Nicu, nici tatăl tău nu se socotesc aici, eu cred că tu eşti o cometă pentru toţi ai tăi, un model, imperfect cum te crezi, icoană pentru copiii tăi, pentru iubirea ta, un zeu pentru bunicii tăi, pentru ceilalţi care contează. I-ai încălzit şi le-ai dat sens tuturor.

— E, hai, dacă aş fi un zeu, aş fi un Penat, un zeu domestic, zeul casei.

— Ăştia contează totdeauna, zeii casei. Ei sunt nemuritori, dragul meu.

—!

Explozia de artificii a întârziat. Aş fi dat comanda, din nou, dar focul a venit singur, pentru că îl chemasem demult, demult, la patul unei muribunde, la patul unui zeu.

Wayan, prietenul meu balinez, îmi povestea despre înmormântarea tatălui său şi am înţeles atunci o normalitate, că orice om care moare devine un zeu, pentru ai lui, pentru ceilalţi, atât cât poate el duce. I-am cunoscut mama, spre bucuria mea, mamă care era peotul-şaman al satului lui, Tabanan, urmându-i tatălui lui Wayan. Numele lui înseamnă în balineză primul născut, prin urmare el ar cam fi trebuit să devină preotul satului, dar a cedat onoarea fratelui său, el considerându-se prea golan şi fără harul necesar.

A, şi mai e ceva, vorba lui Shmuel, prietenul lui tataia, răspunzându-mi la mirarea pe care mi-am manifestat-o la vederea muţeniei nevestelor în timpul slujbelor lor religioase:

— Nu uita, copil iubit, femeile nu se roagă la noi în sinagogă pentru că ele nu au nevoie, au o legătură directă cu Dumnezeu, fir direct, doar noi băieţii avem nevoie de centralistă, mereu.

Zeiţa mea cu fir direct, mamaia Ioana, mi-a dat ce i-am cerut: să fiu iubit. Am fost iubit, sunt iubit. Iubesc.

— All inclusive cu plata în rate?

— All inclusive cu plata în braţe, eşti un tip cu lipici.

— Se ia?

— Nu, cu siguranţă nu, doar se dă.

*

Am fost oare destul de atent, am fost prea arogant, am fost nesăbuit? Probabil că un pic din toate, dar am trăit.

Şi poate că astfel am devenit un om mai bun.

*

Se prea poate. Cu certitudine un om plin de îndoieli.

Din Afghanistan se trece foarte uşor în Pakistan şi invers, culmea corespondenţei.

În Pakistan mi-a fost prezentat un ghicitor, care

profeţea doar cui avea el chef. Aveam pe atunci un paşaport fals şi ştiu bine că nu avea cum să afle chestia asta, dar individul mi-a ghicit numele real, în întregime, vârsta şi numărul de copii, pe atunci doar trei.

— Te numeşti Rogiteanu Katalin şi mai ai un nume de împărat. Ce viaţă frumoasă ai fi avut! Crezi, asta e bine, eşti unul care crede. Grăbeşte-te să le faci pe toate, nu mai ai mult timp! Vei muri la 47 de ani şi vei avea şapte copii. Te aştept.

Am râs două zile pe tema asta.

Acum nu mai râd deloc. Fac 44 de anişori în curând, am fix şapte copii. Ha. Îmi veţi spune să mai fac. Nu mai merge, nu mai am cu cine în primul rând şi, ce să credeţi, nu mai vreau. Asta e. Acum e caz de fatalism. Nici urmă de resemnare.

*

Curtea de aer vibra de aşteptare. Ieşiseră ai lor. La alegeri.

— Ce zici, mă?

— A?

— Eşti bine, hă?

— Da.

— Ai nevoie de ceva?

— Ţ.

— Ai şi tu o ţigară, mânca?

— Da.

— Dă.

— Ţ. Doar pentru mine.

— A, ia zi, se dă?

— Ce, dileala?

— Aha.

Graţierea şi amnistia erau subiectul zilei, de multe zile amare, adică de prost gust. Asta înseamnă dileală în jargon, amnistie sau graţiere.

— Ai auzit de băiatul de la Iaşi a, care s-a mierlit singur că i-a rupt ăia gaura în pârnaie, ştii ce zic?

— Adevărat?

— Da, mă.

— Se dă, bos, sută în mie se dă, ştiu io.

— Mie în sută, vrei să zici, nu?

— E mai bine aşa, bos?

— Bă, eşti plantă, urs, sau ce, n-ai fost la cursurile de clasa întâi?

— Era de a treia, bă, am terminat a doua acu doi ani, la Giurgiu.

— Nu, bă, că aia de predă domnu' ministru la urşi e a-ntâia, mă, se învaţă litirili.

— Nu mă mai asculţi, mă! Te-ai răcit, frăţioare, te-ai răcit.

— Bre, nu e aşa, cum să te uit eu pe matale, păi?!

*

E mişto să fii bipolar în închisoare, nu eşti singur, poate că îţi dai seama că totuşi celălalt tu eşti genul tău şi înveţi să te îmbrăţişezi, poate chiar să te iubeşti sau să te respecţi şi cine ştie, cu ceva noroc, poate faceţi ceva împreună.

Aha. Respect.

*

Respectul este opusul înjoselii.

— Bă, secţia patru, dă asta la Tudi de pe lungă, frate!

— Dă-i-o tu lui Tudi, poate îi place.

— Bă, te fac, bă.

— Cam greu prin gard, fă-te singur, pari genul.

— Te crezi deştept a, că stai pe scurtă, la şmecheri a?

— Eşti invidios, nebunule… Răutăcioasă mică. Erau destui şi de-ăştia.

*

Neluţu se privea în oglindă.

— Bărbosule, nu mă mai ia nici liftul când ies de aici, bă!

— Te ia, sigur te ia, că eşti slăbuţ, capacitatea maximă e de patru slabi.

— Patru slăbari?

— Ha! Cum zici tu. De fapt, să ştii că se vede prea puţin în baia asta prost luminată. Am fost cu un băiat mai martalog la vizită la muzeu, ne-au dus pentru bună

purtare, unul de pe secţia a cincea, care a făcut deja doişpe ani de fraier că n-a avut avocat şi s-a văzut atunci în oglindă la ăia la baie, la muzeu, în lumină ca lumea şi toate alea, oglindă bună, mare. A plâns ca un gugu de tristeţe, săracu'. L-am ţinut în braţe, chiar dacă nu dădea bine… Noi suntem bine, crede-mă. Hai, fă-te frumos, ai conjugală mâine, bagă flotări, să te ţină spatele! Vrei o cola?

— Nu bre, nu-mi fac obligaţii!

— Auzi, Neluţule?

— A, zi mai încet că dorm ocnaşii ăştia!

— Eu cred că boala cea mai comună în puşcărie nu e răceala, deşi în general ceilalţi se răcesc de noi…

— Care e, geniule?

— Cei mai mulţi se îmbolnăvesc de religie, mă! Neluţu se rădea şi râdea şi tot râdea, zguduindu-se.

— M-ai făcut să mă tai pe obraz, bravo, bună rău, bună de tot asta! Bă, ce ai făcut mă la radioul ăsta la care te tot duci ca un gâgă?

— Se face, se face. E de fapt staţie de radiodifuziune, că e prin cablu.

— Când se mai face, bărbosule, nu mai e timp, ne dau ăştia afară, vai de capul nostru! Hihi.

— Băi, are nevoie de nume.

— Păi botează-l, cheamă un popă, ca la carte…

— Eu propusesem radio ZĂBREA, se scria The B.R.E.A., adică the best radio ever arrested, dar nu a fost bine primită propunerea.

— Nasol, păi şi ce te faci, rămâi şomer?

— E, acum propunerea este *Un radio Deţinut minte* şi cred că o să fie de acord, deşi tot nu cred că şi-au dat seama încă de jocul de cuvinte.

Neluţu râdea iar, cu lacrimi.

— Bă, ce proşti sunteţi, bă! Eu mă credeam cel mai mare prost din lume, dar e bine să vezi că mai sunt şi alţii pe lângă mine…

Ionuţ se trezise.

— Mai ai acvariu, Roji?

— Nu, am avut noroc, au murit înainte să mă predau

cu câteva luni.

— Deştepţi a?

— Da, erau şi frumoşi pe deasupra.

De la patul de sus se aude foşnet de pătură albastră, penală.

— Nu, peştii sunt foarte proşti, uită imediat. De pildă, se duc într-o parte a acvariului şi până se întorc cică au uitat deja unde au fost.

— Nu cred, ai mei ştiau unde primesc de mâncare şi se duceau acolo când le era foame, iar fiecare familie avea piatra ei de calcar.

Neluţu, spirit practic:

— Bă, dacă e vorba de peşti, hai să-i întrebăm pe Caiafa sau pe Lovix, că ăştia au la faptă trafic de persoane şi prostituţie! Ha! Dacă vrei să înţelegi cum gândeşte un peşte, păi întreabă frate un peşte! Mimi râdea în baie, printre toate acareturile lui, cu termoplonjoarele noastre, făcea distilatul de pere sub duş, ţuică curentată.

Mimi era cambuzier vechi, la a patra întoarcere în pârnaie.

— Marmelada asta nu o ia deloc, mă, fir-ar ne-am zgârcit şi am băgat marmeladă penală, nu gem de magazin! O să iasă mai slabă ţuica de acuma ca aialaltă. Bă, cică unu de pe lungă are un crocodil nou cu facebook, care îl vrea? E zece cartoane.

— Are şi încărcător?

— N-are, da' le facem noi, cerem două cartoane separat pe el sau păstrăm tot, dacă facem plata la ăla cu crocodilu.

— Iese la curtea de aer ăla cu aparatul?

— Nu, stă palmat pe cameră, e terorizat. Vorbesc eu cu combinatorul de la ei.

— E scump, Mimi, bre.

— Bine, bos, am zis şi eu. Dacă îl dăm în sus la drogalăi cu o caleaşcă, mai punem şi noi două pachete peste plată, pentru marfa tamponată, ştii ce zic?

— N-avem nevoie de belele, mai avem niţel până la comisie.

— Bine, bos, nu facem nimicuţa.

Uşa s-a dat de perete din cauza curentului. Gardienii erau foarte discreţi, ei nu pocneau uşile.

— Roji, ai vizită mâine la nouă!

— Nu cred, e greşeală, am vizită abia duminică la şapte dimineaţa, vin ai mei. Cine scrie că ar fi?

— Herskovitz Bogdan, Herskovitz Cătălin – copil, Herskovitz Alina. M-am aşezat pe pat.

— Vă mulţumesc frumos.

— N-ai pentru ce, eşti în regulă?

— Da, da, mulţumesc, doar foarte surprins. Mulţumesc frumos. Uşa s-a închis.

— Roji, eşti bine, frate?

— Nu ştiu. Cred că da.

*

Nu ştiam că pe nepotul meu îl cheamă tot Cătălin. Nu mă omoram nici eu după numele ăsta, mă întrebam de ce să-l nenoroceşti pe bietul copil.

Am avut o noapte şi mai lungă ca de obicei.

Amestecate, ca la carcalete: dor, ruşine, curiozitate, teamă de penibil.

— Ce n’est pas la prison! Ce n’est pas la prison!

— Ba da, este închisoare şi îmi cer scuze că ne cunoaştem aici, dragul meu.

— Nu vorbeşte româneşte, a lămurit Bogdan. Adică vorbeşte, dar mai prost ca eu.

— Se zice ca mine, Bogdan. Alina era tot ea.

— Mă aşteptam la cătuşe şi lucruri urâte, de aceea l-am pregătit cum m-am priceput. M-am gândit că vizita noastră te va ajuta.

— A, deci ai vorbit cu ceilalţi? Logic, altfel nu puteai veni, ai mei aveau deja vizita programată.

— Da, am fost ieri la ei. Aşa mi s-a părut civilizat, Cătălin.

Ştiam că de obicei îmi spunea „dragul meu”, ştiam că mi-ar fi spus ca atunci dacă nu… dacă nu era totul aiurea cum simţeam că e. Era o prostie să mă gândesc la asta.

L-am mângâiat uşor pe nepotul meu. Ochii ăia verzi

moşteniţi de la Bogdan îmi vrăşuleau imaginaţia. M-a atins din nou, din propria lui iniţiativă.

— Ce n'est pas la prison! Alle, retrons à la maison. Venez!

S-a ridicat şi m-a luat de mână, trăgându-mă afară după el. Bogdan l-a mângâiat şi a plecat după el. Alina s-a lipit de braţul meu.

— Fii tare, dragul meu, te iubesc, te voi iubi totdeauna.

— Şi eu, mult prea mult. Îmi pare rău că v-am adus aici. Am greşit.

— Nu, iubitule, nu ai greşit. Eu am greşit că nu am ştiut să te păstrez. Sunt o babă acum. Îmi vei lumina tot restul vieţii.

— Te răsfeţi, Alina. Eşti taman bine.

Am sărutat-o şi, vorba Genezei, a fost bine.

Mă simţeam un vierme, m-am râmuit spre uşă, printre ceilalţi vizitatori.

Gardianul m-a însoţit discret, ca de obicei. M-a bătut cu compasiune pe umăr. Nu mă mai văzuse trist.

— Hai, Roji, nu te lăsa în cănuţă!

*

Mardare a fost adus în celula noastră deja bolnav. VIP-ul ăsta nou fusese un mare şmecher afară, dar afară e afară, înăuntru e altă şmecherie, reguli noi, alt purgatoriu, alt traseu, altă junglă. Maimuţele suntem tot noi, aceeaşi fojgăială, doar timpul trece altfel, se dilată prea des.

Mi l-au dat în grijă. Nu ştiu de ce, cred că tot faţa mea de băiat bun m-a nenorocit.

— Băi bărbosule, ce puţea pe aici, dar acum ne-am nenorocit cu ăsta, bre!

— Aha, n-am dormit toată noaptea, a bătut continuu în pat că făcea ba una, ba alta, totul în găleata asta nenorocită. Are 130 de kile, eu mai puţin de 70, mă rupe.

Trei săptămâni. O lună. Mă chinuia ca pe un mucenic, nu credeam să fie în halul ăla de complicat. L-au luat cu salvarea când era pe moarte, l-au dus la spital, după vreo lună şi mai bine de chin.

A murit în spital, am văzut la tv, să-i fie ţărâna uşoară. A mai trecut vreo lună.

Mă gândeam la tipul care scrie pe afară, pe la intersecţii: *Priveşte cerul* sau *Relaxează-te, totul va fi bine!* şi am luat-o de bună, am băgat botul, cum se zice pe aici. Digresiune: etimologie nouă, aşa apar *botaniştii*, în jargon. Apropo: când îl prind pe ăla care vopseşte gardurile cu mizeria asta, pun ţiganii pe el!

M-am relaxat un minut, doar atât. Printre primele lecţii pe care le-am primit pe aici s-a numărat aceea a unui domn extrem de simpatic, care îmi zicea că în puşcărie nu ai voie să te relaxezi, pentru că este un mediu intempestiv, imposibil de încadrat în orice sistem de predicţie normală.

Suliţa a venit brusc, de la un ţigan pe bomboane, adică pe pastile, care părea paşnic şi prea prăjit să se mişte aşa rapid. Nino, colegul meu, l-a împins, ca să nu dea a doua oară, la gât. Sărea din mine ca din arteziană. Mesajul a fost rostit: de la Mardare, bos, să nu uiţi ce i-ai făcut!

Nino s-a urcat cu picioarele pe ţigan, îl ştia:

— Limbuţă, te nenorocesc, jigodie prăjită ce eşti, te-ai dat la fratele meu, îţi rup fiecare os până te pupă mă-ta rece, morţii tăi!

Cabinet medical, sperietură. Fără organe afectate. Nici SIDA sau alte alea. Bun. Asta e. Asta a fost. A trecut. Fabrica de timp a funcţionat.

Cică îl plătise unul din familia lui Mardare să mă facă. S-a făcut stabor.

— Să plătească, bre, toţi care s-a dat la el, că bărbosul a avut grijă de ăla, l-a mai şi chinuit şi acuma ăştia zice că e el de vină, bre, nu e corect.

— Da, bre şi pe Limbuţă să-l facem sclavul lui pe cinci ani.

— Nu are mandat lung bărbosul, Limbuţă oricum face plata cum ştim noi. Da, culmea, chiar este o lume în care adevărul contează.

Stabor lung. Am urmat eu.

— N-am nicio pretenţie, Caiafa, doar să le zică cineva

ălora să-şi vadă de treabă sau să vină ei la mine la vorbitor. Nu vreau decât să-mi cresc copiii în linişte, atât! Să nu mă pună să vin după ei, Caiafa, le nenorocesc tot neamul, frate!

S-a făcut cum am zis.

Noroc că toţi ţineau la mine, toţi dinăuntru care contau. Se numeşte respect.

Ne-am înţeles, s-a pus batista pe ţambal.

*

Mă tot gândesc dacă nu cumva e posibil să ne fi născut cu toţii, într-un fel sau altul, într-o închisoare.

Mă întreb apoi dacă facem ceva pe tema asta.

Când eram foarte tânăr am învăţat să înot de la un prieten de-al lui tata, un fost poloist, un ofiţer USLA, adică un fel de SEAL al nostru pe vremea lui Nea Ceaşcă. Tipul mi-a predat esenţa.

— Şmecheria este să înaintezi, acum tu doar baţi apa.

Avea dreptate. Acum, într-un sufism, reducând problema la una anterioară, poate cam prea arhimedică, pot spune că apa, dacă îmi opune o forţă egală şi de sens opus, mă bate pe mine?

Hai să fiu şi mai concis, citând copiii mei, şase cuţite bine ascuţite mă-ta e pe mine?

*

Butaforie nouă: ceva mai liber, afară.

Tata era la analize, se operase de curând. Analizele de sânge sunt spaima mea, ştiţi deja. Mama intrase cu tata, dar a ieşit după vreo câteva minute lungi, galbenă ca o pastilă de furazolidon.

— Nu îi prea iese! Baba aia nu se pricepe să recolteze analizele.

— Ce nu-i iese, mamă?

— Sângele.

— A, cred că îl economiseşte, e greu de utilizat diluat.

— Mi-e rău.

S-a întins pe băncuţa din faţa cabinetului, la fel de galbenă ca ea, virând un pic spre pământiu.

— Mamă, nu e bine!

— Ce anume?

— Nu e bine, îţi stă nasol aici. De fapt, mă gândeam că o să fii un mort cam urât, fără supărare.

*

Am fost şi eu la analize, la câteva zile după ei, dar la alt cabinet, unul cu feţe prietenoase mie.

— Luaţi loc pe pat, faceţi-vă comod, vă rog.

— Nu pot fi comod aici, vă rog, hai să vorbim despre animale, copii, vacanţe, ne împrietenim şi rezolvăm, bine?

— Priviţi vă rog aici, am un ac nou, sigilat. Imaginea juca deja.

— Da, bine. Aveţi pisici?

— Nu, doar căţel.

— Copii?

— Da, unul.

Atunci a aterizat OZN-ul, fix în mijlocul încăperii care expanda. Un extraterestru mărunţel se scărpina între antene.

— Cucu bău, du-mă la şeful tău, pricăjitule!

— Ce zici, mă, eu nu arăt a bos?

— Eşti un prăpădit, un prăjit, pari fumat şi cam răpciugos.

Mă întrebam dacă n-ar fi fost totuşi mai bine pentru mine să fiu mai politicos cu el.

— Da, aşa e, ar fi trebuit să fii mai civilizat, tipule! Vorba dulce, ăăă, cum era?

— Bine, am dat eu din cap după ce l-am împins cu piciorul. Du-mă la el, acum! E cumva ăla gras?

— Da, el e, te aşteaptă, dar îţi poate îndeplini o singură dorinţă. Ai grijă!

— Am mai trecut prin asta, tipule, mersi. Ştiu jocul.

Şeful cel gras era în OZN, am urcat uşor panta care părea una obişnuită, pentru scaune cu rotile. M-am întrebat dacă extratereştrii mei au roţi, mi-am dat seama că nu îi observasem suficient de atent. Aveam de gând să-i cer şefului pufos ca un pudding verde translucid numerele la loto de duminică, să-mi închei şirul de datorii şi să mai

las ceva şi copiilor. Mă rodea curiozitatea dacă ăla mic dinainte avea roţi sau picioare, m-am întors să-l privesc mai bine. E, normal că taman atunci m-am dezechilibrat şi m-am împiedicat. Nu îmi dădeam seama dacă au picioare sau roţi, dar dolofanul cu grade de şef mi-a făcut semn să intru. Am dat să intru.

Bam! bam! cu uşa în faţa mea. Am crezut că glumeşte, dar m-a plesnit din nou.

— Băi, eşti nebun, mă inviţi să intru şi mă pocneşti cu uşa ca pe muşte?

M-am trezit. Asistenta mă pocnea pe obraz, ţinând un tifon cu spirt la nasul meu. Mă ridicase şi mă ţinea la pieptul ei generos.

— Vă e mai bine?

— Acum daaa.

Îmi lăsasem capul pe sânii ei. Era bine.

— Vă mai ajut cu ceva?

— Da, vă rog mult, vreţi să fiţi mama mea? Numerele la loto s-au evaporat. Şi eu.

*

Mă întreb cum aş trece peste un stabor adevărat despre viaţa mea. Nelu:

— Eşti pinguin de ziua a opta, baţi prea mult din palme şi asta tulbură luciul apei! Alţii:

— Bă, tu ai greşit prea mult, ţi-a dat Dumnezeu de toate şi le-ai pus la fund, bă! Ăsta ar fi fost mâna dreaptă a Judecătorului de Viaţă întreagă.

— Dacă nu-ţi plăteşti tu datoriile, ţi le plăteşte altul de-al tău, taică!

— Le-am plătit, tataie!

— Le-ai plătit, taică, suferinţa pe care tu o simţi fără rost plăteşte irosirea darului şi asta e bine.

— Cu noi cum rămâne, tati?

Corul grec este corul aşteptărilor.

— Voi rămâneţi, dragii tatii, le-aş spune eu. Voi mergeţi pe drumul vostru.

Aş rosti şi m-aş ruga tot lor să mă fi auzit, să mă fi ascultat. Aş lăsa lacrimile pentru restul veşniciei.

— Ştim, tati, ştim. Noi trăim. Ne-ai spus că tu nu ne poţi trăi viaţa, nici nu se cade.

Se juca singură în pod. Mă aştepta acolo, printre jucării stricate, fiica mea nenăscută, Iza.

— Acum eşti doar al meu, tati. Te aşteptam.

— Da, tati, am venit. Oof, avem multe de reparat pe-aici, nu-i aşa? M-a luat în braţe pentru totdeauna.

— Te iubesc, tati!

— Am sosit.

Camera de trecere era camera surdă, plină de desene şi amintiri mute. Sufrageriile doamnelor mele mă aşteptau pe partea cealaltă.

Am scos feliile de portocală, dar parcă nu mi-era foame.

— Mi-era dor de tine, draga mea.

— Şi eu, iubitule?

— Dar eu, dragul meu?

— Te iubesc, chiar şi acum, chiar şi aşa, pentru cât îţi doreşti tu să mai crezi asta.

— Faptul că şi tu mă iubeşti nu mai ajută acum, Cătălin.

Veniseră toate, dragele de ele. În sfârşit lucrau împreună: una bătea şniţelele, alta bătea ouăle, alta bătea apa în piuă, alta bătea darabana, frăgezind timpul. Ştiam că voi avea gust bun. Eram fericit.

Alt cor, al zeilor bătrâni.

— Ce pot face?

— Ehe, dragul nostru, dă-o afară, iartă-te. Iubita mea are totdeauna dreptate.

— Doamne, ce noroc pe mine, nesăbuitul!

— Să spui asta şi pentru mine, zice celălalt eu.

— Cine face plata?

— S-a făcut.

— Ai martori?

— Presăraţi pe drum, unii dedesubtul lui, alţii deasupra.

— Pe ăia dedesubt cine i-a aşezat acolo?

— Cei mai mulţi s-au dus singuri şi cu toată onoarea,

pe câţiva i-am îndesat eu.

— Te mai doare acolo unde i-ai lovit?

— S-a vindecat, mi-a trecut.

— Cine mai garantează, mă, pentru tine? Te mai crede cineva?

— Aha, toţi ceilalţi aievea, iar de rest toţi din capul meu.

— Ce rest?

— Ce rămâne după ce te-mparţi.

— Vrei norişor pufos?

— Nu, mersi, pot să dorm pe jos.

— Bine, s-a cântărit, ăsta s-a iertat, e stors bine, trece mai departe, faceţi recepţia finală!

Mâna stângă a Judecătorului de Viaţă Trăită a scos cartela. Era o cartelă nerăzuibilă, m-am uitat cu atenţie, cu ochiul cel nou din spate, care mă privea mai bine.

*

A venit rândul celuilalt.

— Cum trec de el?

— De domnul oglindă?

— De mine.

— Laudă-te, iartă-te.

— Laudă-l, zi-i de bine, nu mai încerca să-l driblezi.

Respirăm la fel. Am decis să-i spun totul dintr-o răsuflare, ştiu că şi lui îi este foarte greu să îl scrutez.

Au trecut trenuri pe lângă el. A închis uşi care îl aşteptau să intre. Nu l-am mai întrebat demult de ce.

Şi-a spus că timpul trece într-un singur sens şi a dat vina pe Einstein. A ridicat din umeri şi a spus că diferenţa dintre fatalitate şi resemnare e o linie subţire, fără culoare din spectrul vizibil. A râs şi mi-a spus că el face diferenţa dintre curaj şi inconştienţă, iar asta este prostia. Ar fi putut să spună că este vina celuilalt, dar nu a făcut-o.

Mi-a fost drag pentru curajul de a greşi şi l-am blamat, dar nu l-am biciuit.

Nu există păcat mai mare decât acela de a-ţi rata harul, i-aş fi spus, dar toate acestea au fost rostite de altcineva, iar cuvintele aceluia au rămas nescrise pentru

el, doar scrâşnite. El mi-ar fi răspuns cu un zâmbet.

I-aş fi spus că Mioriţa nu este doar o parabolă, ci o stare a lui, prin urmare un mod de viaţă. El ar fi spus că nu înţelege oile, pentru că nu ştie să fluiere şi pe deasupra doarme bine-mersi.

Pe de altă parte, el a fost acolo când m-am rătăcit printre întrebări şi a schimbat semnul acela, ştiţi voi care? cu ciocanul lui de zeu wanna-be şi l-a prefăcut într-o descoperire, o bucurie, l-a făcut un! cât el de neaşteptat.

A fost acolo pentru noi doi, el, blamatul, iar eu am înţeles la timp că e cazul să-l accept aşa cum e. L-am îmbrăţişat, i-am mulţumit, l-am sărutat pe gât.

A fost acolo pentru noi doi când m-a chemat la timp. A fost persoana potrivită când nu am mai avut oglindă.

A venit să ne chinuim împreună, îndeosebi atunci când chinul era prea mare pentru unul singur, dar se putea împărţi civilizat amândurora.

El mi-a dat înapoi surâsul imposibil cu caractere times new roman, dimensiune 12.

S-a nimerit să mă întâlnească atunci când am făcut o formaţie nouă, de tăcere. El tăcea în sus, eu în jos, aşa am salvat nişte octave care stăteau să se înece. Toate notele necântate se relaxau cuminţi la soare, la spa-ul dintre orele de psihoterapie.

Mi-a mulţumit şi eu am fost mulţumit, din nou şi din nou, îmbrăţişându-mi-l, pe dragul meu eu, acum că o ardem fără altă imaginaţie, ca un simplu bipolar.

Pentru noi nu există bisfârşit, ci doar două puncte de vedere descrise cu aceleaşi amintiri.

*

Da, viaţa nu e un loz în plic, dar poate fi doar un schimb de facturi, ştim bine amândoi, cei care schimbăm programele pe care le mai avem de plătit.

Stau şi mă întreb, cu o faţă înduioşător de jovială:

— Crezi că după ce îmi semnez factura de primire, voi fi un om mai bun?

— Dacă o refuz, voi fi un tip mai rău?

— Eu nu am cerut niciun serviciu.

— Eu oricum nu mai am serviciu.
— Eu am un serviciu mai bun ca Halep.
— La fileu?
— La ceafă.
— Ţi-a plăcut ceafa?
— Frizerul zice c-a ieşit bine, n-avea altă oglindă.
— Eh, haida de o aveai tu la tine, pe a ta, Aceea!
— Da, dar aia e pentru ascultat, iubit, învăţat, trăit şi dat timpul înapoi.
— Şi?
— Am învăţat, am trăit, am ascultat, am iubit.
— Ai dat timpul înapoi?
— Nu, dar l-am dat pe tot în primire.
— Buun, fiecare are acum timpul lui. Bună împărţeală.

*

Timpul fiecăruia este adesea singuratic, solitar sau devălmaş, parte din timpul tuturor, pentru a ne bucura mai bine de feliile de portocală primite de la cei pentru care contăm.

*

E, hai, nimeni n-are de ce purta un trialog atât de imbecil, dar rămâne întrebarea, dată la comun:

— Oare după toate astea, voi fi sau nu un om mai bun?

M-am tot uitat după indicatoare, dar cu siguranţă pe aici sunt prea puţine certitudini.

Adevărul s-a terminat acum. Aha, asta da uşurare!